

The Project Gutenberg eBook of Annan nuoruusvuodet, by L. M. Montgomery

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Annan nuoruusvuodet

Author: L. M. Montgomery

Translator: Hilja Vesala

Release date: August 16, 2015 [EBook #49717]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ANNAN NUORUUSVUODET ***

Produced by Tapio Riikonen

ANNAN NUORUUSVUODET

Kirj.

L. M. Montgomery

Suomentanut Hilja Vesala

WSOY, Porvoo, 1920.

SISÄLLYS:

- I. Rouva Rakel Lynde hämmästyy.
- II. Matthew Cuthbert hämmästyy.
- III. Marilla Cuthbert hämmästyy.
- IV. Aamu Vihervaaralla.

- V. Annan elämäntarina.
- VI. Marilla tekee päätöksensä.
- VII. Anna lukee iltarukouksensa.
- VIII. Annan kasvatus alkaa.
- IX. Rouva Lynde kauhistuu.
- X. Annan anteeksipyyntö.
- XI. Annan kokemukset pyhäkoulussa.
- XII. Juhlallinen lupaus.
- XIII. Iloisia toiveita.
- XIV. Annan tunnustus.
- XV. Myrsky vesilasissa.
- XVI. Muuan teekutsu ja sen seuraukset.
- XVII. Uusi harrastus.
- XVIII. Anna pelastavana enkelinä.
- XIX. Muuan konsertti, muuan onnettomuus ja muuan tunnustus.
- XX. Mielikuvituksen harhapolkuja.
- XXI. Annan uusi mauste.
- XXII. Anna saa teekutsun.
- XXIII. Anna joutuu tappiolle eräässä kunnia-asiaassa.
- XXIV. Neiti Stacyn illanvietto.
- XXV. Matthew tekee erään huomion.
- XXVI. Annan aine.
- XXVII. Turhamaisuuden rangaistus.
- XXVIII. Romanttinen seikkailu.
- XXIX. Josephine täti hyväntekijänä.
- XXX. Uudet seminaarilaiset.
- XXXI. Hiljaista elämää.
- XXXII. Nimiluettelo.
- XXXIII. Suuressa maailmassa.
- XXXIV. Täysverinen seminaarilainen.
- XXXV. Pitkä talvi.
- XXXVI. Suuri päivä.
- XXXVII. Viikatemies, jonka nimi on kuolema.
- XXXVIII. Tien mutkassa.

I.

ROUVA RAKEL LYNDE HÄMMÄSTYY.

Rouva Rakel Lynden asunto oli juuri siinä, missä Avonlean valtatie kääntyi alas pieneen notkoon, jota lepät ja sanajalat reunustivat. Notkon läpi virtasi puro, jonka lähteet olivat syvällä metsässä vanhan Cuthbertin talon takana. Alajuoksussaan näiden metsien läpi väitettiin sen olevan hyvin oikullinen ja vallaton puro tummine salaperäisine lammikkoineen ja louhikkojen välissä porisevine putouksineen. Mutta kun se ehti Lynden notkoon saakka, oli se rauhallinen ja hyvántapainen pikku vesi, sillä ei edes purokaan voinut kulkea rouva Rakel Lynden oven ohi kiinnittämättä tarpeellista huomiota säädyllisyyteen ja sopivaisuuteen.

Se luultavasti tiesi, että Rakel rouva istui ikkunassaan ja seurasi valppain silmin kaikkea, mikä kulki ohitse, vieläpä puroja ja lapsinulikoitakin, ja että hän, jos hän huomasi jotain merkillistä tai virheellistä, ei koskaan saisi rauhaa, ennenkuin hän oli urkkinut sen syyn ja perustuksen.

On paljon ihmisiä sekä Avonleassa että muualla, jotka kykenevät alinomaan sekaantumaan naapuriensa asioihin juuri siksi, että he laiminlyövät omansa. Mutta rouva Rakel Lynde oli noita harvinaisen kyvykkäitä ihmisiä, jotka sekä voivat hoitaa omat toimensa että samaan aikaan osoittavat mitä suurinta harrastusta lähimmäisensä asioihin.

Hän oli taitava emäntä, jonka johdon alaisena kaikki kävi kuin kellon koneisto; hän oli huomattavin käytettävissä oleva kyky, avusti innokkaasti pyhäkoulussa ja oli "Kirkollisen avustusyhdistyksen" ja Pakanalähetysliiton tukipylväitä.

Kaikesta tästä huolimatta oli Rakel rouvalla hyvää aikaa istua keittiönikkunansa ääressä tuntikausia ja kutoa kehtopeitteitä kynttilänsydänlangasta @@ hän oli kutonut niitä kuusitoista kappaletta, oli Avonlean perheenäideillä tapana kertoa kauhistuneella äänellä @@ ja pitää kiinteästi silmällä sitä kohtaa suuresta maantiestä, jossa se laskeutui alas notkoon ja sitten toisella puolen kiemurteli ylös jyrkkää punaista töyrää. Koska Avonlea sijaitsi pienessä S:t Lorenzolahteen pistävässä kolmikulmaisessa niemessä, vesi kummallakin puolella, niin täytyi jokaisen, joka tuli tai meni, kulkea mäelle vievää tietä ja siis tietämättään suorittaa kujanjuoksu Rakel rouvan kaikkinäkevään silmäin edessä.

Hän istui siinä eräänä iltapäivänä kesäkuun alussa. Aurinko paistoi lämpimänä ja kirkkaana sisään ikkunasta; hedelmätarha talon alapuolella olevalla rinteellä oli kuin kauneimpaan morsiuspukuun pukeutuneena vaaleanpunaisine ja valkoisine kukkineen, ja miljoonat mehiläiset surisivat sen yläpuolella. Thomas Lynde @@ sävyisä pieni mies, jota Avonlean asukkailla oli tapana sanoa Rakel Lynden mieheksi @@ kylvi nauriinsiementä peltoon, joka oli mäen alla ladon takana, ja Matthew Cuthbertin olisi pitänyt tehdä samoin suurella uutispellollaan puron rannalla Vihervaaran luona. Rakel rouva tiesi, että hänen todellakin pitäisi olla siellä, sillä hän oli edellisenä iltana William Blairin kauppapuodissa kuullut Matthew'n sanovan Peter Morrisonille, että hän aikoi kylvää nauriinsiementä seuraavana iltana.

Peter oli tietenkin kysynyt, sillä Matthew Cuthbert ei ollut mies kertomaan mitään omasta aloitteestaan.

Ja onko kummempaa kuultu @@ sen sijaan tulee Matthew Cuthbert puoli neljän aikaan iltapäivällä keskellä viikkoa ja kirkasta arkipäivää verkalleen ajaen notkon läpi ja mäkeä ylös. Ja vielä enemmän: hänellä oli valkoinen kaulus ja paras vaatekertansa, joka oli selvänä todistuksena siitä, että matka tähtäsi sangen kauaksi. Minne maailmassa Matthew Cuthbert ajoi ja mitä hänellä voi olla toimitettavana?

Jos se olisi ollut joku muu Avonlean mies, olisi Rakel rouva harvinaisella yhteensovittelu- ja laskemiskyvyllään aivan hyvin voinut keksiä vastauksen kumpaankin kysymykseen. Mutta Matthew lähti niin harvoin pois kotoa, että asian, joka hänet viekotteli ulos, täytyi olla sekä tärkeä että tavaton. Hän oli luonteeltaan hyvin ujo ja arasteleva eikä tiennyt mitään pahempaa kuin lähteä ulos vieraitten ihmisten joukkoon tai mennä johonkin paikkaan, missä hän oli pakotettu puhumaan.

Hienossa valkoisessa kauluksessa upeileva, kiesejä ajava Matthew oli näky, jonka kaltaista ei usein tarjoutunut. Kuinka paljon Rakel rouva vaivasikin päätään, hänen järkensä juoksu oli pysähtynyt ja hänen iltapäivärauhansa mennyttä.

@@ Totta tosiaan pistäydyn Vihervaaralle teelle ja tiedustelen Marillalta, minne Matthew on ajanut ja missä tarkoituksessa, päätti hän viimein. @@ Hän ei muuten koskaan mene kaupunkiin tähän aikaan vuodesta eikä hän koskaan mene vierailulle. Jos hänen nauriinsiemenensä olisivat tyystin lopussa ja hän menisi ostamaan lisää, ei hän koskaan pukeutuisi tuolla tavoin ja ottaisi kiesejä. Mutta hän ei ajanut niin kovaa vauhtia, että hän olisi voinut mennä noutamaan lääkäriä. Kuitenkin on täytynyt tapahtua jotain erikoista sitten eilisillan. En ymmärrä tätä hitustakaan, se on varmaa, ja omatuntoni ei rauhoitu, ennenkuin saan tietää, miksi Matthew Cuthbert on tänään ajanut pois Avonleasta.

Teen juotuaan lähti Rakel rouva siis matkaan. Pitkältä hänen ei tarvinnut kulkea; tuohon aikaan suureen, epäsäännöllisesti rakennettuun ja hedelmäpuiden ympäröimään taloon, jossa Cuthbertin perhe asui, oli vain muutaman kivenheiton matka maantietä Lynden notkosta. Sen lisäksi tuli tietysti vielä pitkä, kapea oikotie. Matthew Cuthbertin isä oli yhtä arka ja niukkanainen kuin hänen poikansa hänen jälkeensä ja oli rakentaessaan kotiaan sijoittanut sen niin kauas muista ihmisistä kuin oli ollut mahdollista kätkemättä sitä kokonaan metsän sisään. Heidän talonsa oli raivatun alueen äärimmäisellä rajalla ja siinä se kohosi vielä tänäkin päivänä, nipin napin näkyen suurelle valtatielle, jonka varrella kaikki muut Avonlean talot olivat vierivieressä muodostaen pienen tuttavallisen rivin.

Rouva Rakel Lynde arveli, ettei voitaisi puhua asumisesta sellaisessa paikassa.

@@ Siinä voi saada katon päänsä päälle @@ sen voi saada kieltämättä, sanoi hän sipsuttaessaan pitkin oikotietä, jossa ruoho versoi ja johon vaununpyörät olivat kyntäneet syviä vakoja. Orjantappurapensaat reunustivat sitä molemmin puolin.

— Ei ihme, että sekä Matthew että Marilla ovat hieman omituisia, täällä kun he elävät aivan itsekseen. Puut eivät ole hääviä seuraa, mutta sitä lajia heillä on Herra nähköön täällä kylliksi. Minä katselisin mieluummin ihmisiä. He näyttävät tietenkin varsin tyytyväisiltä ja hyväntuulisilta, mutta se johtunee tottumuksesta, luulisin. Kaikkeen tottuu, sanoi irlantilainen hirteen vietäessä.

Samassa Rakel rouva jätti oikotien ja tuli Vihervaaran pihaan. Tämä piha oli hyvin viheriä ja siistitty

ja hyvinhoidettu, toiselta puolen korkeitten, kunnianarvoisien piilipuiden, toiselta puolen somasti leikattujen pyramiidipoppelien reunustama. Ei ainoatakaan asiaankuulumatonta tikkua tai kiveä siellä näkynyt, sillä jos jotain sellaista olisi siellä ollut, olisi Rakel rouva sen nähnyt. Hänen yksityinen mielipiteensä oli, että Marilla Cuthbert lakaisi pihamaansa yhtä usein kuin hän huoneensa. Olisi voinut syödä ruoka-aterian suoraan maan päältä ilman pienintäkään pelkoa vähemmän miellyttävien aineksien sekaantumisesta asiaan.

Rakel rouva koputti lyhyesti ja kuuluvasti keittiönovelle ja astui sisään kehoituksen saatuaan. Vihervaaran keittiö oli kodikas huone — ainakin se olisi ollut sellainen, ellei se olisi ollut niin kiusallisen puhdas ja siisti, että se teki aivan käyttämättömän vierashuoneen vaikutuksen. Ikkunat antoivat itään ja länteen; läntisestä ikkunasta, joka oli pihan puolella, paistoi sisään lempeä kesäkuun aurinko, mutta itäistä, josta voi nähdä vilahduksen puutarhan valkeista kirsikankukista ja alhaalla puron notkelmassa huojuvista, solakoista koivuista, kierteli vihanta metsäviiniköynnös.

Täällä Marilla Cuthbertilla oli tapana istua, silloin harvoin kun hän istui, aina hieman epäluuloisena auringonpaistetta kohtaan, joka hänen mielestään oli aivan liian oikullinen ja häilyväinen tähän vakavaan ja vastuunalaiseen maailmaan, ja siinä hän nytkin parillaan istui kutimineen. Hänen takanaan oleva pöytä oli katettu illallista varten.

Rakel rouva oli tuskin ennättänyt kunnollisesti sulkea oven, ennenkuin hän aistimillaan ja ajatuksillaan oli ottanut selvän kaikesta, mitä oli pöydällä. Se oli katettu kolmelle, joten siis Marilla ilmeisesti odotti, että Matthew toisi mukanaan kotiin jonkun illalliselle. Mutta kylmät leikkeleet olivat laadultaan aivan jokapäiväisiä, ja pöydässä oli vain metsäomenahilloketta ja yhtä lajia voileipiä, niin että mikään erittäin hieno ja arvokas vieras ei tuo odotettu kaiketi ollut.

Mutta mitä oli ajateltava Matthew'n valkoisesta kauluksesta ja ruskeasta tammasta? Noin monet ratkaisemattomat arvoitukset rauhallisen ja kaikkea muuta kuin salaperäisen Vihervaaran yhteydessä alkoivat vähitellen panna Rakel rouvan pään pyörälle.

— Hyvää iltaa, Rakel, sanoi Marilla iloisesti. — Eikö sinunkin mielestäsi ole ihana ilta? Paina puuta, ole hyvä! Kuinka teillä jaksetaan?

Jotakin, jota muun nimityksen puutteessa voitaisiin sanoa ystävyudeksi, oli ja oli aina ollut Marilla Cuthbertin ja Rakel rouvan välillä, huolimatta — tai ehkä juuri johtuen — heidän sisäisestä erilaisuudestaan.

Marilla oli pitkä ja laiha nainen, kulmikas ja suoraviivainen. Hänen tummassa tukassaan voi erottaa muutamia harmaita juovia ja se oli aina kierretty kovaksi pieneksi sykkyräksi, jonka läpi kaksi metallista hiusneulaa oli murhaavasti pistetty. Hän näytti naiselta, jolla on ahdas elämäkäsitäys ja ankara omatunto, ja sellainen hän olikin. Mutta hänen suunsa läheisyydessä oli piirre, joka, jos se olisi ollut pikkuruikkusenkin pitemmälle kehittynyt, olisi voinut ilmaista huumorin tajua.

— Me voimme kaikki mainiosti, sanoi Rakel rouva. — Mutta minulle tuli ikäänkuin sellainen tunne, että täällä ehkä kaikki ei ollut aivan kohdallaan — se pälkähti päähäni silloin kun näin Matthew'n ajavan pois tänään. Arvelin, että hän ehkä meni lääkäriin.

Marillan suupielet värähtivät merkitsevästi. Hän oli odottanut Rakel rouvaa; hän käsitti sangen hyvin, että Matthew'n näkeminen, joka ilman tiettyä syytä ajaa körötti pois kieseissään, olisi liikaa naapurinrouvan uteliaisuudelle.

— Ei suinkaan, minä tunnen olevani oikein pirteä, vaikka minulla eilen oli kova päänsärkyni, sanoi hän. — Matthew meni asemalle. Me saamme tänne pienen pojan Nova Scotian lastenkodista, ja hän tulee tänään iltajunalla.

Jos Marilla olisi sanonut, että Matthew oli mennyt asemalle noutamaan australialaista kengurua, ei Rakel rouva olisi voinut joutua enemmän ymmälle. Oli sopimatonta otaksua, että Marilla piti häntä pilkkanaan, mutta Rakel rouva tuli melkein pakotetuksi luulemaan niin.

— Tarkoitatko täyttä totta, Marilla? kysyi hän, saatuaan takaisin puhekykynsä.

— Tietysti, sanoi Marilla, ikäänkuin pikkupoikien hankkiminen Nova Scotian lastenkodista kuuluisi jokaisen kunnan talon tavallisiin kevättöihin Avonleassa, sen sijaan että se oli aivan ennen kuulumaton uudistuspuuha tällä seudulla.

Rakel rouva tunsu, että hänen henkistä tasapainoaan oli järkytetty. Hän ajatteli huudahdusmerkeissä. Poika! Ja juuri Marilla ja Matthew Cuthbert aikeissa ottaa luokseen pojan! Lastenkodista! Ei, nyt oli totisesti maailmanloppu lähellä! Ei koskaan hän ihmettelisi enää mitään tämän jäljestä! Ei ikinä mitään!

— Kuinka maailmassa päähänne on pälkähtänyt sellainen ajatus? hän kysyi paheksuvalla äänellä.

Tämä oli tapahtunut neuvottelematta hänen kanssaan, ja sitä täytyi siis paheksua.

— Oh, me olemme tuumineet sitä jo kauan aikaa — tai oikeammin sanottuna koko talven, vastasi Marilla. —

Nämä hieman myöhästyneet varoitukset eivät näyttäneet loukkaavan eikä säikäyttävän Marillaa. Hän kutoi tynnosti edelleen.

— En tahdo kieltää, että on paljon totta siinä, mitä sanot, Rakel. Minä olen itsekin ollut hyvin kahden vaiheella. Mutta Matthew piti niin kauhean itsepintaisesti kiinni asiasta. Sen minä huomasin, ja senvuoksi annoin myöten. On niin harvinaista, että Matthew aivan varmasti haluaa jotain, että kun hän joskus niin tekee, on minun mielestäni aina minun velvollisuuteni suostua. Ja mitä tulee yrityksen uhkarohkeuteen — kultaseni, onnen kauppaahan on melkein kaikki mitä täällä maailmassa tehdään... Onnenkauppaahan on omienkin lasten pitäminen, sen puolesta — vaikka suunnilleen pitäisikin oltaman selvillä, mitä peruja he ovat saaneet. Eivät he aina ole niinkään onnistuneita!... Mutta Nova Scotiahän ei ole täältä kaukana, se ei ole samaa kuin jos saisimme hänet Englannista tai Yhdysvalloista. Hän ei kai liene niin kokonaan erilainen kuin me itse.

— No niin, toivon sydämestäni, että kaikki kävisi hyvin, sanoi Rakel rouva äänellä, joka selvästi ilmaisi mitä vahvimpia epäilyksiä. — Mutta älä sitten tule sanomaan minulle, etten varoittanut teitä, jos hän pistää Vihervaaran tuleen tai panee kaivoon strykniiniä — eräs lastenkodin vesa teki niin Uudessa Brunswickissä sillä seurauksella, että koko perhe kuoli mitä hirveimpiin tuskiin... Mutta sillä kertaa se oli tyttö.

— Mehän emme otakaan tyttöä, sanoi Marilla, ikäänkuin kaivojen myrkyttäminen olisi yksinomaan naisellinen avu, josta ei ollut vaaraa poikien yhteydessä. — Ei ikinä johtuisi mieleeni ottaa tyttöä kasvattaakseni. Ihmettelen, että rouva Spencer niin tekee. Mutta hän ei kylläkään pelkäisi ottaa luokseen vaikka koko lastenkotia, jos se johtuisi hänen mieleensä.

Rakel rouva olisi mieluummin jäänyt siksi, kunnes Matthew tuli kotiin uusine saaliineen. Mutta kun hän havaitsi, että kuluisi vähintään runsaasti kaksi tuntia, ennenkuin häntä voitiin odottaa, päätti hän lähteä eteenpäin ja pistäytyä Bellin perheessä kertomaan heille uutisen. Se herättäisi varmasti suurta hämmästyä, ja Rakel rouvalle oli hyvin mieluista saattaa ihmiset hämmästyään.

Hän poistui sentähden, suureksi helpotukseksi Marillalle, sillä viimeainittu tunti epäilyksensä ja pelkonsa saavun muta virikettä Rakel rouvan synkkien aavistusten vaikutuksesta.

— Minut saa suomustaa kuin kuoreen, jos koskaan olen kuullut mokomaa! huudahti Rakel rouva päästyään kaikella kunnialla jälleen maantielle.

— Eikö tämä ole aivan kuin hullua unta? Niin, poikaa täytyy sääliä, se on varmaa. Matthew'lla ja Marillalla ei ole minkäänlaista käsitystä lapsista ja he tulevat vaatimaan, että hän olisi viisaampi ja vakavampi omaa isoisäänsä — jos hänellä koskaan on ollut sellaista, mikä on epäiltävää. Minun mielestäni tuntuu oikein kolkolta ajatella lapsukaista Vihervaaralla; siellä ei koskaan ole ollut ainoatakaan, sillä sekä Matthew että Marilla olivat täyskasvuisia, kun uusi talo rakennettiin — ja Herra tiesi muuten, ovatko he itse koskaan olleet lapsia. Minä en tahtoisi mistään hinnasta olla tuon köyhän nulikan housuissa. Sääliä häntä täytyy.

Niin purki Rakel rouva sydäntänsä kukkiville orjantappuroille; mutta jos hän olisi voinut nähdä lapsen, joka juuri tällä hetkellä kärsivällisesti odotti Bright Riverin rautatieasemalla, olisi hänen säälinä ollut vielä syvempi ja lämpimämpi.

II.

MATTHEW CUTHBERT HÄMMÄSTYY.

Matthew Cuthbert ja hänen ruskea tammansa kulkea hölkyttivät verkalleen tuota neljäntoista kilometrin matkaa Bright Riveriin. Tie oli kaunis kiemurrellessaan somien talonpoikaistalojen välitse, silloin tällöin kulkien pihkalta tuoksuvan hongikon läpi tai pitkin laaksoa, jossa villit luumupuut ojentelivat keijuvia kukkaterttujaan. Ilma oli monista hedelmäpuutarhoista tulevien tuoksujen

kyllästyttämä, niityt kangastivat etäällä, verhoutuneina purppuran ja opaalinhoitoiseen usvaharsoon, ja linnut lauloivat ja livertelivät varhaiskeväimen täydellä riemulla.

Matthew nautti matkasta omalla tavallaan, lukuunottamatta niitä hetkiä, jolloin hän kohtasi naisia ja oli pakotettu heille nyökäyttämään. Sillä Prinssi Edvardin saarella oli tapana nyökäyttää itse kullekin vastaantulijalle maantiellä, oli se sitten tuttu tai tuntematon.

Matthew pelkäsi kaikkia naisia lukuunottamatta Marilla sisartaan tai Rakel rouvaa; hänellä oli sellainen epämiellyttävä tunne, että nuo salaperäiset olennot nauroivat hänelle takanapäin. Ja hänellä olikin täysi syy epäillä sitä, sillä hän oli sangen merkillisen näköinen ulkonaiselta olemukseltaan kömpelöine vartaloineen, pitkine, raudanharmaine hiuksineen, jotka hipaisivat kumaraisia hartioita, ja pehmeine, ruskeine täysipartoineen, jommoinen hänellä oli ollut aina kaksikymmenvuotiaasta asti. Hän oli itse asiassa kaksikymmenvuotiaana ollut jokseenkin samannäköinen kuin kuusikymmenvuotiaanakin, vaikka ei aivan niin harmaa.

Saapuessaan asemalle hän ei nähnyt vilahdustakaan mistään junasta. Hän luuli olevansa liian varhainen, jonka vuoksi hän satoi hevosensa kiinni pienen hotellin pihalle ja meni asemalle. Pitkä asemasilta oli melkein autio; ainoa näkyvissä oleva elävä olento oli tyttö, joka istui erään pärekasan äärimmäisellä reunalla.

Matthew, joka pani vain merkille, että se oli tyttö, puikki hänen ohitseensa niin pian kuin suinkin katsahtamatta häneen. Jos hän olisi katsonut häneen, olisi hän tuskin voinut olla kiinnittämättä huomiota jännittyneeseen, liikkumattomaan odotukseen, mikä ilmeni koko hänen asennossaan ja ilmeessään. Tyttö istui siinä ja odotti jotakuta tai jotakin, ja koska istuminen ja odottaminen oli tällä haavaa ainoa, mitä hänellä oli tehtävänä, vajosi hän tähän tilaan kaikella sillä tarmolla, mihin hän kykeni.

Matthew tapasi asemapäällikön tämän juuri sulkiessa pilettiluukkuja lähteäkseen kotiin illalliselle, ja kysyi häneltä, eikö puolikuuden juna jo pian saapuisi.

Puolikuuden juna on tullut ja lähtenyt puoli tuntia sitten, vastasi kysymyksen saaja. — Siitä astui ulos matkustaja, jonka piti tulla teille — eräs pikku tyttö. Hän istuu tuolla pärekasalla. Pyysin häntä menemään naisten odotushuoneeseen, mutta hän sanoi mieluummin haluavansa olla täällä ulkona. Täällä muka on — kuinka se taas olikaan? — vapaampaa liikkuma-alaa havaintojen tekemiselle.

— Minä en odota tyttöä, sanoi Matthew avuttomana.

— Olen täällä hakemassa poikaa. Hänen pitäisi olla täällä. Rouva Spencerin piti tuoda hänet minulle Nova Scotiasta.

Asemapäällikkö vihelsi.

— Tässä on varmaankin tapahtunut joku erehdys, sanoi hän. — Rouva Spencer astui junasta ulos tuo tyttö mukanaan ja jätti hänet minulle. Sanoi, että te ja sisarenne ottaisitte hänet kasvatiksenne erästä lastenkodista ja että te olisitte täällä häntä vastassa. Siinä on kaikki, mitä minä tiedän asiasta — ja useampia lastenkodin lapsia ei minulla ole varastossa.

— Tätä minä en ymmärrä, sanoi Matthew tuskastuneena, toivoen sydämestään, että Marilla olisi täällä ja selvittäisi tilanteen.

— Teidän on kai parasta puhua tytön kanssa, sanoi asemapäällikkö. — Hän kyllä selvittää pulman — hyvä suuvarkki hänellä on, siitä menen takuuseen. Heillä ehkä olivat lopussa sellaiset pojat, jommoista te halusitte.

Hän pyörähti ympäri korollaan ja meni tiehensä, sillä hän oli nälissään. Ja onneton Matthew jäi yksin suorittamaan sellaista mikä oli vaikeampaa kuin jalopeuran luolaan astuminen — hänen piti mennä tytön luokse — vieraan tytön — lastenkodin tytön — ja kysyä häneltä, miksi hän ei ollut poika... Matthew huokaili sisällisesti, kääntyi ympäri ja alkoi hiljalleen lönkyttää asemasiltaa pitkin tyttöä kohti.

Tytön silmät olivat olleet kiinnitetyt häneen aina siitä asti kuin Matthew ensi kerran oli kulkenut hänen ohitseensa, ja nytkin hänen katseensa riippui hänessä. Matthew ei katsonut häneen, ja vaikka hän olisi katsonut, ei hän kuitenkaan olisi saanut mitään käsitystä hänen olemuksestaan. Mutta tavallinen katselija olisi nähnyt seuraavaa:

Noin yksitoistavuotias tyttö hyvin lyhyessä, hyvin ahtaassa ja hyvin rumassa harmaankeltaisessa, kotikutoisessa villapuvussa. Hänellä oli haalistunut, ruskea merimieshattu, ja hatun alla riippui kaksi hyvin paksua ja ärsyttävän punaista hiuspalmikkoa alas selkään. Kasvot olivat pienet, kapeat ja laihat ja hyvin kesakkoiset; suu oli suuri, ja samoin silmät, jotka olivat valaistuksesta ja mielialoista riippuen,

toisinaan vihreät, toisinaan harmaat.

Näin paljon tavallinen katselija. Terävänäköisempi olisi nähnyt, että leuka oli hyvin suippo ja esiinpistävä, että silmät loistivat älyä ja vilkkautta, että suu oli ilmehikäs ja huulet kauniit, otsa leveä ja hyvinmuodostunut. Lyhyesti — terävänäköisempi havaintojentekijä olisi tullut siihen johtopäätökseen, ettei mikään tavallinen sielu asustanut tässä kodittomassa pikku naisolennossa, jota Matthew Cuthbert niin rajattomasti pelkäsi.

Puheen aloittamisvaivasta Matthew sentään säästy, niinpian kuin tyttö ymmärsi, että Matthew aikoi hänen luokseen, nousi hän ylös, tarttui toisella ruskealla, laihalla kädellään lopenkuluneen, vanhanaikuisen matkalaukkunsa kannattimeen, ja ojensi toisen Matthew'lle.

— Arvaan, että olette herra Matthew Cuthbert Vihervaaralta, sanoi hän huomattavan kirkkaalla ja miellyttävällä äänellä. Olen niin iloinen tavatessani teidät. Aloin jo melkein pelätä, ettette tulisikaan minua hakemaan, ja mietin mitä olisi mahdollisesti voinut tapahtua. Olin päättänyt itsekseni, että jos te ette tulisi tänä iltana, menisin pitkin edelleen tienmutkassa olevan suuren metsäpuun luokse ja kiipeisin ylös ja asettuisin siihen yöksi. En olisi ollut hituistakaan peloissani, ja olisi ihastuttavaa nukkua, ylhäällä metsäkirsikkapuussa, joka on täpötäynnä kukkia, kuutamossa. Eikö teidänkin mielestänne, mitä? Voisi luulla istuvansa marmoripalatsissa, eikö niin?

Ja minä olin aivan varma siitä, että te noutaisitte minut aamulla varhain, ellette nyt sitä tekisi.

Matthew oli hämillään sulkenut luisevan pikku käden omaansa, ja samalla hän teki päätöksensä. Hän ei voinut sanoa tälle kirkassilmäiselle lapselle, että kaikki oli erehdystä; hän ottaa hänet mukaan kotiin ja antaa sen Marillan tehtäväksi. Tänne asemalle hän ei missään tapauksessa voisi häntä jättää, ja kaikki kysymykset ja selitykset saisivat jäädä toistaiseksi, kunnes hän taas oli kotona Vihervaaralla.

— Oli ikävää, että tulin niin myöhään, sanoi hän nolona. — Tulehan nyt! Hevonen seisoo tuolla pihalla! Anna minulle laukkusi!

— Oi, sen kannan itse, vastasi tyttö hilpeästi. — Se ei ole ensinkään raskas. Kaikki, mitä omistan, on siinä, mutta se ei ole sittenkään raskas. Ja ellei sitä kanneta erityisellä tavalla, niin irtautuu sen toisen puolen kädensija — mutta minä osaan tempun, minä, ja siksi kannan mieluummin itse. Se on kauhean vanha matkalaukku. Olen sentään oikein hyvilläni, että tulitte, vaikkakin olisi ollut hauska nukkua ylhäällä metsäkirsikkapuussa...

— Meillä on kai pitkä ajomatka, vai kuinka? Rouva Spencer sanoi sitä olevan lähes neljätoista kilometriä. — Se ilahuttaa minua, sillä pidän niin paljon ajamisesta. Oi, kuinka ihmeellistä on, että minä tulen asumaan teidän luonanne ja kuulumaan teille! En ole koskaan kuulunut kenellekään ihmiselle... Mutta lastenkoti, nähkääs, se oli pahinta kaikista. Olen ollut siellä vain neljä kuukautta, mutta se oli kylliksi. Te ette kai koskaan ole ollut lastenkodin lapsi, arvaan minä, joten teidän on mahdoton käsittää, miltä se tuntuu. Se on pahinta mitä voi ajatella... Rouva Spencer sanoi, että oli ilkeätä sanoa niin, mutta minä en tarkoittanut mitään ilkeätä... On hyvin helppo olla ilkeä tietämättään.

Lastenkodin ihmiset olivat kilttejä — kaikella muotoa. Mutta kaikki on niin kauhean yksitoikkoista ja aina samanlaista lastenkodissa — paitsi tietysti itse lapset.

Heistä voi ajatuksissa muovailla niin monia asioita ja juttuja — tyttö tuossa vieressä, esimerkiksi, hänhän voi olla ehkä kreivin tytär, jonka ilkeä lapsentyttö on jo pienenä lapsena varastanut vanhemmilta, ja sitten lapsentyttö kuoli, ennenkuin hän ehti tunnustaa rikoksensa... Minulla oli tapana maata valveilla öisin ja keksiä tällaisia juttuja, sillä päivällä minulla ei ollut aikaa. Sitä varten kaiketi minä olen niin hintelä ja laiha — sillä olenhan koko lailla laiha, eikö totta? Minulla ei ole juuri ensinkään lihaa luiden päällä. Minä kuvittelen niin mielelläni, että olen pyylevä ja lihava, kuopat kyynärpäissä...

Tässä Matthew'n holhokki vaikeni, osaksi hengähtääkseen, osaksi siksi, että he olivat saapuneet kiesien luo. Sitten hän ei sanonut sanaakaan, ennenkuin he olivat jättäneet kylän ja ajoivat ylös erästä pientä jyrkkää mäkeä. Tie oli tässä kaivautunut niin syvälle pehmeään maahan, että sen reunat, jotka kasvoivat kukkivia metsäkirsikkapuita ja solakoita koivuja, kohosivat vallien tavoin useita jalkoja ajajien päitten yläpuolelle.

Tyttö ojensi kätensä ja taittoi villiluumunoksan, joka hipaisi kiesien kylkeä.

— Eikö se ole kaunis? Mitä te ajattelette, kun näette tuollaisen puun kumartuvan ylhäältä ruohovallilta oksat puhtoisten, valkeitten kukkien verhoamina?

— Niin, sitäpä minä en osaa sanoa, sanoi Matthew.

— Morsianta te ajattelette, se on selvää — valkopukuista morsianta kevyine valkeine huntuneen.

Minä itse en kai koskaan tule olemaan morsian. Kukaan ei liene halukas menemään minun kanssani naimisiin — ellei mahdollisesti joku lähetyssaarnaaja. Lähetyssaarnaaja ei kai saa olla niin turhantarkka... Mutta valkoisen puvun toivon kuitenkin joskus saavani. Se on minun hartain toivomukseni! Olen niin ihastunut kauniisiin vaatteisiin. Ja minulla ei ole ikinä ollut kaunista puhua koko elämässäni, niin pitkälle kuin muistan — mutta sitä enemmän haluttaa saada sellainen! Eikö totta? Ja voinhan aina kuvitella olevani pukeutuneena loistavaan asuun...

Aamulla, kun lähdin lastenkodista, olin niin pahoilla mielin, kun minun täytyi panna ylleni tämä vanha, ruma villalenginke. Kaikilla kodin lapsilla oli sellainen. Viime talvena eräs Hopetownin kauppias lahjoitti kolmesataa metriä tätä kangasta lastenkodille. Muutamat sanovat hänen tehneen sen siksi, ettei kukaan halunnut ostaa tuota tavaraa, mutta minä ajattelen mieluummin, että hän teki sen senvuoksi, että hän soi hyvää kaikille meille lapsille... Mutta kaunista se ei ole!

Istuin junassa ja kuvittelin mielessäni, että minulla oli ylläni mitä kaunein vaaleansininen silkkileninki — voihan saman tien ottaa jotain oikein hienonhienoa — ja suuri hattu, joka oli täyteen sullottu kukkia ja liehuvia tōyhtöjä, ja kultakello ja sinipunervat hansikkaat ja ruskeat nappikengät. Tunsin olevani niin iloinen ja nautin sanomattomasti matkasta. Enkä ollut ensinkään merikipeä laivassa. Ei rouva Spencerkään ollut, vaikka hän tavallisesti sairastuu. Hän sanoi, ettei hänellä ollut aikaa sairastumiseen, hänen kun täytyi alituisesti pitää huolta minusta, etten putoisi mereen. Hän sanoi, ettei hän ikinä ollut nähnyt niin levotonta sielua... Minä halusin tietenkin kurkistaa kaikkea, mitä laivassa oli nähtävää, sillä kuka tietää, koska jälleen saisin sellaisen tilaisuuden...

Oi, tässä on vielä enemmän kukkivia kirsikkapuuta — tämäpä vasta on ihana saari, tämä! Olen niin hirveän iloinen ajatellessani, että saan jäädä tänne. Olen aina kuullut sanottavan, että prinssi Edvardin saari on maailman kaunein paikka, ja usein kuvittelin asuvani täällä, vaikka en koskaan voinut uskoa käyvän niin hyvin... Ajatella, että onnellisimmat unelmat toteutuvat — oi!... Mutta nämä punaiset maantietpä ovat lystikkäitä! Kun me nousimme junaan Charlotte Town'issa ja punaiset tiet alkoivat kiittää ohi, kysyin rouva Spenceriltä, mikä ne teki punaisiksi, ja hän sanoi, ettei hän tiennyt sitä ja että minun pitäisi Herran nimessä säästää häntä enemmiltä kysymyksiltä... Hän sanoi, että olin kysynyt häneltä jo varmaankin tuhatta asiaa... No, se on kyllä mahdollista, mutta kuinka voi saada selvää asioista, ellei kysele. Ja mikä on syynä siihen, että maantiet ovat punaiset?

— Sitä en totta tosiaankaan tiedä, sanoi Matthew.

— Se on eräs niitä asioita, joista minun vielä on otettava selvää. Eikö ole äärettömän hauskaa ajatella kaikkea, josta täytyy ottaa lähemmin selkoa? Tuo tuollainen se saa aikaan, että minä tunnen olevani iloinen saadessani elää — maailma on niin mielenkiintoinen... Se ei olisi puoleksikaan niin mielenkiintoinen, jos tietäisimme kaiken etukäteen, eihän?... Mutta ehkä minä lörpöttelen liiaksi? Ihmisillä on aina tapana sanoa minulle niin. Ehkä te mieluummin soisitte minun istuvan hiljaa? Siinä tapauksessa pyydän teitä vain sanomaan. Minä voin vaieta, kun päätän niin tehdä, vaikka se on vaikeata...

Matthew oli itse hyvin ihmeissään, mutta hänellä oli todellakin hauskaa. Kuten useat hiljaiset olennot hän piti puheliaista ihmisistä, kun he itse huolehtivat pakinoimisestaan eivätkä vaatineet häntäkin puolestaan ottamaan osaa keskusteluun. Mutta hän ei koskaan ollut odottanut mitään huvia pienen tytön seurasta. Naiset olivat kylläkin ikäviä joka suhteessa, mutta pikku tytöt olivat pahempia. Hän inhosi heidän tapaansa arasti luikkia hänen ohitseensa, salavilkkua vilkuillen häneen, ikäänkuin he odottaisivat hänen nielaisevan heidät yhtenä suupalana, jos he uskaltaisivat sanoa sanankin.

Sellainen oli hyvinkasvatetun avonlealaistytön tyyppi. Mutta tämä kesakkoinen, kirkassilmäinen ihmeotus oli jotain aivan muuta, ja vaikka Matthew'n hitaammalle älylle oli sangen vaikeata seurata tytön ajatusten rohkeita hyppäyksiä, tunsu hän mielestään "hieman piristyneensä" hänen lörpöttelystään. Hän sanoi senvuoksi, yksikantaan kuten ainakin:

— Puhu sinä vain niin paljon kuin tahdot. Minua se ei haittaa.

— Kuinka ystävällistä! Minulla on sellainen tunne, että te ja minä tulemme viihtymään niin hyvin yhdessä. On niin hauskaa kun saa puhua silloin kun haluttaa, eikä tarvitse alituisesti kuulla, että lapsia kelpaa katsella, mutta ei kuunnella. Sen he ovat sanoneet minulle varmaankin miljoonan kertaa. Ja sitten ihmiset nauravat minulle siksi, että heidän mielestään minä olen niin suurisanainen. Mutta jos mielessä liikkuu suuria ajatuksia, niin on kai myöskin pakotettu käyttämään suuria sanoja niitä ilmi tuodakseen — eikö niin?

— Eiköpä tuo niin liene... sanoi Matthew.

— Rouva Spencer sanoi, että minun kieleni täytyy olla keskeltä kiinni — muuten se ei voisi liikkua niin kerkeästi, sanoi hän. Mutta niin ei ole asianlaita, se on kiinni toisesta päästä. Rouva Spencer sanoi, että

teidän talonne nimi on Vihervaara. Minä kyselin häneltä kaikkea mahdollista. Hän sanoi siellä kasvavan puita yltympäri. Puut — ne ovat minun elämäni! Lastenkodin ympäristössä ei ole kerrassaan yhtään puuta, vain muutamia pieniä viheliäisiä raukkoja suuren sisäänkäytävän ulkopuolella, valkoiseksi maalatut puuhakit ympärillään... Ne näyttivät orpolapsilta. Ja minun mielestäni ne olivat niin säälittäviä. Minulla oli tapana sanoa niille: "Voi teitä pikku raukkoja! Ajatelkaas, jos kasvaisitte ulkona suuressa suhisevassa metsässä, joka on täynnä toisia puita teidän ympärillänne, ja juurianne peittäisi hienot sammal- ja vanamoköynnökset ja lähellä olisi puro ja linnut laulaisivat oksillanne — silloin te vasta kasvaisitte kovaa vauhtia! Mutta täällä te saatte seisoa nurkassa, ettekä ikinä pääse mihinkään... Tiedän kyllä, miltä teistä tuntuu, pikku puut." — Olin ikävissäni, kun lähdin niiden luota aamulla. Tuollaisiin asioihin kiintyy niin suuresti, eikö totta? — Onko Vihervaaran läheisyydessä puroa? Unohdin kysyä sitä rouva Spenceriltä?

— Kyllä toki — heti talon takana.

— Oi, todellakin!... Olen aina uneksinut saavani asua lähellä puroa. Ah, kunpa unelmat vain vähän useammin toteutuisivat!... Nyt minä joka tapauksessa tunnen olevani hirveän tyytyväinen ja hyvillä mielin. Mutta kas, oikein onnellinen, sitä en koskaan tule olemaan, sillä — niin, miksi te sanotte tätä väriä?

Hän heilautti toisen pitkän, kiiltävän palmikkonsa laihan olkapään yli ja piti sitä ylhäällä Matthew'n silmiensä tasalla. Matthew ei ollut tottunut lausumaan ajatuksiaan naisten hiustenväristä, mutta tässä tapauksessa ei voinut olla epäilystä.

— Se on kai punainen, tiedänmä, sanoi hän.

Tyttö antoi palmikon taas pudota — huoaten niin syvästi, se tuntui tulevan aina hänen varpaistaan asti ja sisältävän monien vuosisatojen surut.

— Niin, se on punainen, sanoi hän alistuvasti. — Nyt voitte ymmärtää, miksi en minä voi olla oikein onnellinen. Ei kukaan, jolla on punainen tukka, voi olla onnellinen. Muusta en minä niin kovin suuresti välitä — kesakoista ja vihreistä silmistä ja laihuudestani. Kaiken tuon voin ajatuksissani jättää pois. Voin kuvitella mielessäni, että minulla on iho kuin helein ruusunlehti ja orvokinsiniset silmät, jotka säteilevät kuin tähdet. Mutta tukka — kas sitä en voi ajatuksissani poistaa. Se pysyy paikallaan. Teen kuitenkin parastani. Sanon itselleni: hänen kasvojansa kehystävät loistavat hiukset, mustat kuin korpinsiipi... Mutta koko ajan tiedän, että se on inhoittavan punainen, ja se on minun suurin suruni. Se tulee kestäväksi läpi koko elämäni. Eräästä kirjasta luin kerran tytöstä, jolla oli sydänsuru, mutta sen aiheuttajana ei ollut punainen tukka. Hänellä oli päinvastoin kullanhoidot kiharat, jotka valuivat alas alabasteriotsalle. Minkälainen on alabasteriotsa? En ole koskaan voinut saada sitä selville. Voitteko sanoa sen minulle?

— Ei, pelkään, että en voi, sanoi Matthew, joka alkoi joutua päästä pyörälle.

Hänellä oli sama tunne, mikä hänellä oli ollut kerran viheriässä nuoruudessaan, kun hän oli ollut mukana eräällä huviretkellä ja muuan toinen poika oli narrannut hänet "jauhamaan suolaa".

— No niin, jotain hyvää sen on täytynyt joka tapauksessa olla, sillä hän oli jumalaisen kaunis. Miltähän mahtaisi tuntua olla jumalaisen kaunis?

— Älä kysy sitä minulta!... sanoi Matthew.

— No, mutta jos saisitte valita — minkälainen olisitte mieluummin — jumalaisen kaunis vai säkenöivän sukkela vaiko enkelimäisen hyvä?

— Niin, sepä olisi todella vaikea ratkaista...

— Juuri niinkuin minäkin ajattelen! Olen aina kahden vaiheilla. Mutta sehän voi olla samantekevä, sillä minä en koskaan tule olemaan mitään niistä. Kaikkein vähimmin enkelimäisen hyvä... Rouva Spencer, hän sanoi — oi, herra Cuthbert! Oi, herra Cuthbert!! Oi, herra Cuthbert!!!

Rouva Spencer ei liene ilmaissut ajatustaan tällä tavoin; tyttö ei myöskään ollut tipahtanut vaunuista eikä Matthew tehnyt mitään yllättävää. Maantie oli yksinkertaisesti tehnyt mutkan, ja ajajat joutuivat "puistokäytävään".

"Puistokäytävä" oli saanut tämän nimityksen Newbridge'in asukkailta ja sen muodosti neljä- tai viisisataa metriä pitkä tienpätkä, jonka yläpuolella kaareutui kaksi riviä suuria ja valkoisia, monihaarisia omenapuita, jotka monta vuotta sitten oli istuttanut muuan vanha "konstikas" maanviljelijä. He ajoivat lumivalkeisten, tuoksuvien kukkien muodostamaa pitkää holvikäytävää pitkin. Oksien alla vallitsi lempeä hämärä ja kaukana taustassa näkyi sinipunervan ja purppuran värinen

iltataivas kuin suuri maalattu kirkonikkuna.

Kaunis näky näytti riistäneen tytöltä puhekyvyn. Hän nojautui taaksepäin kieseissä, laihat kädet ristittyinä polvilla ja kasvot mykässä hurmiossa kohotettuina heidän päänsä päällä olevaan valkeaan loistoon. Ei vielä sittenkään, kun he olivat jättäneet "puistokäytävän" ja ajoivat pitkää mäkeä myöten Newbridge'iin, hän puhunut tai liikkunut. Melkein kirkastunein kasvoin hän katseli auringonlaskua, ja hänen silmänsä näkivät ihania näkyjä, jotka kulkivat ohitse kimmeltävää taustaa kohti.

Newbridgen, pienen väkirikkaan kylän läpi, jossa koirat haukkuivat heitä, pikku pojat hoilasivat ja uteliaita kasvoja kurkisteli ikkunoista, ajoivat he yhä hiljaisuuden vallitessa. He jättivät taakseen vielä kolme kilometriä, eikä tyttö ollut vielä avannut suutaan. Hän osasi vaieta, se oli selvää, yhtä tarmokkaasti kuin hän osasi puhuakin.

— Tunnet kai itsesi aikamoisen nälkäiseksi ja väsyneeksi, sanoi viimein Matthew — muuta syytä pitkälliseen vaitioloon ei hän voinut keksiä. — Nyt ei meillä liioin ole niin kovin pitkää matkaa enää ajettavana.

Tyttö havahtui unelmistaan syvään huohtaen ja loi häneen katseen, joka kertoi hänen sielunsa liidelleen kaukana tähtien täyttämässä avaruuksissa.

— Oi, herra Cuthbert, hän kuiskasi, tuo vihanta holvikäytävä, jonka läpi ajoimme — kaikki tuo valkea — mitä se oli?

— Tarkoitat kai puistokäytävää, arvaan minä, sanoi Matthew muutaman silmänräpäyksen kestäneen syvän mietiskelyn jälkeen. — Niin, se on oikein sievä tavallaan.

— Sievä? Oi, se ei varmaankaan ole oikea sana. Ei myöskään kaunis. Oi, se on ihmeellinen — ihmeellinen! Ensi kerran elämässäni näin sellaista, mitä ei voisi ajatella ihastuttavammaksi. Minulle tuli sellainen outo tunne tänne — hän laski käden rinnalleen — aivan kuin kivun tunne mutta se tuli vain siitä, että nautin. Oletteko te koskaan tuntenut sellaista kipua, herra Cuthbert?

— Ei, en voi muistaa mitään sellaista.

— Minulle se tulee sangen usein — kun näen jotain tuollaista hirveän kaunista. Mutta minkätähden sanotaan tuota ihastuttavaa lehtikujaa puistokäytäväksi Tuo nimihän ei sano paljon mitään. Ei, sen nimen pitäisi olla — odottakaahan — niin, Suloisuuden valkea tie. Eikö se olekin hieno satunimitys? Kun en pidä jonkun paikan tai ihmisen nimestä, niin keksin heille aina jonkun uuden. Kodissa oli tyttö nimeltä Hepzibah Jenkins, mutta minä nimitin häntä aina ajatuksissani Rosalia de Vere'iksi. Muut ihmisethän voivat sanoa tuota lehtikujaa puistokäytäväksi, mutta minä tulen aina sanomaan sitä Suloisuuden valkeaksi tieksi.

Hyvänen aika — olemmeko nyt pian kotona? Minä olen sekä iloinen että pahoillani. Olen pahoillani siksi että tämä ajaminen on ollut niin hauskaa, ja on aina ikävää, kun hauskuus on lopussa. Voihan tulla jotain vielä hauskeempaa jäljestäpäin, mutta ei maksa vaivaa olla liian varma siitä... Se on ollut ainakin minun kokemukseni. Mutta ah — kuinka iloinen olen saadessani tulla kotiin! Minullahan ei koskaan ole ollut todellista kotia, niin pitkälle kuin voin muistaa taaksepäin. Nyt minulla on taas tuo outo tunne sydänelässä...

He olivat nyt sivuuttaneet mäen korkeimman kohdan. Heidän alapuolellaan levisi pienoinen järvi, joka näytti melkein joelta, niin pitkulainen ja polveileva se oli. Sen yli vei silta, ja sillalta ja pikku järven alemmasta päätekohtasta käsin, jossa keltaisenruskea hiekkaharjanne erotti sen toisella puolen olevasta tummansinisestä merenlahdesta, lepäsi vesi peilikirkkaana muunnellen mitä hienoimmista värivivahteissa orvokinsinisestä vaaleanpunaiseen ja himmeään vihertävään ja muihin leppoisiin värisointuihin, joille ei vielä ole mitään nimiä keksitty.

Sillan vastakkaiselle puolelle pujottelihe järvi tuuheiden mänty- ja vaahterametsikköjen keskeen ja päilyili tummanvälkkyvänä niiden leijailevien varjojen alla. Siellä täällä kumartui villiluumupuu ulos rantajyrkänteeltä kuin nuori tyttö, joka seisoo varpaillaan voidakseen katsella omaa kuvaansa. Pieni harmaa tupa pilkisti valkeitten omenapuitten välistä ylempää rinteeltä, ja vaikka ei ollut vielä aivan pimeä, tuikki valo sen eräästä ikkunasta.

— Se on Barryn lammikko, sanoi Matthew.

— Uh, miten ruma nimi. Minä annan sille nimen — odottakaahan — Tumma, päilyvä aallokko. Se on niin kaunis, että oikein selkäpiitäni karmii... Karmiiko teidän selkäpiitänne koskaan?

Matthew mietti.

— Kuinkas muuten, kyllä sellaista sattuu... Minun selkäpiitäni aivankuin karmii, kun näen noita

inhoittavia valkoisia matoja, joita matelee kurkkupenkeissä. Nuo vätykset ovat ilettävimpiä itikoita, mitä tiedän.

— Se on sitten toisenlaista karmimista, se... Sillä onhan aika suuri erotus matojen ja tumman, päilyväaaltoisen järven välillä. Miksi muut ihmiset sanovat sitä Barryn lammikoksi?

— Luultavasti sen vuoksi, että herra Barry asuu tuolla ylhäällä pienessä talossa. Hänen talonsa nimi on Mäntymäki. Ellei tuo tiheä viidakko olisi aivan sen takana, voitaisiin Vihervaara nähdä täältä. Nyt menemme sillan yli, ja sitten kääntyy tie, joten meillä on vielä hyvä taival jäljellä.

— Onko herra Barrylla pikku tyttöjä? Niin, ei nyt niin kauhean pieniä — suunnilleen minun ikäisiäni?

— On hänellä yksi, joka on yksitoistavuotias. Hänen nimensä on Diana.

— Oh! — Hän veti syvään henkeään. — Se oli aivan — aivan hurmaava nimi!

— No, enpä tiedä... Minun mielestäni se kuuluu pakanalliselta. Minä tyydyn Jane'iin ja Maryyn tai muihin sellaisiin kunniallisiin nimiin. Mutta kun Diana syntyi, asui heidän luonaan eräs opettaja, ja niin he antoivat hänen valita nimen, ja hän valitsi Dianan.

— Ah, kunpa toki olisi ollut sellainen koulumestari saatavissa minunkin syntyessäni!... Tuossa tulee silta, Silloin puristan silmäni kiinni. Olen aina peloissani kulkiessani siltojen yli. Minulla on sellainen tunne, että juuri kun olemme tulleet sen keskikohtalle, taittuu se kokoon kuin linkkuveitsi ja rutistaa meidät. Siksi ummistan silmäni. Mutta minä tirkistän aina hiukkasen, kun luulen ennättäneemme lähelle keskikohtaa. Sillä jos se kääntyisi ylös ja sitten sulkeutuisi meidän ylitsemme, niin tahtoisin tietysti nähdä sen... Oi, kuinka hauska tässä kumisee... Nyt olemme päässeet yli. Nyt katson taakseni. Hyvää yötä, rakas Tumma, päilyvä aallokko. Nyt näyttää vesi aivan kuin hymyilevän minulle. Minä sanon aina hyvää yötä esineille, joista pidän, aivan kuin ihmisille.

Kun he olivat päässeet seuraavalle mäelle ja tie taas kääntyi, sanoi Matthew:

— Nyt meillä on enää vähän matkaa jäljellä. Tuolla on Vihervaara —

— Oi ei, älkää sanoko! keskeytti tyttö henkeään pidättäen, tarrautuen hänen puoleksi kohotettuun käsivarteensa ja sulki silmänsä ollakseen näkemättä, mihin hän viittasi. — Antakaa minun arvata! Arvaan kyllä oikein.

Hän avasi jälleen silmänsä ja katseli ympärilleen. He olivat erään pienen kummun huipulla. Aurinko oli hetki sitten laskenut, mutta maisema oli vielä ihmeellisen kirkkauden valaisema. Lännessä kohosi muuan tumma kirkontorni keltaisen punaista taivasta vasten. Alapuolella levisi pieni laakso ja toisella puolen pitkulainen, hiljalleen kohoava harju, täynnä somia maalaistaloja.

Tytön silmät harhailivat toisesta toiseen, etsivinä ja ikävöivinä. Lopuksi ne pysähtyivät pieneen valkoiseen taloon, joka oli hiukan vasemmalle päin, hyvän matkaa maantiestä, keskellä kukkivia hedelmäpuita, jotka loistivat himmeän valkeina läheisen metsän siimeksessä. Sen yläpuolella, pilvettömällä lounaistaivaalla, näkyi suuri, loistava tähti, joka välkyi tietä viittoen ja toivehikkaana.

— Tuolla se on, sanoi hän osoittaen sormellaan. Matthew sivalsi ihastuneena tammaa ohjaksillaan.

— Tosiaankin oikein arvattu! sanoi hän. — Mutta rouva Spencer on tietysti antanut hyvin tarkan kuvauksen.

— Ei toki, sen vakuutan. Se, mitä hän sanoi, olisi yhtä hyvin voinut sopia mihin paikkaan tahansa. Minulla ei ollut siitä mitään varmaa kuvaa mielessäni. Mutta niin pian kuin näin vilahduksen tuosta talosta, tunsin, että siinä on uusi kotini. Kunpa se vain ei olisi pelkkä unelma! Ajatelkaahan, minun käsivarteni täytyy olla sekä keltainen että sininen, niin monasti olen sitä tänään nipistänyt — tietysti saadakseni itseni hereille, jos tämä olisi unta... Mutta välistä, kun näkee oikein ihanaa unta, ei henno nipistää itseään, tahtoo vain uneksia edelleen...

Päästäen pienen tyytyväisen huokauksen hän vaipui jälleen hiljaisuuteen.

Matthew liikahteli levottomasti istuimellaan. Hän oli iloinen siitä, että Marillan tehtävänä, eikä hänen, oli ilmoittaa tälle kodittomalle poloiselle, että se koti, josta hän jo iloitsi, ei avaisikaan oveaan hänelle. He ajoivat Lynden notkon yli, jossa jo oli aivan pimeätä — ei kuitenkaan niin pimeätä, ettei Rakel rouva olisi voinut nähdä heitä ikkunanpielestään heidän ajaessaan töyrää ylös ja kulkiessaan pitkää sivutietä Vihervaaralle.

Kun he ajoivat taloon, värisi Matthew ajatellessaan lähestyvää selitystä — tuntien sääliä, jota hän ei

itsekään ymmärtänyt. Hän ei ajatellut itseään eikä Marillaa eikä kaikkea hankaluutta, mitä tämä väärinkäsitys luultavasti heille tuottaisi — hän ajatteli tytön pettyneitä toiveita. Kun hän kuvaili mielessään, kuinka hurmaantunut loiste sammuisi hänen silmistään, tuli hänelle mitä kiusallisin tunne siitä, että hän oli osallisena jonkun murhaamisessa — suunnilleen sama vastahakoisuuden tunne, joka valtasi hänet, kun hänen oli pistettävä porsas tai vasikka tai joku muu viaton pikku elukka.

Piha oli aivan pimeä, kun he kääntyivät sinne, ja poppelinlehdet värähtelivät oksissaan synnyttäen silkinhienoa suhinaa.

— Kuulkaa, kuinka puut puhuvat unissaan, kuiskasi tyttö, kun hänen ajomiehensä nosti hänet maahan. — Kuinka kauniita unia niillä lieneekään!

Hän tarttui tanakalla otteella matkalaukkuun, joka sisälsi "kaiken, mitä hän omisti", ja seurasi häntä sisälle taloon.

III.

MARILLA CUTHBERT HÄMMÄSTYY.

Marilla tuli ulos reippain askelin, kun hänen veljensä avasi oven. Mutta kun hänen silmänsä osuivat omituiseen pieneen olentoon, joka seisoj siinä rumassa, ahtaassa hameessaan, pitkine, tulipunaisine hiuspalmikkoineen ja iloista odotusta säteilevine silmineen, peräytyi hän ällistyneenä.

— Suuri Luoja, kuka tämä on! huudahti hän. — Missä poika on?

— Siellä ei ollut mitään poikaa, vastasi Matthew syvästi onnettomana. — Siellä oli vain hän.

Hän nyökkäsi tyttöön päin ja tuli nyt vasta ajatelleeksi, ettei hän ollut edes kysynyt hänen nimeään.

— Eikö mitään poikaa? Mutta siellähän piti olla poika? väitti Marilla. — Mehän lähetimme rouva Spencerille sanan ja pyysimme häntä hankkimaan pojan.

— Niinpä niin, sitä hän ei ole tehnyt. Hän on hankkinut hänet. Kysyin asemapäälliköltä. Ja minun täytyi ottaa tyttö mukaani. Eihän häntä voinut jättää sinne tyhjälle asemalle, mikä sitten lieneekin aiheuttanut väärinkäsityksen!

— No tämäpä on kaunis juttu! huudahti Marilla.

Tämän vuoropuhelun aikana oli tyttö ollut vaiti, kääntäen katseensa vuorotellen toisesta toiseen, ja eloisa ilme kuoli kokonaan hänen kasvoiltaan. Äkkiä hän näytti käsittäneen keskustelun koko sisällyksen. Hän päästi käsistään kallisarvoisen matkalaukkunsa, astui kiireesti askeleen eteenpäin ja liitti kätensä yhteen — Te ette huoli minusta! huusi hän.

— Te ette huoli minusta senvuoksi, että minä en ole poika. Minun olisi pitänyt aavistaa se. Ei kukaan ole koskaan halunnut minua. Minun olisi pitänyt ymmärtää, että kaikki tuo oli liian ihanaa voidakseen kestää kauan. Oi, mitä minä nyt teen? En voi enää pidättää itseäni — nyt minä alan itkeä!

Minkä hän myös teki. Hän vaipui tuolille pöydän ääreen, ojensi käsivartensa pöydälle ja katki kasvat käsiinsä, ja sitten hän puhkesi hillittömään itkuun. Marilla ja Matthew katselivat toisiaan toivottomin ilmein rautauunin yli. Ei kumpikaan heistä tietänyt, mitä sanoa tai tehdä. Lopuksi kuului Marillan suusta laimea:

— No no, kas niin, ei kai maksa vaivaa itkeä noin.

— Kyllä se maksaa vaivan! — Tyttö kohotti äkkiä päätään ja toi näkyviin kyynelten kostuttamat kasvat ja vapisevat huulet. — Tekin itkisitte, jos olisitte orpolapsi ja olisitte tullut paikkaan, jonka luulitte tulevan kodiksenne ja sitten yht'äkkiä keksisitte, että he eivät haluakaan teitä, siksi ettette ollutkaan poika. Oi, tämä on surullisinta, mitä koskaan on minulle tapahtunut!

Jokin hymyn tapainen, hieman jäykkä ja vastahakoinen, koska se ei ollut pitkään aikaan ollut näkyvässä, teki Marillan tönkyneen muodon vähän lauhkeammaksi.

— Älä nyt enää itke! Aikomuksemme ei ole ajaa sinua ulos tänä iltana. Saat olla täällä siksi, kunnes olemme selvittäneet tämän jutun. Mikä sinun nimesi on?

Tyttö epäröi silmänräpäyksen ajan.

— Ehkä te tahtoisitte olla niin kiltti ja sanoa minua Cordeliaksi, sanoi hän innokkaasti.

— Sanoa sinua Cordeliaksi? Eikö se sitten ole nimesi?

— E-ei, ei oikeastaan... Mutta tahtoisin niin äärettömän mielelläni, että minua sanottaisiin Cordeliaksi. Tuo nimi kuuluu niin ylhäiseltä...

— Enpä totisesti ymmärrä, mitä tarkoitat. Jos ei nimesi ole Cordelia, mikä se sitten on?

— Anni Shirley, sopersi tämän nimen omistaja vastahakoisesti. — Mutta ah — olkaa niin kiltti ja nimittäkää minua Cordeliaksi. Eihän teille merkitse paljoakaan, miksi minua nimitätte, kun kuitenkin olen täällä vain niin lyhyen ajan. Annissa ei ole kerrassa mitään romanttista...

— Kaikkea tässä vielä täytyy kuunnellakin, sanoi surullisen proosallinen Marilla. — Anni on yksinkertainen ja kunniallinen ja järkevä nimi. Sitä sinun ei liene tarvis hävetä.

— Ei, sitä en häpeä, sanoi Anni, mutta minä pidän niin sanomattoman paljon enemmän Cordeliasta — ja olen ikäänkuin totuttautunut siihen, että se on nimeni... Pienenä ollessani en tiennyt mitään kauniimpaa kuin Geraldine, mutta nyt olen muuttanut mieltäni ja pidän enemmän Cordeliasta. Mutta jos ette sano minua siksi, niin olkaa ainakin niin kiltti ja sanokaa minua Annaksi, a lopussa.

— Lienee samantekevä, miten se lausutaan, sanoi Marilla samantapainen vastahakoinen hymy huulilla kuin aikaisemmin, ja nosti teekannua.

— Oi ei, siinä on suuri ero. Se näyttää tällaisena paljon paremmalta. Kun kuulee lausuttavan nimen, näkee sen tietenkin aina edessään aivan kuin se olisi painettu — ainakin minä näen. Ja A-n-n-i näyttää hyvin mitättömältä, mutta A-n-n-a näyttää heti melkoista hienommalta. Jos vain tahdotte sanoa minua Annaksi, a-lla kirjoitettuna, niin koetan minä tyytyä siihen, ettei nimeni saa olla Cordelia.

— No, Anna, a-lla kirjoitettuna, voitko sanoa meille, kuinka tämä erehdys on syntynyt? Lähetimme rouva Spencerille sanan ja pyysimme häntä hankkimaan meille pojan, Eikö lastenkodissa ollut ollenkaan poikia?

— Kyllä toki, laumoittain... Mutta rouva Spencer sanoi aivan selvästi, että halusitte saada noin yksitoistavuotiaan tytön. Ja johtajatar sanoi, että hänen mielestään minä sopisin. Ette voi tietää, kuinka minä ilostuin! Koko viime yönä en voinut nukkua, niin iloinen olin. Oi, lisäsi hän moittivasti, Matthew'n puoleen kääntyen, miksi ette sanonut minulle heti asemalla, ettette halunneet minua, ja jättänyt minua sinne? Ellen koskaan olisi nähnyt Suloisuuden valkeata tietä ja Tummaa, päilyvää aallokkoa, ei tuntuisi puoleksikaan niin vaikealta.

— Mitä maailmassa hän tarkoittaa? kysyi Marilla ja tuijotti veljeensä.

Hän — hän tarkoittaa jotakin, josta tulimme puhuneeksi ajaessamme... sanoi Matthew kiireesti. — Minä menen panemaan tamman talliin, Marilla. Laita tee kuntoon siksi kun tulen takaisin.

— Oliko rouva Spencerillä mukanaan ketään muuta kuin sinä? jatkoi Marilla Matthew'n poistuttua.

— Hän toi Lily Jonesin itselleen. Lily on vain viisivuotias ja hyvin kaunis. Hänellä on kastanjanruskeaa tukka.

Jos minä olisin hyvin kaunis ja minulla olisi kastanjanruskeaa tukka, pitäisittekö silloin minut?

— Ei, lapsi! Me haluamme pojan, joka voi auttaa veljeäni maanviljelyksessä. Tytöstä meillä ei olisi mitään hyötyä. Ota hattu päästäsi! Panen sen ja laukkusi eteisen pöydälle.

Anna otti tottelevasti hatun päästään. Hetkisen kuluttua Matthew tuli takaisin, ja he istuutuivat illallispöytänsä. Mutta Anna ei voinut syödä. Hän yritti nakertaa voileipää ja nokki kuin lintunen metsäomenahilloketta pieneltä kulmikkaalta lasivadilta, joka oli hänen lautasensa vieressä. Mutta näkyi selvästi, kuinka vaikeata hänen oli saada alas jokainen suupala.

— Sinähän et syö mitään, sanoi Marilla ja loi häneen terävän katseen, ikäänkuin tämä olisi ollut jotain hyvin moitittavaa. Anna huokasi.

— En voi. Olen vaipunut epätoivon kuiluun. Onko teillä ruokahalua, kun olette vaipunut epätoivon kuiluun?

— En ole ollut siellä koskaan, joten en voi siihen vastata, sanoi Marilla.

— Ah, ettekö ole ollut?... Mutta olette kai kuitenkin kuvitellut sitä joskus?

— Ei, en edes sitäkään.

— Niin, silloin on kyllä vähän vaikeata käsittää, miltä se tuntuu. Hyvin epämiellyttävältä se tuntuu... Kun koettaa syödä, niin nousee ikäänkuin pala kurkkuun, eikä voi niellä mitään, ei edes suklaakaramelliä. Kaksi vuotta sitten sain yhden suklaakaramellin ja se oli herkullisinta, mitä minulla on ollut suussani... Sittemmin olen hyvin usein uneksunut, että minulla on ollut koko tötteröllinen suklaakaramellejä, mutta juuri kuin olen ottamaisillani ylimmän ulos tötteröstä, herään. Toivon, ettette pahastu minuun siksi, etten voi syödä. Kaikki on niin hirveän hyvää — mutta kuitenkin — se ei käy...

— Hän on kai väsynyt, sanoi Matthew, joka ei ollut puhunut sen jälkeen kuin oli tullut tallista. — Lienee parasta hänen antaa mennä nukkumaan, Marilla.

Marilla oli juuri tuuminut, minne hän sijoittaisi Annan yöksi. Hän oli laittanut vuoteen keittiökamariin kaivatulle ja odotetulle pojalle. Mutta vaikka se oli siisti ja puhdas, ei se hänen mielestään kuitenkaan oikein soveltunut tytölle. Vierashuone ei kuitenkaan voinut tulla kysymykseen tuollaiselle pienelle harhaanjoutuneelle olennolle, ja jäljellä oli siis ainoastaan itäinen vinttikamari.

Marilla sytytti kynttilän ja käski Annan seurata mukana, minkä Anna teki tahdottomasti, ottaen ohikulkiessaan hattunsa ja matkalaukkunsa eteisen pöydältä. Eteisessä oli niin häikäisevän puhdas lattia, että mieli kävi ankeaksi; pieni vinttikamari, jossa hän puolen minuutin kuluttua seisoi, näytti jos mahdollista vielä moitteettomammalta.

Marilla laski kynttilän kädestään kolmikulmaiselle, kolmella jalalla seisovalle pöydälle ja käänsi peitettä ja päällyslakanaa.

— Sinulla on kai yöpaita? hän kysyi Anna nyökkäsi.

— On toki, kaksi kappaletta. Kodin johtajatar neuloi minulle. Ne ovat kauhean ahtaita. Kaikki on niin niukasti mitattua lastenkodissa, niin että kun ommellaan jotain, tulee siitä liian pieni — ainakin sellaisessa köyhässä lastenkodissa kuin meidän. Lyhyet ja ahtaat yöpaidat ovat niin niin... Mutta tietysti voi nähdä yhtä kauniita unia sellaisissa kuin kauniissa maatalaahaavissa paidoissakin, joissa on reikäompelukoristeita kaulantiessä ja välipitsejä — se on edes lohdullista.

— Niin, riisuudu nyt niin sukkelaasti kuin voit ja kömmi vuoteeseesi. Tulen takaisin viiden minuutin kuluttua ja noudan kynttilän. En uskalla luottaa siihen, että sinä itse sen sammutat. Voisit helposti sytyttää talon tuleen.

Kun Marilla oli lähtenyt, katseli Anna surumielisesti ympärilleen. Valkeaksirapatut seinät olivat niin kammottavan tyhjiä ja tuijottavia, että hänestä näytti siltä kuin ne surisivat omaa autiuttaan. Myöskin lattia oli paljas; vain sen keskellä oli pieni, pyöreä, palmikoitu niinimatto, jonka kaltaista Anna ei koskaan ennen ollut nähnyt.

Toisessa nurkassa oli sänky, korkea ja vanhanaikuinen, kulmissa neljä tummaa pylvästä, tarkoitettu kannattamaan vuoteen katosta, jota ei ollut olemassa. Toisessa nurkassa oli äskenmainittu kolmijalkainen pöytä, jota koristi paksu punainen samettityyny, kyllin kova koukistaakseen uppiniskaisimmankin nuppineulan kärjen. Sen yläpuolella riippui pieni neliskulmainen peili, sivut kuuden ja kahdeksan tuuman pituiset. Sängyn ja pöydän keskivälillä oli ikkuna, jota verhosi viileän valkoiset, poimutetut musliiniuutimet, ja sen vastapäätä oli pesuteline. Kaikki tämä vaikutti huolimatta kaikesta siisteydestään niin jäykältä, kehnolta ja ikävältä, ettei sitä voi sanoin kuvata, ja sen herättämä tunnelma saattoi Anna-raukan värisemään aivan luihin ja ytimiin asti.

Nyyhkyttäen kiskaisi hän kiireesti vaatteet yltään, pukeutui ahtaaseen yöpaitaansa ja veti peitteen ja lakanan korviinsa. Kun Marilla tuli sisään noutamaan kynttilää, ilmaisi ainoastaan joukko kehoja vaatekappaleita, jotka mitä suurimmassa epäjärjestyksessä olivat hujan hajan lattialla, sekä vuodevaatteiden epäkuntoon joutunut asu, että huoneessa oli joku muukin inhimillinen olento paitsi hän itse.

Hän poimi tyynesti Annan vaatteet lattialta, asetti ne sievästi kokoon käärittyinä pienelle, korealle, keltaiselle tuolille, otti kynttilän ja meni vuoteen ääreen.

— Hyvää yötä, sanoi hän, vähän kömpelösti, mutta ei epäystävällisesti.

Annan kalpeat kasvot ja suuret silmät sukelsivat äkkiä hämmästyneinä esiin vuodevaatteista.

— Kuinka nyt voisi tulla hyvä yö, kun päinvastoin on varmaa, että se tulee olemaan pahin mitä koskaan on elänyt, huudahti hän moittivasti. Senjälkeen hän taas katosi näkyvistä.

Marilla meni hitaasti alas keittiöön ja alkoi pestä illallisastioita. Matthew poltteli — varma merkki järkytetystä mielenrauhasta. Hän poltteli harvoin, sillä Marilla ei siitä pitänyt ja leimasi sen siivottomaksi tottumukseksi; mutta määrättyinä aikoina tunsikin hän kutsumusta turvautua piippunysäänsä, ja Marilla katsoi sitä silloin läpi sormien, hyvin tietäen, että miespahasellakin täytyi olla joku varaventtiili kuohuksiin joutuneille tunteille.

— Niin, tämä nyt on hauska juttu, sanoi Marilla ärtyisesti. — Niin se on: laita lapsi asialle, mene itse perässä. Robert Spencerin palvelijat ovat tietysti olleet hajamielisiä ja väännelleet terveiset jotenkin hullusti. Jompikumpi meistä saa huomenna ajaa rouva Spencerin luo puhumaan, se on varmaa. Tyttö lähetetään takaisin lastenkotiin. — Parasta on kai tehdä niin, luulen minä, sanoi Matthew äänellä, joka kuului kaikkea muuta kuin vakuutetulta. — Sinä luulet? Totta kai ymmärrät sen?

— Tiedätkö mitä, tyttö on oikein kiltti, Marilla. Olisihan sääli lähettää hänet tiehensä, kun hän niin kauhean mielellään tahtoo jäädä tänne.

— Matthew Cuthbert — ei kai liene tarkoituksesi sanoa, että sinun mielestäsi meidän pitäisi pitää hänet? Marillan hämmästyksesi ei olisi voinut olla suurempi, jos hänen yksivakainen veljensä olisi sanonut mielihuvituksensa olevan käsillään kävelemisen.

— Ei, sitä en kai oikein tarkoita — en ihan... änkytti Matthew, joka oli joutunut epämiellyttävään umpikujaan. — Minä otaksun — eihän voida vaatia meitä pitämään häntä.

— Se vielä puuttuisi!... Mitä hyötyä hänestä muuten meille olisi?

— Me voimme olla hieman hyödyksi hänelle, sanoi Matthew aivan äkkiä ja odottamatta.

— Matthew Cuthbert, luulen, että tyttö on lumonnut sinut! Näen nyt aivan hyvin, että sinä haluat pitää hänet.

— Hänellä on varmasti yhtä, ja toista päässään, sanoi Matthew. — Ei silti että se olisi niin tärkeätä, tietystikään, kiiruhti hän lisäämään. — Mutta sinun olisi pitänyt kuulla, kuinka hän puhui ajaessamme asemalta.

— Niin, kieli hänellä kyllä on kohdallaan... Sen kuulin heti. Mutta se ei totta tosiaan ole mikään etu. Minä en pidä nulikoista, joitten kieli alituisen on käynnissä. En ole koskaan pyytänyt lastenkodintyttöä, ja jos olisin niin tehnyt, en koskaan valitsisi tämän tapaista. Ei, hänet me lähetämme samaa tietä takaisin kuin hän on tullutkin.

— Minä voisin ottaa tänne ranskalaisen pojan auttamaan itseäni, sanoi Matthew, ja silloin voisit sinä saada tytöstä seuraa.

— En tunne vähintäkään seuran kaipuuta, sanoi Marilla lyhyesti. — Ja minä en aio pitää häntä.

— No niin, Marilla hyvä, sinä teet tietysti kuten tahdot, sanoi Matthew, nousi ylös ja pani piippunsa pois. — Nyt minä menen nukkumaan. Matthew meni maata. Marilla pani pois kuivatut astiat ja paneutui maata päättäväisesti rypistetyin otsin. Ja kerrosta ylempänä, itäisessä vinttikamarissa, makasi yksinäinen, ystävätön, rakkautta janoava lapsi ja itki itsensä nukuksiin.

IV.

AAMU VIHHERVAARALLA.

Oli täysi päivä, kun Anna heräsi ja nousi istumaan vuoteessa, hämmästyneenä tuijottaen ikkunaan, josta iloinen auringonpaiste virtasi sisään ja jonka ulkopuolella jotain valoista ja ilmavaa keinui sinistä taivasta vasten.

Aluksi hän ei muistanut, missä hän oli. Kaikkein ensiksi häntä värisytti voimakas ilontunne — mutta sitten hän muisti, ja ilo kuoli pois... Tämä oli Vihervaara, ja he eivät huolineet hänestä tänne, koska hän ei ollut poika! Mutta nyt oli aamu, ja — totta tosiaan! — tuolla oli kukkiva kirsikkapuu hänen ikkunansa

ulkopuolella. Yhdellä harppauksella hän oli poissa vuoteesta ja lattian toisella puolen. Hän aukaisi ikkunan — se aukesi naristen ja vastahakoisesti, ikäänkuin se ei olisi pitkään aikaan liikkunut saranoillaan, kuten myös oli asian laita. Anna polvistui ja katseli ulos kesäkuun aamun kirkkauteen silmillä, jotka säteilivät ihastuksesta. Oi, miten hurmaavan kaunista se oli! Ja miten ihana tämä paikka oli! Ajatella, että hän todellakin saisi jäädä tänne! Hän tahtoi kuvitella mielessään, että hän saisi jäädä, Mahtava kirsikkapuu kasvoi heti ulkopuolella, niin lähellä, että sen oksat hipaisivat taloa, ja se oli niin täynnä kukkia, että tuskin ainoatakaan vihreätä lehteä oli näkyvissä.

Molemmiin puolin taloa olivat hedelmäpuutarhat, toisessa omenapuita, toisessa kirsikkapuita, samoin ylt'yleensä kukkien peitossa, ja ruoho niiden alapuolella oli keltaisenaan voikukkia. Alhaalla puutarhassa oli sireenipensaita sinipunervine kukkaterttuineen ja niiden suloinen, huumaava tuoksu lehahti ikkunaan aamutuulen mukana.

Puutarhan takana viettivät vihreätä, mehevää apilaa kasvavat niittymaat alas notkelmaa kohti, jossa puro pulpahti esiin ja kokonainen koivulehto kasvoi. Koivujen hoikat, valkeat rungot kohosivat vapaina ja notkeina tuuheitten sananjalkojen, sammalten ja kaikenlaisten pensaitten rehevästä runsaudesta. Notkelman toisella puolen oli kukkula, jota kuusien ja honkien tumma vihreys verhosi; puun runkojen keskeeseen avautui pieni rakonen, jonka kautta Anna näki vilauksen sen pikku talon harmaasta päädyistä, jonka hän oli nähnyt Tumman, päilyvän aallokon toiselta puolen.

Vähän matkaa vasemmalle oli latoja, talleja ja muita ulkokuonrakennuksia, ja niiden toisella puolen, vihreän, hiljalleen viettävän pellon takana, näkyi sininen meri välkkyvän.

Annan kauneudenjanoiset silmät viivähtivät kaikessa, imivät ahnaasti kaiken. Hän oli nähnyt niin monta vähän miellyttävää paikkaa elämässään, lapsi parka, että tämä oli ihanampaa kuin kaikki, jota hän tähän asti oli voinut kuvailla mielessään.

Hän oli yhä polvillaan, unohtaen kaiken muun, paitsi ympäristönsä kauneuden, kun hän äkkiä tunsi käden olallaan. Marilla oli tullut sisään pikku luonnonhaaveilijan lainkaan kuulematta.

— Sinunhan pitäisi olla jo vaatteissa, sanoi hän.

Marilla ei todellakaan ollut lainkaan selvillä siitä, miten hänen pitäisi puhutella tyttöä, ja tämä taitamattomuus, joka häntä vaivasi, teki hänet lyhytsanaiseksi ja jyrkäksi, hänen itsensä sillä mitään tarkoittamatta.

Anna nousi ja veti syvään henkeänsä.

Oi, eikö tämä ole ihmeellistä! hän sanoi ja viittasi kädellään hymyilevää maailmaa ulkopuolella.

— Niin, puu on aika suuri, sanoi Marilla, ja siinä on runsaasti kukkia. Mutta marjoista ei ole juuri mihinkään — ne ovat pieniä, ja niissä on matoja.

— Ah, en tarkoita vain puuta — vaikka se seisookin juuri nyt täydessä loistossaan — tarkoitin kaikkea, puutarhaa ja hedelmäpuita ja puroa ja metsää, kaikkea mitä voin nähdä tästä ikkunasta... Eikö teistä tunnu siltä kuin pitäisitte koko maailmasta tällaisena aamuna kuin tämä? Ja aina tänne asti voin kuulla puron nauravan. Ajatelkaas, miten hyvällä tuulella purot aina ovat — aina ne nauravat! Vieläpä talvellakin olen kuullut niiden porisevan ja rupattelevan jään alla. Olen niin iloinen, kun Vihervaaran lähellä on puro. Te tietysti ajattelette, että se kai on samantekevä minulle, kun en kuitenkaan jää tänne, mutta niin se ei ole... Vaikka en koskaan enää näkisikään Vihervaaraa, on tuo oleva minulle hauska muisto. Tänään en ainakaan ole epätoivon kuilussa, en... Sitä en koskaan voi olla aamuisin. On hyvä, että on aamuja. Mutta hyvin pahoillani olen. Olen juuri istunut ja kuvitellut, että minä kuitenkin olin se, jota te halusitte, ja että saisin viettää täällä kaikki elämäni päivät. Sitä pahemmalta tuntuu, kun —

— Nyt on parasta, että pukeudut ja tulet alas sen sijaan että istut täällä ylhäällä ja haaveilet, sanoi Marilla, niin pian kuin hän sai tilaisuuden pistää sanansa väliin. — Aamiainen odottaa. Peseydy kunnollisesti ja sui hiuksesi! Anna ikkunan olla auki ja käännä peitteesi ja lakanasi vuoteen jalkopäähän, että vuodevaatteet tuulettuvat. Ja pidä kiirettä, niin olet kiltti.

Anna osasi ilmeisesti pitää kiirettä, kun sitä vaadittiin, sillä ei ollut kulunut kymmentäkään minuuttia, kun hän tuli alas portaita vaatteet sievästi yllä, kasvot puhtaudesta kiiltävinä, tukka harjattuna ja palmikoituna ja mielessä tyydytystä tuova tunne siitä, että hän tottelevaisesti oli täyttänyt määräykset. Totuuden nimessä on ehkä kuitenkin mainittava, että hän oli unohtanut kääntää peitteen takaisin patjalta.

— Olen oikein nälissäni tänään, selitti hän istuutuessaan tuolille, jonka Marilla hänelle työnsi. On vahinko nähdä niin oivallisia ruokia edessään pöydällä kuin eilen illalla, kun ei kuitenkaan voi syödä... Olen niin iloinen siitä, että aurinko paistaa. Mutta sateiset aamut ovat myöskin hupaisia. Minä pidän

kaikenlaisista aamuista — on niin hauskaa ajatella, ettei koskaan tiedä, mitä voi tapahtua päivän mittaan... Olen kuitenkin iloinen, ettei sada juuri tänään, sillä on helpompi kantaa surujaan auringon paisteessa. Ja tänään minä olen sen tarpeessa... Käy kyllä päinsä lukea kirjoista, että tulee alistua onnettomuuteen suurella kärsivällisyydellä ja nöyryydellä, mutta kun sitten tulla tupsahtaa oma vuoro, niin —

— Koeta pitää suusi, sanoi Marilla. — Sinä lörpöttelet niin, että tässä ihan menehtyy.

Minkä jälkeen Anna vaikeni niin itsepintaisesti, että hänen jatkuva vaitiolonsa teki Marillan hermostuneeksi — se vaikutti niin luonnottomalta. Myöskin Matthew vaikeni — mikä kuitenkin häneen nähden oli vapaaehtoista ja aivan luonnollista — niin että ateria nautittiin enää yrittämättäkään panna keskustelua käyntiin.

Vähitellen Anna tuli yhä hajamielisemmäksi. Hän nakersi koneellisesti suuret silmät hellittämättömästi kiinnitettyinä siihen palaseen sinistä taivasta, joka näkyi ikkunasta. Tästä Marilla tuli vielä entistään hermostuneemmaksi; hänellä oli sellainen epämiellyttävä tunne, että sillä aikaa kuin tämän ihmeellisen lapsen ruumis istui ja kasto ruiskorppuja kahviin, sen sielu leijaili mielikuvituksen siivin kaukaisissa avaruuksissa, jonne ei kukaan muu osannut. Kuka Herra nähköön voisi viihtyä tuollaisen haaveilijan läheisyydessä?

Mutta — ihmeitten ihme — Matthew tahtoi pitää hänet. Marilla tuns selvästi, että hän halusi sitä nyt aamulla yhtä paljon kuin hän oli halunnut eilen illalla, ja että hän jatkuvasti haluaisi sitä. Se oli juuri Matthew'n tapaista — saada päähänsä käsittämätön oikku ja sitten pitää kiinni siitä mitä ällistyttävimmällä hiljaisella itsepintaisuudella — itsepintaisuudella, joka juuri äänettömyytensä kautta vaikutti paljon voimakkaammin kuin jos hän olisi mankunut ja marissut päivät päästään.

Kun aamiainen oli lopussa, heräsi Anna unelmistaan ja tarjoutui pesemään kuppeja ja vateja.

— Osaatko pestä kunnollisesti? kysyi Marilla epäluuloisena.

— Osaan toki! Vaikka paremmin minulta käy pikkulasten hoitaminen. Minulla on ollut siihen niin hyvää harjaannusta. Mikä vahinko, ettei teillä täällä ole lapsia, joita saisın vaalia!

— En luule, että kaipaan useampia lapsia hoidettavakseni, kuin minulla jo on sitä lajia... Sinä olet aivan tarpeeksi. Mitä meidän on sinun suhteesi tehtävä, siitä minulla ei ole aavistustakaan. Matthew on aivan yksinkertaisesti naurettava.

— Minun mielestäni hän on mainio, sanoi Anna moittivasti. — Hänellä on sydäntä, hänellä... Hänelle sain laverrella niin paljon kuin jaksoin — luulen melkein, että hän piti siitä. Heti kun näin hänet, ymmärsin, että hän on sukulaissielu.

— Te olette aika hupsuja molemmat, jos tarkoitat sitä sukulaissieluilla, tokaisi Marilla. — Niin, sinä voit pestä astiat. Älä säästä lämmintä vettä ja pyyhi kaikkia tarkoin. Minulla on yllin kyllin puuhaa nyt aamulla, sillä iltapäivällä minä ajan Valkorantaan puhumaan rouva Spencerin kanssa. Sinä saat tulla mukaan, niin saamme päättää, mitä sinulle tehdään. Kun olet saanut astiat pestyksi, saat mennä huoneeseesi ja korjata vuoteesi ja siistiä.

Anna pesi lasit ja porssiinit sangen näppärästi, josta Marilla, joka kiinteästi piti silmällä hänen liikehtimisiään, itse sai varmuuden. Hän osoittautui vähemmän taitavaksi vuoteen kuntoonpanossa, sillä hän ei ollut koskaan oppinut käsittelemään suurta höyhenpatjaa. Viimein hänen onnistui saada vuode jotakuinkin sileäksi ja säännölliseksi, ja päästäkseen hänestä eroon sanoi Marilla hänelle sitten, että hän sai mennä ulos ja huvitella omin päin päivälliseen asti.

Anna lensi ovelle hymyilevin kasvoin ja loistavin silmin. Mutta keskellä kynnystä hän pysähtyi, teki äkkiä kokokäänteen, tuli takaisin ja istuutui pöydän ääreen kasvoissa ilme, josta ihastus oli täydellisesti kadonnut.

— Kuinka nyt ovat asiat? kysyi Marilla.

— En uskalla mennä ulos, sanoi Anna, äänessä sama sävy kuin marttyyrilla, joka kieltäytyy kaikesta maallisesta ilosta. Ellen saa jäädä tänne, ei tietenkään hyödytä mitään, että pidän Vihervaarasta. Ja jos nyt menen ulos ja tutustun kaikkiin koivuihin ja kukkiin ja hedelmäpuihin ja puroon, niin en voi olla pitämättä niistä. Tämähän on kyllin vaikeata muutenkin, enkä tahdo tehdä sitä vielä pahemmaksi...

Tahdon niin hirveän mielelläni mennä ulos — on kuin kaikki huutaisi minulle: "Anna, Anna, tule ulos luoksemme! Anna, Anna, haluamme leikkitoveria!" — mutta varmaankin on parempi, etten mene. Mitäpä maksaa vaivaa pitää asioista, joista heti täytyy tempautua irti? Ja on niin vaikeata olla pitämättä muutamista asioista, eikö totta? Juuri siksi olen niin iloinen, kun luulin saavani asua täällä. Ajattelin,

että minulla tulisi olemaan hirveän paljon sellaista, josta pitäisin... Nyt olen jo melkein tottunut siihen ajatukseen, että minun pitää täältä pois, mutta jos menen ulos, niin ehkä tämä tunnelma menee tiehensä ja alan taas surra... Mikä on tuon Kristuksen verenpisaran nimi, joka on ikkunalaudalla?

— Sitä sanotaan fuksiaksi.

— Oi ei, en tarkoita sellaista nimeä... Minä tarkoitan nimeä, jonka itse olette sille antanut — lempinimeä. Ettekö ole antanut sille nimeä? Saanko minä antaa sen sijaan?

Saanko sanoa sitä — odottakaahan — Silmieniloksi! Se on hieman pitkä, mutta se kelpaa sentään. Ah, antakaa minun sanoa sitä Silmieniloksi niin kauan kuin olen täällä!

— Kernaasti, kultaseni, minun puolestani... Mitä nyt sitten muka hyödyttää antaa nimi fuksialle?

— Kas, minä annan mielelläni lempinimiä kaikille — myös kukille. Ne tulevat silloin ikäänkuin inhimillisemmiksi... Kuinka te voitte tietää, ettei fuksiasta tunnu loukkaavalta aina ja alituisesti olla nimeltään vain fuksia? Te ette pitäisi siitä, että teitä aina sanottaisiin vain naiseksi, Silmienilo hän saa olla. Suurelle kirsikkapuulle päätyikkunani ulkopuolella annoin nimen heti aamulla. Nimitin sitä Lumikuningattareksi, siksi että se oli niin valkoinen. Se ei luonnollisestikaan aina ole kukkien peitossa kuten nyt, mutta kuitenkin...

— En ikipäivinäni ole kuullut enkä nähnyt mokomaa, jupisi Marilla ja pakeni kellariin hakemaan perunoita. — Hänessä on kuitenkin jotain erikoista — aivan kuten Matthew sanoi. Tapaan jo itseni tuumimassa, mitä hän kaikkina seuraavina päivinä vielä sanoneekaan... Hän kyllä lumooa minutkin. Matthew'n hän on jo lumonnut. Katse, jonka hän minuun loi, sanoi kaiken, kun hän istui ja "tarkoitti" eilen illalla... Toivoisin, että hän olisi muiden miesten kaltainen ja puhuisi suunsa puhtaaksi. Silloin voisi hänelle vastata ja saada hänet kuuntelemaan järkisyitä. Mutta mihin ryhtyä mieheen nähden, joka vain katsoo.

Anna oli jälleen vaipunut mietteisiin, nojaten leukaa käsiinsä ja silmät kohotettuina pilviä kohti, kun Marilla palasi kellarikäynniltään. Marilla antoi hänen istua, kunnes päivällinen täsmälleen kello yhden aikaan oli pöydässä.

— Voin kai saada tamman ja kiesit iltapäivällä, Matthew? sanoi Marilla.

Matthew nyökkäsi ja katsoi apeilla mielin Annaan. Marilla huomasi katseen ja sanoi kuivasti:

— Minä aion ajaa Valkorantaan ja tehdä selvän jutusta. Otan Annan mukaani, niin rouva Spencer saa pitää huolen siitä, että hänet heti lähetetään takaisin lastenkotiin. Minä panen kahvipannun paistinuuniin, ja vihreälle teevadille olen pannut piparkakkuja. Tulen kotiin ajoissa lypsämään lehmät.

Matthew vaikenen edelleen, ja Marillalle tuli sellainen tunne, että hän oli tuhlannut sanoja ja saarnoja turhanpäiten. Ei ole mitään vihaksipistävämpää kuin mies, joka ei tahdo vastata — ellei se ehkä ole nainen.

Hyvissä ajoin Matthew valjasti tamman kiesien eteen, ja Marilla ja Anna matkalaukkuineen nousivat niihin istumaan. Matthew avasi pihaveräjän heille, ja heidän hitaasti ajaessaan siitä hän lausui ääneen, tietämättä kenelle:

— Pikku Jerry Buote Lahdesta oli täällä aamulla, ja minä sanoin hänelle, että teen luultavasti hänen kanssaan sopimuksen siitä, että hän tulee tänne kesän ajaksi.

Hänen sisarensa ei vastannut sanaakaan, mutta hän antoi tammalle piiskallaan sellaisen aimo sivalluksen kylkeen, että tämä lihava luontokappale, joka oli tottumaton tällaiseen kohteluun, lähti laukkaamaan tietä alas peloittavaa vauhtia. Marilla katsoi yhden ainoan kerran taakseen hölkkävistä kieseistä — siellä seisoivat tuo rajattomasti kärsivällisyyttä koetteleva Matthew nojaten veräjään, piippunysä suussa, ja katsoa muljotti surullisena heidän jälkeensä.

V.

— Tiedättekös, sanoi Anna tuttavallisesti, minä olen päättänyt pitää hauskaa tällä ajomatalla. Minun kokemukseni on ollut, että voi melkein aina pitää hauskaa, kun vain oikein päättää... Koko ajomatallamme en aio ajatella lastenkotia enkä sinne palaamista. Tahdon ajatella vain ajamisen huvia. Oi, katsokaa, tuolla on jo pieni orjanruusu puhjenneena! Eikö se ole suloinen? Ettekö luule sen iloitsevan siitä, että se saa olla ruusu? Eikö olisikin hauskaa, jos ruusut osaisivat puhua? Olen varma siitä, että ne sanoisivat mitä somimpia asioita. Ja eikö vaaleanpunainen olekin maailman hurmaavin väri? Minä rakastan sitä, mutta minähän en koskaan voi sitä käyttää. Punatukkaiset ihmisethän eivät koskaan voi käydä vaaleanpunaisessa... Oletteko koskaan kuullut puhuttavan, että jollakulla olisi pienenä ollut punainen tukka, joka olisi muuttunut toisen väriseksi hänen kasvaessaan isoksi?

— En, en ainakaan muista, vastasi kovasydäminen Marilla. — Ja mitä sinuun tulee, niin en luule sen tapahtuvan.

Anna huokasi.

— Taas sammui eräs toive... Elämäni on haudattujen toiveitten kirkkomaa. Tämän lauseen luin eräästä kirjasta, ja lausun sen aina saadakseni lohdutusta, kun olen jostain pahoillani.

— Olisipa hauska tietää, mitä lohdutusta siinä on, sanoi Marilla.

— Noilla sanoilla on sellainen hieno ja romanttinen kaiku, aivan kuin olisin jonkun kirjan sankaritar. Olen hullaantunut kaikkeen romanttiseen, ja kirkkomaa täynnä haudattuja toiveita lienee kai romanttisinta, mitä ajatella voi... Kuljemmeko Tumman, päilyvän aallokon ohi tänään?

— Emme mene Barryn lammikon ohi, jos sitä tarkoitat Tummalla, päilyvällä aallokollasi. Menemme rantatietä.

— Rantatie — se kuuluu hauskalta, sanoi Anna miettävästi. — Saa nähdä, onko se yhtä kaunis kuin nimensä. Juuri kun sanoitte "rantatie", näin sen edessäni. Valkoranta on myös kaunis nimi. Kuinka pitkältä sinne on?

— Sinne on kahdeksan kilometriä, ja kun sinulla luonnollisesti täytyy koko ajan olla suu käynnissä, niin voit yhtä hyvin laverrella jotain, jolla on tarkoitusta, ja kertoa minulle kaikki mitä tiedät itsestäsi.

— Oh, sitä mitä tiedän itsestäni — sitä maksaa tuskin vaivaa kertoa, sanoi Anna innokkaasti. — Mutta jospa vain saisin kertoa teille kaikesta mitä tuumailen ja kuvittelen olevani, niin olen varma siitä, että se teistä olisi paljon huvittavampaa.

— Ei, varjelkoon, kuvittelujesi kanssa en tahdo olla missään tekemisissä. Pysy sinä vain alastomissa tosiasioissa.

Ala alusta! Missä sinä olet syntynyt, ja kuinka vanha olet?

— Täytin viime maaliskuussa yksitoista vuotta, sanoi Anna huoaten alistuvasti. — Ja olen syntynyt, Bolingbrokessa Nova Scotian luona. Isäni nimi oli Walter Shirley, ja hän oli opettajana Bolingbroken alkeiskoulussa. Äitini nimi oli Bertha Shirley. Eivätkö Walter ja Bertha olekin sieviä nimiä? Olen niin iloinen siitä, että vanhemmillani oli kauniit nimet. Uh, kuinka saisin hävetä isää, jonka nimi olisi esimerkiksi —

— Pysyhän nyt asiassa, niin olet kiltti. On aivan saman tekevää, muuten, mikä nimi ihmisellä on, kun hän vain käyttäytyy hyvin, sanoi Marilla, joka tunsu kutsumusta pistää väliin pienen hyödyllisen ja kasvattavan opetuksen.

— Niin, en tiedä... Anna näytti miettäväiseltä.

— Luin kerran eräästä kirjasta, että vaikka ruusulla olisikin joku muu nimi, tuoksuisi se silti yhtä ihanasti, mutta en ole koskaan saanut sitä uskoneeksi. Ei ruusu olisi yhtä ihana, jos sen nimi olisi sammakonjalka tai peltosavikki. Ja tietenkin isäni olisi ollut kiltti ihminen, vaikkakin hänen nimensä olisi ollut — Jedediah... — mutta varmaan se olisi tuntunut hänestä hyvin raskaalta... Niin, äitini, hän oli opettajattarena alkeiskoulussa, mutta mentyään naimisiin isäni kanssa hän tietysti jätti paikkansa. Hänhän sai miehen hoidettavakseen, se oli kai kylliksi... Rouva Thomas'illa oli tapana sanoa, että he olivat oikeita lapsia molemmat ja lisäksi vielä köyhiä kuin kirkonrotat.

He muuttivat pienen pieneen keltaiseen taloon Bolingbrokessa. En ole koskaan nähnyt tuota taloa, mutta tuhansia kertoja olen kuvailut sitä mielessäni. Sen vierashuoneen ikkunaa kiertelevät varmasti kuusamaköynnökset ja rappusten vierustoilla oli sireenilavoja ja sinisiä kyyhkysiä ja tuoksuherneitä reunuslaudoilla... Niinpä niin, ja ruudukkaita musliiniuutimia kaikissa ikkunoissa. Musliiniuutimet vaikuttavat niin varakkaalta...

Siinä talossa minä synnyin. Rouva Thomas on sanonut, että minä olin rumin vekara, mitä hän ikinä oli nähnyt, olin pelkkää luuta ja nahkaa ja silmiä, mutta äidin mielestä olin ihastuttavan suloinen. Luulisin, että äiti osaa arvostella sellaista paremmin kuin siivoojaukko, eikö totta?... Olen joka tapauksessa mielissäni, että äitini oli minuun tyytyväinen; minua surettaisi niin kovin, jos luulisin hänen pettyneen minun suhteeni — sillä hän ei elänyt kauan, nähkääs. Hän kuoli kuumeeseen, kun minä olin juuri kolmen kuukauden vanha.

Ah, jospa hän kuitenkin olisi elänyt niin kauan, että muistaisin sanoneeni häntä äidiksi. Kuinka suloista lieneekään saada sanoa "äiti"... Ja isä kuoli neljä päivää senjälkeen, myöskin kuumeeseen. Sitten minulla ei ollut enää vanhempia, ja rouva Thomas on sanonut, että ihmiset olivat kokonaan ymmällä siitä, mihin he minut pistäisivät. Ei kukaan halunnut minua edes silloinkaan. Se lienee minun kohtaloni... Isä ja äiti olivat molemmat tulleet etäisiltä seuduilta, ja kaikki tiesivät, ettei heillä ollut ketään sukulaisia elossa. Lopulta sanoi sitten rouva Thomas, että hän ottaisi minut, vaikka hän oli köyhä ja hänellä oli juoppo mies. Hän ruokki minua pullosta. Onko teillä tietoa siitä, että sellaisista lapsista, joita syötetään pullosta, pitäisi tulla parempia ihmisiä kuin muista? Sillä aina kun olin ilkeä, sanoi rouva Thomas minulle: "senkin paatunut vekara, enkö ole sinua ruokkinut pullosta ja nähnyt vuoksesi senkin seitsemän vaivaa — ja kuitenkin olet niin häijy!"

Rouva Thomas ukkoineen muutti pois Bolingbrokesta Marysvilleen, ja minä asuin heidän luonaan, kunnes olin kahdeksanvuotias. Minä autoin heitä lasten hoitamisessa — siellä oli neljä minua nuorempaa — ja voitte uskoa, että siinä oli kuhinaa... Sitten kaatua kupsahti ukko Thomas rautatiejunan alle ja sai surmansa, ja hänen äitinsä tarjoutui ottamaan rouva Thomas'in ja lapset, mutta minua hän ei huolinut. Siinä sitä taas oltiin, ja rouva Thomas sanoi, että hän ei voinut käsittää, miten päästä minusta eroon.

Sitten tuli muuan rouva Hammond, joka asui ylempänä virran varrella, ja hän sanoi ottavansa minut, koska hän näki, että olin tottunut lapsiin, ja niin matkustin hänen kanssaan kauas virtaa ylös asuakseni heidän luonaan pienellä uutisviljelyksellä keskellä syvää metsää. Siellä oli kauhean yksinäistä. Siellä en kai olisi ensinkään voinut elää, ellei minulla olisi ollut ajatuksiani ja mielikuvitustani... Herra Hammond kävi työssä pienessä sahalaitoksessa, jossa sahattiin hirssiä, ja rouva Hammondilla oli kahdeksan lasta. Hän sai kolme kertaa kaksoiset. Minä pidän pikkulapsista, kun niillä on määränsä, mutta kaksoiset kolmasti peräkkäin on liikaa. Sen sanoin suoraan rouva Hammondille, kun viimeinen pari tuli. Käsivarteni väsyivät niin äärettömästi, kun piti kävellä ja kantaa retuutta niitä.

Siellä metsän sydämessä asuin rouva Hammondin luona yli kaksi vuotta, mutta sitten herra Hammond kuoli, ja rouva hajoitti taloutensa. Hän jakoi pienokaisensa sukulaisten kesken ja meni Yhdysvaltoihin. Minut he lähettivät Hopetownin lastenkotiin, kun ei kukaan tahtonut ottaa minua. He eivät tahtoneet huolia minua lastenkotiinkaan; he sanoivat, että se oli niin tupaten täysi jo ennestäänkin. Mutta heidän oli ottaminen minut joka tapauksessa, ja siellä minä olin neljä kuukautta, kunnes rouva Spencer tuli.

Anna lopetti kertomuksensa vielä kerran huohtaen, tällä kertaa helpotuksesta. Hänelle ei ilmeisesti ollut mieluista kertoa kokemuksistaan maailmassa, joka ei koskaan ollut "halunnut" häntä.

— Oletko milloinkaan käynyt koulua? kysyi Marilla kääntäen tamman rantatielle.

— Enpä paljoakaan. Kävin hiukan ollessani viimeistä vuotta rouva Thomasin luona. Kun muutimme kauemmaksi virtaa ylös, jouduimme niin kauaksi koulusta, etten voinut mennä sinne talvella, ja kesällä lapsilla oli lomaa, niin että voin käydä siellä vain syksyin kevään. Mutta lastenkodissa asuessani tietysti kävin koulua. Osaan sangen hyvin lukea ja taidan monta kaunista runoa ulkoa, "Hohenlindenin taistelun" ja "Ylväs Edinburgh, on pohjas paasi", ja "Linna Rheinillä" ja monta kaunista Longfellow'n ja Lordi Byronin palasta. Oi, kuinka pidän sellaisesta runoudesta, joka saattaa väristyksen kulkemaan pitkin koko selkäranka... Kuten esimerkiksi "Viel' ei Puolan hetki lyönyt" — siinä värisyttää monessa kohdassa... Se oli viidennessä lukukirjassa — minä olin tietysti ehtinyt vasta neljänteen — mutta suurilla tytöillä oli tapana lainata minulle omansa luettavaksi.

— Nuo rouvat monine lapsineen — rouva Hammond ja rouva Thomas — olivatko he sinulle kilttejä? kysyi Marilla ja loi Annaan syrjäsilmyksen.

— Oh — kyllä... sopersi Anna. Hänen pienet ystävälliset kasvonsa lehahtivat äkkiä tulipunaisiksi ja kävivät hyvin nolon näköisiksi. — Se oli kyllä heidän tarkoituksensa — tiedän, että he tahtoivat olla niin kilttejä ja oikeudenmukaisia kuin mahdollista. Ja kun ihmisillä vain on sellainen aikomus, niin ei pidä niin kovin ottaa lukuun sitä, ettei se — oikein heille onnistu. Heillähän ei ollut itselläänkään hauskaa... Onhan hirveän ikävää, kun mies juopottelee, ja tietysti kysytään ääretöntä kärsivällisyyttä, kun saa kolme kertaa perätysten kaksoiset, ettekö luulekin niin? Mutta olen varma siitä, että heidän tarkoituksensa oli olla minulle.

Marilla ei tehnyt useampia kysymyksiä. Anna vaipui rantatien äänettömään ihailuun, ja Marilla piti hajamielisenä ohjaksista, monenlaisten ajatusten risteillessä hänen mielessään.

Hän oli alkanut äkkiä tuntea sääliä tyttöä kohtaan. Mikä viheliäinen ja köyhä ja rakkaudeton elämä hänellä olikaan ollut — pelkkää raskasta työtä, köyhyyttä ja hoidon puutetta... Sillä Marilla oli kyllin älykäs lukeakseen Annan tarinan rivien välistä ja arvatakseen totuuden. Ei ihme, että häntä oli niin ihastuttanut todellisen kodin ajatus! Oli oikeastaan sääli, että hänet pitäisi lähettää takaisin. Mitähän, jos hän, Marilla, mukautuisi tähän Matthew'n selittämättömään päähänpistoon ja antaisi hänen jäädä? Hänhän oli saanut päähän pitää tytön, ja tyttö tuntui todellakin sangen taipuisalta ja helposti käsiteltävältä.

— Hän on liiaksi äänessä, ajatteli Marilla, mutta senhän voi hänestä kitkeä pois. Ja missään tapauksessa ei hänen puheissaan ole mitään typeryyksiä tai päättömyyksiä. On hyvin luultavaa, että hänen omaisensa olivat hienoja ja kunniallisia ihmisiä.

Rantatie kulki sangen jylhän ja aution maiseman läpi. Oikealla kasvoi tiheitä honkametsikköjä, joitten sitkeä voima ei ollut murtunut huolimatta merituulten monivuotisista tuiverruksista. Vasemmalla kallistui punaisten hiekkakivikallioitten jyrkänteet suoraan alas, paikoittain niin lähelle tietä, että vähemmän vakavaluonteinen hevonen kuin ruskea tamma olisi voinut tehdä kärryissä ajavat kerrassaan levottomiksi. Alhaalla rantakallioiden juurilla oli kivilouhikkoja, jotka merenaallot olivat huuhtoneet sileiksi ja kiiltäviksi, tai pieniä hiekkaisia lahdelmia, täynnä välkkyviä piikiviä — valtameren jalokiviä. Niiden toisella puolen laajeni meri kimmeltävänä ja sinisenä, ja sen yllä liitelivät kalalokit voimakkein siivin, jotka ampuivat hopeasalamoita auringonpaisteessa.

— Eikö meri ole ihmeellinen? sanoi Anna ja heräsi pitkästä ja tuijottavasta äänettömyydestä. — Kerran asuessani Marysville'ssä herra Thomas vuokrasi suuren, heinältäkin ja niin me kaikki ajoimme kauas meren rannalle ja olimme siellä koko päivän. Siellä minulla oli niin suunnattoman hauskaa, vaikka minun täytyikin koko päivän pitää silmällä lapsia, ja niistä muistoista minä elin kauan, kauan... Mutta tämä rannikko on vielä kauniimpi kuin Marysvillen. Eivätkö lokit olekin komeita? Ettekö te tahtoisi olla lokki? Minä luulen, että haluaisin olla lokki — ellen saisi olla ihmislapsi, tietenkin... Ajatelkaas, miten ihanaa olisi herätä auringon punaisena noustessa ja purjehtia yli meren ja läpi sinisen avaruuden koko päivän pitkän. Ja sitten illalla lentää takaisin pesäänsä. Ah, voin niin hyvin kuvitella, minkälaista se olisi!

— Mikä on tuo suuri talo, joka on tuossa suoraan edessä? — Se on Valkorannan majatalo. Muuan herra Kirke omistaa sen, mutta huvikausi ei ole vielä alkanut. Joukko amerikkalaisia tulee tänne tavallisesti kesäksi. He viihtyvät erinomaisesti tällä rannalla.

— Pelkäsin, että se olisi ollut rouva Spencerin talo, sanoi Anna surullisesti. — Sinne en ikävöi. Kun tulen sinne — silloin on kaikki lopussa...

VI.

MARILLA TEKEE PÄÄTÖKSENSÄ.

He tulivat sinne kuitenkin hetkistä myöhemmin. Rouva Spencer asui suuressa, keltaisessa talossa vastapäätä hiekkaista lahtea ja hän tuli ulos rappusille, hyväntahtoisilla kasvoillaan iloisen hämmästyksen ilme.

— No mutta hyvää päivää! hän huusi. — Teitä todellakin vähimmin olisin osannut odottaa juuri tällä hetkellä, mutta sydämellisesti tervetuloa joka tapauksessa! Riisutte kai hevosen valjaista? Ja mitä sinulle kuuluu, Anna?

— Kiitos, minä voin niin hyvin kuin voi odottaa, vastasi Anna ilman hymyn häivähdystäkään. Koko hänen iloinen mielialansa oli nyt poispuhallettu.

— Jäämme kai hetkiseksi, että tamma saa puhaltaa, sanoi Marilla, mutta minä lupasin veljelleni olla pian taas kotona. Asianlaita on niin, rouva Spencer, että on tapahtunut omituinen väärinkäsitys, ja minä olen tullut juuri ottaakseni selvää, missä vika on. Me lähetimme terveisiä ja pyysimme, Matthew ja minä, että te toisitte meille pojan lastenkodista. Pyysimme Robert veljenne sanomaan teille, että haluaisimme kymmen-, yksitoistavuotiaan pojan.

— Marilla Cuthbert, mitä sanottekaan? huudahti rouva Spencer hyvin huolestuneena. — Hyvänen aika, Roberthan lähetti tänne sanan Nancy tyttärensä mukana, ja tämä sanoi, että te halusitte saada tytön — eikö niin, Flora Jane? kysyi hän, kääntyen oman tyttärensä puoleen, joka oli tullut ulos portaille.

— Kyllä, juuri niin hän sanoi, neiti Cuthbert, vakuutti Flora Jane vakavasti.

— Tämöpä nyt oli kauhea kammellus, sanoi rouva Spencer. — Olen hyvin pahoillani, mutta en todellakaan mahda sille mitään, neiti Cuthbert. Minä tein voitavani ja seurasin teidän ohjeitanne. Mutta Nancy on usein sekapäinen ja hajamielinen. Olemme niin usein pakotettuja torumaan häntä siitä, että hän antaa ajatustensa lentää.

— Se oli meidän oma syyimme, sanoi Marilla alistuvasti. Meidän olisi itse pitänyt tulla teidän luoksenne eikä antaa tärkeätä asiaa kuljetettavaksi suullisesti toiselta toiselle. Miten tahansa — erehdys on tehty, ja ainoa, mitä meillä nyt on tehtävänä, on sen oikaiseminen. Voiko tytön lähettää takaisin lastenkotiin? En kai voi otaksua muuta kuin että he ottavat hänet jälleen takaisin?

— Sen kai he kyllä tekevät, sanoi rouva Spencer miettiväisenä, mutta luulenpa, ettei ole tarpeellista lähettää häntä takaisin. Rouva Blewett pistäytyi täällä eilen, ja hän sanoi juuri kovasti katuvansa, ettei hän ollut antanut minun tuoda pientä tyttöä hänelle avuksi. Rouva Blewett'illa on hyvin suuri perhe, kuten tiedämme, ja hänen on vaikea saada palvelijoita, jotka pysyvät... Anna tulee sopimaan hänelle mainiosti. Eikö ole aivan kuin Jumalan sallimus, että te juuri tänään ajatte tänne tytön kanssa?

Marilla ei näyttänyt siltä, että hän olisi uskonut sallimuksen erityiseen johdatukseen tässä suhteessa. Tässä oli odottamattoman suotuisa tilaisuus päästä eroon tuosta epämieluisesta lastenkodinlapsesta — ja kuitenkin hän ei tuntenut mitään kiitollisuutta.

Rouva Blewett'in hän tunsi ainoastaan ulkonäöltä. Hän oli pieni äkäpussi, ohut ja laiha kuin tikku. Mutta hän oli kuullut puhuttavan hänestä. Rouva Blewett'in väitettiin olevan äärimmäisen ankara ja vaateliias emäntä, ja viralta pannut palvelustytöt kertoivat kauheita asioita hänen juonikkaisuudestaan ja äkkipikaisuudestaan sekä hänen lukuisista nenäkkäistä ja pahanilkisistä lapsistaan. Marilla tunsi piston omassatunnossaan ajatellessaan Annan jättämistä tämän naisen lempeän huolenpidon alaiseksi.

— Kiitos, tulen kai sitten sisään, niin saamme lähemmin keskustella asiasta, sanoi hän.

— Kukapa muu kuin itse rouva Blewett tulee tuossa pitkin polkua! Sepä oli hauska sattuma! huudahti rouva Spencer ja vei vieraansa eteisestä vierashuoneeseen.

Sisältä tuoksahti heitä vastaan niin ankara kylmyys, kuin olisivat tummanvihreät, tarkoin alaslasketut sälekaihtimet niin kauan siivilöineet ilmaa, että se olisi kadottanut jokaisen lämmön rahtusen, mitä siinä koskaan oli ollut.

— Tätä voi sanoa hyväksi onneksi; nythän voimme samalla päättää asian. Istukaa nojatuoliin, neiti Cuthbert! Anna, istu sinä tälle jakkaralle äläkä hankaa sen päällysverhoa!

... Antakaa minulle hattunne. Flora Jane, mene panemaan teevesi tulelle ja ota rinkeleitä esiin. Hyvää iltaa, rouva Blewett! Sanoimme tässä juuri, että oli sellainen onni, kun pistäydyitte sisään. Saanko esittää — rouva Blewett, neiti Cuthbert. Suottehan anteeksi, jos häviän hetkiseksi! Unohdin sanoa Flora Janelle, että minulla on vehnäleipäpelti uunissa.

Rouva Spencer riensi toimekkaana ulos vedettyään ylös vihreät sälekaihtimet. Anna istui mykkänä ja liikkumattomana jakkaralla, kädet lujasti yhteenliitettyinä polvilla, ja tuijotti kuin lumottuna rouva Blewettiin. Jätettäisiinkö hänet tuon naisen haltuun, jolla oli noin terävät poskipäät ja tiukka katse. Hän tunsi, kuinka jotakin takertui hänen kurkkuunsa ja hänen silmiään kirveli. Hän alkoi juuri pelätä, ettei hän voisi pidättää itkuaan, kun rouva Spencer palasi, lämpimänä ja säteilevänä, täysin kykenevänä ottamaan punnittavakseen kaikki vaikeudet, henkiset tai aineelliset, ja sen jälkeen rohkeasti ratkaisemaan pulmat. Kysymys on tästä pikku tytöstä, rouva Blewett, sanoi hän, on syntynyt pieni väärinkäsitys... Olin saanut päähäni, että herra ja neiti Cuthbert halusivat ottaa kasvatikseen pienen tytön. Niin oli sanottu minulle. Mutta sen sijaan he halusivatkin poikaa. Niin että jos te edelleen olette samaa mieltä kuin eilen, niin näyttää siltä kuin voisitte saada toiveenne täytetyksi.

Rouva Blewett mittaili terävin silmin Annaa kiireestä kantapäähän.

— Kuinka vanha sinä olet ja mikä on nimesi? hän kysyi.

— Anna Shirley, sopersi kysymyksen saaja arasti, tällä kertaa uskaltamatta esittää mitään toivomusta loppuäänteen lausumiseen nähden. — Ja olen yksitoistavuotias.

— Hm; sinä et ole suuri ikäiseksesi... Mutta sinä olet varmaan sitkeä. Sitkeät voivat roimasti tarttua

kiinni... Niin, jos otan sinut, niin saat käyttäytyä kiltin tytön tavoin — sinun on oltava kiltti ja kunnollinen ja työteliäs ja kohtelias. Saat panna parastasi ansaitaksesi ruuan ja asunnon, niin paljon voin sinulle sanoa. Niin, otan kai hänet neiti Cuthbert, niin pääsette hänestä. Pienokainen on kauhean kärtyisä, niin että olen aivan uupunut hänen hoitamisestaan. Parailaan on minulla myöskin vuodevaatteiden tuulettaminen, ja keittiö ja rappuset ovat pestävät...

Marilla katsoi Annaan ja tunsy sydämensä pehmenevän nähdessään tytön kalpeat kasvot mykkää epätoivoa osoittavine ilmeineen — sellaisen pienen olennon mykkää epätoivoa, joka taas huomaa olevansa kiinni satimessa, josta se kerran on päässyt pujahtamaan pois. Ja Marillalla oli sellainen epämiellyttävä tunne, että ellei hän myöntyisi tuossa katseessa ilmenevään rukoukseen, seuraisi se häntä hänen kuolinpäiväänsä saakka. Sitäpaitsi hän ei pitänyt rouva Blewettista. Tyttö oli totisesti liian hyvä tuollaisen ihmisen työjuhdaksi... Sitä hän ei voinut ottaa vastuulleen.

— Niin, en tiedä... sanoi hän hitaasti. — Tarkoitukseni ei ollut sanoa, että veljeni ja minä ehdottomasti olisimme päättäneet olla häntä ottamatta. Voinpa vielä sanoa, että veljeni mielellään haluaa pitää hänet. Minä tulin tänne oikeastaan ottamaan selkoa, kuinka erehdys on syntynyt... Nyt luulen, että teen parhaiten ottaessani hänet mukanaani takaisin kotiin ja harkitessani asiaa Matthew'n kanssa. En kai voine tehdä ratkaisevaa päätöstä neuvottelematta hänen kanssaan. Jos päätämme, että emme pidä häntä, lähetämme hänet teille huomenna. Ellei häntä kuulu, merkitsee se, että hän jää meille. Oletteko siihen tyytyväinen, rouva Blewett?

— Täytynee kai olla, vastasi rouva Blewett äreästi.

Marillan puhuessa Annan kasvoissa tapahtui kuin auringonnousu. Ensin hävisi pyyhkäisemällä toivoton ilme; sitten syttyi heikko toivon säde, ja silmät tulivat syviksi ja kirkkaiksi kuin tähdet. Tyttö oli aivan kuin muuttunut ja kun silmänräpäystä myöhemmin molemmat rouvat menivät ulos hakemaan reseptiä, jota rouva Blewett oli tullut lainaamaan, hypähti hän ylös ja juoksi suoraapäätä yli huoneen Marillan luo.

— Oi, neiti Cuthbert, sanoitteko todellakin, että sallisitte minun ehkä jäädä Vihervaaralle? kuiskasi hän henkeä pidättäen, ikäänkuin tuo hurmaava mahdollisuus olisi paennut tipotiehensä, jos hän olisi puhunut ääneen. — Sanoitteko todellakin niin? Tai onko vain mielikuvitukseni tehnyt minulle kepposen?

— Saat luvan oppia pitämään aisoissa tuota mielikuvitustasi, Anna — on perin huonoa, kun ei voi eroittaa mikä on todellisuutta ja mikä *ei*, sanoi Marilla tylästi. — Kyllä, juuri niin sinä kuulit minun sanovan eikä mitenkään muuten. Mutta *ratkaistu* ei ole vielä mitään, ja ehkä, kun kaikki ympäri käy, rouva Blewett kuitenkin saa sinut ottaa. Hän tarvitsee tosiaankin sinua paljon enemmän kuin minä.

— Mieluummin silloin menen takaisin lastenkotiin kuin muutan hänen luokseen, huudahti Anna kiihkeästi. — Hän on aivan kuin — kuin kärppä.

Marilla pidätti hymyilynsä ja tunsy, että tässä tarvittiin ojennusta.

— Tuollainen pikku tyttö kuin sinä saisi hävetä puhuessaan tuolla tavoin vieraasta rouvasta, sanoi hän ankarasti. — Mene takaisin ja istu aivan rauhassa ja pidä kieleesi kurissa ja käyttäydy kuten kiltin ja säädyllisen tytön tulee.

— Minä koetan tehdä ja olla kaikkea, mitä te haluatte, kun vain annatte minun jäädä, sanoi Anna ja meni aivan sävyisänä takaisin jakkaralleen.

Kun he samana iltana tulivat ajaen takaisin Vihervaaralle, oli Matthew heitä vastassa oikotiellä. Marilla oli kaukaa nähnyt hänen käydä maleksivan siellä ja ymmärsi hänen syynsä. Hän oli valmistautunut siihen hiljaisen tyytyväisyyden ilmeeseen, jonka hän luki Matthew'n kasvoista tämän nähdessä, että hänellä kuitenkin oli Anna mukanaan kotiin tullessa. Mutta hän ei puhunut hänelle mitään asiasta, ennenkuin he molemmat olivat ulkona karjapihassa navetan edustalla ja lypsivät lehmiä. Silloin kertoi hän lyhyesti hänelle Annan elämäntarinan ja mikä oli ollut tuloksena hänen käynnistään rouva Spencerin luona.

— En antaisi ikänä koiraakaan, josta välittäisin, tuolle Blewett'in akalle, sanoi hyväluontoinen Matthew häneen nähden tavattoman pontevasti.

— En minäkään voi häntä sietää, tunnusti Marilla, mutta meillä ei ole muuta valinnan varaa kuin joko jättää tyttö hänelle tai pitää hänet itse. Ja koska sinä nyt näytät häntä tahtovan, Matthew, niin on kai minun mukauduttava. Olen nyt harkinnut asiaa niin paljon, että olen jo melkein tottunut tuohon ajatukseen. Täytynee ottaa koko juttu velvollisuuden kannalta... En ole koskaan elämässäni kasvattanut lasta, kaikkein vähimmin tyttöä, ja monta tyhmyyttä tulen varmaan tekemään... Mutta parastani tahdon panna. Niin että mikäli minusta riippuu, Matthew, saa hän jäädä.

Matthew'n neuvottomat kasvot aivan loistivat mielihyväästä.

— Ajattelin kylläkin, että sinä tulisit siihen käsitykseen, Marilla, sanoi hän. — Tytössä on niin paljon syvää...

— Se on kyllä sangen hyvä, vastasi Marilla, mutta kunto ja käytännöllinen ymmärrys ei myöskään ole vahingoksi... No, minun asiani on istuttaa häneen niin toista kuin toistakin. Mutta paina mieleesi, Matthew, sinun ei maksa vaivaa sekaantua minun opetustapoihini. Tällainen minun kaltaiseni naimaton nainen ei ehkä paljon ymmärrä lastenkasvatuksesta, mutta luulisin sentään, että hän tietää siitä enemmän kuin vanhapoika... Niin että olet kai kiltti ja annat minun pitää ohjia. Kun minä menetän pelin, on sinun vuorosi tarttua kiinni.

— No no, Marilla kulta, ota sinä vain hänet rauhassa hoiviisi, sanoi Matthew tyynnytellen. — Sinun on vain oltava hänelle niin kiltti ja ystävällinen kuin voit hemmottelematta häntä. Luulen hänen olevan sitä lajia, jonka voi saada tekemään mitä tahansa, kun vain kohtelee häntä rakkaudella.

Marilla päästi kuuluviin hiljaisen äyhkäisyn, jonka tarkoituksena oli olla halveksumisen ilmaus Matthew'n naiskasvatusta koskeviin mielipiteisiin nähden, ja sitten hän meni maitokamariin täytettyine kiuluineen.

— En sano hänelle tänä iltana, että hän saa jäädä, ajatteli hän kaataessaan maidon vateihin. — Silloin hänen aivoparkansa tulisivat niin kiihtyneiksi, ettei hän nukkuisi tuntiakaan yöllä. Niin, Marilla Cuthbert, kaikkeen sinuakin kuljetetaan... Olisitko sinä ikänä uskonut eläväsi sellaista päivää, että ottaisit orpotytön lastenkodista kasvatiksesi? Tämä jo itsessään on mitä hämmästyttävintä, mutta ei kuitenkaan niin hämmästyttävää kuin että Matthew on kaiken takana — hän, joka aina on niin kauhistunut pikkutyttöistä... Oli miten oli, olemme nyt päättäneet ryhtyä kokeiluun, ja taivas tietää, mitä siitä koituu.

VII.

ANNA LUKEE ILTARUKOUKSENSA.

Kun Marilla samana iltana seurasi Annaa ylös vinttikamariin, sanoi hän vakavana opettavaisella äänellä:

— Sanon sinulle, Anna, että huomasi eilen illalla sinun heittäneen vaatteesi hujan hajan ympäri lattian riisuutuessasi. Se on kauheata huolimattomuutta, jota minä en ensinkään voi hyväksyä. Niin pian kuin olet riisunut yltäsi vaatekappaleen, on sinun käärittävä se huolellisesti kokoon ja pantava tuolille. Minä en ole sellaisten pikku tyttöjen tarpeessa, joilla ei ole taipumusta järjestykseen ja siisteyteen. — Olin niin pahoillani ja tuskastunut eilen illalla, etten ensinkään ajatellut vaatteitani, sanoi Anna. — Tänään käärin ne kauniisti kokoon. Niin meidän aina täytyi tehdä lastenkodissa. Mutta hirveän usein unohdin sen sentään, niin kiire minulla oli päästä vuoteeseen ja paneutua pitkäksi ja kuvitella koko joukko hauskoja asioita...

— Saat oppia olemaan vähemmän huonomuistinen, jos tulet jäämään tänne, varoitti Marilla. — No kas niin, tuo voi kelvata... Lue nyt iltarukouksesi ja kiipeä vuoteeseen.

— En aio lukea mitään iltarukouksia! sanoi Anna.

Marilla näytti hämmästyneeltä ja kauhistuneelta.

— Mutta Anna, mitä sinä tarkoitat? Etkö koskaan ole oppinut lukemaan mitään rukouksia. Jumala tahtoo, että pienet tytöt niin tekisivät. Tiedät kai, kuka Jumala on, Anna?

— Jumala on henki, näkymätön olento, korkeimmassa määrässä täydellinen, ikuinen ja muuttumaton, kaikkivaltias, kaikkietävä ja kaikkiviisas, vanhurskas, hyvä ja laupias, lasketteli Anna sujuvasti ja takertumatta.

Marilla näytti keventyneeltä.

— No Jumalan kiitos — tiedäthän sentään jotakin. Et ole aivan täydellinen pakana. Missä sinä olet tuon oppinut?

— Lastenkodin pyhäkoulussa. Siellä saimme opetella koko katkismuksen. Minusta se oli oikein hauskaa. Muutamat sanat kaikuivat niin komeilta! "Ääretön, ikuinen ja muuttumaton." Eikö se kuulu majesteettilliselta? Siinä on sellainen syvä ja juhlallinen sävy — aivan kuin suurten urkujen soidessa. Runoudeksi sitä ei kai juuri voi sanoa, mutta hyvin samantapaista se on minun mielestäni.

— Anna runouden olla rauhassa, Anna — me puhumme iltarukouksesi lukemisesta. Etkö tiedä, että tekee hyvin pahoin, jos ei lue rukouksiaan joka ilta? Pelkäänpä, että et olekaan oikein kiltti pikku tyttö.

— Minäpä sanon, että on hyvin paljon helpompaa olla ilkeä kuin kiltti, kun on punatukkainen, sanoi Anna moittivalla äänellä, — Ihmiset, jotka eivät ole punatukkaisia, eivät tiedä, mitä harmillinen merkitsee... Rouva Thomas on sanonut minulle, että Jumala on tehnyt tukkani punaiseksi tahallaan, ja sittemmin en ole oikein koskaan voinut pitää hänestä. Päälle päätteeksi olen aina iltaisin liian väsynyt vaivautuakseni enää rukoilemaan. Ihmisiltä, joitten täytyy pitää huolta kaksoisista koko pitkän päivän — heiltä ei totisesti voi vaatia, että he lukisivat vielä iltarukouksia... Vai voiko tosiaankin teidän mielestänne?

Marilla tuli siihen loppupäätökseen, että Annan uskonnollinen kasvatus oli heti aloitettava. Tässä ei ilmeisesti saanut hukata aikaa.

— Sinun on luettava rukouksesi, niin kauan kuin olet minun kattoni alla, Anna.

— Tottahan toki, tietysti luen, jos tahdotte sitä, vastasi Anna hilpeästi. — Teen mitä hyvänsä, kunhan vain olette tyytyväinen. Mutta tällä kertaa te saatte sanoa minulle mitä minun on sanottava. Kun olen päässyt vuoteeseen, keksin kyllä oikein kauniin rukouksen, jonka luen aina. Luulen että siitä tulee hirveän huvittavaa, nyt kun kerran olen tullut sitä ajatelleeksi...

— Sinun on laskeuduttava polvillesi, sanoi Marilla vähän hämillään.

Anna totteli ja katsoi vakavasti ylös Marillan kasvoihin.

— En voi ymmärtää, miksi on juuri polvistuttava. Jos oikein haluaisin rukoilla, tiedän kyllä, kuinka menettelisin Menisin aivan yksinäni suurelle niitylle tai vielä mieluummin syvään, syvään metsään, ja sitten katsoisin ylös taivaaseen — ylös tuohon kauniiseen siniseen taivaaseen, joka ei näytä milloinkaan loppuvan... Ja silloin tuntisin rukouksen... No niin, nyt olen valmis. Mitä minä sanon?

Marilla tunsikin olevansa pahemmassa pulassa kuin milloinkaan. Hän oli aikonut opettaa Annalle yksinkertaisen vanhan lastenrukouksen "Jumal' lasten ystävä". Mutta toisinaan hän, kuten jo olen maininnut, katseli asioita ja tapahtuma eräänlaiselta humoristiselta näkökannalta, ja siihen sisältyi myöskin, että hänellä oli aika hyvä arvostelukyky. Hänelle valkeni äkkiä, että tämä lapsellinen pikku rukous, tarkoitettu valkopukuisten pienokaisten kuiskattavaksi äidin polvella, ei ensinkään sopinut tälle kesakkoisille ja pitkäsaariselle olennolle, joka ei tuntenut eikä kaivannut Jumalan rakkautta, koska ei se ollut koskaan tullut hänen osakseen inhimillisen rakkauden välittämänä.

— Olet kyllin vanha osataksesi itse rukoilla Anna, sanoi hän viimein. — Kiitä nyt Jumalaa kaikesta siitä siunauksesta, jota olet saanut ja pyydä häneltä nöyrästi, mitä toivot itsellesi.

— Niin, koetan tehdä parhaani mukaan, sanoi Anna ja kätki kasvonsa Marillan polvelle. — Rakas taivaallinen isä — niin sanovat papit kirkossa, ja niin voi sanoa kaiketi myös kotioloissa, mitä? — pisti hän väliin ja kohotti silmänräpäykseksi päätään. — Rakas taivaallinen isä, kiitän sinua Suloisuuden valkeasta tiestä ja Tummasta, päilyvästä aallokosta ja Silmienilosta ja Lumikuningattaresta. Olen sinulle niistä niin äärettömän kiitollinen. Niin, siinä on kaikki siunaus, josta tällä hetkellä voin keksiä olevani velvollinen kiittämään... Mitä tulee niihin asioihin, joita toivon, niin on niitä niin monta, että vaatisi liaksi aikaa luetella niitä... Mainitsen senvuoksi vain molemmat tärkeimmät. Ole niin kiltti, hyvä Jumala, ja anna minun jäädä Vihervaaralle, ja tee minut kauniiksi, tultuani suureksi. Suurimmalla kunnioituksella Anna Shirley. — Kas niin, eikö se ollut aika hyvä? kysyi hän innokkaasti kohottautuen. — Olisin tietenkin voinut valita joitakin kauniimpia lausetapoja, kun minulla vain olisi ollut hieman enemmän miettimisaikaa.

Marilla paran tunteita voi helpommin aavistaa kuin kuvata. Hänelle tuotti kuitenkin hiukan lohdutusta se tietoisuus, että tämä lievimmin sanoen omituinen rukous ei suinkaan johtunut Annan kunnioituksen puutteesta, vaan aivan yksinkertaisesti hengellisestä tietämättömyydestä. Hän kietoi peitteen hänen ympärilleen ja antoi itselleen lupauksen, että Anna huomispäivänä saisi oppia kunnollisen rukouksen. Hän oli juuri aikeissa poistua kynttilöineen huoneesta, kun Anna huusi hänet takaisin.

— Tulin juuri nyt ajatelleeksi jotain. Minun olisi pitänyt sanoa "amen" sen sijaan että sanoin "suurimmalla kunnioituksella" — niinhän pappikin sanoo kirkossa. Olin unohtanut sen, mutta ymmärsin, että rukous täytyy lopettaa jotenkuten juhlallisesti, ja sentähden päätin sen näillä sanoilla, jotka olen

nähyt eräessä kirjeikaaviossa... Luuletteko sen haittaavan mitään?

— Ei, en luulisi, sanoi Marilla. — Nuku nyt kuten kiltti lapsi ainakin. Hyvää yötä.

— Tänä iltana voin sanoa hyvää yötä hyvällä omallatunnolla, sanoi Anna ja vetäytyi suloisesti käppyrään patjojensa keskellä.

Marilla pyörsi takaisin keittiöön, paiskata rämäytti kynttiläläjalan pöydälle ja katsahti Matthew'hin.

— Matthew Cuthbert, on todellakin aika jonkun ottaa tyttö hoteisiinsa ja opettaa hänelle ihmistapoja. Hänhän on melkein täydellinen pakana. Voitko uskoa, että hän ei koko elämässään ole lukenut rukousta ennenkuin juuri äsken. Minä menen pappilaan huomispäivänä ja lainaan hänelle muutamia vihkoja Valonsäteitä — niin totta tosiaan teen. Ja sunnuntaikouluun hänen on mentävä niin pian kuin saan neuloneeksi hänelle vähän säädylisiä vaatteita. Näyttääpä siltä kuin minulle tulisi puuhaa yllin kyllin... Niin, kultaseni, emme voi vaeltaa tämän maailman läpi kantamatta omaa osaamme huolista. Tähän saakka olen saanut viettää jokseenkin tasaista elämää, mutta nyt on minun vuoroni tullut, ja minun on kai kestettävä koetus nöyryydellä...

VIII.

ANNAN KASVATUS ALKAA.

Systä, jotka hän itse parhaiten tiesi, ei Marilla kertonut Annalle ennenkuin seuraavana iltapäivänä, että hän saisi jäädä Vihervaaralle. Aamupäivän kuluessa hän antoi tytön toimitettavaksi eri askareita ja piti häntä tarkoin silmällä hänen puuhaillessaan. Puolipäivän aikaan hän oli päässyt selville, että Anna oli vireä ja tottelevainen, työhaluinen ja hyväoppinen. Hänen varsinaisena heikkoutenaan näytti olevan taipumus vaipua haaveiluihin kesken työn ja unohtaa kaikki mitä siihen kuului — kunnes nuhde tai joku onnettomuus säälimättä palautti hänet takaisin maan päälle.

Kun Anna oli pessyt päivällisastiat, tulla tupsahti hän äkkiä esiin ja asettui Marillaa vastapäätä, ilme ja katse kuten sillä, joka on valmistunut kuulemaan pahinta. Laiha pieni ruumis vapisi päästä jalkoihin, kasvot hehkuivat ja silmät olivat niin laajentuneet, että ne näyttivät melkein mustilta. Hän puristi kätensä lujasti ristiin ja sanoi rukoilevalla äänellä:

— Kiltti neiti Cuthbert, ettekö tahdo olla niin hyvä ja sanoa minulle, lähetättekö minut pois vai ette? Koko aamupäivän olen koettanut olla kärsivällinen, mutta nyt tunnen, etten voi kauempaa kestää tietämättömyyttä. Se on niin hirveä tunne. Olkaa niin kiltti ja sanokaa!

— Et ole huuhtonut pesurättiä kuumalla vedellä ja soodalla niinkuin käskin, vastasi tunteeton Marilla.
— Mene tekemään se, Anna, ennenkuin tulet kysymyksinesi.

Anna meni ja teki kaikkea oikeutta pesurättille. Sitten hän palasi Marillan luo ja suuntasi rukoilevat silmänsä hänen kasvoihinsa.

— No niin, sanoi Marilla, jonka oli mahdoton enää keksiä mitään tekosyytä lykätäkseen selityksen tuonnemmaksi, lienee parasta puhua siitä sinulle. Veljeni ja minä olemme päättäneet pitää sinut — luonnollisesti edellyttäen, että koetat käyttäytyä hyvin ja osoittautua kiitolliseksi. Mikä sinulle nyt tuli, lapsi kulta?

— Minä itken, sanoi Anna hämillään, mutta en ymmärrä, miksi... Olen niin iloinen kuin ihminen voi olla. Ah, iloinen ei ole lainkaan oikea sana... Iloinen olin Sulaisuuden valkeasta tiestä ja kirsikankukista — mutta tämä! Oi, sehän on jotain paljon enemmän... Olen niin onnellinen. Koetan tulla niin kiltiksi... Siinä saan kyllä hikoilla, sillä rouva Thomas sanoi minulle usein, että olin niin parantumattoman häijy. Mutta kyllä koetan panna parastani, aina! En voi käsittää, miksi itkeä tihuutan!

— Luulen sen johtuvan siitä, että sinä alituisesti kiihdytät mieltäsi ajatuksillasi ja mietteilläsi, sanoi Marilla moittivalla äänellä. — Istu nyt tuolle tuolille ja koeta rauhoittua. Pelkään, että sinä aivan liian helposti sekä itket että naurat. Niin, sinä saat jäädä tänne ja me koetamme pitää sinusta huolta parhaamme mukaan. Sinun on käytävä koulua, mutta kesälupa alkaa jo parin viikon kuluttua, niin että ei maksa vaivaa sinun ryhtyä lukemiseen ennenkuin lukukausi alkaa jälleen syyskuussa.

— Miksi minä saan sanoa teitä? kysyi Anna. — Pitääkö minun aina sanoa teitä neiti Cuthbertiksi? Enkö saa sanoa teitä Marilla tädiksi?

— Ei toki — sano sinä minua vain aivan yksinkertaisesti Marillaksi.
En ole tottunut neidittelyihin, ja minua se vain vaivaisi.

— Tuntuu niin kauhean vähän kunnioittavalta sanoa vain Marilla, väitti tyttö.

— Siinä ei ole vaaraa, kun vain muuten puhuttelet minua kunnioittavasti. Kaikki Avonlean ihmiset, vanhat ja nuoret, sanovat minua Marillaksi paitsi pastori. Hän sanoo neiti Cuthbert — kun vain muistaa.

— Minusta olisi ollut niin hauskaa saada sanoa Marilla täti, sanoi Anna alakuloisesti. — Minulla ei koskaan ole ollut setää eikä tättä eikä mitään muuta sukulaista — ei edes isoäitiä. Silloin minulla olisi sellainen tunne, että todella kuulun teihin... Enkö saisi sanoa teitä Marilla tädiksi?

— Et. Minä en ole tätisi, ja minä en välitä nimestä, jolla ei ole mitään tarkoitusta.

— Mutta voisimmehan kuvitella, että te olisitte tätini.

— Sinä ehkä kylläkin — mutta en minä! sanoi Marilla töykeästi.

— Ettekö koskaan kuvittele, että asiat ovat toisenlaisia kuin ne ovat? kysyi Anna ja levitti silmänsä selälleen.

— En.

— Oi! — Anna veti syvään henkeänsä. — Oi, neiti — ei, Marilla, kuinka paljon te jätte vaille!

— Enpä juuri tiedä... Mitä hyödyttää kuvitella asioita toisenlaisiksi kuin ne ovat todellisuudessa? vastasi Marilla. — Kun hyvä Jumala sijoittaa meidät määrättyihin olosuhteisiin täällä maan päällä, ei hänen tarkoituksensa ole, että me "kuvittelemme" ne olemattomiksi... Ja lorun lopuksi — mene vierashuoneeseen, Anna, mutta pyyhi ensin jalkasi äläkä päästä sisään karpäsiä — ja anna minulle sitten kuvakortti, joka on uuninkarmilla. Siinä on koko Isämeidän painettuna ja joutoaikasi nyt iltapäivällä käytät sinä lukemalla sitä ja opettelemalla sen ulkoa. Sellaista rukoilemista kuin eilen illalla en enää tahdo kuulla.

— Niin, minä käyttäydyin kai kylläkin typerästi, sanoi Anna puolustellen. — Mutta kas minullahan ei ole koskaan ollut mitään harjoitusta. Eihän voi rukoilla aivan hyvin heti ensi yrittämällä! Kun olin paneutunut maata, suunnittelin mitä hienoimman rukouksen — juuri kuten lupasinkin tehdä. Se oli melkein yhtä pitkä kuin jonkun papin ja niin runollinen... Mutta voitteko ajatella? Kun heräsin aamulla, en voinut muistaa ainoatakaan sanaa! Ja pelkäsin, ettei minun enää koskaan onnistu saada kokoon toista yhtä hyvää. En tiedä, mistä se johtuu, mutta mikään ei koskaan onnistu niin hyvin, jos on täytynyt sitä miettiä toiseen kertaan. Oletteko te pannut sitä merkille?

— Tässä on jotakin, jota sinun sopii panna merkille, Anna. Kun pyydän sinua tekemään jotakin, niin ole kiltti ja tottele heti, äläkä jää seisomaan ja antaudu loputtomiin jaaritteluihin. Mene nyt ja tee kuten sanoin!

Anna meni heti vierashuoneeseen eteisen toiselle puolen, mutta ei tullut ollenkaan takaisin. Odotettuaan kymmenen minuttia Marilla otti kutimensa ja marssi hänen jälkeensä yhteenpuristetuin huulin. Hän tapasi Annan seisomassa liikkumattomana taulun edessä, joka riippui seinällä molempien ikkunoiden välissä, kädet yhteenliitettyinä selän takana, kasvot kohotettuina ja silmät loistavina. Valkea ja viheriä päivänvalo, joka valui sisään omenapuiden ja tuuheiden villiviiniköynnösten välistä, vuodatti ihastuneen pikku olennon ylle hohteen, joka vaikutti miltei ylimaailmalliselta.

— Anna, mitä maailmassa sinä ajattelet? kysyi Marilla terävästi.

Anna säpsähti kovasti.

— Tuota, sanoi Anna ja osoitti taulua — muuatta jokseenkin korean väristä öljypainosta, jossa oli nimikirjoitus "Kristus siunaamassa pikku lapsia".

— Ja kuvittelin juuri, että olin yksi heistä — että olin tuo sinihameinen pikku tyttö, joka seisoo itseksensä nurkassa aivan kuin hän ei kuuluisi kenellekään, kuten minä... Hän näyttää yksinäiseltä ja surulliselta, eikö teidänkin mielestänne? Hänellä ei varmaankaan ole isää eikä äitiä. Mutta hän tahtoi tulla siunatuksi, hänkin, ja siksi hän hiipi niin ujosti esiin hieman syrjään muista ja toivoi, ettei kukaan häneen kiinnittäisi huomiota — paitsi Hän. Olen varma siitä, että tiedän tarkalleen, miltä hänestä tuntui. Hänen sydämensä varmaan sykki, ja hänen kätensä olivat aivan kylmät, kuten minun, kun kysyin teiltä, saisinko jäädä... Hän pelkäsi, ettei Hän näkisi häntä. Mutta kyllä Hän näki, eikö totta? Olen koettanut kuvitella kaiken — kuinka hän siirtyi hieman lähemmäksi ja lähemmäksi, kunnes seisoi aivan Hänen läheisyydessään, ja silloin Hän katsoi häneen ja lasi kätensä hänen hiuksilleen — oi sitä

ilontunnetta, joka silloin varmaan hänet valtasi!... Mutta olisin toivonut, ettei taiteilija olisi tehnyt Hänen kasvojaan niin raskasmielisiksi ja murheellisiksi! Sen näköinen Hän on muuten kaikissa tauluissa, senhän olette kyllä huomannut. Mutta minä puolestani en usko, että Hän on ollut niin surullisen näköinen, sillä silloin olisivat lapset Häntä pelänneet.

— Anna, sanoi Marilla itsekin ihmetellen, ettei ollut keskeyttänyt jo kauan sitten tytön puhetta, et saa puhua noin. Se on pakanallista — ymmärräthän, se ilmaisee hyvin suurta kunnioituksen puutetta...

Annan silmät olivat ihmettelyä täynnä.

— Oh, minä tunnen olevani niin kunnioittava... Vakuutan, etten tarkoittanut mitään muuta.

— Niin, toivon sitä. Mutta ei saa puhua noin vapaasti muutamista asioista... Ja vielä muuan asia, Anna, kun lähetän sinut hakemaan jotain, on sinun tultava heti takaisin se mukanasi eikä jäätävä seisomaan ja töllistelemään jonkun taulun eteen. Paina se mieleesi! Ota nyt kortti ja tule mukanani keittiöön. Istu tuonne nurkkaan ja opettele tuo rukous ulkoa.

Anna pystytti kortin omenankukkamukia vasten, jonka hän oli tuonut sisään koristaakseen sillä päivällispöydän — Marilla oli salavihkaa katsellut tuota puuhaa, mutta ei sanonut mitään — nojasi leukaansa käsiin ja tuijotti muutamia minutteja äänettömänä painettuihin sanoihin.

— Tästä minä pidän, sanoi hän viimein. — Se on kaunista. Olen kuullut sen ennen — kuulin johtajan kodin sunnuntaikoulussa kerran lukevan sen ääneen. Hänellä oli sellainen naukuva ääni ja se kuului niin surkealta. Olin varma siitä, että hänen mielestään rukoileminen oli jotain hyvin ikävää. — "Isä meidän, joka olet taivaassa, pyhitettäköön sinun nimesi." — Oi, sehän on kuin musiikkia. Kuinka iloinen olen, kun teidän mieleenne juolahti, että minä saisin oppia tämän, neiti — ei, Marilla.

— Lue sitten ja istu hiljaa, sanoi Marilla lyhyesti.

Anna siirsi omenankukkamaljakon niin lähelle itseään, että voi antaa hellän suudelman eräälle punaposkiselle nupulle, ja sitten hän lukea pänttäsi uutterasti neljänneksen minuttia.

— Marilla, kysyi hän sitten, luuletteko, että koskaan saan sydänystävää täällä Avonleassa.

— Saat mitä?

— Sydänystävää — oikein läheistä ystävää — sukulaissielua, jolle voin vuodattaa tunteeni... Sellaista olen ikävöinyt koko elämäni ajan. En ole koskaan uskaltanut toivoa kohtaavani häntä. Mutta nyt on jo niin monta ihaninta unelmaani toteutunut, että ehkä tällekin käy samoin. Luuletteko ehkä niin?

— Diana Barry asuu ylhäällä Mäntymäellä, ja hän on jokseenkin sinun ikäisesi. Hän on hyvin hauska pikku tyttö, ja ehkä hän tulee sinun leikkiveriksesi palattuaan kotiin, sillä nyt hän on käymässä tätinsä luona Carmodyssa. Mutta silloin saat pitää tarkoin varasi, kuinka käyttäydyt. Rouva Barry on hyvin ankara, tiedätkös. Hän ei tosiaanakaan anna Dianansa leikkiä pikku tytön kanssa, joka ei ole kiltti ja hyvä.

Anna katseli Marillaan omenakukkien takaa innostuksesta tuikkivin silmin.

— Minkä näköinen Diana on? Hän ei kai liene punatukkainen? On tarpeeksi ikävää olla itse punatukkainen, enkä voisi sietää, että sydänystävänikin olisi sellainen.

— Diana on hyvin sievä pieni tyttö. Hänellä on mustat silmät, musta tukka ja ruusuiset posket. Hän on sitäpaitsi kiltti ja kunnollinen, ja se on parempaa kuin kauneus.

Marillalla oli alituisesti opettavainen ohje käsillä ja hän piti lujasti kiinni siitä, että jokainen kasvatettavaan lapseen kohdistettu lausunto oli sillä höystetty.

Mutta Anna puhalsi siekailematta opettavaisen puolen ilmaan ja piti kiinni vain niistä hurmaavista mahdollisuuksista, jotka avautuivat hänelle.

— On hauskaa, että hän on sievä! Kun ei itse voi olla kaunis — ja minun laitanihan on niin — niin tuottaa kuitenkin suurta iloa saada kaunis ystävätär. Asuessani rouva Thomasin luona oli hänellä lasiovilla varustettu kirjakaappi vierashuoneessaan. Siellä ei ollut kirjoja, vaan rouva Thomas säilytti siellä parhaat posliininsa ja hilloastiansa — kun hänellä oli hilloa, tietenkin... Toinen ovi oli lyöty rikki. Herra Thomas töytäsi siihen kyynärpäällään eräänä yönä ollessaan tavallista enemmän päissään. Mutta toinen oli eheä, ja minulla oli tapana kuvitella, että siinä oleva peilikuvani oli toinen pikku tyttö, joka asui siellä.

Annoin hänelle nimen Katie Maurice ja me olimme hyvin hyviä ystäviä. Voin seistä ja jutella hänen kanssaan tuntikausia varsinkin sunnuntaisin, ja uskoin hänelle kaikki. Katie oli ainoa iloni ja

lohdukseni. Meillä oli tapana kuvitella, että kirjakaappi oli lumottu ja että jos vain tietäisin taikasanan, voisin avata oven ja astua suoraan huoneeseen, jossa Katie Maurice asui — sen sijaan että joutuisin rouva Thomasin hilloastioiden ja lautaskasojen joukkoon. Sitten kuvittelin, että Katie Maurice otti minua kädestä ja vei minut ihmeelliseen paikkaan, täynnä kukkia ja auringonpaistetta ja keijukaisia, ja siellä me sitten asuimme onnellisina kaiken elinaikamme.

Muuttaessani rouva Hammondin luo surin niin hirveästi, kun minun täytyi erota Katie Mauricesta. Hän oli myöskin kauhean ikävissään, sen tiedän, sillä hän itki sanoessaan hyvästi ja suudellensa minua lasioven läpi. Mutta vähän matkaa talosta virtaa ylös oli pitkulainen, viheriä laakso, ja siellä asui mitä kaunein kaiku. Se toisti jokaisen sanan, mikä lausuttiin, silloinkin kun puhuttiin mahdollisimman hiljaa. Silloin kuvittelin, että se oli pieni tyttö nimeltä Violetta, ja me olimme hyvin hyviä ystäviä, ja minä pidin hänestä melkein yhtä paljon kuin Katie Mauricesta — vaikka en aivan niin paljon... Lasten kotiin lähtöni edellisenä iltana sanoin hyvästi Violetalle, ja ah, — hänen hyvästinsä kuului myöskin niin surulliselta ja äänessä oli kyyneliä... Olin häneen niin kiintynyt, ettei minulla ollut sydäntä kuvitella uutta ystävätärtä lastenkodissa — ei muuten ollut helppoa kuvitella siellä mitään.

— Niin, tiedäppäs, yhtä hyvä niinkin, sanoi Marilla kuivasti. Minä en ensinkään suosi tuollaista. Näytät itse melkein uskovan mielikuvitusluomiisi. Olisi hyvä, jos saisit oikein elävän ystävän, jotta tulisi loppu tuolle siunatulle "kuvittelemiselle"... Mutta älä koskaan anna rouva Barryn kuulla sanaakaan Katie Mauricestasi tai Violetastasi, sillä silloin hän luulee, ettet ole viisas.

— Ah ei, en varmistikaan... En muuten voikaan puhua heistä kenen kanssa tahansa — heidän muistonsa on minulle liian kallis... Mutta arvelin, että Marillaa voisi huvittaa kuulla heistä vähäsen. Oh, katsokaahan — tuossahan tulla kompuroi suuri mehiläinen suoraan omenankukasta! Ajatelkaas, jos saisi asua omenankukassa! Saisi nukkua siinä tuulen tuuditellessa! Jos en olisi ihmislapsi, luulen, että haluaisin olla mehiläinen ja lennellä kukkien keskellä!

— Eilen halusit olla kalalokki, muistutti Marilla. — Minun mielestäni olet jokseenkin vaihtelevainen. Sanoin sinulle, että sinun pitäisi opetella Isämeidän eikä lörpötellä. Mutta näyttää olevan sula mahdollisuus sinulle lakata rupattelemastasi, jos sinulla on joku, joka sinua kuuntelee. Mene sen vuoksi huoneeseesi ja lue siellä.

— Ah, osaan sen jo melkein kokonaan — minulla on vain viimeinen rivi jäljellä.

— Sitä parempi, mutta tee joka tapauksessa kuten sanoin. Mene kiltisti huoneeseesi ja opettele rukous kuin vettä valaen ja jää sinne, kunnes huudan sinua auttamaan minua teen pöytään panemisessa.

— Saanko ottaa mukaani omenankukat seuraksi? pyysi Anna.

— Ei tule kysymykseenkään, että saisit siellä liata paikkoja kukkinesi... Olisit voinut antaa niitten olla rauhassa puussa.

— Niin, epäröinkin hieman, ennenkuin taitoin ne, sanoi Anna. — Minusta ikäänkuin tuntui, että minun ei pitäisi lyhentää niiden suloista pikku elämää poimimalla ne — minä en tahtoisi joutua poimittavaksi, jos olisin omenankukka... Mutta kiusaus oli vastustamaton. Kuinka te menettelette, kun teitä kohtaa vastustamaton kiusaus?

— Anna, kuulitko, että käskin sinun mennä ylös huoneeseesi?

Anna huokasi, tallusteli ylös itäiseen vinttikamariin ja istuutui tuolille ikkunan ääreen.

— Kas niin — nyt osaan rukouksen... Opettelin viimeisen rivin rappusia noustessani. Nyt kuvittelen tämän huoneen täyteen kauniita esineitä, niin että täällä voi viihtyä... Lattiaa peittää pehmeä valkoinen samettimatto, jota helakat ruusut koristavat, ja ikkunoissa riippuu kirkasväriset uutimet. Seiniä verhoavat kulta- ja hopeakudoksiset kankaat. Huonekalut ovat mahonkia. En ole koskaan nähnyt mahonkia, mutta se kuuluu niin komealta. Tässä on leposohva, täynnä pehmeitä silkkipieluksia, helakoita ja sinisiä ja purppuranpunaisia ja kullankeltaisia, ja minä makaan mukavasti nojautuen sitä vasten. Näen oman kuvani muhkeassa, suuressa peilissä, joka riippuu seinällä. Olen pitkä ja komea, puettuna laahustavaan valkeaan pitsipukuun, helmiristi rinnalla ja helmiä hiuksissa. Tukkanani on musta kuin yö, ja ihoni on kuin valkein norsunluu... Nimeni on lady Cordelia Fitzgerald... Ei, se ei kuulu oikein luonnolliselta...

Hän harppasi pienen peilin luo ja katseli kuvaansa. Hänen omat laihat, kesakkoiset kasvonsa ja vakavat harmaat silmänsä katsoivat sieltä takaisin häneen.

— Sinä olet vain Vihervaaran Anna, sanoi hän vakavasti, ja sinut minä näen, juuri sellaisena kuin nyt olet, niin usein kuin koetan kuvitella, että olen lady Cordelia. Mutta on miljonan kertaa hauskeempaa

olla Vihervaaran Anna kuin Ei-minkään Anna — vai mitä arvelet?

Hän kumartui eteenpäin, suuteli lempeästi kuvaansa kuvastimessa ja meni avoimen ikkunan ääreen.

— Hyvää iltaa, rakkahin Lumikuningatar! Ja hyvää iltaa, rakkaat koivut alhaalla notkossa! Ja hyvää iltaa, sinä kelpo tupa ylhäällä mäellä! Saa nähdä, tokko Dianasta tulee paras ystäväni? Toivon sitä ja tulen pitämään hänestä niin paljon. Mutta en silti koskaan unohda Katie Mauricea ja Violettaa. He loukkaantuisivat kovin, jos tekisin niin, ja minä en tahdo loukata kenenkään tunteita, olipa sitten kysymyksessä vaikka vain pieni lasioven tyttö tai pieni kaikutyttö. Ajattelen heitä hiukkasen joka ainoa päivä ja lähetän heille lentosuutelon.

Anna lähetti sormenpäillään pari lentosuutelo kirsikankukkien ohi, nojasi leukaansa käsiin ja vajosi miellyttäviin unelmiin silmät auki.

IX.

ROUVA LYNDE KAUISTUU.

Anna oli viettänyt kaksi viikkoa Vihervaaralla, ennenkuin rouva Lynde ilmestyi ottaakseen hänet tarkastelunsa alaiseksi. Täytyy kuitenkin oikeudenmukaisuuden nimessä mainita, että vika ei ollut Rakel-rouvan.

Vaikea ja vuodenaikaan nähden selittämätön influensakohtaus oli pakottanut tuon kelpo naisen pysyttelemään neljän seinän sisällä aina hänen viimeisestä Vihervaaralla käynnistään saakka. Rakel rouva oli perin harvoin sairaana ja tunsu jyrkkää halveksumista ihmisiä kohtaan, jotka olivat sairaita, mutta influensa, täytyi hänen myöntää, ei ollut minkään muun taudin kaltainen maailmassa ja se voitiin selittää vain Herramme erityiseksi rangaistukseksi. Niin pian kuin hänen lääkäriinsä salli hänen pistää nenänsä ulos ovesta, kiiruhti hän kuitenkin Vihervaaralle, pakahtumaisillaan uteliaisuudesta nähdä Matthew'n ja Marillan uutta lastenkodin lasta, jota koskevia arvailuja ja juttuja oli jo koko joukko liikkeellä Avonleassa.

Anna oli parhaansa mukaan käyttänyt jokaisen hetken näistä neljästätoista päivästä. Hän tunsu jo seudun jokaisen puun ja pensaun. Hän oli tehnyt sen keksinnön, että polku lähti keittiökasvitarhasta ja jatkui tuuhealehväisiin lehtoihin, ja hän oli tutkinut koko sen kiemurtelevan kulun pitkin puron reunaan ja portaan yli, hongikkojen ja yhteenpunoutuneitten metsäkirsikkapuunokkien muodostamien holvikatosten läpi, yli pyöreitten mätästen, joita sanajalat peittivät, Vaahteroiden ja saarnien keinuvien kruunujen alitse.

Hän oli solminut ystävyysliiton lähteen kanssa alhaalla notkelmassa — tuon ihmeellisen syvän ja kylmän, kristallinkirkkaan lähteen. Sitä kehysti sileä punainen hiekkakivireunus, ja sen ympärillä oli aitaus suurista sanajaloista, joiden lehdet muistuttivat palmun lehtiä. Sen takaa vei puuporras yli puron.

Tämä porras johti Annan sipsuttavat jalat metsäiselle kukkulalle, jossa vallitsi alituinen hämärä suorarunkoisten, tiheässä kasvavien mäntyjen ja kuusien alla. Ainoat kukat, joita siellä kasvoi, olivat lukemattomat määrät viehättäviä kieloja, näitä Pohjois-Amerikan metsien kainoimpia ja viehkeimpiä kukkasia, sekä muutamat kalpeat, läpikuultavat tähtikukat, joita voi pitää viimevuotisten kukkien haamuina. Hienot hämähäkinverkot välähtelivät kuin hopealangat puiden välissä ja oli kuin mäntyjen oksat ja kävyt olisivat ystävällisesti supisseet ja sipisseet keskenään.

Kaikki nämä ihanat löytöretket tapahtuivat niinä hetkinä, jolloin hän sai vapautta leikkiäkseen, ja kotiin tultuaan hän kertoi Matthew'lle ja Marillalle silmät korvat täyteen kaikesta, mitä hän oli "löytänyt". Matthew ei suinkaan valittanut — kaukana siitä; hän kuunteli sanaa sanomatta, mutta kasvoilla oli tyytyväinen myhäily. Marilla antoi "lorujen" luistaa — kunnes hän huomasi, että hän oli tulemaisillaan liian huvitetuksi niistä. Silloin hän aina asetti sulun Annan puhetulvalle kursailematta käskemällä hänen pitää suunsa kiinni.

Anna oli ulkona keittiökasvitarhassa, kun Rakel rouva saapui. Hän kävellä köpötteli verkalleen omassa miellyttävässä tahdissaan mehevän ruohon yli, jonka kukkatertut keinuivat punaisessa iltauringossa. Kelpo rouva sai nyt mainion tilaisuuden kuvailla sairautensa kaikkia asteita, viiptyen kaikissa tiloissa ja pistöksissä ja ruumiinlämmön vaihteluissa sellaisella ilmeisellä nautinnolla, että Marilla tuli vakuutetuksi siitä, että influensa tuo mukanaan oman palkintonsa. Kun kaikki

yksityiskohdat oli tyhjenetty, ilmaisi Rakel rouva käyntinsä todellisen tarkoituksen.

— Olen kuullut mitä yllättävimpiä asioita sinusta ja Matthew'sta.

— Sinä et ole kuitenkaan voinut enemmän hämmästyä kuin minä itse, sanoi Marilla. — Mutta nyt olen jo jotakuinkin toipunut ensi hämmästyksestäni.

— Oli kovin ikävää, että tapahtui sellainen erehdys, sanoi Rakel rouva osaaottavasti. — Eikö käynyt päinsä lähettää häntä takaisin?

— Olisimme kai voineet sen tehdä, mutta emme välittäneet siitä. Matthew rupesi pitämään hänestä. Ja minun täytyy tunnustaa, että pidän hänestä oikein paljon, minä myös — vaikka hänellä luonnollisesti on virheensä. Hän on oikein elähyttänyt meitä — hän on terhakka ja rehti pikku tyttö.

Marilla sanoi tuntuvasti enemmän kuin oli ollut hänen tarkoituksensa alkaissaan, sillä hän luki ankaraa paheksunta Rakel rouvan kasvojen ilmeistä.

— Olet todellakin ottanut niskoillesi raskaan edesvastuun, sanoi mainittu rouva synkästi, varsinkin kun sinulla ei koskaan ole ollut mitään kokemusta lasten hoidosta. Voin arvata, ettet kai tiedä paljon hänestä ja hänen oikeasta mielenlaadustaan, eikä kukaan ihminen aavista, mikä tuollaisesta vieraasta penskasta aikaa myöten sukeutuu. Mutta en todellakaan tahdo saattaa mieltäsi masentumaan, pikku Marilla.

— En tunnekaan itseäni masentuneeksi, vastasi Marilla kuivasti. — Kun olen tehnyt päätöksen, pysyn siinä lujana. Mutta ehkä haluat nähdä Annan. Minä kutsun hänet.

Hetkisen kuluttua Anna tuli juosten sisään kasvot ihastuksesta säteilevinä puutarhassa tekemiensä uusien mainioitten löytöjen johdosta. Mutta hämmästyksissään huomattessaan aivan odottamatta seisovansa vieraan edessä pysähtyi hän hämillään heti oven suuhun. On varmaa, että hän näytti jonkun verran omituiselta lyhyessä ja ahtaassa kotikutoisessa hameessaan, jonka hän oli tuonut mukanaan lastenkodista ja jonka alta kapeat sääret pistivät esiin ja näyttivät luonnottoman pitkiltä. Kesakot olivat lukuisimmat ja silmäänpistävämmät kuin konsanaan; tuuli oli pörröttänyt peittämätöntä tukkaa, niin että se törrotti kaikkiin ilmansuuntiin, ja se ei ollut koskaan loistanut koreamman punaisena kuin tällä hetkellä.

— No, kauniin ulkomuotosi vuoksi he eivät ole sinua ottaneet, se on totinen tosi, lausui Rakel rouva tunteella ja vakaumuksella. Hän oli noita miellyttäviä ja usein tavattavia ihmisiä, joitten ylpeytenä on ilman pelkoa ja häikäilemättä lausua julki mielipiteensä. — Sinäpä vasta olet laiha vekara! Tulehan tänne, että saan katsoa sinua! Suuri luoja, onko koskaan nähty tuollaisia kesakkoja! Ja tukka niin punainen, että silmiä huikaisee siihen katsoessa! Etkö kuule, nulikka, tule tänne!

Anna tuli, mutta ei aivan sillä tavoin kuin Rakel rouva oli odottanut. Yhdellä ainoalla harppauksella hän oli toisella puolen keittiönlattiaa ja seisoi Rakel rouvan edessä vihasta hehkuvien kasvojen ja vapisevien huulien. Koko tuo hento pieni olento vapisi kiireestä kantapäähän.

— Vihaan teitä — te olette häijy ja ilkeä! huusi hän puoliksi tukahtuneella äänellä ja polki jalallaan lattiaa. — Kuinka uskallatte sanoa minua laihaaksi ja rumaksi! Enhän minä mahda sille mitään. Kuinka uskallatte puhua kesakoistani ja punaisesta tukastani? Te olette epäkohtelias ja vailla kaikkia hienompia tunteita!

— Anna! huudahti Marilla aivan tyrmistyneenä.

Mutta Anna seiso paikallaan pää pystyssä ja leimuavat silmät kiinnitettyinä Rakel rouvaan. Hänen kätensä olivat nyrkkiin puristetut, ja hänestä säteili ikäänkuin intohimoisen katkeruuden ilmakehä.

— Kuinka uskallatte tulla sanomaan sellaisia asioita minulle? toisti hän. — Miltä teistä tuntuisi, jos sanottaisiin teistä itsestänne sellaista? Mitä te ajattelisitte, jos teille sanottaisiin suoraan vasten kasvoja, että te olette paksu ja kömpelö ja luultavasti vailla mielikuvituksen rahtuakaan? Niin, en välitä ensinkään, vaikka loukkaankin tunteitanne. Päinvastoin toivon sitä. Ei kukaan ole koskaan ollut minua kohtaan niin raaka paitsi rouva Thomasin miespahanen, ja, minä en koskaan anna teille anteeksi!

Kaksi polkaisua lisää!

— Onko kukaan ihminen voinut kuvitella tuollaista mielenlaatua! huudahti kauhistunut Rakel rouva.

— Anna, mene ylös huoneeseesi ja pysy siellä, kunnes tulen jälestä, sanoi Marilla vaivoin saatuaan takaisin puhekykynsä.

Anna puhkesi itkuun, hyökkäsi eteisen ovelle, jonka hän paiskasi kiinni jälkeensä, niin että

padankannet rämisisivät, ja lensi kuin tuulispää eteisen läpi ja portaita ylös. Yläilmoista kuuluva jysähdys ilmaisi, että itäisen vinttikamarin ovi läimäytettiin kiinni yhtä rajusti.

— Jaa-a, tuon lapsen kasvattamistyötä en sinulta kadehdi, sanoi Rakel rouva purevan ivallisesti.

Marilla avasi suunsa lausuakseen joitakin anteeksipyyttäviä ja huolestuneita sanoja — saman tekevä mitä... Mutta se, mitä hän todella sanoi, oli täydellisesti yllättävää hänelle sekä silloin että sittemmin.

— Sinun ei olisi pitänyt kosketella hänen ulkomuotoaan, Rakel.

— No mutta nyt minä luulen... Marilla Cuthbert, onko tarkoituksesi todellakin puolustaa tätä kamalaa mielenpurkausta, jonka todistajina juuri olimme? kysyi Rakel rouva ylen loukkaantuneena.

— Ei, sanoi Marilla hitaasti, en koeta häntä puolustaa. Hän on käyttäytynyt hyvin huonosti, ja minä annan hänelle kelpo nuhdesaarnan. Mutta meidän on sentään otettava huomioon muutamia seikkoja ja asianhaaroja. Hän ei ole koskaan saanut oppia, mikä on oikein. Ja sinä lausuit ajatuksesi hänestä jokseenkin tyyliä, Rakel.

Marilla ei voinut olla lisäämättä viimeistä lausetta, vaikka hän jälleen hämmästytti itseään. Rakel rouva ojensihe ilmeessä loukkaantunutta arvokkuutta.

— Niin, minä huomaan, että minun tästä lähtien täytyy olla hyvin varovainen puheissani, Marilla, koska ennen kaikkea täytyy ottaa huomioon kasvattilapsen herkäät tunteet, jotka ovat Jumala ties' mistä peräisin... Ei varjelkoon, en ole suutuksissani, sinun ei tarvitse olla huolissasi. Olen todellakin liian vilpittömästi pahoillani sinun vuoksesi tunteakseni suuttumusta. Saat kun saatkin monta vastusta vielä tuosta työstä, muista minun sanoneeni. Mutta jos tahdot noudattaa minun neuvoani — jota otaksuttavasti et tahdo, vaikka minä olen kasvattanut kymmenen lasta ja saattanut hautaan kaksi — niin annat sinä tuon "kelpo nuhdesaarnan", josta puhuit, koivunvitsan avustuksella. Sellainen voitelu on tarpeen senkaltaiselle nahalle. Arvaan hänen luonteensa olevan yhtä tulisen kuin hänen tukkinsa. Niin, jää hyvästi, Marilla. Toivon sinun tulevan välistä tervehtimään minua, kuten tavallisesti. Mutta sinä et voi odottaa, että minä kovin pitäisin kiirettä pistäytymään uudelleen luoksesi, jos täytyy joutua tämän tapaisten hyökkäysten ja loukkausten alaiseksi... Sellainen on todellakin kokonaan minun kokemuspöytäni ulkopuolella.

Senjälkeen Rakel rouva suoristi hyvin itsetietoisesti pienen pyylevän vartalonsa ja käydä lylleröi ulos. Mutta Marilla lähti hyvin vakavin ilmein itäiseen vinttikamariin.

Portaita ylös mennessään hän tunsu olevansa tuskastunut ja epävarma siitä, mitä hänen piti tehdä. Hän ei ollut niinkään vähän harmissaan ja suutuksissaan äskeisestä kohtauksesta. Mikä ääretön onnettomuus, että Annan juuri Rakel rouvan aikana piti päästää valloilleen kiivas luonteensa!... Ja yhtäkkiä teki Marilla sen oikeastaan sangen nolostuttavan havainnon, että hän tunsu enemmän nöyryytystä tästä tosiasiaista kuin surua itse luonteenvirheestä. Ja millä tavoin hän rankaisisi häntä? Ystävällinen vihjaus koivunvitsaan — jonka oivallisesta vaikutuksesta kaikki Rakel rouvan omat lapset olisivat voineet nousta ylös todistamaan — ei miellyttänyt Marillaa. Hän ei uskonut voivansa lyödä lasta. Ei, täytyi keksiä joku muu rangaistustapa, jotta Anna tulisi oikeaan käsitykseen siitä, kuinka raskaan rikoksen hän oli tehnyt.

Marilla tapasi Annan makaamassa suullaan vuoteella, katkerasti itkien ja täydellisesti unohtaen, että likaiset kengät jättävät jälkiä puhtaan valkoiselle peitteelle.

— Anna, sanoi hän, ei tyyliä.

Ei vastausta.

— Anna — ankarammin — nouse heti ylös vuoteelta ja kuuntele, mitä minulla on sinulle sanottavaa.

Anna kompuroi alas vuoteelta ja istuutui jäykkäryhtisenä vieressä olevalle tuolille. Hänen kasvonsa olivat pöhöttyneet ja hän katsoa tuijotti kiinteästi lattiaan.

— Niin, sinä olet käyttäytynyt kerrassaan kauniisti, Anna! Etkö häpeä itsesi vuoksi?

— Hänellä ei ollut mitään oikeutta sanoa minua rumaksi ja punatukkaiseksi, vastasi Anna uhitellen ja ynseästi.

— Sinulla ei myöskään ollut oikeutta raivostua ja puhua hänelle sillä tavoin kuin teit, Anna. Häpesin sinun tähtesi — niin, oikein häpesin. Toivoin sinun esiintyvän kilttinä ja kohteliaana rouva Lyndelle, ja sen sijaan sinä olet tuottanut minulle niin ääretöntä hämmästyystä ja huolta. En ymmärrä, miksi sinä niin kauheasti panit pahaksesi sen, että rouva Lynde sanoi sinua laihaksi ja punatukkaiseksi. Siitähän

olet itsekin niin usein puhunut.

— Niin, mutta on suuri ero siinä, lausuuko itse jonkun ajatuksen tai kuuleeko toisten ihmisten sen sanovan, sanoi Anna itku kurkussa. — Voihan kyllä itse tietää, että jokin asia on niin tai näin, mutta ei voi kuitenkaan olla toivomatta, etteivät muut ihmiset kiinnittäisi niin paljon huomiota siihen... Teidän mielestänne minulla tietenkin on hirveä luonne, mutta minä en mahtanut sille mitään. Kun hän sanoi tuolla tavoin ja katseli samalla minuun niin pilkallisesti, niin jokin sisässäni nousi ylös rintaani ja oli tukahuttamaisillaan minut. Minun täytyi hyökätä hänen kimppuunsa.

— Niin, sinä olet todellakin esiintynyt eduksesi, sen voin vakuuttaa... Rouva Lyndellä on kerrottavana kaunis juttu sinusta joka ikisessä talossa, jonne hän menee — ja hän tulee kertomaan sen, ole varma siitä! Oli hirveätä, että sinä noin kadotit kaiken itsehillintäkykysi, Anna.

— Mutta ajatelkaahan vain, miltä teistä tuntuisi, jos joku sanoisi teille suoraan vasten kasvoja, että te olette laiha ja ruma, rukoili Anna itkien.

Muuan vanha lapsuusmuisto sukelsi äkkiä Marillan mieleen. Hän oli ollut aivan pieni tyttö, kun hän kerran oli kuullut toisen tätinsä sanovan toiselle: "Mikä vahinko, että hän on tuollainen keltaisenkalpea pieni rumilas!" Marillalla oli takanaan viisikymmentä vuotta — ja pistos tuntui yhä.

— En tahdo väittää, että minun mielestäni rouva Lynde teki oikein sanoessaan niin kuin hän sanoi sinulle, Anna, myönsi hän leppeämmällä äänellä. — Rakel on liian suulas. Mutta se ei puolusta sellaista esiintymistä, johon sinä teit itsesi syypääksi. Hän oli vanhempi ihminen ja sitäpaitsi minun vieraani. Sinä olit epäkohtelias ja nenäkäs ja — tässä Marillan mieleen välähti onnellinen ajatus — sinä saat luvan mennä hänen luokseen ja sanoa olevasi hyvin pahoillasi siitä, että käyttäydyit niin pahoin häntä kohtaan, ja sitten saat pyytää häneltä anteeksi.

— Sitä en voi koskaan tehdä, sanoi Anna synkän päättävällä äänellä. — Saatte rangaista minua millä muulla tavalla tahdotte, Marilla. Saatte sulkea minut pimeään, kosteaan vankikomeroon, jossa sisiliskot ja käärmeet asustavat, ja antaa minulle vain vettä leipää ruuaksi, ja minä en valita... Mutta en voi pyytää anteeksi rouva Lyndeltä.

— Meillä ei ole tapana sulkea ihmisiä pimeisiin, kosteisiin vankikomeroihin, sanoi Marilla kuivasti, varsinkin kun sellaisia on Avonleassa peräti harvassa. Mutta rouva Lyndeltä sinun on pyydettävä anteeksi ja sen sinä teet, ja saat istua ylhäällä huoneessasi, kunnes sanot minulle, että olet siihen halukas.

— Silloin saan istua siellä koko ikäni, sanoi Anna vapisevin huulin, sillä en voi sanoa rouva Lyndelle olevani pahoillani siitä, että sanoin hänelle tuolla tavoin. Kuinka voisin? Minähän en ole pahoillani. Minua surettaa, että olen tuottanut teille mielipahaa, mutta olen iloinen siitä, että annoin hänen perinpohjin kuulla kunniansa. Oli hyvin hauskaa saada tehdä se. En voi sanoa olevani pahoillani, kun en kerta kaikkiaan ole.

Marilla nousi ylös lähteäkseen.

— Niin, silloin voin vain lisätä, että sinulla on yö miettiäksesi käytöstäsi ja tullaksesi parempaan mielentilaan. Lupasit koettaa olla hyvin kiltti tyttö, jos saisit jäädä tänne Vihervaaralle, mutta sen asian laita oli niin ja näin nyt iltapäivällä.

Ammuttuaan tämän kavalan nuolen meni Marilla keittiöön mieli huolten vallassa ja sielu kuohuksissa. Ja hän oli yhtä suuttunut itseensä kuin Annaankin, sillä niin pian kuin hän taas näki edessään pienen, pyylevän Rakel rouvan sanomattoman hämmästyneen naamataulun, tunsu hän suupieliensä nytkähtelevän ja hänessä heräsi mitä moitittavin halu purskahtaa nauruun.

X.

ANNAN ANTEEKSIOPYNTÖ.

Marilla ei puhunut Matthew'lle mitään tapahtumasta sinä iltana, mutta kun Anna osoittautui itsepintaiseksi ja uppiniskaiseksi vielä seuraavanakin aamuna, täytyi antaa selitys hänen poissaolostaan aamiaispöydästä. Marilla kertoi koko jutun Matthew'lle ja ponnisteli parhaansa mukaan antaakseen hänelle oikean käsityksen Annan ennenkuulumattomasta esiintymisestä.

— Ei vahingoita hitustakaan, että Rakel Lynde sai vähän nenälleen — mokoma juorueukko, joka alituisen sekaantuu asioihin, jotka eivät häntä liikuta, oli Matthew'n lohdullinen vastaus.

— Matthew Cuthbert, minä todellakin hämmästyin... Sinä tiedät, että Annan käytös oli hirveä, ja kuitenkin puolustat häntä. Tämän jälkeen kai sanot, että häntä ei ensinkään pitäisi rangaista.

— Oh e-ei... ei juuri niinkään, sanoi Matthew vaivautuneella äänellä. — Vähän häntä kai täytynee rangaista, luulisin... Mutta älä ole liian kova hänelle, Marilla. Muista, ettei hänellä ole koskaan ollut ketään, joka olisi opettanut hänelle, mikä on oikein. Sinä — sinä annat kai hänelle joka tapauksessa jotain syötävää, mitä?

— Oletko koskaan kuullut, että minulla on tapana kiusata ihmisiä nälällä, jotta heistä tulisi hyvätapaisia? kysyi Marilla loukkaantuneena. — Hän saa säännölliset ateriansa, ja minä itse kannan ne ylös hänelle. Mutta hän saa istua siellä, kunnes hän on taipuvainen pyytämään rouva Lyndeltä anteeksi: se on minun päätökseni, ja siinä pysyn, Matthew.

Aamiainen, päivällinen ja illallinen nautittiin hiljaisuuden vallitessa, sillä se, jolla tavallisesti oli ruokarauha vallassaan, kieltäytyi yhä taipumasta.

Jokaisen aterian jälkeen Marilla kantoi hyvin varustetun tarjottimen itäiseen vinttikamariin ja haki sen myöhemmin, ilman että sen sisältö huomattavasti olisi vähentynyt. Matthew loi huolestuneen katseen molemmille vadeille, kun ne tulivat viimeisen kerran alas. Oliko Anna koskenutkaan ruokaan?

Kun Marilla samana iltana meni ulos hakeakseen lehmät kotiin haasta, hiipi Matthew, joka oli käydä maleksinut tallirakennusten vaiheilla ja pitänyt häntä silmällä, sisään taloon murtovarkaan ilmein ja tassutti ylös rappusia. Yleensä liikuskeli Matthew ahtaalla ja tarkoin rajoitetulla alueella keittiön ja toisella puolen eteistä olevan pienen kamarin välillä, jossa hän nukkui. Jonkun ainokaisen kerran hän uskalsi vastahakoisesti arkihuoneeseen tai oikein saliin, kun pastori pistäytyi teelle. Mutta hän ei ollut koskaan ollut oman talonsa yläkerrassa siitä keväästä asti, kun hän auttoi Marillaa paperoimaan vierashuoneen, ja siitä oli nyt neljä vuotta.

Hän tassutti varovasti yläkerran eteisen läpi ja seisoj useita minutteja itäisen vinttikamarin oven takana, ennenkuin hän sai kylliksi rohkeutta naputtaa siihen rystysillään ja sitten avata oven kurkistaakseen sisään.

Anna istui keltaisella tuolilla ikkunan edessä ja katseli surumielisesti ulos puutarhaan. Hän näytti kovin pieneltä ja onnettomalta, ja Matthew tunsu piston sydämessään. Hän sulki hiljaa oven ja meni varpaillaan hänen luokseen.

— Anna, hän kuiskasi, ikäänkuin peläten jonkun kuulevan, miten on laitasi, tyyppkäiseni?

Anna hymyili laimeasti.

— Oh, oikein hyvin. Kuvittelen aika tavalla, ja sillä tavoin saa aina ajan paremmin kulumaan. Tietenkin on koko lailla yksinäistä. Mutta on kai vain hyvä tottua siihen ajoissa.

Anna hymyili jälleen kalpeata hymyään ajatellessaan edessään olevia pitkiä vuosia, jotka hänen pitäisi viettää suljettuna yksinäiseen koppiin.

Matthew muisti, että se, mitä hänellä oli sanottavaa, piti sanoa viipymättä, siltä varalta että Marilla palaisi odottamattoman aikaisin lehmien hausta.

— Kuulehan, pikku tyyppkä, eikö sinun mielestäsi olisi hyvä tehdä tuo, että pääsisit siitä? kuiskasi hän. — Sinun on kuitenkin pakko tehdä se, Anna, sillä Marilla tietää, mitä hän tahtoo, saat uskoa, ja hän ei koskaan peruuta, kun hän on jotain sanonut... Tee pois se, niin se on tehty.

— Tarkoitatteko, että minun tulee pyytää anteeksi rouva Lyndeltä?

— Niin — pyytää anteeksi, se on juuri oikea sana, sanoi Matthew. — Tee hänelle mieliksi, niin on kaikki taas hyvin — sitähan täytyy kylläkin koettaa tehdä tässä elämässä, näetkös.

— Tietysti voisin tehdä sen, kun pyydätte minua, sanoi Anna miettiväisesti. — Ja nyt voin hyvällä omallatunnolla sanoa olevani pahoillani, sillä pahoillani *olin*. Mutta en ollut sitä eilen illalla. Olin niin vihoissani... ja sitä kesti koko yön. Mutta aamulla se oli ohi. En ollut enää kiukkuinen? ja suuttunut — minulla oli vain sellainen ilkeä tunne, että *olin ollut* vihainen... Häpesin itseäni niin. Mutta en voinut mennä puhumaan siitä rouva Lyndelle. Se olisi ollut liian nöyryyttävää. Sentähden päätin mieluummin istua täällä koko elämäni ajan kuin tehdä niin... Mutta kuitenkin — *teidän* vuoksenne teen mitä hyvänsä — jos kovin sitä haluatte...

— Voit hyvin käsittää, että haluan... On niin kauhean yksinäistä tuolla alhaalla ilman sinua. Mene nyt alas ja anna kauniisti kättä ja pyydä anteeksi.

— Kai minun täytyy, sanoi Anna nöyrästi. — Niin pian kuin Marilla tulee sisään, sanon hänelle, että olen kulunut.

— Se on hyvä — tee vain niin, tyyppikni. Mutta älä sano Marillalle, että minä olen sekaantunut asiaan, joka ei kuulu minulle...

— Villit hevosetkaan eivät voisi vetää salaisuuttani päivänvaloon, lupasi Anna juhlallisesti. Kuinka muuten villit hevoset menettelisivät vetääkseen jonkun salaisuuden päivänvaloon?

Mutta Matthew oli jo mennyt, melkein kauhistuneena hyvästä onnestaan. Hän laittautui vikkellästi hevoshaan takimaiseen osaan, jotta sisar ei aavistaisi, mitä hän oli toimittanut. Marilla itse sai kotiin tultuaan kokea miellyttävän yllätyksen kuullessaan valittavan äänen huutavan "Marilla" kaidepuun yli.

— No-o? sanoi hän ja meni eteiseen.

— Olen pahoillani, että suutuin ja käyttäydyin epäkohteliaasti, ja haluan mielelläni mennä pyytämään rouva Lyndeltä anteeksi.

— Sitä kelpaa kuulla. — Marillan juro ääni ei antanut lainkaan ilmi sitä helpotusta, jota hän tunsu. Hän oli kulkenut ja tuuminut, mihin maailmassa hän ryhtyisi, ellei Anna myöntäisi. — Haen sinut mukaani, kun olen lypsänyt.

Lypsyn jälkeen nähtiin siis Marillan kulkevan nuoren neitinsä kanssa maantietä alas, edellinen suorana ja voitonriemuisena, jälkimäinen painunein päin ja surkein ilmein. Mutta hetkisen kuluttua Annan murhemieli katosi kuin taikaiskusta. Hän kohotti päätään ja sipsutti eteenpäin kevein askelin; katseensa hän piti suunnattuna auringonlaskuun, ja koko hänen olemuksensa oli ikäänkuin eräänlaisen hillityn iloisuuden vahassa.

Marilla pani merkille muutoksen moittivin katsein. Tämä ei ohut se katuvaainen parannuksentekijä, jonka hän halusi viedä syvästi loukkaantuneen rouva Lynden eteen.

— Mitä sinä nyt ajattelet, Anna? kysyi hän tiukasti

— Ajattelen, mitä sanon rouva Lyndelle, vastasi Anna uneksien.

Tämähän oli tyydyttävää tai olisi ainakin pitänyt olla. Mutta Marilla ei saanut karkoitetuksi ajatusta, että jokin hänen rangaistusohjelmassaan alkoi mennä vinoon... Annan ei todellakaan tarvinnut näyttää niin ihastuneelta ja tyytyväiseltä.

Ja ihastuneelta ja tyytyväiseltä Anna näytti yhä jatkuvasti, kunnes he olivat ehtineet rouva Lynden luo, joka istui ja kutoi kynttilänsydänlankaa keittiönikkunansa ääressä. Silloin katosi iloisuus. Murtunutta katumusta voi lukea joka piirteestä. Ennenkuin sanaakaan oli ennätetty vaihtaa, vaipui Anna äkisti polvilleen ällistyneen Rakel rouvan eteen ja ojensi rukoillen kätensä.

— Ah, rouva Lynde, olen niin hirveästi pahoillani, sanoi hän vapisevalla äänellä. — En voi tuoda ilmi kaikkea, mitä tunnen — ei, en vaikka käyttäisin siihen koko sanakirjan... Voitte kuvitella mielessänne. Käytökseni oli hirvittävää ja miten pahoin sitten menettelin kilttejä ystäviäni Matthew'ta ja Marillaa kohtaan, jotka ovat antaneet minun jäädä Vihervaaralle, vaikka en ole poika. Olen kauhean ilkeä ja kiittämätön tyttö, ja ansaitseen, että minua rangaistaan ja minut karkoitetaan ainaiseksi kunniallisten ihmisten joukosta... Tein hyvin huonosti pannessani pahakseni sen, että te sanoitte minulle totuuden. Sehän oli totuus, joka ikinen sana, jonka sanoitte, oli totta... Tukkanani on punainen, ja minä olen kesakkoinen ja laiha ja ruma. Se, minkä teille sanoin, oli myöskin totta, mutta minun ei olisi pitänyt sanoa sitä. Ah rakas, kiltti rouva Lynde, suokaa minulle anteeksi! Jos vastaatte kieltävästi, tulen kantamaan surua koko elämäni pitkän. Ja eihän teillä ole sydäntä tuottaa sellaista surua pienelle orvolle tyttörukalle, eihän — vaikkakin hänellä on kauhean vaikea luonne... Ah ei, sitä te ette varmaankaan tahdo. Olkaa niin herttaisen kiltti ja sanokaa, että suotte minulle anteeksi, rouva Lynde!

Anna risti kätensä, taivutti päänsä ja odotti tuomion julistusta.

Ei voinut erehtyä tämän rukouksen vilpittömyydestä — se ilmaisihe hänen äänensä jokaisessa väreessä, ja sekä Marilla että rouva Lynde oivalsivat sen rehellisen sävyn. Mutta edellinen ymmärsi myöskin — ja se suututti häntä mitä suurimmassa määrässä — että Anna todenteolla nautti tästä nöyryytyksen ja alennuksen tilasta ja hekumoi noissa ylen mahtipontisissa tunteissa, joihin ne voivat antaa aihetta. Missä oli terveellinen rangaistus, johon Marilla oli tähdännyt? Anna oli muuttanut sen omalaatuisiksi harvinaiseksi nautinnoksi.

Pohjaltaan hyväluontoinen rouva Lynde, jota ei rasittanut erikoisen terävä huomiokyky, ei nähnyt tätä. Hän huomasi ainoastaan, että Anna oli esittänyt erittäin kaunopuheisen anteeksipyynnön, ja kaikki narkästys suli pois hänen sielustaan. Kaikkine vikoineen ja puutteineen — pitkävihainen hän ei ollut.

— Kas niin, nousehan ylös, lapsi kulta! sanoi hän aivan ystävällisesti. — Tottahan toki annan sinulle anteeksi. Sanoin kai myöskin vähän enemmän kuin minun olisi pitänyt sinulle. Mutta minä olen nyt kerta kaikkiaan sellainen suorasukainen luonne — ei maksa vaivaa välittää paljon siitä, mitä minä sanon... Ei voi kieltää, että tukkasi on kauhistuttavan punainen, mutta tunsin kerran tytön — olin muuten hänen koulutoverinsa — jonka tukka oli aivan yhtä punainen kuin sinun, kun hän oli aivan nuori; mutta voitko ajatella, kun hän kasvoi isoksi, tummeni se ja tuli kauniin kastanjanruskeaksi. Minua ei hitustakaan ihmetyttäisi, jos sinun tukallesi kävisi samoin — ei, ei hitustakaan!

— Oi, rouva Lynde! — Anna veti syvän henkäyksen noustessaan. — Te olette herättänyt minussa toivoa — olen aina pitävä teitä hyväntekijänäni! Oi, minä sietäisin mitä tahansa, jos vain voisin uskoa, että tukkani tulisi kauniin kastanjanruskeaksi, kun kasvan isoksi. Olisi niin paljon helpompaa olla kiltti, jos tukka olisi kauniin kastanjanruskea, ettekö luulekin niin?... Saanko nyt mennä ulos teidän puutarhaanne ja istuutua penkille omenapuiden alle, sillä välin kuin te juttelette Marillan kanssa? Siellä ulkona minulla on niin paljon katseltavaa ja tuumittavaa.

— Hyvänen aika, lapsukainen, juokse sinä vain! Ja jos tahdot, saat poimia kimpun valkeita kieloja tuolta nurkkauksesta.

Kun ovi sulkeutui Annan jälkeen, nousi rouva Lynde reippaasti sytyttämään lamppua.

— Sellainen pieni konstikas tenava! Otahan tämä tuoli, Marilla, tämä on mukavampi kuin se, jolla istut, se on täällä vain renkipoikaa varten... Niin, konstikas hän on, mutta hänessä on kuitenkin jotain puoleensavetävää. En enää niin kovin ihmettele, että sinä ja Matthew piditte hänet, kuin ensi alussa — enkä ole liioin enää niin kauheasti huolissani teidän vuoksenne... Tytöstähän voi sukeutua kylläkin mukiinmenevä. Hänellä on luonnollisesti ihmeellinen tapa lausua ajatuksensa — kuinka sanoisin? — hän käyttää niin voimakkaita sanoja... Mutta siitä hän saa tottua pois, nyt kun hän tulee oleskelemaan sivistyneiden ihmisten parissa. Ja kiiwas luonne hänellä on, se on selvää, mutta tiedätkö mitä, nulikka, jolla on kiiwas luonne, leimahtaa likisti ja rätisee hieman, ja sitten se on ohi, ja sellainen on tuhat kertaa parempi kuin sisukas ja luihu. Herra varjelkoon minua sisukkaista tenavista, sanon minä! Kaiken kaikkiaan, Marilla, en pidä häntä ensinkään hullumpana.

Kun Marilla meni kotiin, tuli Anna ulos puutarhan tuoksuvasta hämärästä valkoinen kielokimppu kädessä.

— Pyysinhän hienosti anteeksi, eikö totta? kysyi hän ylpeänä heidän kulkiessaan pitkin polkua. — Arvelin, että kun minun nyt kuitenkin piti se tehdä, niin voin tehdä sen perusteellisesti.

— Niin, teit sen kylläkin perusteellisesti, sanoi Marilla.

Hän huomasi hämmästyksekseen ja harmikseen, että hän mieluummin olisi halunnut nauraa tuolle muistolle. Hänellä oli sitäpaitsi epämiellyttävä tunne siitä, että hänen olisi pitänyt antaa Annalle pieni ojennus sen johdosta, että hän oli suorittanut asiansa liiankin hyvin — mutta sehän olisi ollut naurettavaa. Hän rauhoitti omaatuntoansa sanomalla ankaralla äänellä:

— Toivottavasti sinun ei tarvitse järjestää useampia tuollaisia anteeksipyyntökohtauksia... Sinun on hillittävä kiivasta luonnettasi, Anna.

— Niin, se ei olisi lainkaan vaikeata, jos ihmiset vain eivät ärsyttäisi minua ulkomuotoni vuoksi, sanoi Anna huokaisten. — Muut asiat otan levollisesti, mutta minä olen nyt niin väsynyt alituisesti nielemään vihjauksia punaisesta tukastani, että ihan raivostun... Luuletteko todellakin, että tukkani tulee kauniin kastanjanruskeaksi, kun olen ehtinyt kasvaa suureksi?

— Sinun ei pitäisi ajatella niin paljon ulkomuotoasi, Anna. Olet varmaankin turhamainen?

— Enhän voi olla turhamainen, kun tiedän olevani ruma? huomautti Anna. — Pidän kauniista esineistä, ja minua inhottaa katsoa peiliin ja nähdä ruman olemukseni katsovan takaisin minuun. Silloin minusta tuntuu ikävältä — aivan samoin kuin minusta tuntuu katsellessani mitä hyvänsä sellaista, mikä ei ole kaunista. Kaikki, mikä ei ole kaunista, on sääliä.

— Oh kultaseni, niin vaarallista se ei toki ole, rauhoitti Marilla. — Kauneus katoaa, mutta hyvyys pysyy, sitä sinun on ajateltava vähän enemmän.

Tämä kaunis ja kohottava totuus sai mennä menojaan jokseenkin huomaamatta, ja Anna veti voimakkaasti nenäänsä kielojensa tuoksua.

— Oi, kuinka nämä kukat ovat suloisia, ja miten kiltisti rouva Lynde tekikään antaessaan ne minulle. Nyt en enää ensinkään kannan kaunaa rouva Lyndeä kohtaan... Eikö tunnukin ihanalta pyytää ja saada anteeksi, vai mitä? Oi, kuinka tähdet tuikkivat tänä iltana! Jos saisitte asua tähdessä, minkä te valitsisitte? Luulen, että ottaisın tuon suuren, kirkkaan, joka on suoraan tumman metsälammen yläpuolella —

— Anna, koeta pitää kieleksi kurissa, sanoi Marilla, aivan uupuneena yrityksestä seurata Annan ajatusten vilisevää kiertokulkua.

Anna ei sanonut enää mitään, ennenkuin he pääsivät omalle tielleen. Pieni kujeileva tuulihenki tuli heitä vastuun, kyllästytettynä kasteenkostuttamien sanajalkojen väkevällä tuoksulla. Kaukana ylhäällä pimennossa välkkyi ystävällinen valo puiden välistä — se loisti Vihervaaran keittiöstä. Anna hiipi äkkiä Marillan lähelle ja pisti kätensä vanhuksen kovaan työläisnyrkkiin.

— Kuinka hauskaa on olla kotimatalla ja tietää, että tulee kotiin, sanoi hän. — Minä rakastan jo Vihervaaraa, enkä koskaan ennen ole rakastanut mitään paikkaa. Ei mikään paikka ole milloinkaan tuntunut minusta kodilta. Oi, Marilla, olen niin onnellinen! Voisin rukoilla tässä paikassa enkä pitäisi sitä hitustakaan vaikeana!

Jotain lämmintä ja miellyttävää pulpahti Marillan sydämessä, kun hän tunsı tämän pienen laiha käden omassaan — ehkäpä se oli sen äitiyden suonenlyönti, jonka iloa hän ei koskaan ohut saanut maistaa. Tunnelma oli niin outo ja suloinen, että se saattoi hänet aivan hämmennyksiin. Hän kiiruhti vaimentamaan tunteitaan niiden tavalliseen lämpöasteeseen teroittamalla Annan mieleen pienen opetuksen:

— Jos olet aina kiltti, Anna, niin tulet myös onnelliseksi. Ja sinun ei pitäisi koskaan pitää vaikeana lukea rukouksiasi.

— Rukousten lukeminen ei ole aivan samaa kuin rukoileminen, sanoi Anna mieltävästi. — Nyt minä kuvittelen olevani tuuli, joka puhaltaa tuolla ylhäällä puunlatvoissa. Kun kyllästyn puihin, leyhkin hiljaa sananjalkojen parissa — sitten lennän rouva Lynden puutarhaan ja annan hänen kukkiensa tanssia — hiljaa ja somasti, niin etteivät lehdet putoile niistä... Sitten mennä viiletän apilaniitylle, ja sitten puhallan yli Tumman, päilyvän aallokon ja synnytän siinä pieniä väreileviä laineita. Oi, kuinka paljon hauskaa tuuli voi keksiä!... Mutta nyt en enää löpöttele, Marilla.

No Jumalan kiitos siitä, sanoi Marilla huohtaen helpotuksesta.

XI.

ANNAN KOKEMUKSET PYHÄKOULUSSA.

— No, miltä sinusta nämä näyttävät? sanoi Marilla.

Anna oli ylhäällä vinttikamarissa ja katseli juhlallisena kolmea uutta pukua, jotka olivat levällään vuoteella. Yksi oli nuuskanväristä, keltapilkkuista liinakangasta; Marilla oli ostanut kankaan edellisenä kesänä kuljeksivalta kaupustelijalta, koska se näytti voivan "pitää puoliaan". Toinen oli musta- ja valkoruutuista satiinia, jonka hän talven kuluessa oli sattunut saamaan käsiinsä "pakan päänä", ja kolmas oli tehty kankeasta, painetusta puuvillakankaasta, joka vivahti sinertävään, ja jonka hän samalla viikolla oli ostanut eräästä loppuunmyynnistä Carmodyssä.

Marilla oli itse ne ommellut, ja ne olivat kaikki tehdyt saman mallin mukaan — suora ja sileä hame, ommeltu kiinni suoraan ja sileään puseroon, josta pisti ulos kaksi hihaa, niin pinkeitä kuin pari hihoja voi olla.

— Kuvittelen pitäväni niistä, sanoi Anna hyvin levollisesti.

— Kuvittele sitä ja kuvittele tätä! sanoi Marilla suuttuneena. — Näen kyllä, ettet pidä puvuista. Mikä vika niissä on, jos saan kysyä? Eivätkö ne ole siistejä ja sieviä ja ihka uusia?

— Kyllä.

— No, miksi et sitten pidä niistä?

— Ne — ne eivät — ole kauniita, sanoi Anna vastahakoisesti.

— Kauniita! — Marilla ähkäisi halveksivasti. — Tiedätkö mitä, en lainkaan vaivannut päätäni pannakseni kokoon sinulle kauniita pukuja... Pyntätyt tyttölapset ovat pahinta, mitä tiedän. Nämä puvut ovat sieviä, järkeviä ja käytännöllisiä, ilman mitään rimsuja ja muita hetaleita, ja siinä on kaikki, mitä sinä saat nyt kesällä. Ruskea liinapuku ja sininen karttuunipuku kelpaavat erinomaisesti kouluun, kun alat sitä käydä. Satiinipuvun saat panna yllesi kirkkoon ja pyhäkouluun. Sinun täytyy olla tarkka ja varovainen niiden suhteen, etkä saa repiä niitä rikki. Minun mielestäni sinun pitäisi olla kiitollinen mistä hyvänsä päästessäsi mokomasta makkarannahasta, jossa tähän asti olet käynyt.

— Oi, minä olen kiitollinen, vakuutti Anna. — Mutta olisin ollut kuitenkin paljon kiitollisempi, jos — jos olisitte yhteen ainoankin niistä laittanut rypytyt hihat ja pienet kalvosimet... Rypytyt puhvihihat ovat nyt niin muodissa... Oi, olisi synnyttänyt sellaisen tunnelman, tietäkääs Marilla, olla puettuna leninkiin, jossa on rypytyt puhvihihat...

— Saat tulla toimeen ilman sitä tunnelmaa... Minulla ei ollut kangasta tuhlata puhvihihoihin. Minä puolestani pidän niitä naurettavina. Yksinkertaiset ja järkevät ovat minun makuuni.

— Mutta minä tahdon mieluummin näyttää naurettavalta, kun kaikki ihmiset ovat sellaisia, kuin yksinkertaiselta ja järkevältä ypö yksinäni, kivesti Anna surullisena.

— Niin, kaikkien kaunis ei ole samanlainen... Ripusta nyt varovasti uudet pukusi vaatekaappiisi ja istuudu sitten lukemaan pyhäkoululäksyäsi. Herra Bell on lähettänyt nimille "Johtotähden" ja huomenna saat mennä pyhäkouluun, sanoi Marilla ja katosi loukkaantuneena portaita alas.

Anna liitti kätensä yhteen ja katseli pukuja.

— Toivoin niin kovin, että yksi niistä olisi valkoinen ja puhvihihoilla varustettu, kuiskasi hän itku kurkussa.

Olen rukoillut sellaista — vaikka enpä juuri suuriakaan toivonut silti... En koskaan uskonut, että Jumalalla olisi Aikaa huolehtia pienen orpotytön vaatteista... Tiesin, että Marillasta kaikki riippui. Onneksi voin kuvitella, että yksi niistä on lumivalkoista muslimia ja koristettu ihastuttavilla pitsireunuksilla, kolme puh via kummassakin hihassa.

Seuraavana aamuna Marilla tunsu, että hänen vaikea päänsärkynsä oli tulossa, ja hän ei sen vuoksi uskaltanut mennä pyhäkouluun Annan kanssa.

— Saat mennä noutamaan rouva Lyndeä, Anna, sanoi hän. — Hän laittaa kyllä niin, että tulet oikealle luokalle. Muista käyttäytyä kiltisti ja taitavasti. Pysy paikallasi, kunnes saarna on ohi, ja pyydä rouva Lyndeä näyttämään sinulle penkkisi. Tässä on sinulle sentti kolehtiin. Älä töllistele ihmisiin äläkä vääntelehdi istuessasi penkillä. Kysyn sinulta tekstin palattuasi taas kotiin.

Anna lähti matkaan, moitteettomasti pukeutuneena kankeaan mustan ja valkean kirjavaan satiinihameeseen, jonka pituus oli kylläkin riittävä ja jota kaikkein vähiten voi sanoa veteläksi, mutta joka voimakkaasti korosti kaikkia tuon pienen laihaan olennon kulmikkaisuuksia. Hattu oli pieni, litteä, puhdas merimieshattu, jonka täydellinen "hetaleitten" puute samaten oli murskannut useita Annan toiveita, hän kun salaisesti oli nähnyt suloisia näkyjä kukista ja nauhoista.

Kukista hän kuitenkin itse huolehti, ennenkuin hän tuli alas maantielle, sillä kun hän vähän matkan päässä Vihervaaran oikotieltä osui kultaiselle kedolle, joka oli täynnä huojuvia voikukkia, solmi Anna heti niistä paksun kiehkuran ja koristi sillä hattunsa. Mieli-piteet työn tuloksesta voivat olla jakautuneet, mutta Anna itse oli ylen tyytyväinen, siinä iloisesti tepsuttaessaan pitkin maantietä pää pystyssä ja punaiset palmikot heilahdellen helakanpunaisen ja keltaisen kukkaisprameuden alla.

Kun hän saapui rouva Lynden asuntoon, oli tämä jo lähtenyt. Anna jatkoi säikähtämättä yksin tietään kirkolle. Sisällä asehuoneessa hän tapasi koko lauman pikkutyttöjä, kaikki enemmän tai vähemmän pyntättyjä valkeissa, heleänpunaisissa tai vaaleansinisissä puvuissa, ja kaikki töllistelivät he uteliain silmin keskellään olevaan pieneen muukalaiseen, jolla oli tuo omituinen pääkoriste. Avonlean pikkutyöt olivat jo kuulleet ihmeellisiä juttuja Annasta; rouva Lynde sanoi, että hänellä oli kauhean kiivas luonne; Jerry Buote, Vihervaaran renkipoika, kertoi, että hän puhui päättömyyksiä sekä itsensä että puiden ja kukkien kanssa. He töllistelivät häneen ja kuiskailivat toistensa kanssa laulukirjojensa takana. Ei kukaan tehnyt mitään lähestymisyritystä, ei silloin eikä lukemisen aljettua Annan istuessa sisällä neiti Rogersonin luokalla.

Neiti Rogerson oli keski-ikäinen nainen, joka oli pitänyt sunnuntaikoulua kaksikymmentä vuotta. Hänen opetustapansa oli sellainen, että hän esitti painetut kysymykset "Johtotähdestä" ja katsoi ankarasti sen kannen yli juuri siihen pikku tyttöön, jonka hän oli valinnut vastaamaan kysymykseen.

Hän katsoi hyvin usein Annaan, ja kiitos Marillan pönttöyksen, Anna vastasi näppärästi. Voi kuitenkin asettaa kysymyksenalaiseksi, ymmärsikö hän paljoakaan kysymyksistä enempää kuin vastauksistakaan.

Hän ei muuten pitänyt neiti Rogersonista, ja hän tunsi olevansa aivan onnettomalla mielellä — joka ainoalla pikku työllä luokassa oli puhvihihat. Annan mielestä oli elämä tungen vähän elämisen arvoinen ilman puhvihihoja — niissä mieluummin vielä pienet kalvosimet alhaalla.

— No, mikäs tuntui pyhäkoulussa? kysyi Marilla Annan tullessa kotiin.

Koska sepele oli kuihtunut, oli Anna viskannut sen pois niitylle, joten Marilla ei päässyt selville sen olemassaolosta — ennenkuin myöhemmin viikon varrella.

— En pitänyt siitä ollenkaan. Siellä oli kauheata.

— Mutta Anna! huudahti Marilla moittivasti.

Anna istuutui keinutuoliin pitkään huohtaen, suuteli erästä Silmienilon paisuvaa nuppua ja viittasi kädellään kukkivaan pelargoniaan.

— Niitten aika on varmaan tullut pitkäksi minun poissaollessani, selitti hän. — Niin, nyt minä kerron pyhäkoulusta. Käyttäydyin hyvin hyvästi, aivan kuin sanoitte minulle. Rouva Lynde oli jo mennyt, niin että jatkoin matkaani yksin. Menin sisään kirkkoon monien muiden pikku tyttöjen kanssa, ja istuuduin penkinkulmaan ikkunan lähelle, sillä välin kuin he jankuttivat säkeistöjään ja raamatunlauseitaan. Herra Bell luki kauhean pitkän rukouksen. Olisin väsynyt suunnattomasti, ennenkuin hän pääsi loppuun, ellen olisi istunut ikkunan ääressä. Mutta se antoi suoraan Tummalle, päilyvälle aallokalle, niin että katselin sitä ja kuvittelin koko joukon hauskuuksia.

— Se sinun olisi pitänyt jättää. Sinun olisi pitänyt kuunnella herra Belliä.

— Mutta hän ei puhunut ensinkään minulle, sanoi Anna. — Hän puhui Jumalalle, eikä hän itsekään tuntunut olevan vähintäkään siitä huvitettu. Luulen, että hänen mielestään Jumala oli liian kaukana, jotta se maksaisi vaivan... Mutta minä luin pienen rukouksen itsekseni, sen tein. Siellä oli pitkä rivi valkeita koivuja, jotka riippuivat järven yli, ja auringonpaiste lankesi niiden keskelle ja välkehti vedessä... Oi, Marilla, se oli kuin kaunis uni, ja minä sanoin: kiitos tästä, hyvä Jumala! pari kolme kertaa.

— Et kai ääneen? sanoi Marilla levottomana.

— En, en, niin aivan hiljaa... Niin, sitten herra Bell vihdoin tuli valmiiksi, ja he sanoivat minulle, että minun pitäisi mennä luokahuoneeseen neiti Rogersonin luokalle. Siellä oli kymmenen muuta tyttöä paitsi minua. Kaikilla heillä oli puhvihihat. Koetin kuvitella, että minullakin oli puhvit, mutta se ei käynyt. Miksi se ei käynyt? Oli niin helppoa kuin konsanaan kuvitella, että minulla oli puhvit, istuessani ylhäällä vinttikamarissa, mutta se oli kerrassaan mahdotonta siellä toisten joukossa, joilla oli oikeat puhvit...

— Ei sovi istua ajattelemassa hameenhihojaan pyhäkoulussa. Sinun olisi sen sijaan pitänyt ajatella läksyäsi. Toivon että taisit sen?

— Tottahan toki, ja sain antaa koko joukon vastauksia kysymyksiin. Neiti Rogerson kysyi niin hirveän monasti. Minun mielestäni ei hän tehnyt oikein vain tehdessään kysymyksiä. Olisi ollut niin paljon sellaista, jota minä olisin halunnut kysyä häneltä, mutta en pitänyt sillä väliä, sillä en luule hänen olleen minkään sukulaissielun... Sitten lukivat muut pikku tytöt jotain, jota he nimittivät selitykseksi. Hän kysyi minulta, osaisinko minä sellaista. Minä vastasin kieltävästi, mutta että osasin lausua "Koira herransa haudalla", jos hän tahtoi. Se on kolmannessa lukukirjassa ja se on hyvin kaunis pätke ja hyvin tunteellinen... Mutta hän sanoi, ettei se kelvannut, ja että minun pitäisi oppia yhdeksästoista selitys ensi sunnuntaiksi. Luin sen läpi kirkossa myöhemmin ja se oli suurenmoisen komea. Erittäinkin kaksi riviä kuuluvat minusta niin hienoilta:

"Kuohuvan kaaoksen lailla jo kaikkos vihollislaumat,
Hetki Midianin oli lyönyt, mutt' sentään — — —"

— En tiedä, mitä kaaos on enkä myöskään, mitä Midiani, mutta se kuuluu niin hyvältä... Ajatelkaas, etten lausu sitä ennenkuin ensi pyhänä. Luen sitä koko viikon. Sitten pyysin neiti Rogersonin — sillä rouva Lynde oli liian kaukana — näyttämään minulle teidän kirkonpenkkinne. Istuin niin hiljaa kuin suinkin voin, ja tekstinä oli Ilmestyskirjan kolmas luku, toinen ja kolmas värssy. Se oli kamalan pitkä teksti. Jos minä olisin pastori, valitsisin pieniä, mukavia tekstejä. Myöskin saarna oli kauhean pitkä. Sen piti kai soveltua tekstiin, ymmärrän minä. Mutta huvittava hän ei ollut. Hänessä on kai se vika, ettei

hänellä ole hitustakaan mielikuvitusta... En paljoakaan kuunnellut häntä. Annoin ajatusteni lentää ja ajattelin niin paljon uutta ja ihmeellistä...

Marillalla oli sellainen avuton tunne, että hänen pitäisi läksyttää Annaa kaikesta tästä. Mutta häntä pidatti se kieltämätön tosiasia, että koko joukko siitä mitä Anna oli sanonut, varsinkin pastorin saarnoista ja herra Bellin rukouksista, oli samaa mitä hän itse oli sydämensä syvyydessä ajatellut vuosikausia. Hänestä melkein tuntui siltä, kuin olisivat nämä salaiset, ilmausumattomat arvostelevat ajatukset äkkiä saaneet näkyväisen muodon tässä pienessä laiminlyödyn ihmiskunnan vesassa, joka nyt aivan ujostelematta esitti syytöksiään.

XII.

JUHLALLINEN LUPAUS.

Vasta seuraavana perjantaina Marilla kuuli jutun kukitetusta hatusta. Hän tuli kotiin rouva Lynden luota ja pani heti Annan tilille.

— Anna, rouva Lynde väittää, että sinä olit kirkossa viime sunnuntaina hattu mitä naurettavimmalla tavalla koristettuna orjanruusuilla ja voikukilla. Kuinka voi mieleesi juolahtaa tuollainen hullu päähänpisto? Varmaan näytit variksenpelätiltä.

— Niin, tiedän kyllä, ettei keltainen ja heleänpunainen pue minua... alkoi Anna.

— Pukea ja pukea! Kenen luulet siitä piittaavan? Kukat hatussasi, ne ne olivat naurettavia, samantekevää mitä väriä ne olivat. Sinä olet ylenmäärin kärsivällisyyttä koetteleva lapsi.

— En voi käsittää, miksi on naurettavampaa kantaa kukkia hatussa kuin puvussa, huomautti Anna. — Niin monella pikku työllä siellä oli kukkakimppuja kiinnitettyinä nuppineuloilla leninkiin. Mitä eroa siinä on?

Marilla ei kuitenkaan ollut halukas antamaan joittenkin viekkaitten vertailujen johtaa harhaan arvosteluaan.

— Sinun ei pidä vastata minulle noin, Anna. Menettelit joka tapauksessa hyvin tyhmästi — älä enää koskaan tee mitään sellaista! Rouva Lynde luuli, että hän vaipuisi maan alle nähdessään sinun tulevan tuollaisessa kumman näköisessä asussa. Hän ei voinut päästä niin lähelle sinua, että hän olisi voinut käskeä sinun ottamaan ne pois, ennenkuin oli liian myöhäistä. Hän sanoo, että ihmiset pitivät siitä hirveätä ääntä... He tietysti luulivat, ettei minulla ollut sen enempää älyä, kun annoin sinun käydä pyntättynä tuolla tavoin.

— Ah, kuinka pahoillani olen, sanoi Anna kyynelsilmin. — En ikinä luullut teidän panevan sitä pahaksenne... Ruusut ja voikukat olivat niin suloisia, että luulin niitten näyttävän oikein somilta hatussani. Niin monen muun pikkutyön hatussa oli tekokukkia. — Pelkään, että aiheutan teille kauhean paljon huolta ja vaivaa. Ehkä teidän mieluummin pitäisi lähettää minut takaisin lastenkotiin? Se olisi hirveätä, en luule, että voisin sitä kestää, saisin varmaankin keuhkotaudin, niin laiha kun olen... Mutta no olisi kuitenkin parempi kuin olla alituisesti kiusaksi teille...

— Loruja, sanoi Marilla, itseensä suuttuneena siitä, että oli saattanut tytön itkemään. — En todellakaan tahdo lähettää sinua takaisin lastenkotiin. Kaikki, mitä haluan, on vain, että käyttäydyt kuin muutkin pikku tytöt etkä tee itseäsi naurettavaksi. Älä nyt enää itke, niin saat kuulla jotain hauskaa! Diana Barry on tullut tänään kotiin. Menen sinne kuulemaan, saanko lainata rouva Barrylta hameen kaavaa, ja jos haluat, voit tulla mukaan ja tutustua Dianaan.

Anna nousi ylös ristissä käsin ja kyynelten vielä kimallellessa poskipäillä; pesuriepu, joka hänen piti kääriä kokoon, putosi lattialle hänen sitä huomaamattaan.

— Oi, Marilla, minua niin pelottaa! Nyt, kun tuo hetki todella lähestyy, olen niin peloissani! Ajatelkaas, jos ei hän pitäisikään minusta! Se olisi koko elämäni murheellisin pettymys.

— No no, älähän nyt niin hätäile! Ja jätä pois tuollaiset pitkät sanat! Ne kuuluvat niin hullunkurisilta pienen tytön suusta. Mutta kaikki riippuu hänen äidistään. Jos ei hän pidä sinusta, niin on samantekevää, olipa Diana sinuun miten ihastunut tahansa. Jos hän on kuullut puhuttavan siitä, kuinka sinä hyökkäsit rouva Lynden kimppuun ja että sinä menit kirkkoon voikukkia hatussa, niin en tiedä,

mitä hän sinusta ajattelee... Katso, että käyttäydyt kohteliaasti ja kiltisti ja varo tuomasta ilmi ajatuksiasi tuolla ihmeellisellä tavallasi... Voi minun päiviäni — luulenpa, että tyttöhupele vapisee!

Anna vapisi todellakin. Hänen kasvopiirteensä olivat kalpeat ja jännittyneet.

— Ah, Marilla, tekin olisitte kiihtynyt, jos pian tapaisitte pienen tytön, jonka toivoisitte tulevan parhaaksi ystäväksenne — ja sitten hänen äitinsä ei ehkä pitäisikään teistä, sanoi hän kiireesti rientäessään hattuaan hakemaan.

He menivät Mäntymäelle oikotietä pitkin suoraan puron yli ja pientä metsäistä rinnettä ylös. Rouva Barry tuli avaamaan, kun Marilla oli naputtanut keittiön ovelle. Hän oli pitkä, mustasilmäinen ja mustatukkainen nainen, suun ympärillä päättäväinen piirre. Hänen sanottiin olevan hyvin ankaran lapsilleen.

— Hyvää päivää, Marilla, sanoi hän sydämellisesti. — Käy sisään!
Voin arvata, että tämä on se pikku tyttö, jonka olet ottanut luoksesi?

— Niin, tämä on Anna Shirley, sanoi Marilla.

— A:lla kirjoitettuna lopussa, kuiskasi Anna, miten tuskainen ja kiihtynyt hän tunsikin olevansa, oli lujasti päättänyt, ettei mitään väärinkäsitystä saisi syntyä tässä tärkeässä kohdassa.

Rouva Barry, joka joko ei kuullut tai ymmärtänyt, otti häntä vain kädestä ja sanoi ystävällisesti:

— Kuinka voit?

— Ruumiini voi hyvin, vaikka sieluni onkin kovin järkytetty — kiitos kysymästä, vastasi Anna vakavasti. Syrjään Marillalle hän lisäsi kuuluvasti kuiskaten: — Tämähän ei liene ollut mitään vaarallista, Marilla?

Diana istui sohvalla lukien kirjaa, jonka hän pudotti vieraiden astuessa sisään. Hän oli hyvin soma pikku tyttö, jolla oli äidin mustat silmät ja tukka, ruusuiset posket ja iloinen kasvojen ilme, jonka hän oli perinyt isältään.

Tämä on minun pikku tyttöni, Diana, sanoi rouva Barry. — Diana, sinä voit viedä Annan kanssasi puutarhaan ja näyttää hänelle kukkasi. Se on sinulle paljon hyödyllisempää kuin istua siinä nenä kirjassa. Hän lukee aivan liian paljon — tämä sanottiin Marillalle, kun pikku tyttö oli poistunut — enkä voi häntä estää, sillä hänen isänsä on hänen puolellaan. Aina hän rasittaa silmiään lukemisella. Olen iloinen, jos hän saa leikkiverin — ehkä hän sitten viihtyy enemmän ulkona.

Ulkona puutarhassa, auringonlaskun lempeässä hohteessa, mikä valui puutarhan toista sivua varjostavien vanhojen, tummien honkien välitse, seisoi Anna ja Diana, ujoini katsellen toisiaan mitä koreimman tulenkeltaisen liljaryhmän ylitse.

Barryn puutarha oli varjoisa ja tuoksuva suojapaikka, niin täpötäynnä kukkia, että se jokaisena muuna vähemmän tärkeänä hetkenä olisi lumonnut Annan sydämen. Sitä ympäröivät muhkeat vanhat piilipuut ja korkeat männyt, joitten juurella hoidettiin niitä kukkia, jotka rakastavat varjoa. Somat, kiemurtelevat hiekkakäytävät, näkinkengillä sievästi reunustetut, halkoivat sitä kuin kosteat punaiset nauhat, ja kukkalavoissa niitten välillä versoi joukko vanhanaikuisia kukkia villissä uhkeudessaan.

Siellä oli valkeita ja punaisia palavia sydämiä ja suuria, korean karmosininpunaisia piooneja, uhkeita resedoja ja kirkkaansinisiä kellokukkia, kasteisia, ihanasti tuoksuvia kiulukoita, heleänpunaisia, sinisiä ja valkeita akileioja ja junakeltaisia kehäkukkia, kokonaisia mättäitä sinipunervia saksankatajia, minttuja ja lavendeleja, tuoksuherneitä kaikissa kalpeissa ja hienoissa vivahduksissa, tulipunaisia krasseja ja komeita kurjenmiekköjä, joitten miellyttävät ääri viivat erottuivat runsaskukkaisia deusiapensaita vasten. Se oli puutarha, jossa auringonpaiste viivähti ja mehiläiset surisivat ja tuulenhenki aivan talttuneena suhisi ja sihisi kaiken vehreyden ja kukkaisloiston keskellä.

— Ah, Diana, sanoi Anna viimein ja alensi äänensä melkein kuiskaukseksi, luuletko — luuletko, että voit pitää minusta pikku hiukkasen — siksi paljon, että voit tulla ystävättärekseni?

Diana nauroi. Diana nauroi aina ennenkuin hän sanoi jotain.

— Varmasti luulen, sanoi hän epäroimättä. — Olen hirveän iloinen, että sinä olet jäänyt Vihervaaralle. Minulla tulee olemaan hupaista, kun on joku, jonka kanssa leikkiä, ei ole yhtään tyttöä täällä lähistöllä, jonka kanssa voisin leikitä, ja sisareni eivät ole kyllin suuria.

— Tahdotko vanna aina, aina olevasi minun ystäväni? kysyi Anna innokkaasti.

Diana näytti kauhistuneelta.

— Vannominenhan on hirveän rumaa, sanoi hän moittivasti.

— Äh, ei — ei sellainen vannominen, jota minä tarkoitan. Vannomista voi olla kahta lajia, kuten tiedät.

— Olen kuullut puhuttavan vain yhdestä lajista, vastasi yhä vielä epäluuloinen Diana.

— Niin, näetkös, on toinenkin laji. Ja se ei ole ensinkään syntistä. Se merkitsee vain, että annetaan juhlallinen lupaus. Se ei ole vaarallista.

— No niin, senhän voin tehdä, sanoi Diana melkoisesti keventyneenä.

— Kuinka se tapahtuu?

— Ojennamme toisillemme kätemme — kas näin, sanoi Anna vakavasti. — Mutta sen pitäisi oikeastaan tapahtua juoksevan veden yli. Kuvitelkaamme, että tämä hiekkakäytävä on juokseva vesi. Nyt minä sanelen valan. Minä lupaan ja vannon juhlallisesti olevani uskollinen parhaalle ystävälleni, Diana Barrylle, niin kauan kuin aurinko ja kuu kiertävät rataansa... Sano nyt sinä samoin ja pane minun nimeni omasi tilalle.

Diana toisti valan hihittäen aluksi ja lopuksi. Sitten hän sanoi:

— Sinä olet metka tyttö, Anna. Olin kyllä kuullut ennenkin, että sinä olisit omituinen. Mutta luulen, että tulen pitämään sinusta oikein paljon.

Kun Marilla ja Anna menivät kotiin, saattoi Diana heitä portaalle asti. Molemmat pikku työtöt kulkivat käsivarret kiedottuina toistensa ympäri.

Puron luona he jättivät liikuttavat jäähyväiset toisilleen monta kertaa luvattuaan tavata toisensa seuraavana iltapäivänä leikkiäkseen.

— No, tapasitko Dianassa sukulaissielun? kysyi Marilla heidän kulkiessaan puutarhan kautta Vihervaaralle.

— Oi kyllä, huokasi Anna, onnellisen tietämättömänä Marillan kysymyksen ivallisuudesta. — Oi, Marilla, olen tällä hetkellä Prinssi Edvardin saaren onnellisin tyttö.

Vakuutan teille, että luen tänä iltana rukoukseni mitä vilpittömimmällä sydämellä. Diana ja minä rakennamme leikkittuvan koivuhakaan huomenna. Saanko pitää ne rikkinäiset posliininpalaset, jotka ovat ulkona halkopihalla?

Dianan syntymäpäivä on helmikuussa ja minun maaliskuussa. Eikö se ole hyvin ihmeellinen yhteensattuma?

Diana lainaa minulle erään kirjan luettavaksi. Se on kamalan hauska ja äärettömän jännittävä. Hän näyttää minulle kaukana metsässä paikan, jossa kasvaa Vanamoja. Eikö teidänkin mielestä Dianalla ole hyvin sielukkaat silmät... Diana opettaa minua laulamaan laulun, jonka nimi on "Nelly kori kainalossa". Hän antaa minulle taulun ripustettavaksi huoneeni seinälle, se on niin ihastuttavan soma — kaunis neiti vaaleansinisessä silkipuvussa. Hän on saanut sen eräältä ompelukoneasiamieheltä. Kunpa minullakin olisi jotain antamista Dianalle!...Olen tuumaa pitempi kuin Diana, mutta hän on minua paljon lihavampi; hän sanoo, että hän mielellään haluaisi laihtua, sillä silloin tulee sirommaksi, mutta pelkään hänen sanoneen sen vain, jotta minä en olisi pahoillani... Joka ainoa päivä menemme meren rannalle poimimaan näkinkengiä. Portaen vieressä olevaa lähdeettä olemme päättäneet nimittää Metsänymfin lähteeksi. Eikö se ole hieno nimi? Olen kerran lukenut sadun lähteestä, jolla oli tuo nimi. Nymfi on kai jonkinlainen täyskasvuinen keijukainen luulisin...

— Niin, kunhan et vain lörpöttelisi Dianaa kuoliaaksi, sanoi Marilla. — Mutta eräs asia on paras painaa mieleesi, Anna. Et saa leikkiä koko aikaa, etpää suurinta osaakaan siitä. Sinulla on askareesi toimitettavana, ja ne on tehtävä ensin.

Annan onnenmalja oli täysi, ja Matthew saattoi sen vuotamaan yli laitojen. Hän oli juuri tullut kotiin käytyään kauppapuodissa, ja hän veti hämillään taskustaan pienen tötterön ja ojensi sen Annalle, katsahtaen samalla rukoilevasti sisareensa.

— Kuulin sinun kerran sanovan, että pidit suklaakaramelleista, kas tässä saat muutamia, sanoi hän.

— Kas sepä vasta oiva keksintö, sanoi Marilla. — Nyt hän pilaa sekä hampaansa että vatsansa. No niin, lapsi, älä näytä niin onnettomalta. Saat tietenkin syödä ne, kun kerran Matthew on ne ostanut. Hänen olisi paremminkin pitänyt antaa sinulle piparminttukaramelleja. Ne ovat terveellisempiä. Älä nyt tee itseäsi sairaaksi syömällä ne kaikki yhdellä kertaa.

— Ah ei, en varmastikaan, sanoi Anna innokkaasti — Syön vain yhden ainoan tänä iltana, Marilla. Ja enkö saisi antaa Dianalle niistä puolet? Toinen puoli maistuu kaksinkerroin hyvältä, jos saan antaa muutamia hänelle. Oi, kuinka hauskaa on ajatella, että minulla on jotain annettavaa hänelle!

— On kuitenkin sanottava tytön kiitokseksi, sanoi Marilla Annan mentyä ylös vinttikamariinsa, että ahne hän ei ole. Siitä olen iloinen, sillä ahneet lapset ovat minun kauhistukseni... Hyvänen aika, on vain kolme viikkoa siitä kuin hän tuli, ja minusta tuntuu jo kuin olisi hän ollut täällä aina. En osaa kuvitella taloa ilman häntä. Älä nyt taas ota tuota ilmettä "mitäs minä sanoin?", Matthew. Se on naisellakin jo kyllin vihaksipistävä, mutta miehellä suorastaan sietämätön. Olen varsin halukas tunnustamaan olevani iloinen siitä, että suostuin pitämään tyttöpahasen ja että pidän enemmän hänestä päivä päivältä — mutta älä kuvittele, että se on sinun ansiosi, Matthew kulta.

XIII.

ILOISIA TOIVEITA.

— Annan pitäisi tulla sisään ja istuutua käsityönsä ääreen, sanoi Marilla, katsoen kelloa ja siitä ulos väkevään iltapäiväaurion paisteeseen, jonka kesäisessä helteessä kaikki tuntui tylsistyvän.

— Hän jäi leikkimään Dianan kanssa puoli tuntia pitemmäksi aikaa kuin minä annoin luvan, ja nyt hän on hypähtänyt halkopinolle istumaan ja lavertelee Matthew'n kanssa, ja hänen suunsa käy kuin myllynratas, vaikka hän varsin hyvin tietää, että hänen pitäisi olla täällä sisällä ompelemassa. Ja hän seisoo tietysti ja kuuntelee tyttöä kuin toinen hupakko — mitä enemmän tyttö lörpöttelee ja mitä kummallisempia asioita hän kertoo, sitä ihastuneempi on hän, se kyllä näkyy. Anna Shirley, tule sisään heti paikalla, etkö kuule, kun huudan.

Joukko lyhyitä ja kovia naputuksia länsi-ikkunaan — ja Anna tuli lentäen pihalle loistavin silmin, poskilla heikko punerrus ja valtoimet hiukset liehuen jälessä kuin kullanpunainen lyhde.

— Oi, Marilla, huudahti hän hengästyneenä, ensi viikolla on sunnuntaikoulun huvimatka — se tehdään herra Andrew'n niitylle, aivan lähelle Tummaa, päilyvää aallokkoa! Johtajan rouva Bell ja rouva Lynde laittavat jäätelöä — ajatelkaahan vain, Marilla — jäätelöä! Ah, kulta Marilla, saanhan mennä mukaan?

— Oleppas hyvä ja katso kelloa, Anna. Mihin aikaan käskin sinun tulemaan sisään?

— Kello kaksi — ajatelkaas, miten hauskaa tulee olemaan huviretkellä, Marilla! Ja saanhan mennä mukaan? En ole ollut koskaan mukana millään huviretkellä — olen vain uneksinut sellaisista, mutta —

— Niin, käskin sinun olla täällä kello kaksi, ja nyt se on neljännestä vailla kolme. Olisipa mukava tietää, mikset sinä tottele minua, Anna?

— Ah, kyllä se oli tarkoitukseni... Mutta meillä oli niin suunnattoman hauskaa Satakielenpesässä. Ja sittenhän minun täytyi kertoa Matthew'lle huvirekkestä. Matthew, hän kuuntelee minua niin mielellään, hän... Voi, saanhan mennä mukaan?

— Saat oppia vastustamaan kiusausta Satakielensisään tai miksi sitä nyt sanoit... Kun määrään sinulle ajan, milloin on tultava kotiin, et saa tulla kolme neljännestä myöhemmin. Ja kaikella on aikansa — myös juttuamisella niitten kanssa, jotka mielellään kuuntelevat... Mitä tulee huviretkeen, niin luonnollisesti saat olla siinä mukana. Olethan pyhäkoulun oppilas, enkä minä tahdo kieltää sinua, kun kaikki muut pikku tytöt saavat mennä mukaan.

— Mutta — mutta — sopersi Anna, Diana sanoo, että jokainen ottaa mukaansa eväskorin. Minähän en osaa laittaa mitään ruokaa, Marilla, ja — niin, minulle ei merkitse niin paljon olla huviretkellä ilman puhvihoja, mutta olisin hirveän pahoilla mielin, ellei minulla olisi eväskoria... Se on painanut mieltäni aina siitä pitäen, kun Diana puhui siitä minulle.

— Sen ei tarvitse kauempaa painaa mieltäsi. Minä laitan korin kuntoon sinulle.

— Ah, sinä herttainen, kulta Marilla! Oi, kuinka kiltti olet minulle! Oi, kuinka olen sinulle kiitollinen!

Näiden ah- ja oi-huudahdusten jälkeen Anna heittäytyi Marillan kaulaan ja suuteli ihastuneena hänen sisäänpainuneita poskia. Ensi kertaa koko Marillan elämässä lapsenhuulet koskettivat vapaaehtoisesti hänen kasvojaan. Jälleen häntä värähdytti jokin samalla kertaa outo ja suloinen tunne...

Salaa hän piti paljonkin Annan äkillisestä hyväilynpuuskasta — mikä luultavasti oli syynä siihen, että hän sanoi sangen yrmeästi:

— Kas niin, nyt se saa riittää... Näen mieluummin sinun tekevän, mitä sinulle käsketään. Mitä sitten tulee ruuanlaittoon, niin aion opettaa sinulle ensi alkeet jonakuna päivänä. Mutta sinä olet niin ajattelematon ja huimapäinen, Anna, että olen tahtonut odottaa nähdäkseni, etkö ensin vähän talttuisi, ennenkuin alotan. Sinun on pidettävä ajatuksesi kurissa, jos seisot hellan ääressä, eikä käy päinsä vaipua haaveiluihin, kun on vatkattava pannukakkua. Hae nyt tilkkumatosta esiin ja valmista ruutusi, ennenkuin teeaika tulee.

— Minä en pidä tilkkumatosta, sanoi Anna nyrpeänä, hakiessaan esille työkorinsa ja istuutuessaan huohtaen punaisen ja valkoisenkirjavan kangastilkkukasan eteen. Jokin ompelulaji voisi kyllä olla hauskaa, mutta tämä on hirmuisen yksitoikkoista. Ruutu liitetään ruutuun, mutta kuitenkin tuntuu siltä kuin ei koskaan päästäisi mihinkään. Toivoisin ajan rientävän yhtä nopeasti ruutuja yhteen ommellessa kuin Dianan kanssa leikkiessä. Saatte uskoa, Marilla, että meillä on hauskaa päivisin!... Minun asiani on enimmäkseen keksiä, mitä teemme, mutta sen teen niin sydämen halusta. Diana on niin kauhean kiltti ja mainio kaikessa muussa. Tiedättehän tuon pienen maakaistaleen toisella puolen puroa, joka virtaa meidän ja Dianan isän maitten välillä? Se kuuluu pyhäkoulun johtajalle, ja yhdessä kulmassa on valkeitten koivujen muodostama pieni piiri — romanttisin paikka, mitä ajatella voi, Marilla. Siellä on Dianan ja minun leikkitupa. Me sanomme sitä Satakielenpesäksi. Eikö se olekin runollinen nimi? Makasin hereillä ja mietin koko yön, ennenkuin keksin sen. Sitten, juuri kun minun piti nukkua, se välähti kuin iskettynä. Diana hurmaantui kuullessaan sen. Siellä on niin monta sievää laululintua puissa yltympäriinsä.

Olemme järjestäneet talomme hienosti, sen saatte uskoa, Marilla. Teidän pitää tulla katsomaan sitä — eikö niin? Meillä on suuria mukulakiviä, aivan sammalten peittämiä, tuoleina, ja lautoja, jotka on asetettu puusta puuhun hyllyjen asemasta. Ja niillä on meidän koko pöytäkalustomme. Siihen kuuluu tietysti vain kokoonhaalittuja posliininpalasia, mutta onhan maailman helpoin asia kuvitella niiden olevan lautasia ja vateja. Siellä on muuan kulhon kappale, joka on koristettu punaisilla ja keltaisilla kukilla ja on erikoisen kaunis. Se on meidän vierashuoneessamme, ja siellä on meillä myöskin keijukaisten kuvastin. Diana on löytänyt sen heidän kanakoppinsa takaa. Se on aivan täynnä sateenkaaria — loistaa ja välkehtii niin kauniisti — ja Dianan äiti sanoi, että se on kuulunut kattolamppuun, joka heillä kerran on ollut. Mutta me kuvittelemme, että keijukaiset kadottivat sen kerran, kun he pitivät pitoja, jonka vuoksi nimitämme sitä keijukaisten kuvastimeksi.

Matthew on luvannut tehdä meille pöydän. Pientä pyöreätä lampea herra Barryn haassa me nimitämme Kirkassilmäksi. Siellä olen istunut ja lukenut kirjaa, jonka Diana on minulle lainannut. Se oli hyvin jännittävä kirja, Marilla. Siinä oli viisi kosijaa, jotka kilpailivat hänen kädestään — sankarittaren... Minä olisin iloinen, kun minulla olisi edes yksi. Hän oli hyvin kaunis, ja hän sai kestää suuria koettelemuksia. Niin pian kuin hänelle jotain sattui, niin hän pyörtyi... Olisi hauskaa osata pyörtyä, eikö totta, Marilla? Se olisi niin mielenkiintoista... Mutta minä olen kauhean terve, vaikka olen niin laiha. Luulen muuten, että olen alkanut lihoa, vai kuinka? Joka ikinen aamu noustessani ylös katselen kyynärpäitani nähdäkseni eikö sinne ilmesty kuoppia.

Diana saa piakkoin uuden puvun — siihen laitetaan puolilyhyet hihat. Sen hän panee ylleen huviretkelle. Ah kunpa vain olisi kaunis ilma ensi keskiviikkona! En luule että kykenisin kestämään sitä surua, että jotain tapahtuisi, mikä estäisi minua tulemasta mukaan huviretkelle. Tietysti eläisin sen jälkeenkin — mutta surisin hirveästi... Ajatelkaas, he soutelevat veneissä Tummalla, päilyvällä aallokolla, ja siellä on jäätelöä — siitähän olen jo puhunut. En ole koskaan maistanut jäätelöä. Diana koetti selittää, minkälaista se on, mutta jäätelö kuulunee niihin asioihin, joista ei voi saada edes mielikuvaa...

— Anna, olen katsonut kelloon, ja sinä olet nyt laverrellut kymmenen minuttia, sanoi Marilla. — Nyt olisi tosiaankin huvittavaa nähdä, osaatko vaieta yhtä kauan.

Anna vaikeni — melkein yhtä kauan. Mutta jällellä olevat viikon päivät: hän puhui huviretkestä, ajatteli huviretkettä ja uneksi huviretkestä.' Lauantaina satoi, ja hän joutui vähitellen niin järjettömän tuskan valtaan siitä, että sadetta kestäisi keskiviikkoon asti, että Marilla antoi hänen ommella ylimääräisen ruudun tilkkumattoon rauhoittaakseen hänen hermojaan.

Sunnuntaina kirkosta palatessa uskoi Anna Marillalle, että koko hänen ruumiinsa oli käynyt kylmäksi mielenliikutuksesta, kun pastori kuulutti huviretken saarnastuolista.

— Oi, kuinka selkäpiitäni karmi, Marilla! Ennenkuin silloin en todella voinut uskoa, että huviretkestä todella tulisi totta. Olin niin peloissani, että olin vain kuvitellut kaikki tyyni. Mutta kun pastori sanoo saarnastuolista jonkun asian, niin on kait pakko se uskoa.

— Sinä syvennyt aivan liaksi siihen, mikä kulloinkin askarruttaa mielikuvitustasi, Anna, sanoi Marilla huoaten. — Pelkään, että saat nähdä monen toiveesi murskautuvan myöhemmin elämässäsi.

— Ah, Marilla, puolet huvistahan on siinä, että saa iloita jostain asiasta etukäteen! huudahti Anna. — Voihan sattua ettei saakaan itse asiaa, mutta eihän mikään voi estää halajamasta ja toivomasta sitä! Rouva Lyndellä on tapana sanoa: "Autuaita ovat ne, jotka eivät odota mitään, sillä he eivät pety." Mutta minun mielestäni olisi pahempi olla odottamatta mitään kuin pettyä.

Marillalla oli kuten tavallisesti ametistirintaneulansa kirkossa. Hän piti sitä aina kirkossa. Hän olisi pitänyt eräänlaisena pyhänhämöisyydenä sen kotiin jättämistä — yhtä anteeksiantamattomana kuin jos hän olisi unohtanut Uuden testamenttinsa tai kolehtirahan.

Tämä ametistirintaneula oli Marillan arvokkain omaisuus. Eräs merimies-setä oli lahjoittanut sen hänen äidilleen, joka vuorostaan oli lahjoittanut sen Marillalle. Se oli vanhanaikuinen, pitkulainen rintaneula, joka sisälsi erittäin kauniiden ametistien kehystämän kiharan äidin tukasta. Marillalla oli liian vähän jalokivientuntemusta ymmärtääkseen, kuinka hienoja ametistit itse asiassa olivat, mutta hän piti niitä hyvin aistikkaina ja tiesi varsin hyvin, kuinka kauniisti niiden sinipunerva hohde erottautui kaulan luona ruskeata silkkileninkiä vasten, vaikkei hän voinutkaan nähdä itse neulaa.

Annan oli vallannut mitä voimakkain ihailu, kun hän näki koristeen ensi kerran.

— Oi, Marilla, sepä oli oikein hienonhieno rintaneula... En käsitä, kuinka voitte seurata saarnaa ja rukouksia, kun teillä on se rinnassanne. Minä en voisi — se on varmaa. Ah, kuinka ihastuttavia ametistit ovat — juuri sellaisiksi olen kuvitellut timantteja. Kauan sitten, ennenkuin koskaan olin nähnyt timanttia, luin niistä ja koetin kuvitella niitä ajatuksissani. Luulin, että ne olivat purppuranpunaisia ja loistivat katonrajassa jossain pimeässä huoneessa... Eräänä päivänä sain nähdä oikean timantin sormuksessa — mutta nolostuin niin, että itkin... Tietysti se oli sievä, mutta se ei ollut lähimainkaan sellainen kuin olin kuvitellut. Saanko pitää neulaa kädessäni pikku, pikkuruikkusen, Marilla? Eivätköhän ametistit voisi olla hyvien orvokkien sieluja...

XIV.

ANNAN TUNNUSTUS.

Huviretken edellisenä maanantai-iltana Marilla tuli alas huoneestaan ylen huolestuneen näköisenä.

— Anna, sanoi hän nuorelle keittiöapulaiselleen, joka silpoi herneitä puhtaaksi pestyllä pöydällä ja lauloi "Nelly kori käsivarrellaan" sellaisella ponnella ja ilmehikkyydellä, että Dianan opetus pääsi täyteen kunniaan — oletko nähnyt ametistineulaani? Luulin pistäneeni sen neulatyynyyni tullessani eilen kotiin kirkosta, mutta en voi löytää sitä mistään.

— Minä — minä näin sen nyt iltapäivällä, kun te olitte Suojelusyhdistyksessä, sanoi Anna, hieman venyttäen. — Kuljin teidän ovenne ohi, ja silloin näin neulatyynyn ja menin sisään ja katselin sitä hiukkasen.

— Koskitko siihen? sanoi Marilla ankarasti.

— Ky-yllä, myönsi Anna, otin sen irti ja kiinnitin rintaani, nähdäkseni, miltä se näyttäisi.

— Se sinun olisi pitänyt jättää tekemättä — pienet tytöt eivät saa koskea toisten tavaroihin. Ensinnäkään sinulla ei ollut mitään tekemistä minun huoneessani, ja edelleen sinun ei koskaan olisi pitänyt koskea neulaan, joka ei ollut omasi. Mitä sinä sillä teit?

— Ah, panin sen takaisin piirongille! Se ei ollut puoltakaan minuttia rinnassani. Ei ikimaailmassa ollut tarkoitukseni tehdä mitään pahaa. En ajatellut voivan olla mitään pahaa siinä, että menin sisään ja koettelin neulaa, mutta näen nyt, että oli niin, enkä enää koskaan tee sillä tavoin. Niin paljon toki osaan pitää vaaria itsestäni, etten koskaan tee kahta kertaa samaa pahaa.

— Et pannut sitä takaisin, sanoi Marilla. — Neulaa ei ole missään piirongilla. Olet kaiketi ottanut sen ulos mukaasi, Anna?

— Ei, kyllä panin sen takaisin, sanoi Anna nopeasti — vähän nenäkkäästi Marillan mielestä. — En muista tarkalleen, kiinnitinkö sen neulatyynyyn vai paninko sen posliinivatiin. Mutta varmaa on, etten

vienyt sitä pois.

— Menen vielä kerran katsomaan, sanoi Marilla, päättäen olla oikeudenmukainen. — Jos panit neulan takaisin, on se kai siinä vielä. Jos se ei ole siellä, niin tiedän, ettet tehnyt niin — senhän jokainen voi ymmärtää.

Marilla meni huoneeseensa ja etsi perinpohjin, ei ainoastaan piirongilta, vaan jokaisesta muustakin paikasta, jonne hän voi otaksua neulan mahdollisesti voineen eksyä. Se oli ja pysyi hukassa, ja hän palasi keittiöön.

— Anna, neula on poissa. Sinä olet itse myöntänyt, että sinulla on se viimeksi ollut käsissäsi. Mitä olet tehnyt sillä? Sano heti minulle totuus! Oletko vienyt sen ulos ja kadottanut sen?

— Ei, en ole sitä tehnyt, sanoi Anna juhlallisesti ja kohtasi avoimesti Marillan vihastuneen katseen. — En koskaan vienyt neulaa ulos huoneestanne, ja se on totuus vaikkapa minut vietäisiin mestauslavalle — vaikka en oikein tiedä, mikä mestauslava on. Siinä kuulette, Marilla.

Annan "siinä kuulette" oli tarkoitettu vain korostamaan hänen vakuutustaan, mutta Marilla piti sanoja uhman ilmaisuna.

— Luulenpa, että pidät minua pilkkanasi, Anna, sanoi hän terävästi. — Olen varma siitä. Älä sano enää mitään, ennenkuin olet valmis sanomaan minulle koko totuuden. Mene ylös huoneeseesi ja pysy siellä, kunnes olet halukas tunnustamaan.

— Otanko herneet mukaani? kysyi Anna nöyrästi.

— Ei, siivin ne itse. Tee kuten sanoin!

Kun Anna oli poistunut, kulki Marilla ympäri ja toimitti ilta-askareitaan sangen huolestuneessa mielentilassa. Hän oli pahoillaan kallisarvoisesta neulastaan. Mitähän, jos tyttö olisi hukannut sen?... Ja kuinka ilkeä hän oli kieltäessään ottaneensa sen, koska oli kerran selvää, että hänen oli täytynyt se tehdä. Ja valehdella niin viattoman näköisenä!

— En tiedä, mutta olisin antanut tapahtua mitä tahansa ennemmin kuin juuri tämän, ajatteli Marilla ja silpi hermostuneena herneenpalkojaan. — Tietenkään hän ei ole ottanut sitä varastaakseen tavallisessa mielessä. Mutta hän on ottanut sen leikkiäkseen sillä tai "kuvitellakseen" jotain, kuten hänellä aina on tapana... Hänen on täytynyt se ottaa, se on päivänselvää, sillä huoneessa ei ole ollut yhtään elävää sielua paitsi hän, kunnes minä menin sinne illalla. Neula on poissa, siitä ei ole epäilystäkään. Hän on kai kadottanut sen jollain tavoin eikä uskalla nyt tunnustaa sitä rangaistuksen pelosta. On kauheata ajatella, että hän valehtelee. Se on paljon pahempaa kuin kiivas luonne. Tuntuu epämiellyttävältä ajatella, että omassa talossa on henkilö, johon ei voi luottaa... Teeskennellä ja valehdella — sitä hän näyttää osaavan. Vakuutan, että olen enemmän pahoillani siitä kuin koko, rintaneulasta. Jos hän vain olisi sanonut minulle totuuden, ei koko juttu surettaisi minua niin suuresti.

Marilla meni illan kuluessa aina tuon tuostakin huoneeseensa ja etsiskeli neulaa, mutta tuloksetta. Iltäkäynti itäisessä vinttikamarissa hyödytti yhtä vähän. Anna kielsi yhä edelleen, että hän tiesi mitään neulasta, mutta Marilla tuli vain sitä enemmän vakuutetuksi siitä, että hän tiesi.

Seuraavana aamuna hän kertoi asian Matthew'lle. Tämä pahastui ja hämmästyti; hän ei heti voinut kadottaa luottoaan Anna, mutta hän myönsi, että ulkonaiset seikat näyttivät olevan häntä vastaan.

— Oletko Varma siitä, ettei se ole pudonnut piirongin taakse? oli ainoa, mitä huomautettavaa hän keksi.

— Olen siirtänyt piirongin pois seinän vierestä ja vetänyt laatikot ulos ja katsonut jokaikiseen soppeen, vastasi Marilla suurella varmuudella. — Rintaneula on poissa, ja tyttö on ottanut sen ja valehdellut kaupan päälle. Se on totuus, Matthew, ja alaston ja ruma se on, mutta teemme kai viisaimmin katsoessamme sitä suoraan kasvoihin.

— No, miten nyt aiot menetellä? kysyi Matthew avuttomasti.

Salaa oli hän kiitollinen siitä, että Marillan tehtävänä, eikä hänen, oli selvittää tämä sotkuinen vyyhti. Hän ei tuntenut pienintäkään halua tarjota apuaan.

— Hän saa istua huoneessaan, kunnes hän tunnustaa, sanoi Marilla yrmeästi, ajatellessaan sitä suotuisaa tulosta, mikä tällä menetelmällä oli ollut eräässä edellisessä tapauksessa. — Sittenhän saamme nähdä. Voisimme ehkä löytää neulan, jos hän vain tahtoisi sanoa, minne hän on sen hukannut. Joka tapauksessa meidän täytyy rangaista häntä ankarasti, Matthew?

— Niin, sen saat sinä ottaa huoleksesi, sanoi Matthew ja kurkotti ottaakseen hattunsa. — Muista, että minä olen ulkopuolella. Olet itse kieltäytynyt kaikesta avusta minun puoleltani.

Marilla tunsu olevansa kaikkien hylkäämä. Hän ei voinut mennä edes rouva Lynden luo kysymään hänen neuvoaan.

Hän kapusi ylös vinttikamariin kasvot hyvin vakavina ja tuli alas kasvot vielä vakavampina. Anna oli yhä yhtä paatunut. Hän väitti kuten ennenkin, ettei hän ollut ottanut neulaa. Tyttö oli ilmeisesti itkenyt, ja Marilla tunsu säälin pistoksen, jonka hän kuitenkin heti tukahutti.

— Saat istua huoneessa, kunnes tunnustat — tiedä se, sanoi hän.

— Mutta huviretki on huomenna, Marilla, huudahti Anna. — Ettehän toki estäne minua pääsemästä sinne mukaan, vai mitä? Laskettehan minut ulos vain siksi iltapäiväksi? Sitten istun ilolla täällä ylhäällä niin kauan kuin haluatte. Mutta ah — huviretkelle minun täytyy päästä mukaan.

— Et mene millekään huviretkelle tai mihinkään muuallekaan ennenkuin olet tunnustanut, Anna.

— Oi, Marilla, lähätti Anna.

Mutta Marilla meni tiehensä ja sulki oven.

Keskiviikkoamu koitti niin aurinkoisena ja kirkkaana, ikäänkuin se olisi nimenomaan tilattu huviretkiä varten. Linnut lauloivat Vihervaaran ympärillä; korkeat valkoiset liljat ulkona puutarhassa henkivät ilmaan tuoksuaan, joka leyhki sisään ovista ja ikkunoista. Alhaalla notkelmassa koivut viittoivat ja huojuivat, ikäänkuin odottaen Annan tavallista aamutervehdystä itäisen vinttikamarin ikkunasta.

Mutta Anna ei ollut ikkunan ääressä. Kun Marilla kanto aamiaistarjottimen hänelle, tapasi hän tytön istumassa aivan juhlallisena vuoteessaan, kalpeana ja päättäväisenä, kokoonpuristetuin huulin ja kuumeenhoitoisin silmin.

— Marilla, nyt minä tunnustan.

— No, viimeinkin! — Hänen menettelytapansa oli taaskin onnistunut, mutta kuinka olikaan, ei tämä tosiasia tuottanut hänelle mitään iloa. — No, annapas kuulua, mitä sinulla on tunnustettavaa, Anna?

— Otin ametistineulan, sanoi Anna sellaisella äänellä, kuin olisi hän kertonut ulkoläksyä. — Otin sen juuri kuten sanoitte... Tarkoitukseni ei ollut ottaa sitä mennessäni sisään. Mutta se näytti niin kauniilta, Marilla, kun kiinnitin sen rintaani, että minut valtasi vastustamaton kiusaus. Ajattelin, kuinka ihastuttavan hauskaa olisi viedä se Satakielenpesään ja kuvitella, että olisin lady Cordelia Fitzgerald. Minun olisi niin paljon helpompi kuvitella olevani lady Cordelia, jos minulla olisi oikea ametistineula rinnassani... Diana ja minä olemme laittaneet kaulanauhan pihlajanmarjoista, mutta mitä pihlajanmarjat ovat ametisteihin verrattuina?... Sentähden otin rintaneulan. Luulin ehtiväni panemaan sen takaisin, ennenkuin te tulitte kotiin. Sitten menin ulos. Kun menin porrasta pitkin Tumman, päilyvän aallokon yli, otin neulan rinnastani vilkaistakseni taas siihen hieman. Oi, kuinka se säkenöi auringonpaisteessa! Sitten kumarruin eteenpäin käsipuun yli ja silloin — silloin se luiskahti kädestäni ja putosi alas ja vaipui ainaiseksi Tummaan, päilyvään aallokkoon... Kas niin, nyt olen tunnustanut parhaani mukaan, Marilla.

Marilla tunsu jälleen vihan kuohahtavan sisässään. Tyttöletukka oli luvattomasti ottanut ja kaupanpäälliseksi vielä hukannut hänen kallisarvoisen ametistineulansa, ja siinä hän nyt istui ja kertoi, kuinka kaikki kävi sen joutuessa hukkaan — osoittamatta pienintäkään murheen tai katumuksen merkkiä.

— Anna, tämä on kauheata, sanoi hän koettaen puhua tynesti. — Sinä olet ilkein tyttö, josta koskaan olen kuullut puhuttavan.

— Niin, varmaankin olen sellainen, myönsi Anna tynesti. — Ja tiedän saavani rangaistuksen. Siihenhän Marilla on pakotettu... Mutta emmekö voi tehdä sitä nyt heti, niin se on suoritettu, ennenkuin lähdet huviretkelle?

— Huviretkelle, kiitän kauniisti! Älä luulekaan, että lähdet millekään huviretkelle. Se saa olla rangaistuksesi, mutta se ei ole puoleksikaan niin ankara kuin oikeudenmukaisesti olisit ansainnut.

— Enkö saa mennä mukaan huviretkelle? — Anna ryntäsi ylös ja tarttui kiivaasti Marillan käteen. — Mutta senhän lupasitte minulle. Oi, Marilla, minun täytyy päästä mukaan huviretkelle! Juuri siksihän tunnustin! Rangaiskaa minua millä muulla tavoin tahansa, mutta ei näin! Oi, kiltti, kulta Marilla, antakaa minun päästä mukaan huviretkelle! Ajatelkaa jäätelöä! Kuka tietää, tokko minulle enää

milloinkaan tarjotaan maistettavaksi jäätelöä?

Marilla irroittautui kivikovalla päättäväsyydellä rukoilevista käsistä.

— Rukoileminen ei maksa vaivaa, Anna. Sinä jäät pois huviretkeltä ja siinä piste. Ei, ei sanaakaan!

Anna ymmärsi, että Marilla oli taipumaton. Hän löi kätensä yhteen, päästi läpätunkevan parkaisun ja heittäytyi päätäpahkaa vuoteelle, itkien ja väentelehtien hurjassa epätoivon puuskassa.

— Luulen, että tyttö menettää järkensä! huudahti Marilla ja kiiruhti ulos huoneesta. — Hänhän käyttäytyi aivan kuin mielipuoli. Ellei hän ole hullu, niin on hän perin ilkeä ja turmeltunut. Hohoi-jaa — mitähän, jos Rakel sittenkin olisi oikeassa?

Se oli mitä murheellisin aamupäivä. Marilla raatoi seitsemän edestä ja pesi eteisenlattian ja maitokamarin hyllyt, kun hän ei voinut keksiä mitään muuta tekemistä. Eivät hyllyt eivätkä lattiat olleet sen tarpeessa — mutta Marilla teki sen. Sitten hän meni ulos ja haravoi pihan.

Kun päivällinen oli valmis, meni hän portaille ja huusi Annaa. Kyynelistä märät kasvat katsoivat murheellisina alas käsipuun yli.

— Tule alas syömään päivällistä, Anna!

— En halua mitään päivällistä, Marilla, sanoi Anna nyhyttyäen. — En kuitenkaan voisi syödä mitään. Sydämeni on murtunut. Marilla on sen murtanut, ja kerran vielä tulette kärsimään omantunnonvaivoja siitä, mutta minä annan teille anteeksi. Sen teen... Mutta syödä en voi, kaikkein vähiten keitettyä kinkkua ja vihreitä herneitä... Sellainen vahva ruoka on niin vasten luontoa, kun on niin murheellinen kuin minä.

Marilla meni neuvottomana takaisin keittiöön ja purki harminsä ja suuttumuksensa Matthew veljelleen, jota raateli ristiriita hänen oikeudentuntonsa ja Annaa kohtaan tuntemansa osanoton välillä, ja joka siksi juuri nyt oli ylen onneton.

— Niin, kultaseni, on selvää, ettei hänen koskaan olisi pitänyt ottaa rintaneulaa ja sitten viime hetkeen saakka kieltää sitä, myönsi hän synkästi tuijottaen lautaseensa, jolla oli keitettyä, savustettua kinkkua ja hernemuhennosta. Hän, kuten Annakin, tuntui pitävän tätä ruokaa vähän sopivana voimakkailla mielenliikutuksille. — Mutta hänhän on vielä lapsi, jos oikein asiaa ajatellaan... Etkö sentään ajattele, että on sydämetöntä pidättää häntä huviretkeltä, kun hän nyt on niin iloinnut siitä?

— Saanenpa sanoa, että sinä haastelet perin merkittävästi. Minun mielestäni olen antanut hänen päästä aivan liian helpolla. Ja hän ei näytä itse käsittävän, kuinka suunnattoman huonosti hän on menetellyt — se se juuri minua eniten suututtaa. Hän itkee huviretken vuoksi, mutta ei siksi, että hän on hukannut hienon neulani. Ja sinulta hän saa kannatusta, sinä puolustat häntä kaiken aikaa — sen näen aivan hyvin.

— Hänhän on vain lapsi, toisti Matthew matalalla äänellä. — Ja muista — hänhän ei ole koskaan saanut mitään kasvatusta.

— Ei, se kyllä näkyy, mutta sitä hän on nyt saava, vastasi Marilla.

Vastaus saattoi Matthew'n vaikenemaan, vaikkakaan se ei saanut häntä vakuutetuksi. Päivällinen kului apean mielialan vallitessa. Ainoa, joka oli hyvällä tuulella, oli Jerry Buote, renkipoika, ja Marilla katsoi hänen leveätä virnistelyään ja iloista ilmettään personalliseksi loukkaukseksi.

Kun astiat oli pesty, taikina pantu suureen savivatiin seisomaan seuraavaksi päiväksi ja kanat olivat saaneet ruokaa tuli Marilla ajatelleeksi, että hän oli huomannut pienen repeämän parhaassa mustassa silkkihuiivissaan, kun hän otti sen hartioiltaan maanantai-iltana tultuaan kotiin Suojelusyhdistyksestä. Senpä hän nyt tosiaankin istuutuisi laittamaan.

Huivi oli pahvirasiassa hänen suuressa tammiarkussaan. Kun Marilla otti sen ulos, lankesivat auringonsäteet, jotka pujahtivat sisään ikkunan ympärillä kiertelevien villiviiniköynnösten välitse, jollekin, joka oli kiinni huivissa — jollekin, joka kimalteli ja heijasti valon takaisin useista pienistä hiotuista sinipunervista pinnoista. Marilla kävi kiinni esineeseen petolinnun liikkeellä. Se oli ametistineula, joka oli takertunut kiinni pitsihuivin kudottuihin kukkiin pienestä hakasesta, johon neula tavallisesti kiinnitettiin.

— No, suuri pyhä Antonius, näitä tämä merkitsee? huudahti Marilla äärimmäisen hämmästyneenä. — Tässä on rintaneula, aivan vahingoittumattomana, ja minä kun luulin sen lepäävän Barryn lammikon pohjalla. Mitä maailmassa tyttö tarkoittaa sanoessaan, että hän on sen ottanut ja hukannut? Luulenpa totta tosiaan, että Vihervaara on lumottu. Nyt muistan, että tullessani maanantai-iltana kokouksesta

laskin huivini hetkeksi piirongille. Rintaneula on kaiketi silloin tarttunut siihen jollakin tavoin. Niin, sen minä sanon!...

Marilla lähti itäiseen vinttikamariin rintaneula kädessä. Anna oli itkenyt kyllikseen ja istui surullisena ikkunan ääressä.

— Anna Shirley, sanoi Marilla juhlallisesti, juuri nyt löysin rintaneulani, joka oli kiinni mustassa pitsihuivissani. Nyt haluan tietää, mitä tarkoittit tuolia kauniilla jutuilla, jonka minulle syötit aamulla?

— Ah, tehän sanoitte, että saisin istua täällä, kunnes tunnustaisin, sanoi Anna väsyneesti. — Silloin ajattelin, että tunnustaisin jotain, jotta saisin olla mukana huviretkellä. Ja yöllä vuoteessa seipitin tunnustuksen ja tein sen niin hyvin kuin taisin. Luin sen moneen kertaan, etten unohtaisi sitä. Mutta te ette antanut minun kuitenkaan päästä huviretkelle, niin että koko vaivasta ei ollut mitään hyötyä.

Marillan täytyi vasten tahtoaan nauraa. Mutta omassatunnossaan hän tunsu pistoksen.

— Anna, sinä olet verraton!... Mutta minä olin väärässä, sen ymmärrän nyt. Tyttöseni — minun ei olisi pitänyt epäillä sanojasi, kun en koskaan ollut saanut sinua kiinni valheesta... Luonnollisesti ei ollut sinun puoleltasi oikein tehty sepittää juttu rikoksesta, jota et lainkaan ollut tehnyt, mutta... Hm!... Niin, Anna, jos annat minulle anteeksi, niin suon minä anteeksi sinulle, ja niin olemme taas yhtä hyviä ystäviä. Laita nyt itsesi kuntoon huviretkelle!

Anna lensi ylös kuin raketti.

— Oi, Marilla, eikö ole jo liian myöhäistä?

— Ei toki, kello on vasta kaksi. He ovat nipinnapin ehtineet kokoontua, ja kuluu vielä tunti, ennenkuin he juovat teetä. Pese kasvosi ja siisti tukkasi ja pue yllesi pumpulipukusi. Minä laitan eväskorisi kuntoon. Täällä on sekä sokerikakkua että kermahyytelöä ja vohveleja... Ja Jerry saa hakea tamman ja kyyditä sinut hakaan, jossa teidän huviretkenne piti olla.

— Oi, Marilla, huudahti Anna ja syöksyi päistikkaa pesuvatiin. Muutaman sekunnin kuluttua: — Viisi minuuttia sitten olin — m-m-m, kas nyt sain saippuata silmiini, uh — olin niin suunnattoman onneton, että toivoin, etten koskaan olisi syntynyt, ja nyt en haluaisi vaihtaa enkelin kanssa.

Sinä iltana palasi lopenuupunut, mutta sanomattoman onnellinen Anna Vihervaaralle.

— Oi, Marilla, saatte uskoa, että olemme pelmunneet!

Pelmuta on uusi sana, jonka opin tänään — kuulin Alice Bellin käyttävän sitä. Eikö se ilmaise äärettömän paljon? Kaikki tyyni oli ihastuttavaa. Tee maistui niin ihanalta vihreässä metsässä kaikkine mainioine leivoksineen, joita tarjosimme toisillemme eväslaukuistamme, ja sitten herra Andrews antoi meidän mennä soutelemaan Tummassa, päilyvässä aallokossa — kuusi kappaletta kerralla. Ja Jane Andrews oli vähällä keikahtaa järveen. Hän kumartui poimimaan lumpeenkukkia, ja ellei hänen isänsä olisi juuri viime hetkessä saanut kiinni hänen vyöstään, niin olisi hän varmasti keikahtanut veteen ja ehkä hukkunut, kunpa se olisin ollut minä! Mikä seikkailu kerrottavaksi jälestäpäin! Olla melkein hukkumaisillaan! Ja jäätelöä me saimme. Niin, kas jäätelö — sitä en voi millään sanoilla kuvata... Se aivan suli suussa...

Samana iltana Marilla kertoi koko jutun Matthew'lle istuessaan parsimakorinsa ääressä ja parsiessaan sukia.

— Olen täysin halukas myöntämään, että tein erehdyksen, lopetti hän aivan vilpittömästi. — Mutta otan tämän opikseni. Minun täytyy kuitenkin kaikitenkin nauraa Annan "tunnustukselle", vaikkei minun kai pitäisi... Sehän oli myöskin valhe, mutta omalaatuisensa valhe, ja kuinka lieneekään, saan kai minä ottaa vastuun siitä niskoilleni. Niin, tyttöhäiläkkää on totta tosiaan välistä oikein vaikea ymmärtää... Mutta luulen sentään, että siitä selvitään. Ja hän tuo vaihtelua taloon — se ainakin on varmaa.

XV.

— Oi, mikä ihana ilma! sanoi Anna, nosti nenänsä ilmaan ja hengitti täysin siemauksin.

— Eikö ole ihanaa elää tällaisena päivänä, vai mitä? Minun käy sääliksi ne, jotka eivät ole vielä syntyneet eivätkä saa nauttia siitä. Kyllähän he voivat nauttia muista ihanista päivistä, mutta juuri tätä heillä ei ole... Ja ajatteles vielä, miten hauskaa on, että meillä on niin kaunis koulutie!

— Niin, tätä on paljon hupaisempi kulkea kuin suurta maantietä, joka on niin pölyinen ja kuuma, sanoi käytännöllisillä avuilla varustettu Diana, joka paraillaan tirkisteli eväslaukkuunsa ja itseksensä teki laskelmia. Jos nuo kolme herkullista ja mehevää viinimarjatorrttua, jotka siellä olivat, jaettaisiin kymmenelle tytölle, kuinka monta palasta saisi silloin kukin tyttö?

Avonlean pienet koulutytöt panivat aina "yhteen" tuomansa aamiaiset, ja jos joku olisi rohjennut yksinään tai vain yhdessä parhaan ystävänsä kanssa nauttia kolme viinimarjatorrttua, olisi hän ainaseksi saanut sen maineen, että hän oli "kauhean saita". Mutta ah — kolme pientä torttua kymmenelle tytölle — sehän olisi vain suupala kullekin...

Tie, jota Anna ja Diana kulkivat kouluun, oli todellakin kaunis. Ei edes mielikuvituksessaan Anna voinut luoda mitään kauniimpaa, ja silloin voi käsittää!... Isoa maantietä kulkeminen olisi ollut ylen epäromanttista, mutta käydä pitkin Rakastavaisten polkua ja ohi "Kuiski, kuiski paju!"ⁿ tai Orvokkien laakson tai Koivukäytävän oli kai romanttista jos mikään.

Rakastavaisten polku alkoi Vihervaaran keittiökasvitarhasta ja painui syvälle metsään niin pitkälle kuin Cuthbertin tilukset ulottuivat. Lehmät kulkivat tavallisesti sitä tietä eräille laidunmaille, ja talvisin ajettiin halkokuormia kotiin sitä pitkin. Anna oli keksinyt nimen oltuaan kuukauden Vihervaaralla.

— Tiedän kyllä, ettei siellä kulje mitään rakastavaisia selitti hän Marillalle, mutta Diana ja minä luimme paraillaan erästä hirveän hauskaa kirjaa, ja siinä on muuan Rakastavaisten polku. Siksi meilläkin piti olla sellainen, arvelimme me. Nimi on suloinen, eikö totta? Ja minä pidän erikoisesti tästä polusta, siksi että siellä voin nauraa ja huutaa niin paljon kuin tahdon, ilman että ihmiset kysyvät, olenko oikein viisas...

Anna meni aamulla yksin ulos ja seurasi Rakastavaisten polkua aina purolle asti. Täällä oli Diana häntä vastassa ja molemmat pikku tytöt kulkivat sitten yhdessä vaahteroiden tuuheitten latvojen alla, kunnes he tulivat pienelle portaalle. Siinä he jättivät polun, kulkivat herra Barryn haan läpi ja "Kuiski, kuiski, paju!"ⁿ ohi. Toisella puolen "Kuiski, kuiski, paju" oli Orvokkien laakso — pieni vihanta aukeama herra Bellin suuren metsän siimeksessä.

— Tietenkään siellä ei ole orvokkeja nyt, kertoi Anna Marillalle, mutta Diana sanoo, että keväisin siellä on niitit tuhansittain — siksi olemme nimittäneet sen Orvokkien laaksoksi. Dianan mielestä minä olen niin kätevä keksimään hyviä nimiä tuossa paikassa. On toki hauskaa olla kätevä jossakin... Mutta Diana keksi Koivukäytävän. Annoin hänen pitää sen, sillä hän halusi sitä niin kovin, mutta olisin kylläkin voinut keksiä jotain runollisempaa kuin pelkkä Koivukäytävä... Eihän ole mikään taito keksiä sellaista nimeä! Mutta Koivukäytävä on joka tapauksessa kauneimpia paikkoja koko maailmassa, sen saatte uskoa, Marilla!

Niin se olikin. Muutkin ihmiset, jotka olivat nähneet enemmän kuin Anna, ajattelivat samoin, kun he joskus sattuivat eksymään sille.

Se oli pieni, kapea, polveileva polku, joka kiemurteli ylös loivaa rinnettä suoraan herra Bellin metsän läpi, jonne valo pujottelihe heleänvihreitten lehvien lomitse sitä reunustivat pitkin pituuttaan hoikat nuoret koivut, valkorunkoiset ja notkeaoksaiset. Sanajalkoja ja tähtikukkia, kieloja ja mustakoisien tulipunaisia vesoja kasvoi siellä tiheissä rykelmissä ja ilma oli alati täynnä hienoa ryydin tuoksua ja lintujen maanittelusäveliä ja metsätuulten huminaa puunlatvoissa. Jos kulki hiljaa — Annalle ja Dianalle se sattui ehkä kerran kuukaudessa — voi sattua, että näki kaniinin loikkivan tien poikki.

Alhaalla laaksossa yhtyi polku suureen valtatiehen, ja sitten oli koulumatkasta jälellä enää kuusia kasvava mäki.

Avonlean koulutalo oli valkoiseksi kalkittu rakennus, matalakattoinen ja leveäikkunainen. Se oli sisustettu lujilla vanhanaikuisilla pulpeteilla, joita voi avata ja sulkea, ja joitten kannet olivat täyteen riipustellut koululasten nimikirjaimia ja hieroglyfisiä kirjoituksia kolmen sukupolven ajalta. Koulutalo sijaitsi kappaleen matkan päässä tiestä, ja sen takana oli hämärä hongikko ja puro, jonne kaikki lapset aamuisin asettivat maitopullonsa, jotta ne pysyisivät viileinä ja tuoreina varhaiseen päivällistuntiin saakka.

Monta salaista pelon syytä mielessään Marilla syyskuun ensimmäisenä päivänä katseli Annan kouluun menemistä. Anna oli sellainen omituinen tyttö. Kuinka hän sopisi toisten lasten kanssa? Ja kuinka maailmassa hän voisi pitää suunsa kiinni koulutunneilla?

Mutta kaikki kävi paremmin kuin Marilla oli uskaltanut toivoa. Anna tuli illalla kotiin loistavalla tuulella.

— Luulen kyllä, että tulen viihtymään koulussa, ilmoitti hän. — Vaikka opettajan laita onkin vähän niin ja näin... Koko ajan hän kiertelelee viiksiiän ja tuijottaa Prissy Andrews'iin. Hänhän on mukamas täysikasvuinen... Hän on kuusitoistavuotias ja aikoo pyrkiä Charlottentowniin seminaariin ensi vuonna. Tillie Boulter sanoo, että opettaja on korviaan myöten rakastunut häneen. Hänellä on hyvin kaunis hipiä ja kihara, ruskea tukka, jonka hän pöyhöttää niin hienosti korkealle... Hän istuu takimmaisena pitkässä rivissä, ja opettaja istuu myöskin enimmäkseen siellä — käydäkseen hänen kanssaan läpi läksyt, kuten hän sanoo. Mutta Ruby Gillis sanoo nähneensä, kuinka hän kirjoitti jotain Prissyn kivitaululle, ja kun tämä luki sen, niin tulivat hänen kasvonsa tulipunaisiksi ja hän huokasi — Ruby Gillis sanoo luulevansa, ettei sillä ollut kerrassaan mitään tekemistä läksyjien kanssa...

— Anna, älä koskaan vastedes rohkene puhua opettajastasi siinä äänilajissa, sanoi Marilla terävästi. — Sinä et käy koulua vilkuillaksesi uteliaana ympärillesi ja kuunnellaksesi tuhmia loruja. Sinulle hän voi aina jotain opettaa, ja sinä menet sinne oppimaan. Et koskaan enää saa tulla kotiin ja tuoda tarjolle sellaisia juttuja. — No, sinä esiinnyt kaiketi taitavasti ja kiltisti.

— Tottahan toki, sanoi Anna tyytyväisellä äänellä. — Se ei muuten ollut niin vaikeata kuin olin luullut. Istun Dianan vieressä. Paikkamme on aivan ikkunan ääressä, ja voin katsella ulos Tummalle, päilyvälle aallokalle. Koulu on täynnä hauskoja tyttöjä, ja meillä oli kauhean hupaista päivällistunnilla. On niin hauskaa, kun saa leikkiä niin monen kiltin tytön kanssa. Mutta Dianasta pidän tietysti eniten, ja tulen aina pitämään. Minä jumaloin Dianaa.

Olen kauhean paljon jälessä toisista. He ovat kaikki viidennellä luokalla, ja minä olen vasta neljännellä, ja se on minun mielestäni niin harmittavaa... Tänään meillä oli lukemista ja maantietoa ja Kanadan historiaa ja lausuntoa. Herra Phillips sanoi, että minun oikeinkirjoitukseni oli hirveätä, ja hän nosti kivitauluni ylös, niin että kaikki voivat sen nähdä — reuna täynnä pukkeja... Häpesin niin, Marilla, se ei ollut kiltisti tehty sitä kohtaan, joka oli siellä ensi kertaa... Ruby Gillis antoi minulle omenan, ja Sophie Sloane lainasi minulle sievän heleänpunaisen kortin, jossa oli kirjoitus: "Saanko saattaa teitä kotiin?" Hän saa sen takaisin huomenna. Ja Tillie Boulter antoi minun lainata helmisormustaan koko iltapäiväksi. Saanko ottaa muutamia vahahelmiä vintinsäiliössä olevasta vanhasta neulatyynystä tehdäkseen niistä sormukseni? ja oi Marilla — Jane Andrews sanoi minulle, että Minnie Mac Pherson sanoi hänelle, että hän kuuli Prissy Andrews'in sanovan Sarah Gillis'ille, että minulla oli hyvin kaunis nenä... Marilla, se on ensimmäinen kohteliaisuus, mitä olen saanut koskaan elämässäni, ettekä voi uskoa, miten ihmeelliseltä se tuntui! Marilla, onko minulla todellakin kaunis nenä? Tiedän, että te aina sanotte; totuuden.

Nenäsi on kyllä hyvin mukiinmenevä, vastasi Marilla lyhyesti.

Salaa hän arveli, että Annan nenä oli tavattoman hyvinmuodostunut, mutta hänen mieleensä ei olisi koskaan juolahtanut sanoa sitä.

Tämä oli kolme viikkoa sitten, ja tähän asti oli kaikki käynyt hyvin. Ja nyt, tänä raikkaana syyskuun aamuna sipsuttelivat Anna ja Diana sangen hilpein mielin Koivukäytävää pitkin, kaksi onnellisinta pikku tyttöä Avonleassa.

— Luulisin, että Gilbert Blythe tulee tänään kouluun, sanoi Diana. — Hän on ollut serkkujensa luona vieraana New Brunswickissa koko kesän, ja hän tuli kotiin vasta lauantai-iltana. Ja hän tekee ihan kauheasti kiusaa tytöille. Hän voi piinata toisen ihan hengiltä...

Dianan äänenpaino ilmaisi, että hän piti parempana antaa piinata itsensä hengiltä kuin säilyttää sen.

— Gilbert Blythe? sanoi Anna. — Eikö juuri hänen nimensä ole kirjoitettuna seinälle heti sisäänkäytävän viereen ja Julia Bellin nimi sen yläpuolelle?

— On, sanoi Diana ja keikahutti päätään. — Mutta en luule hänen olevan hiventäkään ihastunut Julia Belliin. Olen kuullut hänen sanovan, että hän on oppinut kertomataulun hänen kesakoistaan.

— Älä puhu minulle kesakoista, sanoi Anna. — Se ei ole hienotunteista, kun minulla on niitä niin paljon. Mutta minun mielestäni on hyvin tuhmaa töhriä poikien ja tyttöjen nimiä yhteen seinille. Tahtoisinpa nähdä sen, joka uskaltaisi panna minun nimeni yhteen jonkun pojan nimen kanssa. Eipä silti, että kukaan tekisi sitä, tietenkään, kiiruhti hän lisäämään.

Anna huokasi. Hän ei tahtonut nimeänsä kirjoitettavan seinälle. Mutta oli kuitenkin hieman nöyryyttävää tietää, ettei olisi mitään vaaraa siitä, että se tapahtuisi.

— Pyh, sehän on vain leikkiä, sanoi Diana, jonka mustat silmät ja kiiltävät hiuspalmikot olivat niin

julmasti käyneet Avonlean poikien sydämille, että hänen nimensä kummitteli holvikattoisen eteisen seinällä varmaankin puolen tusinan muun nimen yhteydessä. — Äläkä luulekaan, että sinä itse pääset vapaaksi! Charlie Sloane on suorastaan ihastunut sinuun. Hän sanoi äidilleen — äidilleen, kuuletko että sinä olet koulun terhakin tyttö. Se lienee toki parempaa kuin olla hauskan näköinen.

Ei, sitä se ei ole, vastasi Anna kuten ainakin todellinen pikku nainen, mikä hän oli — Tahdon olla mieluummin kaunis kuin sukkela. Enkä voi sietää Charlie Sloanea. En kärsi poikia, jotka mulkoilevat silmillään kuten hän. Jos joku kirjoittaisi minun nimeni yhteen hänen kanssaan, niin en tiedä, mitä tekisin, mutta on hauskaa istua ylimmällä paikalla luokassa.

Nyt saat Gilbertin luokallesi, sanoi Diana, ja hän istuu tavallisesti aina ylimpänä. Mutta hän on vasta neljännellä luokalla, vaikka hän pian täyttää neljätoista. Neljä vuotta sitten oli hänen isänsä sairaana ja hänen täytyi mennä Albertaan hoitamaan terveyttään, ja Gilbert sai seurata mukana. Siellä he olivat melkein kolme vuotta, ja Gil ei käynyt juuri lainkaan koulua, ennenkuin he tulivat takaisin. Tästä lähtien sinulla varmaan tulee olemaan vaikeata pitää ylin paikkasi, Anna.

— Se ei tee mitään, vastasi Anna kiireesti. — Ei todellakaan voi ylpeillä istuessaan yhdeksän- ja kymmenvuotisten pikkulasten etunenässä. Minut muutettiin sinne eilen, kun osasin kirjoittaa "Ranskan vallankumous". Josie Pye istui ylinnä, ja voiko ajatella — hän katsoi kirjaan! Herra Phillips ei sitä nähnyt, mutta minä näin. Ja minä loin häneen sellaisen katseen, saat uskoa, että hän tuli punaiseksi kuin pioni ja kirjoitti väärin kuitenkin.

— Nuo Pye'n tytöt ovat oikeita marakatteja, sanoi Diana suuttuneena, heidän kavutessaan porrasta pitkin suurelle maantielle. Voitko ajatella, eilen Gertie pani maitopullonsa minun paikalleni puroon. En puhu hänelle sanaakaan sen jälestä.

Herra Phillipsin ollessa huoneen toisessa päässä ja auttaessa Prissy Andrews'ia vaikean laskuesimerkin katkaisussa, kuiskasi Diana Annalle:

— Tuolla istuu Gilbert Blythe oikealla keskikäytävän toisella puolen, Anna. Kurkistappas häneen ja katso, eikö hän sinun mielestäsi ole hauskan näköinen?

Anna kurkisti määrättyyn suuntaan. Hänellä oli siihen mainio tilaisuus, sillä Gilbert Blythe oli kokonaan vajonnut kiinnittämään nuppineulalla Ruby Gillis'in pitkää keltaista palmikkoa — tyttö istui hänen edessään olevalla penkillä — tämän penkin selkänojaan. Hän oli pitkä poika, jolla oli ruskea, kiharainen tukka, veitikkamaiset ruskeat silmät ja kiusottava myhäily suun ympärillä.

Hetkisen kuluttua nousi Ruby Gillis kiireesti mennäkseen luokan eteen näyttämään yhteenlaskua opettajalle. Hän töksähti takaisin penkille päästään pienen huudahduksen ja luuli, että hänen hiuksensa lähtisivät juurineen päästä. Kaikki katsoivat häneen ja herra Phillips tuijotti häneen niin ankarasti, että Ruby alkoi itkeä. Gilbert oli kaivanut nuppineulan jälleen ulos ja tutki maantiedettään maailman vakavimmin kasvoihin. Mutta kun hämmennys oli hieman asettunut, katsoi hän Annaan ja iski hänelle silmää, kasvoissa kuvaamattoman kujeileva ilme.

— Minun mielestäni Gilbert Blythe on kyllä hauskan näköinen, uskoi Anna Dianalle. — Mutta hän on kauhean tunkeilevainen. Ei ole hienoa iskeä silmää tytölle, jota ei ensinkään tunne.

Mutta vasta iltapäivällä alkoi tapahtua suurempia tapahtumia.

Herra Phillips istui kaukana eräässä nurkassa ja auttoi Prissy Andrews'ia eräässä saksalaisessa verbimuodossa, ja muut oppilaat tekivät jokseenkin mitä halusivat, syödä matustivat omenanraakiloita, kuiskailivat, piirustelivat ukkoja kivitauluilleen ja ajelivat heinäsiirkkaparkoja, joilla oli oikeat purjelangasta tehdyt valjaat, edestakaisin pulpetinkansilla. Gilbert Blythe istui ja koetti saada Anna Shirley'tä katsomaan itseensä, mikä täydellisesti epäonnistui, sillä Anna Shirley oli tällä hetkellä kokonaan unohtanut ei ainoastaan Gilbert Blythen läsnäolon, vaan joka ainoan muunkin Avonlean koulun oppilaan. Hän ei muistanut edes itse koulua, vaan istui leukaansa käteen nojaten ja katse kiinnitettynä pieneen siniseen pilkahdukseen Tummasta, päilyvästä aallokosta, jonka voi nähdä hänen ikkunastaan. Hän oli kaukana poissa väriloistoisilla haavemailloilla, eikä kuullut eikä nähnyt mitään paitsi omia ihmeellisiä näkyjään.

Gilbert Blythe ei ollut tottunut näkemään vaivaa, jotta hän saisi tytön katsomaan itseensä, saamatta sitten mitään vaivannäön palkaksi. Hänen pitäisi katsoa häneen, tuon punatukkaisen Shirley'n tytön, jolla oli tuollainen pieni terävä leuka ja suuret silmät, joiden kaltaisia ei ollut kellään muulla tytöllä koko Avonleassa.

Gilbert kurottautui suoraan pulpettien välitse kulkevan käytävän yli, sieppasi Annan pitkän, punaisen palmikon päästä kiinni, piti sitä käsivarren mitan päässä itsestään ja suhahti kuuluvasti:

— Tuli on irti! Tuli on irti!

Silloin Anna loi häneen katseen, ja sellaisen että se tuntui.

Hän teki vielä muutakin. Hän syöksyi ylös, ja kaikki hänen ihanat tuulentupansa menivät murskaksi. Hänen silmänsä säihkyivät vihasta, mutta hehku sammui pian ja sijalle kohosivat harmin ja nöyryytyksen kyneleet.

— Sinä häijy, ilkeä poika! huudahti hän kiihkeästi. — Kuinka uskallat?

Ja — räiskis —! ... Anna paiskasi kivitaulunsa Gilbertin päähän, niin että se — taulu, ei pää — pirstoutui tuhansiksi palasiksi.

Avonlean koulu nautti aina yllättävistä kohtauksista. Ja tähän oli aivan tavattoman huvittava sitä lajia. Jokaikinen lapsi sanoi "oh!" sekä kauhistuneena että ihastuksissaan. Diana oli tukehtumaisillaan. Ruby Gillis, jolla oli herkät hermot, alkoi itkeä. Tommy Sloane päästi heinäsiirkanelivaljakkonsa karkuun saamatta sitä enää sen koommin käsiinsä, tuijottaessaan suu selällään Annaan ja rikkinäiseen kivitauluun.

Herra Phillips harppasi pitkin askelin ylös käytävää ja laski kätensä raskaasti Annan olalle.

— Anna Shirley, mitä tämä merkitsee? hän kysyi vihastuneena.

Anna ei vastannut. Oli liian paljon vaadittu heikolta inhimilliseltä olenolta pyytää häntä koko koulun edessä kertomaan, että joku poika oli sanonut "tuli on irti!" hänelle. Mutta Gilbert puuttui pelkäämättä puheeseen.

— Syy oli minun, herra Phillips. Minä tein hänelle kiusaa.

Herra Phillips ei välittänyt Gilbertistä.

— Mieltäni pahoittaa nähdä jonkun oppilaistani osoittavan sellaista kiivasta luonteenlaatua ja sellaista ilkeämielisyyttä, sanoi hän juhlallisella äänellä, ikäänkuin pelkästään se etu, että sai olla hänen oppilaansa, olisi omiaan poisjuurruttamaan kaikki pahat intohimot pienten epätäydellisten kuolevaisten olentojen sydämistä. — Anna, mene mustan taulun eteen ja seiso siellä iltapäivä loppuun.

Anna olisi äärettömän paljon mieluummin tullut ulos ajetuksi luokkahuoneesta; tämän kaltainen rangaistus oli hänen tunteikkaalle luonteelleen julmaa. Hän totteli, jäykin, valkein kasvoin. Herra Phillips otti liidun ja kirjoitti taululle hänen päänsä yläpuolelle:

"Anni Shirley'llä on hyvin paha luonne. Anni Shirley'n täytyy oppia hillitsemään luonnettaan."

Ja sitten hän luki sen ääneen, niin että ensimmäisellä valmistavalla luokalla olevatkin, jotka eivät osanneet lukea kirjoitusta, ymmärtäisivät kaiken.

Sitten sai Anna seisoa siellä jälellä olevan kouluajan tämä kirjoitus päänsä yläpuolella. Mutta hän ei itkenyt eikä seisonut alasluoduin silmin. Kiukku kuohui hänessä vielä liian voimakkaana, ja se piti häntä pystyssä, huolimatta kaikesta häpeästä ja mieliharmista. Suuttunein katsein ja posket tulipunaisina hän kohtasi sekä Dianan säälivän katseen että Charlie Sloanen harmistuneet päänpudistukset ja Josie Pyen pilkallisen hymyn. Mitä tulee Gilbert Blythe'ihin, ei hän halunnut edes katsahtakaan häneen. Ei koskaan hän tahtonut puhua hänen kanssaan.

Kun koulu oli loppunut, meni Anna ulos pää pystyssä. Gilbert Blythe seiso ja odotti häntä portilla.

— Olen niin kauheasti pahoillani, kun tein pilkkaa tukastasi, Anna, kuiskasi hän murtuneella ja katuvaisella äänellä. — Olen todellakin pahoillani. Älä nyt kannakaan!

Anna suhahti hänen ohitseensa osoittamatta ainoallakaan katseella tai merkillä kuulleensa.

— Oi Anna, kuinka sinä saatoit!... huokasi Diana puolittain moittivasti, puolittain ihailien, heidän kiivetessään mäkeä ylös.

— En koskaan anna anteeksi Gilbert Blythelle, sanoi Anna suurella varmuudella. — Ja herra Phillips kirjoitti nimeni i-llä päälle päätteeksi. Sieluni kärsi marttyyrin tuskia, Diana.

Dianalla ei ollut pienintäkään aavistusta siitä, mikä marttyyri oli, mutta hän ymmärsi, että sen täytyi olla jotain hirveätä.

— Sinun ei pidä ottaa niin vakavasti sitä, että Gilbert laski leikkiä tukastasi, sanoi hän lohdutellen. — Hänhän ärsyttää ja pilkkaa kaikkia tyttöjä. Minua hän kiusottelee sillä, että tukkani on liian musta. Hän

on sanonut minua "varikseksi" ainakin parikymmentä kertaa, mutta en vielä koskaan ole kuullut hänen sanovan anteeksipyyntönsä sanaakaan.

— On myöskin hirveän suuri ero siinä, sanotaanko varikseksi tai saako kuulla, että "tuli on irti", sanoi Anna arvokkaasti. — Gilbert Blythe on loukannut tunteitani äärimmäisen kiusallisella tavalla, Diana.

On mahdollista, että myrsky olisi voinut asettua ilman enempiä kuohahteluja, ellei mitään muuta olisi tapahtunut. Mutta onnettomuus tulee harvoin yksin.

Avonleian koululapset viettivät usein päivällisloman poimimalla pihkaa herra Bellin kuusikosta, joka oli ylhäällä mäenrinteellä suuren laidunmaan toisella puolen. Sieltä he voivat pitää silmällä Eben Wrightin taloa, jossa opettaja asui täysihoidossa. Heti kun he näkivät herra Phillipsin astuvan sieltä ulos, pinkasivat he minkä kintuista pääsivät koulutaloa kohti, mutta kun välimatka sinne oli noin kolme kertaa pitempi kuin herra Wrightin talosta tuleva polku, tulivat he, säännöllisesti hengästyneinä ja lähättäen, noin kymmenen minuttia liian myöhään.

Seuraavana päivänä herra Phillips sai tuon hänet silloin tällöin valtaavan "puuskansa", jolloin hän tahtoi kitkeä pois vanhoja pahoja tapoja. Hän julisti ennen päivälliselle lähtönsä, että hän odotti palatessaan tapaavansa kaikki oppilaat istumassa paikoillaan kuin kynttilät. Se, joka tulisi liian myöhään, saisi kärsiä rangaistuksen.

Kaikki pojat ja muutamat tytöt menivät kuten tavallisesti Herra Bellin kuusikkoon vakaasti aikoen jäädä sinne vain niin kauaksi, että he ehtisivät koota kylliksi pihkaa saadakseen "purun". Mutta oli ihanaa kuusten alla, ja pitkät keltaiset pihkasuikaleet loistivat puunrungoilla niin lumoavina kuin kaunein meripihka — he valikoivat ja kaivoivat irti ja pureskelivat ja samoilivat sinne tänne. Ja ensimmäinen seikka, joka palautti heidät tietoisuuteen ajan kulusta, oli Jimmy Gloverin kimakka huuto; tämä oli kavunnut istumaan erään kunnianarvoisan vanhan kuusen latvaan.

— Opettaja tulee!

Tytöt, jotka olivat alhaalla tasaisella maalla, syöksyivät ensiksi tielle ja onnistuivat ennättämään kouluhuoneeseen viime sekunnilla. Pojat, joiden piti ehättää suorimaan itsensä alas puista, myöhästyivät, ja kaikista viimeksi tuli Anna — Anna, joka ei ensinkään ollut välittänyt poimia pihkaa, vaan oli aivan onnellisena vaeltanut yksinään kuusikon äärimmäiseen kolkkaan, jossa sanajalat ulottuivat hänen vyötäisiinsä, hiljalleen hyräillen itseksensä, sinikelloseppele hiuksilla, ikäänkuin hän olisi tämän yksinäisen, varjoisan paikan hengetär. Mutta Anna voi juosta kuin villipeto, ja nyt hän käytti pitkiä sääriään niin erinomaisella menestyksellä, että hän saavutti pojat ovella ja tuli kouluhuoneeseen yhdessä heidän kanssaan, juuri kun herra Phillips oli ripustamassa hattuaan naulaan.

Herra Phillipsin kiihkeä intoilu saada aikaan hyödyllisiä uudistuksia oli kärsinyt tappion, ja häntä ei todellakaan haluttanut vaivautua rankaisemaan tusinaa oppilasta. Mutta hänenhän täytyi toki jollain tavoin pitää kiinni sanoistaan, jotka tässä tapauksessa olivat sisältäneet uhkauksen. Hän katseli ympärilleen löytääkseen syntipukin ja tapasi heti sellaisen Annassa, joka oli vaipunut paikalleen, hengästyneenä ja huohottaen ja unohtunut sinikelloseppele riippuen toiselle korvalle, joka hänet ankarien silmien edessä saattoi näyttämään tavattoman pörröiseltä ja ryppyiseltä.

— Anna Shirley, koska näytät olevan niin ihastunut poikien seuraan, niin saat noudattaa haluasi koulutuntien loppuun, sanoi opettaja pisteliäästi.

— Ota kukat hiuksistasi ja mene istumaan Gilbert Blythen rinnalle!

Toiset pojat virnistelivät. Diana kalpeni osanotosta, poisti seppeleen Annan tukasta ja painoi kovasti hänen kättään. Anna tuijotti opettajaan kuin kivipatsaaksi muuttuneena.

— Kuulitko mitä sanoin, Anna? kysyi herra Philips ankarasti.

— Kuulin kyllä, vastasi Anna hitaasti, mutta en voinut uskoa, että tarkoittitte totta.

— Voin vakuuttaa, että tarkoitin, sanoi opettaja tuolla ivallisella äänenpainolla, jota kaikki lapset, Anna eniten, inhosivat sydämen pohjasta. Se ei koskaan ollut saavuttamatta tarkoitustaan. — Tottele heti.

Silmänräpäyksen ajan Anna näytti siltä, kuin hän aikosi ehdottomasti kieltäytyä. Mutta sitten hän ymmärsi, ettei ollut muuta neuvoa, nousi ylpeästi, kulki yli keskikäytävän, istuutui Gilbert Blythen rinnalle, laski käsivartensa pulpetinkannelle ja hautasi kasvonsa niihin. Ruby Gillis, joka näki vilauksen niistä, ennenkuin ne painuivat alas, kertoi toisille koulusta palatessa, ettei hän koskaan ollut nähnyt

mitään niin kauheata — ne olivat aivan kuin kalkittu seinä, rumia punaisia pikku täpliä siellä täällä.

Annalle tämä oli hirveintä, mitä ajatella voi. Olihan ikävää, että hänet yksin valittiin parinkymmenen lapsen joukosta, jotka olivat yhtä syyllisiä; vielä pahempi oli, että hänet määrättiin istumaan pojan rinnalle, mutta että tämä poika oli juuri Gilbert Blythe, oli loukkauksen ja nöyryytyksen huippu, joka täydellisesti mursi hänet, koko hänen sielunsa kuohui häpeästä ja voimattomasta kiukusta.

Aluksi toiset lapset katselivat häneen päin, vilkuilivat ja virnistelivät ja tyrkkivät toisiaan. Mutta kun Anna ei kertaakaan nostanut päätään ja Gilbert ahersi jakolaskunsa kimpussa sellaisella innolla, kuin olisi hän koko sielullaan siihen syventynyt, palasivat he pian omiin tehtäviinsä, ja Anna unohtui.

Kun herra Phillips kokosi ympärilleen historian lukijat, olisi Annan pitänyt mennä mukaan, mutta hän ei liikahtanut ja herra Phillips, joka juuri oli kirjoittanut muutamia riutuvia säkeitä "Priscillalle", ennenkuin hän oli koonnut oppilaat, mietti yhä erästä juonikasta loppusointua eikä huomannut, että Anna oli poissa.

Kun kukaan ei katsonut heihin päin, otti Gilbert pulpetistaan pienen helakanpunaisen sokerisydämen, jossa oli kultainen kirjoitus "Sinä olet suloinen", ja antoi sen liukua Annan toisen kyynänpään taiteeseen. Minkä jälkeen Anna kohottausi, otti punaisen sydämen varovasti sormenpäittänsä väliin, pujahutti sen alas lattialle, jauhoi sen tomuksi korkonsa alla ja palasi jälleen kumaraan asentoonsa suvaitsematta luoda katsettakaan Gilbertiin.

Kun opetus oli lopussa, meni Anna takaisin pulpetilleen, kokoili tärkein ilmein kaiken, mitä hänellä siellä oli, kirjat ja kirjoitusvihot, kynän ja musteen, laskuvihon ja testamentin ja pinosi ne komeaksi kasaksi särkyneelle kivitalulleen.

Miksi otat kotiin kaiken tuon, Anna? ihmetteli Diana, heti kun he olivat tulleet maantielle. Hän ei ollut tohtinut ennen tehdä kysymystä.

— En tule enää takaisin kouluun, sanoi Anna.

Diana oli vähällä tukehtua hämmästyksestä ja tuijotti Annaan nähdäkseen, tarkoittiko hän todellakin, mitä hän sanoi.

— Antaako Marilla sinun jäädä kotiin? kysyi hän.

— Hänen on antaminen, sanoi Anna. — En koskaan mene kouluun — tuon miehen luo.

— Oi, Anna! — Diana oli itkuun purskahtamaisillaan. — Sinä olet sentään oikein ilkeä! Mihin minä ryhdyn? Nyt panee herra Phillips minut istumaan Gertie Pye'n viereen, senkin apinan — tiedän hänen tekevän niin, sillä Gertie Pye istuu yksin. Tule takaisin, pyydän sinua, kiltti, kulta Anna!

— Tekisin melkein mitä tahansa maailmassa sinun tähtesi, Diana, sanoi Anna surullisesti. — Antaisin silpoa itseni jäsen jäseneltä, jos voisin sinulle sillä tehdä palveluksen. Mutta tätä en voi tehdä, sitä älä minulta pyydä. Sinä vain kiihdytät mieltäni.

— Mutta ajattele kaikkea sitä hauskaa, minkä menetät, valitti Diana. — Rakennamme sellaisen hirvittävän hauskan uuden talon puron rannalle, ja ensi viikolla heitämme palloa. Et ole koskaan ollut mukana leikkimässä palloilla, Anna — se on niin kamalan jännittävää! Ja me saamme oppia uuden laulun, Jone Andrews harjoittelee sitä jo parillaan. Ja Alice Andrews on luvannut lainata meille uuden hauskan kirjan ääneen luettavaksi, kun istumme ulkona luonnon helmassa — sinähän olet niin ihastunut ääneenlukemiseen, Anna.

Mutta mikään ei voinut taivuttaa Annaa. Hänen päätöksensä oli tehty. Hän ei tahtonut palata kouluun eikä herra Phillipsin luo, ja sen hän sanoi Marillalle kotiin tultuaan.

— Tyhmyyksiä, sanoi Marilla.

— Tämä ei ole lainkaan mitään tyhmyyksiä, sanoi Anna ja katseli Marillaa juhlallisesti ja moittivasti silmin. — Eikö Marilla ymmärrä, että minua on loukattu?

— En totta tosiaan jaksa kuulla tuota! Sinä menet kouluun huomenna aivan kuten tavallisesti.

— E-en toki. — Anna pudisti päätään. — En mene sinne takaisin, Marilla. Luen läksyjäni kotona ja olen niin kiltti kuin minulle ikinä on mahdollista ja istun hiljaa koko ajan jos se käy päinsä, tietenkin... Mutta kouluun en palaa, sen voin vakuuttaa.

Marilla näki jotain taipumattoman itsepintaista pilkistävän esiin Annan pikku kasvoista. Hän ymmärsi, että tulisi olemaan sangen vaikeata saada se taivutetuksi ja päätti viisaasti kylläkin toistaiseksi antaa asian olla silläan.

— Käväsenpä Rakelin luona keskustelemassa tästä hiukan, ajatteli hän. — Ei maksa vaivaa puhua Annan kanssa juuri nyt. Hän on pahoillamielin ja kiihdyksissä, ja aavistan, että hän voi olla pelottavan itsepintainen, jos hän kääntää sen puolensa... Mutta mikäli voin ymmärtää, on herra Phillips käyttäytynyt sangen arvostelukyvottomasti. Vaikka sitä ei ikinä käy päinsä sanoa tytölle... Nyt juttelen asiasta tovin Rakelin kanssa. Hänellä on ollut kymmenen lasta koulussa, niin että hänellä kai pitäisi olla kokemusta. Hän muuten on ehkä jo onkinut tietoonsa koko tämän jutun.

Marilla tapasi rouva Lynden istumassa kehtopeitteensä ääressä yhtä hilpeänä ja ahkerana kuin tavallisestikin.

— Luulen, että aavistat asiani, sanoi hän hieman hämillään. Rakel rouva nyökkäsi.

— Se koskee kai hämminkiä, jonka Anna on saanut aikaan koulussa, voin arvata, sanoi hän. — Tillie Boulter oli kotiin menossa ja kertoi kaikki tyyni minulle.

— En lainkaan tiedä, mikä neuvoksi, sanoi Marilla.

— Hän sanoo, ettei hän mene takaisin kouluun. En ole ikänä nähnyt nulikkaa, jolla olisi sellainen itsetunto. Mutta olen odottanut ikävyyksiä aina siitä pitäen, kun hän alotti koulun. Ymmärsin, ettei tämä tyyni rauhallisuus voisi kestää kauan. Hänellä on tavattoman herkkätunteinen ja liioitteleva luonne. Mitä minun sinun mielestäsi pitäisi tehdä, Rakel?

— Niin, koska pyydät minulta neuvoa, Marilla, sanoi rouva Lynde rakastettavasti — rouva Lynde ei tiennyt mitään parempaa kuin olla neuvonantajana — niin antaisin minä sinun sijassasi hänen tämän kerran saada tahtonsa perille; niin tekisin. Minun käsitykseni mukaan Phillips menetteli huonosti. Mutta olisi ylen ymmärtämätöntä linnustaa se lapselle, kuten käsität. Ja eilen hänellä tietysti oli täysi oikeus rangaista häntä vihanpurkauksesta. Mutta tänään — se oli toinen asia. Toisia, jotka tulivat liian myöhään samoin kuin Anna, olisi myöskin pitänyt rangaista, se on selvää. Ja minä en pidä siitä tavasta, että annetaan tyttöjen rangaistukseksi istua poikien vieressä. Mitä tuhmuuksia se nyt on olevinaan? Tillie Boulter oli niin sydämistynyt, että hän kähisi. Hän oli täydellisesti Annan puolella ja sanoi, että kaikki muut toverit olivat samoin. Anna näyttää joka tapauksessa voittaneen heidän suosionsa. En koskaan olisi uskonut, että hän niin hyvin tulisi toimeen heidän kanssaan.

— Sinun mielestäsi minun siis todellakin pitäisi antaa hänen jäädä kotiin? sanoi Marilla hämmästyneenä.

— Niin kyllä. Se tahtoo sanoa, antaisin hänen pysyä kotona niin kauan kuin hän itse haluaa, jos olisin sinun sijassasi. Sano minun sanoneeni, Marilla, viikon kuluttua hän on taas tyyntynyt ja menee mielellään omasta halustaan takaisin; mutta jos sinä pakoittaisit häntä, niin Herra tietää, mihin hän ryhtyisi, niin että viimeinen villitys tulisi pahemmaksi kuin ensimmäinen. Mitä vähemmän hälinää nostamme tästä, sitä parempi, arvelen minä. Vaikka hän nyt laiskotteleekin viikkokauden, ei hän siinä paljon menetä. Herra Phillips ei ole lainkaan kykenevä opettaja. Hehän saavat telmiä ja elämöidä aivan niinkuin tahtovat; nuoremmat saavat pitää itse huolta itsestään, ja hän puuhailee vain suurten oppilasten kanssa, joita hänen on valmistettava seminaariin. Hän ei ikipäivinä olisi saanut virkamääräystänsä uudistetuksi, ellei hänen enonsa olisi istunut kouluneuvostossa ja osannut puhua puolestaan. Vakuutan, että kouluopetus tällä saarella — siitä en maksaisi pilaantunutta puolukkaakaan.

Rakel rouva ravisti päätään ikäänkuin ilmoittaakseen, että jos hän vain saisi paikan ja äänestysoikeuden kouluneuvostossa, saataisiin pian nähdä asioiden kulkevan toisessa järjestyksessä...

Marilla noudatti Rakel rouvan neuvoa, eikä puhuttu enää sanaakaan siitä, että Annan pitäisi palata kouluun. Hän luki läksynsä kotona, hoiti pikkuaskareensa ja leikki Dianan kanssa kylmässä, purppuranpunaisessa syyshämärässä. Mutta kohdatessaan Gilbert Blythen maantiellä tai tavatessaan hänet pyhäkoulussa, hän meni hänen ohitseensa jääkylmää halveksumista osoittavin ilmein, jota ei rahtustakaan sulattanut Gilbertin ilmeinen pyrkimys hyvittää rikkomuksensa. Ei edes Diana onnistunut yrittäessään välittää rauhaa. Anna oli nähtävästi päättänyt vihata Gilbertiä elämänsä loppuun asti.

Mutta yhtä paljon kuin hän vihasi Gilbertiä, yhtä paljon hän rakasti Dianaa kaikella sillä rakkaudella, joka asui hänen lämpimässä pikku sydämessään — joka oli niin intohimoinen, olipa sitten kysymyksessä joko pitäminen jostain ihmisestä tai mitä voimakkain vastenmielisyyden tunteminen häntä kohtaan.

Eräänä iltana, kun Marilla tuli keittiökasvitarhasta sisään mukanaan kori vastapaimittuja omenia, tapasi hän Annan istumassa yksinään ikkunakomerossa, katkerasti itkien.

— Mikä nyt on hätänä, Anna? kysyi hän.

— Ah, siihen on syynä Diana, nyyhkytti Anna, — pidän niin äärettömästi Dianasta, Marilla. En voi elää

ilman häntä. Mutta tiedän hyvin hyvästi, että kun olemme tulleet täysikasvaisiksi, Diana menee naimisiin ja lähtee tiehensä ja jättää minut yksin. Oi, mihin silloin ryhdyn? Vihaan hänen miestään — vihaan häntä niin... Olen kuvitellut mieliessäni kaiken — häät ja kaiken muun — Dianan pukeutuneena lumivalkeaan pukuun, huntu päässä, niin kauniina ja upeana kuin kuningatar... Ja minä olen myöskin morsiusneito, ylläni ihastuttava leninki puhvihihoineen, mutta murtunut sydän hymyilevien kasvojeni takana. Ja sitten sanon Dianalle jäähyväiset a-a-ainaiseksi...

Siinä Annan ääni petti, ja hän puhkesi mitä katkerimpiin nyhkytyksiin.

Marilla kääntyi kiireesti pois salatakseen, kuinka hänen suupielensä nytkähtelivät. Mutta se oli liian myöhäistä — hän vaipui alas lähimmälle tuolille ja puhkesi niin sydämelliseen ja hänelle harvinaiseen nauruun, että Matthew, joka kulki ohii pihalla, hämmästyneenä pysähtyi. Oliko hän kukaan kuullut Marillan nauravan noin?

— Lapsi kulta, huohotti Marilla niin pian kuin hän sai ääneen; niin sinä istut ja kuvittelet puuta heinää!... Mutta ehkä sinun kuitenkin varmuuden vuoksi olisi syytä ulottaa koulusi uudelleen, niin ennätät hiukan aikaa olla hänen kanssaan yhdessä, ennenkuin hän menee naimisiin ja sinä alat vihata hänen miesparkaansa. Mitä sinä sanot ehdotuksestani?

XVI.

MUUAN TEEKUTSU JA SEN SEURAUKSET.

Lokakuu oli ihana kuukausi Vihervaaralla. Koivut alhaalla laaksossa tulivat kullankeltaisiksi kuin itse auringonpaiste, ja vaahterat hedelmäpuutarhan takana vivahtivat kirkkaimpaan purppuranpunaan; metsäkirsikkapuut oikotien varrella pukeutuivat mitä kauneimpiin tummanpunaisiin ja pronssinvihreihin värisointuihin, kun taas vehmas, uusi vihreys peitti pellot ja niityt.

Anna hekumoi ympärillään olevassa väri-ilossa.

— Oi, Marilla, huudahti hän eräänä lauantai-iltana, tullessaan tanssien sisään syli täynnä upeita oksia; kuinka iloinen olen saadessani elää maa ilmassa, jossa on lokakuu! Ajatelkaahan, jos syyskuusta harpattaisiin suoraa päätä marraskuuhun, sehän olisi hirveätä! Katsokaahan näitä vaahteranoksia! Eivätkö ne olekin niin kauniita, että ihan karmii... Nyt koristan huoneeni niillä.

— Roskaksi minä niitä sanon, sanoi Marilla, jonka kauneusaisti ei ollut mainittavassa määrässä kehittynyt. — Sinä laahaat aivan liiaksi tilaa ottavaa tavaraa metsästä ja kedoilta huoneeseesi, Anna. Makuuhuoneessa on tarkoitus nukkua.

— Niin kyllä, — ja uneksia, Marilla. Mutta voi uneksia paljon helpommin huoneessa, jossa on kauniita esineitä. Nämä oksat minä asetan siniseen mukiin ja panen ne pöydälleni.

— Älä vain sirottele lehtiä jälkeesi koko rappusille! Minä menen Suojelusyhdistyksen kokoukseen Carmody'yn tänä iltana, Anna, enkä ennätä kaiketi kotiin ennen pimeää. Sinä saat kattaa illallispöydän Matthew'lle ja Jerrylle ja muistakin, ettet unohda panna teetä kannuun, ennenkuin kaadat kuumaa vettä, kuten teit tässä taannoin.

— Niin, oli hirveätä, että voin sen unohtaa, sanoi Anna anteeksipyytäväällä äänellä. — Mutta sehän sattui juuri samana iltana, kun koetin keksiä nimeä Orvokkien laaksolle, ja se esti minun ajattelemasta muuta. Matthew oli niin kauhean kiltti. Hän ei ensinkään torunut. Hän pani itse teen kannuun ja sanoi, ettei minun tarvinnut keittää uutta vettä... Kerroin hänelle kauniin haltiatarsadun, sillä välin kuin se hautui, ja hänen mielestään ei ensinkään tuntunut pitkältä odottaa. Se oli tavattoman kaunis haltiatar satu, Marilla. Olin unohtanut sen lopun, niin että keksin lopun itse, ja Matthew sanoi, ettei hän ensinkään huomannut, missä liitekohta oli.

— Matthew'n mielestä kaikki olisi aivan kuin ollakin pitää, jos sinulle pälkähtäisi päähän nousta ylös ja pyytää päivällistä keskellä yötä. Mutta pidä nyt ajatuksesi kurissa, niin olet kiltti! Ja — niin, en todellakaan tiedä, teenkö oikein, tulet kai vielä huimapäisemmäksi kuin tavallisesti — mutta sinä saisit pyytää Dianan tulemaan tänne luoksesi kanssasi.

— Oi, Marilla! — Anna risti kätensä. — Niin äärettömän hauskaa! Kuinka omituista, että te olette osannut lukea ajatukseni, niin että olette ymmärtänyt, kuinka olen halannut juuri tätä... Hän tulee

juomaan teetä luokseni — aivan kuin aikaihmiset! En varmastikaan unohda panna kannuun teelehtiä, kun minulla on vieraita... Sanokaa, Marilla, saanko ottaa teekaluston, jota koristavat ruusunnuput?

— Oletko pätkähullu? Ruusunnuppukaluston? Ei, kiitoksia! Tiedäthän, etten koskaan käytä sitä muulloin paitsi kun pastori tai Suojelus yhdistys on täällä. Teille kelpaavat vallan hyvin vanhat ruskeat kupit. Mutta saat aukaista pienen keltaisen kirsikkahilloastian. On parasta syödä se pois — luulen sen alkavan käydä... Sitten saat leikata vähän sokerikaakkua ja ottaa muutamia piparkakkuja ja ässiä.

— Näen aivan silmiäni edessä, kuinka istuudun pöydän päähän ja tarjoilen teetä, sanoi Anna ja ummisti silmänsä ihastuksesta. — Ja sitten kysyn Dianalta, ottaako hän kermaa teehensä... Tiedän, että hän ottaa, mutta en ole tietävinäni siitä. Ja sitten tyrkytän hänelle vielä palan sokerikakkua ja vähän enemmän hilloa lautaselle... Oi, Marilla, miten ihmeelliseltä tuntuu ajatella sitä! Saanko ottaa hänet mukaani vierashuoneeseen ja antaa hänen jättää hattunsa sinne, kun hän tulee? Ja saanko pyytää häntä saliin?

— Oh ei, sitä ei tarvita... Arkihuone kelpaa kyllä sinulle ja vieraallesi. Mutta minulla on puolitäysi pullo vadelmamehua, joka jäi jällelle Uskonnollisen seururan kokouksesta täällä viime viikolla. Se on toisella hyllyllä arkihuoneen nurkkakaapissa, ja siitä voitte sinä ja Diana ottaa tilkkasen, jos haluatte, ja pari pursoleivosta panen teille, että saatte syödä iltapäivällä, sillä luulisin, että Matthew tulee myöhään kotiin illalliselle, koska hän ajaa perunoita laivalle.

Anna lensi alas laakson notkelmaan, ohi Metsänymfin lähteen ja ylös pihkantuoksuista polkua Mäntymäelle kutsumaan Dianaa teelle.

Niinmuodoin siis, heti kun Marilla oli lähtenyt ajamaan Carmody'yn, ilmestyi Diana, sunnuntaiesiliinansa edessään, ja kasvoilla juuri sellainen ilme, joka kuuluu asiaan, kun on saanut kutsun teelle. Muulloin hänellä oli tapana juosta koputtamatta keittiöön, mutta nyt hän koputti oikein sievästi suurelle eteisenovelle. Ja sitten kun Anna, joka hänkin oli muuttanut pukua, hyvin kohteliaasti oli avannut oven, ottivat molemmat pikku työt toisiaan kädestä niin vakavasti ja sievitelevästi, ikäänkuin he eivät koskaan ennen olisi tavanneet toisiaan. Tätä luonnottoman juhlallista mielialaa kesti edelleen, kun Diana saatettiin idänpuoliseen vinttikamariin riisumaan hattunsa ja heidän istuessaan ja keskustellessaan kymmenen minutin ajan arkihuoneen tuoleilla, varpaat säädyllyisesti ulospäinkäännettyinä.

— Kuinka äitisi voi? kysyi Anna kohteliaasti — ikäänkuin hän ei samana aamuna olisi nähnyt rouva Barryn juhlallisen hyvinvoivana ja mitä parhaimmalla tuulella poimimassa omenia.

— Kiitos, hän voi hyvin hyvästi. Herra Cuthbert

on kai parhaillaan ajamassa perunoita "Lily Sands'iin" nyt iltapäivällä? sanoi Diana, joka muutama tunti sitten oli tavannut ajajan maantiellä ja saanut ajaa kappaleen matkaa hänen kanssaan.

— Niinpä niin, siellä hän on. Meidän perunasatomme on sangen runsas tänä vuonna. Toivottavasti sinunkin isäsi on saanut runsaasti perunoita?

— On toki, kiitos kysymästä. Oletteko poiminut jo paljon omenianne alas?

— Oh, kauhean paljon, sanoi Anna, unohti arvokkuutensa ja hypähti ylös kuin kissanpoika. — Mennäänpä puutarhaan ja poimitaan vähän punaisia syysomenia, Diana; Marilla on sanonut, että saamme kaikki ne, jotka ovat jääneet puuhun. Marillalla on hyvin hyvä sydän. Hän sanoi, että me saisimme sokerikakkua ja kirsikkahilloa. Mutta ei ole hienoa kertoa vierailleen, mitä aikoo tarjota, jonka vuoksi en sanokaan, mitä hän lupasi meille juotavaksi. Saat vain tietää, että se alkaa m:illä ja loppuu u:hun ja keskellä on h ja että sillä on hyvin kaunis punainen väri. Minä juon mielelläni sellaista, joka on kauniin punaista — etkö siinäkin? Sellainen maistuu puolta paremmalta kuin minkään muun värinen.

Hedelmäpuutarha omenien ja päärynien painosta notkuvine oksineen oli niin ihana olinpaikka, että pikku työt jäivät sinne melkein koko iltapäiväksi. He heittäytyivät maahan erääseen nurmikon peittämään kolkkaan, jossa pakkanen vielä oli säästänyt vihantaa ja haalea syysaurinko viivähti, ja täällä he syödä matustelivat reippaasti omenia ja löppöttelivät minkä kerkisivät.

Dianalla oli Annalle paljon kerrottavaa siitä, minkälaista oli koulussa. Hänen täytyi istua Gertie Pye'n vieressä ja siitä hän oli niin harmissaan — Gertie antoi rihvelinsä "vinkua" taululla, ja se aivan pöyristytti koko ruumista... Ruby Gillis oli loihtinut pois kaikki käsnänsä (niinpä niin, ihan todella!) ihmeitätekevällä piikivellä, jonka hän oli saanut vanhalta Mare Joelta. Pitää vain hieroa käsnä kivellä ja sitten viskata se pois vasemman olkapään yli illalla uudenkuun aikana, niin katoavat käsnät tuossa tuokiassa...

Charlie Sloanen nimi oli kirjoitettu eteisen seinälle yhdessä Emily Whiten kanssa, ja Emily oli niin

suutuksissa. Sam Boulter oli tehnyt herra Phillipsille ukon luokassa, ja herra Phillips antoi hänelle korvapuustin, ja Samin isä tuli kouluun ja sanoi: *uskaltakaapas vain* koskea minun lapsiini toiste... Ja Mattie Andrewsilla oli uusi punainen myssy ja sininen, tupsuilla koristettu villaliivi ja hän kulki ympäri ja keikaili, niin että siitä voi tulla ihan sairaaksi. Ja Lizzie Wright ei puhunut Mamie Wilsonille, sillä Mamie Wilsonin iso sisar oli tunkeutunut Lizzie Wrightin ison sisaren ja sen herran väliin, joka hakkaili häntä... Ja kaikki kaipasivat Annaa *niin* ja toivoivat, että hän tulisi takaisin kouluun, ja Gilbert Blythe —

Mutta Anna ei halunnut kuulla puhuttavan Gilbert Blytheistä. Hän hypähti ylös ruohomättäältäään ja sanoi, että heidän täytyi mennä sisään maistamaan vattuhilloa.

Anna kurkisti arkihuoneen seinäkaapin toiselle hyllylle, mutta siellä ei ollut mitään mehupulloa. Kun hän haeskeli tarkemmin, löysi hän pullon kaikkein ylimmältä hyllyltä. Hän pani sen tarjottimelle pöydälle ja otti esiin suuren lasin.

— Ole nyt niin hyvä ja käy käsiksi, Diana, sanoi hän kohteliaasti. — En luule, että välitän itse ottaa juuri tällä hetkellä — en jaksa syödä mitään puutarhan monien omenien jälkeen.

Diana kaatoi itselleen suuren lasin, katseli ihailen sen kirkasta punaista väriä ja alkoi sitten tyytyväisenä särpiä juomaa.

— Tämähän on kauhean hyvää vattumehua, Anna, hän Sanoi. — En ole koskaan luullut vattumehun voivan maistua niin hyvältä.

On hauskaa, että pidät siitä. Ota niin paljon kuin haluat. Minä pistäydyn hetkiseksi katsomaan keittiötakan tulta. On hirveän paljon huolta, kun johtaa taloutta, sen sanon sinulle...

Kun Anna tuli takaisin keittiöstä, istui Diana juomassa toista mehulasiaan, ja kun Anna hetkisen kuluttua uudelleen "persvederasi" hänelle, ei hän tarvinnut monta käskyä, ennenkuin hän kaatoi itselleen kolmannen lasin. Lasit olivat kunnollisesti täytetyt, ja vattumehu oli todellakin erinomaisen hyvää.

— Parasta mitä koskaan olen juonut, sanoi Diana. — Se on koko joukon parempaa kuin rouva Lynden mehu, vaikka hän niin paljon kerskailee siitä. Se ei maistu rahtustakaan samanlaiselta kuin hänen.

— Voin kyllä arvata, että Marillan mehu on parempaa kuin rouva Lynden, sanoi Anna hyvin vakuuttavasti. — Marilla on potra emäntä, sen saat uskoa. Nyt hän koettaa opettaa minua laittamaan ruokaa, mutta siitä tulee hänelle kyllä paljon vaivaa, pelkään minä. Ruuan laittamisessa on niin sidottu, täytyy tarkoin noudattaa keittokirjan sääntöjä, ja minulle on mieluisinta kuvitella omin päin... Viime kerralla kun laitoin vanukasta, unohdin panna jauhoja. Mutta se johtui siitä, että juuri panin kokoon mitä kauneinta juttua sinusta ja itsestäni Diana.

Kuvittelin, että sinä olit kauhean huonona sairaana isossarokossa, ja kaikki hylkäsivät sinut, mutta minä en pelännyt, vaan olin menevinäni sinun luoksesi sairashuoneeseesi ja hoidin sinua, niin että virkistyt taas eloon. Mutta sitten sain itse isonrokon ja kuolin ja minut haudattiin poppeliin alle hautausmaahan, ja sinä istutit ruusupensaaseen haudalleni ja kastelit sitä kyynelilläsi, etkä koskaan, koskaan unohtanut nuoruudenystävääsi, joka uhrasi henkensä puolestasi... Oi, se oli niin liikuttavaa ja kaunista, Diana! Kyyneleet virtasivat pitkin poskiani hämmentäessäni sokeria ja munankeltuaisia vanukkaaseen. Mutta unohdin jauhot, ja vanukkaasta tuli hieman omituista. Jauhot ovat tärkeä seikka vanukkaassa, sen saat uskoa. Marilla suuttui niin kovin, enkä sitä ihmettelekään. Hänellä on minusta kauheasti harmia.

Tiedätkös, viime viikolla oli kauhea elämä vaniljakastikkeen vuoksi... Meillä oli tiistaina päivälliseksi omenakakkua, ja puoli kakkua jäi jällelle ja oikein paljon kastiketta kastikevatiin. Marilla sanoi, että se riittäisi vielä kerran päivälliseksi ja pyysi minua panemaan sen säiliön hyllylle ja peittämään sen. Aioin tietysti peittää sen niin hyvin kuin voin, Diana, mutta vatia kantaessani kuvittelin olevani nunna — katolilainen nunna, joka oli pukeutunut huntuun haudatakseen luostarin yksinäisyyteen murtuneen sydämensä — ja niin unohdin kerrassaan vaniljakastikkeen.

Seuraavana aamuna muistin asian ja juoksin säiliöön. Diana, kuvittelehan, jos voit, minun kamalaa kauhuani, kun löysin hiiren, pienen harmaan hiiren, joka oli hukunut vanukkaan kastikkeeseen!... Otin sen ylös lusikalla ja viskasin aidan yli, ja sitten pesin lusikan kolmessa vedessä. Marilla oli ulkona lypsämässä, ja tarkoitukseni oli kysyä häneltä, saisivatko porsaas vaniljakastikkeen, mutta kun hän tuli sisään, niin leikin mielikuvituksessani, että olin pakkasen hengetär, joka syksyllä leijaili läpi metsien ja teki puut punaisiksi ja keltaisiksi, kummaksi he vain itse halusivat, ja niin unohdin kokonaan vaniljakastikkeen, ja Marilla lähetti minut ulos poimimaan omenia.

Sitten samana päivänä tulivat herra ja rouva Ross Spencervalesta meitä tervehtimään. He ovat kauhean hienoa väkeä, varsinkin rouva. Kun Marilla huusi minua päivälliselle, oli kaikki valmiina, ja he

istuivat jo pöydässä. Koetin olla niin kohtelias ja hienokäyttöksinen kuin mahdollista, sillä tahdoin näyttää rouva Rossille, että seurustelutaitoa voi kyllä olla sellaisellakin, joka ei ole minkään näköinen... No niin, kaikki luisti mainiosti, kunnes näin Marillan tulevan kantaen toisessa kädessä omenakakkua ja toisessa vaniljakastikevatia, lämmitettynä... Diana, se oli kauhea silmänräpäys. Kaikki tyyni selvisi minulle taas yhtäkkiä, ja minä nousin ylös paikaltani ja huusin: "Marilla, tuo vaniljakastike ei kelpaa! Hiiri on hukkunut siihen, vaikka olen unohtanut puhua siitä." Oi, Diana, tuota kamalaa hetkeä en unohda ikänä, vaikka tulisin sadan vuoden vanhaksi. Rouva Ross katsoi vain minuun, ja luulin vajoavani lattian alle, niin kovasti häpesin. Hänellä itsellään on kaikki niin erinomaista ja täydellistä, ja mitä hän ajattelisi meistä! Marilla tuli punaiseksi kuin piooni, mutta ei sanonut mitään — silloin. Hän kantoi kakun ja kastikkeen pois ja tuli takaisin mukanaan mantelileivoksia ja mansikkahilloa sen sijasta. Vieläpä hän tarjosi minullekin, mutta en voinut saada alas palastakaan. Olihan pääparkani päällä ikäänkuin hehkuvia hiiliä. Mutta kun Rossin herrasväki oli mennyt tiehensä, torui hän minua hirveästi. Hyvänen aika, Diana, mikä sinua vaivaa?

Diana oli noussut ylös hyvin epävarmoin jaloin. Sitten hän istuutui taas ja vei kädet päähänsä.

— Minä — minä voin niin kauhean huonosti, sanoi hän itkuisella äänellä. — Minun — minun täytyy varmaankin lähteä kotiin nyt heti.

— Oi, kuinka voit ajatella, että saisit mennä kotiin ilman teetä, huudahti Anna hyvin alakuloisena. — Sen laitan kuntoon tuossa tuokiossa — menen panemaan veden kuumenemaan heti paikalla.

— Minun täytyy mennä koviin, sanoi Diana raukeasti, mutta hyvin varmallalla äänellä.

— Vähän ruokaa sinun täytyy ottaa, rukoili Anna. — Enkö saa antaa sinulle palan sokerikakkua ja hiukan kirsikkahilloa? Mene sohvalle pitkäksesi hetkiseksi, niin tulet kyllä paremmaksi. Mistä siinä olet sairas?

— Minun täytyy mennä kotiin, sanoi Diana, ja se oli kaikki, minkä hänestä sai irti.

Turhaan Anna pyysi ja rukoili.

— En koskaan ole kuullut puhuttavan, että vieraat lähtevät tiehensä juomatta teetä, valitti hän. — Oi, Diana, luuletko olevan mahdollista, että todellakin olet saanut isonrokon? Jos tämä on sitä, niin seuraan minä sinua ja hoidan sinua, siihen voit luottaa. En koskaan hylkää sinua, Jospa sinä sentään jäisit tänne ja joisit teetä! Missä tienoin sinusta tuntuu pahalta?

— Päätäni huimaa niin kauheasti, sanoi Diana. — Ja sitten minua ylenannattaa.

Hän käveli todellakin hyvin epävarmoin liikkein.

Pettymyksen kyneleet silmissään Anna haki Dianan hatun ja saartoi häntä aina häntä omalle piha-aidalleen asti. Sitten hän itki koko tien Vihervaaralle asti, jossa hän apein mielin pani vattumehujäännöksen seinäkaappiin ja laittoi teen kuntoon Matthew'lle ja Jerrylle. Mutta kaikki ilo, jota hän oli toivonut sen yhteydessä, oli poissa.

Seuraava päivä oli sunnuntai, ja kun sade valui virtanaan aamusta iltaan, ei Anna astunut jalallaan Vihervaaran ulkopuolelle. Maanantain iltapäivällä Marilla lähetti hänet rouva Lynden luo asialle. Aivan lyhyen ajan kuluttua Anna hyökkäsi takaisin pitkin oikotietä, kyneleet valuen pitkin poskia. Hän syöksyi sisään keittiöön ja heittäytyi epätoivon valtaamana sohvalle.

— Mikä nyt on hullusti, Anna kulta? kysyi Marilla ihmettellen ja pahoilla mielin. — Toivottavasti et ole taas ollut nenäkäs rouva Lyndelle?

Ei muuta vastausta kuin uusi kyyneltulva ja vielä kiihkeämmät nyyhkytykset.

— Anna, kun teen sinulle kysymyksen, niin haluan saada vastauksen. Nouse istumaan kuten ainakin oikea ihminen ja sano minulle, minkätähden itket.

Anna nousi istumaan lohduttoman tuskan kuvana.

— Rouva Lynde oli rouva Barrya tervehtimässä tänään, ja rouva Barry oli ollut niin kauhean vihainen, uikutti hän. — Hän sanoo, että juotin Dianan humalaan lauantaina, niin että hän kotiin tultuaan käyttäytyi niin huonosti... Ja hän sanoo, että minun täytyy olla perinpohjin turmeltunut ja paha tyttö, eikä koskaan, koskaan hän anna enää Dianan leikkiä minun kanssani. Oh, Marilla, olen niin pahoillani, että luulen menehtyväni...

Marilla tuijotti, mitä suurimmassa määrin ällistyneenä.

— Juottanut Dianan humalaan? sanoi hän, saatuaan takaisin puhekykynsä. — Anna, oletko sinä vai

rouva Barry päästä pyörällä? Mitä ihmeessä sinä hänelle tarjosit?

— En tilkkaakaan muuta kuin vattumehua, nyyhkytti Anna. Enhän luullut vattumehusta voivan tulla humalaan, Marilla, — en edes sittenkään, vaikka joisi kolme suurta lasin täyttä, kuten Diana. Oi, se tuntuu niin kauhealta — tulen ajatelleeksi rouva Thomasin miesrenttua... Mutta ei ikipäivinä ollut tarkoitukseni saada aikaan mitään sellaista.

— Humalaan! Mitä tuo ihminen puhuu? sanoi Marilla ja meni suoraa päätä arkihuoneen seinäkaapille.

Siellä hyllyllä oli aivan oikein pullo — jonka hän heti havaitsi sisältävän jäännöksen hänen vanhasta kotitekoisesta rypäleviinistään, josta hän oli kuuluisa Avonleassa, vaikka eräät ihmiset, joilla oli ankarampi katsantokanta, muiden muassa rouva Barry, ankarasti paheksuivat sitä. Ja samassa sekunnissa Marilla muisti, että hän oli pannut vattumehupullon kellariin eikä kaappiin, kuten hän oli sanonut Annalle. Hän palasi keittiöön viinipullo kädessä. Hänen oli, kaikesta huolimatta, vaikea pidättää nauruaan.

— Anna, sinulla on todellakin merkillinen kyky joutua kummelluksiin! Sinä annoit Dianalle rypäleviiniä vattumehun asemasta. Etkö itse tuntenut eroa?

— En maistanut sitä lainkaan, sanoi Anna, olin niin kylläinen omenista... Luulin sen olevan mehua. Ja tahdoin osoittautua oikein... hienokäyttöiseksi — ja niin pyysin häntä ottamaan uudelleen ja uudelleen. Kesken kaiken hän sitten alkoi voida pahoin ja oli pakotettu lähtemään kotiin. Rouva Barry sanoi rouva Lyndelle, että hän oli humalainen kuin — kuin naakka... Hän vain nauroi tolkuttomasti kun hänen äitinsä kysyi, mikä häntä vaivasi, ja sitten hän meni makuulle ja nukkui monta tuntia. Hänen äitinsä tunsikin hänen hengityksestään, että hän oli juonut väkijuomia... Ja koko eilispäivän hänellä oli sellainen kauhea pääsärky. Rouva Barry on niin suutuksissaan, ja sitten hän on aivan varma siitä, että minä tein sen tahallani.

— Minun mielestäni hänen pitäisi pitää omalle neidilleen kelpo nuhdesaarna siitä, että hän oli niin ahne ja joi kolme lasillista, oli se nyt sitten mitä tahansa, sanoi Marilla lyhyesti. — Kolme tuollaista suurta lasia olisi pannut häntä ylenannattamaan, vaikka se olisikin ollut vain vattumehua. Nyt saavat nuo hyvät naapurit vettä myllyynsä, jotka aina ovat minua niin paljon moittineet siitä, että laitan rypäleviiniä, vaikka en ole sitä tehnyt kolmeen vuoteen, aina siitä asti kuin huomasin, ettei pastori sitä hyväksynyt. Tuon pullon piiloitin siltä varalta, että jonkun tarvitsisi ottaa vähän vatsantippoja. Kas niin, lapsukainen, älä itke! En voi huomata, että sinussa olisi mitään syytä, vaikka nyt sattuihin käymään näin ikävästi.

— Minun täytyy itkeä, sanoi Anna. — Sydämeni on murtunut. Kohtaloni tähdet ovat minua vastaan, huomaan sen selvästi... Diana ja minä olemme ainaiseksi erotetut. Oi, Marilla, sitä en voinut aavistaa, kun silloin alussa vannoin toisillemme ikuiset uskollisuudenlupaukset...

— Älä nyt ole typerä, Anna. Rouva Barry näkee kyllä asian toisessa valossa, kun hän huomaa, että sinä et todellakaan mahda sille mitään. Luullakseni hän uskoo, että olit tämän pannut toimeen tehdäksesi huonoa pilaa. On parasta sinun mennä sinne nyt heti tänä iltana ja selittää, kuinka asian laita on.

— Kuinka uskallan näyttäytyä Dianan äidin edessä? huokasi Anna. — Jospa Marilla tahtois mennä! Teillä on paljon enemmän arvokkuutta kuin minulla... Hän kuuntelee kyllä mieluummin teitä kun minua.

— Siinä sinä et ole ehkä niinkään väärässä, sanoi Marilla, joka oli tuuminut hetkisen. — Älä nyt itke enää, Anna! Tämä kyllä selviää.

Marillan oli kuitenkin täytynyt antaa näiden toiveiden mennä menojaan, kun hän vähän myöhemmin oli paluumatkalla Mäntymäeltä. Anna oli ollut tähystelemässä häntä ja lensi eteisen ovelle häntä vastaan.

— Ah, Marilla, luen kasvoistanne, että se on ollut turhaa, sanoi hän surullisena. — Eikö rouva Barry tahdo antaa minulle anteeksi?

— Rouva Barry! Niin, hänellepä kelpaa puhua järkeä! puhkui Marilla. — Sanoin hänelle, että kaikki tyyni oli erehdyttä, ja ettet sinä voinut sille mitään, mutta hän kieltäytyi uskomasta minua. Hän vain hyökkäsi rypäleviinini kimppuun ja selitti, kuinka muka aina olin sanonut, että sillä ei voinut olla pienintäkään vaikutusta keneenkään ihmiseen. Vastasin silloin hänelle suoraan, että rypäleviini oli tarkoitettu juotavaksi pienistä ryyppyylaseista, eikä kolmesta suuresta juomalasista yhteen menoon, ja että nulikkaa, joka hörppii niin ahnaasti, minä hänen sijassaan pitäisin vähän silmällä.

Marilla puikahti keittiöön, suuttuneena ja pahoillaan, ja eteiseen jäi hyvin murheellinen olento. Hetkisen kuluttua Anna meni avopäin ulos koleaan syyshämärään. Hyvin päättäväisesti hän kulki jo

kuihtuneen apilapellon yli, portaan yli ja kuusikon läpi, kalpean pienen kuun loistaessa, joka oli matalalla metsänreunan yläpuolella lännessä.

Rouva Barry kuuli aran naputuksen ovelleen, ja kun hän avasi, huomasi häin kynnyksellä nöyrästi rukoilevan pienen vieraan seisomassa kalpein huulin ja silmät suurina.

Hänen kasvonsa saivat kovan ilmeen. Rouva Barry oli nainen, jolla oli voimakkaat ennakkoluulot ja antipatiat, ja hänen katkeruutensa oli tuota kylmää ja juroa laatua, jota aina on vaikein voittaa. Tehdäksemme hänelle oikeutta, on mainittava, että hän uskoi todellakin Annan tyrkyttäneen Dianalle rypäleviiniä pelkämästä ilkeydestä, ja nyt hän tahtoi kaikin mokomin suojella pikku tyttöään kaikesta kosketuksesta sellaisen lapsen kanssa.

— Mitä sinä haluat? sanoi hän jäykästi.

Anna risti kätensä.

— Oi, rouva Barry, olkaa kiltti ja suokaa minulle anteeksi! Ei ollut tarkoitukseni saattaa — saattaa — Dianaa humalaan!... Kuinka olisin voinutkaan? Kuvitelkaahan vain, että te olisitte pieni orpo lapsiparka, jonka hyvät ihmiset ovat ottaneet omakseen, ja että teillä olisi vain yksi ainoa ystävätkö koko maailmassa? Luuletteko silloin, että tahallani panisin hänen päänsä sekaisin ja tekisin hänet sairaaksi? Luulin sen olevan vain vattumehua — olin täydellisesti vakuutettu siitä, että se oli vattumehua. Ah, hyvä rouvia Barry, älkää sanoko, etten saa enää leikkiä Dianan kanssa! Jos sen teette, peittää musta pilvi koko olemassaoloni!

Tällä puheella, joka heti olisi pehmittänyt hyväsydämisen rouva Lynden, ei ollut mitään muuta vaikutusta, kuin että se vielä enemmän ärsytti rouva Barrya. Hän ei ymmärtänyt Annan vilkkaita eleitä ja omituista kuvakieltä, ja hän luuli tytön pitävän häntä pilkkanaan. Hän sanoi senvuoksi hyvin kylmästi ja tylästi:

— En luule, että olet sellainen tyttö, jonka kanssa minun Dianani sopii seurustella. Mene vain kotiin ja käyttäydy ihmisiksi.

Annan huulet vapisivat.

— Enkö saisi tavata Dianaa vain yhden ainoan kerran sanoakseni hänelle jäähyväiset? rukoili hän.

— Diana on ajanut Carmody'yn isänsä kanssa, sanoi rouva Barry, meni sisään ja sulki ovein jälkeensä.

Anna kulki epätoivoisen tyynin mielin takaisin Vihervaaralle.

— Viimeinen toivoni on mennyt, hän sanoi Marillalle. — Olen itse ollut tapaamassa rouva Barrya, ja hän kohteli minua hyvin huonosti. Marilla, minä en luule, että hän on hyvin kasvatettu nainen... Nyt minulla ei ole mitään muuta tehtävää kuin rukoilla, eikä minulla ole suuriakaan toiveita siitä, että se paljon auttaisi, siinä en usko itse Jumalankaan voivan paljon vaikuttaa sellaiseen itsepäiseen ihmiseen kuin rouva Barryyn.

— Anna, niin et saa sanoa, torui Marilla, sydämessään taistellen pakanallista halua vastaan puhjeta nauruun, jonka hän tunsu olevan pääsemäisillään valloilleen.

Ja kun hän myöhemmin illalla kertoi koko tapauksen Matthew'lle, nauroivat molemmat sydämellisesti Anna paran vastoinkäymisille.

Mutta kun hän, ennenkuin hän itse meni nukkumaan, hiljaa tassutti itäiseen vinttikamariin ja huomasi, että Anna oli itkenyt itsensä nukuksiin, levisi tavattoman hellyyden ilme hänen kasvoilleen.

— Pikku lapsi rukka! kuiskasi hän ja pyyhkäisi hiuskiehkuran tytön vielä kyynelistä kosteilta kasvoilta. Sitten hän kumartui ja suuteli päänalusella olevaa kuumaa poskea.

XVII

UUSI HARRASTUS.

Seuraavana iltapäivänä Anna istui tilkkumattonsa yli kumartuneena keittiönikkunan ääressä, kun hän sattumalta tuli vilkkaiseksi ulos ja näki Dianan, joka seiso alhaalla Metsänymfin lähteen luona ja

viittaili salaperäisellä tavalla. Vilauksessa oli Anna ulkona pihalla ja riensi nopeasti alas notkoon, ilmehikkäät silmät loistaen iloista hämmästyystä ja toivehikkuutta. Mutta toivo katosi jälleen, kun hän huomasi Dianan alakuloisen ilmeen.

— Eikö äitisi ole leppynyt? kysyi hän henkeä pidättäen.

Diana pudisti surullisena päätään.

— Ah ei, Anna — tiedätkö, hän sanoo, etten koskaan enää saa leikkiä sinun kanssasi. Olen itkenyt niin, että olisin voinut itkeä silmät päästäni, ja sanonut hänelle, ettei se ollut sinun syysi, mutta siitä ei ole mitään apua. Minun täytyi kerjätä ja pyytää häneltä niin kauan, ennenkuin hän antoi minun tulla tänne sanomaan sinulle hyvästi. Hän sanoi, että saisin viipyä vain kymmenen minuttia, ja hän istuu kello edessään.

— Kymmenen minuttia ei ole pitkä aika, kun on kysymyksessä jäähyväisten sanominen iäksi, sanoi Anna itku kurkussa. — Oi, Diana, tahdotko tehdä pyhän lupauksen, ettet koskaan unohda minua, nuoruudenystäväsi, vaikka saisit kuinkakin hyviä ystäviä myöhemmin elämässäsi?

— Ah, kyllä, sen tahdon luvata, nyhkytti Diana, enkä koskaan ota muuta ystävätärtä — en tahdo ketään. En voisi pitää kenestäkään niinkuin pidän sinusta.

— Oi, Diana, huusi Anna ja risti kätensä, pidätkö sinä minusta?

— Kyllä, sehän on selvää! Etkö tiennyt siitä?

— En! — Anna veti syvään henkeään. — Luulin kyllä, että sinä välitit minusta, mutta en uskaltanut toivoa, että pitäisit minusta. Ah, Diana, enhän voinut luulla, että joku pitäisi minusta!... Ei kukaan ole minusta pitänyt, niin pitkälle kuin voin muistaa taaksepäin. Oi, miten ihmeellistä se on! Se on valonpilkahdus, joka aina loistaa pimeydessä, kun kuljen polkuani, erillään sinun tiestäsi, Diana... Oi, sano se vielä kerran!

— Pidän sinusta sydämellisesti, toisti Diana kärsivällisesti, ja tulen aina pitämään, siihen voit luottaa.

— Ja minä tulen aina pitämään sinusta, Diana, sanoi Anna, juhlallisesti ojentaen kätensä. — Tulevina vuosina on sinun muistosi tähtenä loistava yksinäisen elämäni yllä, kuten oli viimeisessä kertomuksessa, jonka yhdessä luimme. Diana, tahdotko antaa minulle sysimustasta tukastasi kiharan, jonka säilytän ainaisesti kalleimpana aarteena?

— Onko sinulla mitään, millä sen voisi leikata? kysyi Diana, kuivaten kyyneleet, jotka Annan liikuttava puhe oli Uudelleen saattanut valumaan, ja saaden takaisin käytännöllisen älynsä.

— Kyllä, onneksi minulla on pienet käsityösakseni esiliinantaskussani, sanoi Anna. Hiljaa ja juhlallisesti leikkasi hän yhden Dianan kiharan. — Hyvästi rakas ystäväni! Tästä lähtien meidän täytyy olla vieraita toisillemme, vaikka asumme aivan vierivieressä... Mutta sydämeni pysyy aina sinulle uskollisena.

Anna seisoj ja katsoi Dianan jälkeen, kunnes hän katosi näkyvistä surumielisesti huiskuttaen kättään, niin usein kuin ystävätär käänsi päätään. Sen jälkeen hän palasi kotiin, toistaiseksi sangen lohdullisin mielin, minkä juuri itse hyvästijätön romanttisuus oli saanut aikaan.

— Nyt se on ohi, ilmoitti hän Marillalle. — En koskaan enää saa uutta ystävää. Ja nyt se on minulle raskaampaa kuin konsanaan, sillä minulla ei ole Katie Mauricea eikä Violettaa. Ja vaikka minulla olisikin heidät, niin ei se kuitenkaan olisi samaa. Tuollaisiin kuvittelu-tyttöihin ei sitten enää tyydy, kun on omannut oikean, elävän ystävän. Diana ja minä sanoimme näin liikuttavat jäähyväiset toisillemme lähteen luona — sen säilytän aina muistossani. Puhuimme aivan kuin kirjasta... Diana antoi minulle kiharan hiuksistaan ja sen minä neulon pieneen pussiin ja kannan sitä kaulassani niin kauan kuin elän. Olkaa niin kiltti ja pitäkää huolta, että se haudataan minun mukanani, sillä en luule, että tulen elämään kovinkaan kauan. Ehkä rouva Barry, nähdessään minun makaavan kylmänä ja kuolleena, katuu, mitä hän on tehnyt, ja antaa Dianan tulla hautajaisiini.

— Niin kauan kuin löpöttelysi näin luistaa, en luule meillä olevan siitä pelkoa, että sinä kuolet surusta, sanoi sydämetön. Marilla.

Seuraavana maanantaina hämmästytti Anna Marillaa mitä suurimmassa määrässä tulemalla alas huoneestaan koululaukku käsivarrella ja huulet supussa mitä päättäväisimmän näköisenä.

— Nyt aion mennä jälleen kouluun, ilmoitti hän. — Se on ainoa, mikä minulla on jällellä elämässä, sen jälkeen kuin ystäväni on armottomasti riistetty minulta. Koulussa voin saada nähdä häntä ja miettiä menneitä päiviä.

— On parempi, että mietit läksyjäsi ja laskujasi, arvelen minä, sanoi Marilla, salaten tyytyväisyytensä tästä asioitten kehityksestä. — Jos nyt taas alat koulusi, niin toivottavasti ei ole enää tarvis kuulla puhuttavan kivitauluista, joita paiskataan ihmisten päähän, tai muuta sen suuntaista. Käyttäydy nyt siivosti ja kiltisti ja tee juuri niinkuin opettaja sanoo sinulle.

— Koetan tulla mallioppilaaksi, lupasi Anna synkästi.

— Se kai tulee kylläkin olemaan kaikkea muuta kuin hauskaa... Herra Phillips on sanonut, että Minnie Andrews on mallioppilas, ja hänessähän ei ole kipinääkään eloa. Hän on niin surkean ikävä ja saamaton eikä varmaankaan ikänä löydä hauskuutta mistään. Mutta nykyään tunnen sydämeni niin raskaaksi, että minusta varmaankin on aivan helppoa istua hiljaa ja siivosti. Menen valtamaantietä pitkin. Koivukäytävää pitkin en siedä mennä yksin. Silloin itkisin itseni pilalle.

Anna otettiin koulussa avosylin vastaan. Oli kovin kaivattu hänen vilkasta mielikuvitustaan leikeissä, hänen ääntänsä laulussa ja hänen draamallista äänenpainoaan luettaessa ääneen päivällistunnilla.

Ruby Gillis livahutti hänelle varkain kolme sinistä luumua raamatun lukemisen aikana; Ella Macpherson antoi hänelle suunnattoman suuren, keltaisen orvokin, joka oli leikattu erään puutarhakoulun vuosikertomuksen kannesta — eräänlainen pulpettikoriste, jota Avonlean nuoriso piti hyvin suuressa arvossa. Sophia Sloane tarjoutui opettamaan hänelle uutta virkkausmallia — ihastuttavan sievää esiliinan reunuskoristeeksi. Katie Boulter antoi hänelle hajuvesipullon, jossa voi säilyttää vettä kivitaulun puhdistamiseksi, ja Julia Bell kirjoitti parhaalla kaunokirjoituksellaan vaaleankeltaiselle paperipalasalalle, jonka reunat oli leikattu pykälille, seuraavan tunteenpurkauksen:

"Annalle.

Kun ilta varjot maille luopi
Kun tähdet yössä tuikkailee,
Se syömmellesi tiedon tuopi:
Sua ystäväsi muistelee."

— On sentään hyvin hauskaa saada tunnustusta osakseen, huokasi Anna ihastuneena Marillalle samana iltana.

Tytöt eivät olleet koulussa ainoat, joilta hän sai "tunnustusta" osakseen. Kun Anna meni istumaan paikalleen päivällistunnin jälkeen — herra Phillips oli sijoittanut hänet mallioppilaan Minnie Andrewsinviereen — löysi hän pulpetiltaan suuren ja mehevän, valkoisen kulta-omenan. Anna otti sen käteensä ja aikoi juuri iskeä siihen hampaansa, kun hän muisti, että ainoa paikka Avonleassa, missä kasvoi valkeita kulta-omenia, oli vanha Blythen hedelmäpuutarha toisella puolen Tummaa, päilyvää aallokkoa. Anna päästi omenan, ikäänkuin se olisi ollut punaisena hehkuva hiili, ja pyyhki hyvin innokkaasti sormiaan nenäliinaansa.

Omena sai olla koskemattomana hänen pulpetillaan seuraavaan aamuun, jolloin pikku Timothy Andrews, joka lakaisi lattian ja sytytti uunin, anasti sen hyvinansaittuna palkkana vaivoistaan.

Charlie Sloanen kivikynä, jonka oppilaat salavihkaa pujottelivat hänelle pitkin riviä päivällistunnin jälkeen, sai suopeamman vastaanoton. Mutta se olikin muhkeasti kääritty kulta- ja punareunaiseen paperiin ja maksoi kaksi senttiä, kun tavalliset kivikynät maksoivat vain yhden. Anna suvaitsi armollisesti pitää sen ja palkitsi antajaa hymyllä, joka nosti tämän hurmaantuneen nuorukaisen aivan seitsemänteen taivaaseen ihastuksesta ja pani hänet tekemään sellaisia hirveitä pukkeja englannin sanelukirjoituksessa, että herra Phillips jätti hänet jälkeen koulun loputtua ja antoi hänen kirjoittaa sen toistamiseen.

— Mutta — "sano minulle, mikä onni on kestävä!" Tuo pienimmänkin ystävydenosoituksen silmiinpistävä puute Diana Barryn puolelta, joka istui Gertie Pyen rinnalla, sekoitti hieman katkeruutta Annan onnenmaljaan.

— Minun mielestäni Diana olisi sentään voinut hymyillä yhden ainoan kerran, valitti hän Marillalle samana iltana.

Mutta seuraavana aamuna Annalle jätettiin pieni kirjelippu, mitä taidokkaimmin kokoontaitettuna, sekä pieni paketti. Kirjelippu sisälsi seuraavaa:

"Rakas Anna! Äiti sanoo, että en edes koulussakaan saa leikkiä tai jutella kanssasi. En voi sille mitään, äläkä ole minulle vihainen, sillä pidän sinusta yhtä paljon kuin konsanaan. Suren niin sitä, etten saa sinulle uskoa kaikkia salaisuuksiani, ja Gertie Pyestä en pidä hiventäkään. Olen tehnyt sinulle tuollaisen uudenaikaisen kirjanmerkin punaisesta silkkipaperista. Ne ovat nyt kamalan muodikkaita, ja vain kolme tyttöä koulussa osaa tehdä sellaisia. Kun katselet sitä, niin muista uskollista ystävääsi

Diana Barryä."

Anna luki kirjeen, suuteli kirjanmerkkiä ja lähetti ensi tilassa vastauksen kouluhuoneen toiselle puolen.

"Oma rakas Dianani!

Voit hyvin arvata, etten ole sinulle vihanen siksi, että sinun täytyy totella Äitiäsi. Sielumme voivat kuitenkin olla yhteydessä toistensa kanssa. Kauniin Lahjasi olen aina säilyttävä. Minnie Andrews on oikein kiltti tyttö, vaikka hänellä ei ole lainkaan mielikuvitusta, mutta senjälkeen kuin kerran olen ollut Dianan paras Ystävä, en voi tulla Minnien ystävättäreksi. Suo anteeksi virheet, sillä minä en kirjota vielä ihan puhtaasti, vaikka olen paljon edistynyt. Sinun, kunnes kuolema meidät erottaa

Anna eli Cordelia Shirley.

J.k. Nukun sinun kirjeesi päänaluseni alla ensi yön.

A. eli C.S."

Pessimistisyyteen taipuvainen Marilla valmistautui uusiin ikävyvyksiin, kun Anna taas alotti koulunsa. Mutta hänen pahat aavistuksensa eivät toteutuneet. On mahdollista, että Annaan hieman vaikutti hänen vierustoverinsa, mallityttö Minnie Andrews; hänellä ja herra Phillipsillä ei missään tapauksessa ollut enää muita yhteenottoja toistensa kanssa. Hän syventyi koko sieluineen opintoihinsa, lujasti päättäen, ettei hän millään alalla päästäisi Gilbert Blytheä edelleen.

Heidän kilpailunsa ensimmäisestä sijasta luokalla tuli pian ilmeiseksi.

Gilbert otti asian sängen hyvälaatuisesti, mutta on pelättävissä, ettei samaa arvostelua voida soveluttaa Annaan, jolla oli onneton taipumus pitkävihaisuuteen. Hän oli yhtä kiihkoisa vihassaan kuin rakkaudessaankin. Hänen sisunsa ei sallinut hänen myöntää, että hän aikoi ehättää Gilbertin edelle, sillä sehän olisi ollut samaa kuin tunnustaa hänen olemassaolonsa, josta Anna itsepintaisesti oli olevinaan tietämätön, mutta he lukea pänntäsivät kilvan, ja ahkeruuden palkinnot tulivat heidän kummankin osaksi.

Milloin istui Gilbert ylimpänä heidän luokallaan milloin nytkäytti Anna pitkiä punaisia palmikkojaan ja selvitti kysymyksen, joka Gilbertin oli jättänyt vastausta vaille. Jonakin aamuna Gilbertin kaikki laskut olivat oikein ja palkinnoksi kirjoitettiin hänen nimensä luokan taululle; seuraavana aamuna oli Anna — ikävä kyllä, ei Cordelia — siellä, senjälkeen kuin hän koko edellisen illan oli taistellut desimaaliensa kanssa. Eräänä kauheana päivänä olivat molemmat kilpailijat samanveroisia, ja heidän molempien nimet kirjoitettiin taululle yhdessä. Se oli melkein yhtä vihaksipistävää, kuin jos joku häijynkurinen toveri olisi kirjoittanut heidän nimensä alatusten eteisen seinälle, ja Annan närkästys oli yhtä silminnähtävä kuin Gilbertin tyytyväisyys.

Kirjallisten kokeitten kestäessä joka kuukauden lopussa oli jännitys pelottava. Ensimmäisenä kuukautena pääsi Gilbert hänestä edelle kolme pistettä. Seuraavana löi Anna hänet laudalta viidellä pisteellä. Mutta hänen voitonriemuaan samensi hieman se tosiasia, että Gilbert sydämellisesti onnitteli häntä koko koulun kuullen. Hän olisi nauttinut enemmän, jos Gilbert olisi tuntenut tappion katkeruutta.

Herra Phillips ei ollut mikään etevä opettaja, mutta oppilas, joka niin hellittämättömästi kuin Anna oli päättänyt pyrkiä tietojen omistamiseen, voi tuskin olla tekemättä edistysaskelia, vaikka opetus olisi ollut vieläkin ala-arvoisempaa. Lukukauden lopussa sekä Anna että Gilbert muutettiin viidennelle luokalle, josta oli seurauksena useitten uusien aineitten mukaan tulo koulun lukujärjestykseen, niiden joukossa ranska, geometria ja algebra. Geometriasta tuli Annalle koetuskivi.

— Se on jotain niin hirveätä, Marilla, ähkyi hän. — En koskaan siitä viisastu... Alituisesti tuntee olevansa tyhmien sääntöjen sitoma, ja mielikuvituksella ei ole mitään toiminta-alaa... Herra Phillips sanoo, että minä olen pahin pölkkyä, kun geometriasta on kysymys, mitä hän koskaan on nähnyt. Ja Gil — tarkoitan muutamat muut ovat siinä niin varmoja. Häpeän niin kauheasti, tietäkääs, Marilla. Yksinpä Dianakin tulee siinä paremmin toimeen kuin minä. Mutta se, että Diana on minua taitavampi, voi kyllä käydä laatuun... Vaikka emme koskaan puhele, rakastan häntä sanomattomalla rakkaudella. Kaikissa tapauksissa, Marilla, ei voi kauan olla pahoillaan niin hausassa maailmassa kuin tämä on, eikö totta?

XVIII.

ANNA PELASTAVANA ENKELINÄ.

Kaikki suuret asiat ovat läheisesti liittyneet pikku seikkoihin. Ensi silmäyksellä voi näyttää siltä kuin erään kanadalaisen pääministerin päätöksellä ulottaa poliittinen kiertokulkunsa myöskin prinssi Edvardin saarelle olisi vähän tekemistä Vihervaaran pikku Anna Shirleyyn tulevaisuudenkohtalojen kanssa. Niin oli kuitenkin asia.

Oli tammikuu, kun pääministeri tuli tervehtimään uskollisia kannattajiaan ja ei-kannattajiaan, jotka olivat saapuneet suureen joukkokokoukseen Charlottetowniin. Useimmat Avonlean asukkaat kuuluivat pääministerin puolueeseen; niinpä siis kokouksen edellisena iltana melkein kaikki miehet ja suuri joukko naisia oli lähtenyt kaupunkiin, viidenkymmenen viiden kilometrin matkan päähän.

Myöskin rouva Rakel Lynde oli mennyt. Hän oli lämpimän poliittisen innostuksen vallassa ja elävästi vakuutettu siitä, että "jos siitä jotain tulee", niin täytyy hänen itsensä olla saapuvilla. Hän ajoi siis kaupunkiin ja otti miehensä mukaansa — voihan Thomas ainakin hoitaa hevosen — sekä Marilla Cuthbertin. Marilla ei ollut erikoisen innostunut politiikkaan, mutta kun hän arveli, että tämä oli ainoa tilaisuus hänen elässään saada nähdä oikea elävä pääministeri, otti hän siitä luonnollisesti vaarin, ja jätti Matthew'n ja Annan vartioimaan taloa, kunnes hän tulisi takaisin seuraavana päivänä.

Tapahtui siis niin, että Marillan ja Rakel rouvan nauttiessa täysin siemauksin poliittisesta joukkokokouksesta, oli Annalla ja Matthew'lla Vihervaaran kodikas keittiö aivan omissa hoteissaan. Iloinen tuli loimusi avonaisessa takassa, ja sinertävän valkoiset jääkristallit kimaltelivat ikkunaruuuissa. Matthew istui sohvalla ja torkkui maamieslehtensä ääressä, ja pöydän ääressä Anna pänttäsi päähänsä kaikin voimin läksyjään, silloin tällöin luoden ikävöivän silmäyksen seinähyllyyn päin, jossa oli uusi kirja, jonka Jane Andrews oli hänelle lainannut samana päivänä.

Jane oli vakuuttanut hänelle, että se oli niin jännittävä, että se todellakin "karmi", ja Annan sormet syhyivät halusta saada selailta sitä. Mutta se merkitsisi samaa kuin antaa Gilbert Blythelle etusija seuraavana päivänä läksyjä kuulusteltaessa. Anna käänsi selkänsä hyllyyn ja koetti olla olevinaan, ikäänkuin kirja ei lainkaan olisikaan siellä.

— Matthew, luitteko te geometriaa koulua käydessänne?

— En lapseni, sitä en tehnyt, sanoi Matthew, havahtuen torkahduksestaan.

— Toivoisin, että olisitte lukenut, huokasi Anna, sillä silloin olisitte voinut tuntea osanottoa minua kohtaan. Kun ette ole sitä lukenut, niin ette voi oikein ymmärtää minun tunteitani. Geometria synkistäää koko olemassaoloni. Minun on niin vaikea sitä ymmärtää, Matthew.

— Niin, kultaseni, samanlainen pölkkyä minä olen, sanoi Matthew lohduttaen. — Sinä, jolla muuten on niin nopsa järjenjuoksu! Herra Phillips sanoi minulle viime viikolla Blairin puodissa, että sinä olet koko luokan näppärin oppilas ja otit nopeita edistysaskelia. "Nopeita edistysaskelia" — ne ovat hänen omat sanansa. On tosin ihmisiä, jotka morkkaavat Teddy Phillipsiä ja sanovat, että hän on keho opettaja, mutta minä puolestani pidän häntä erinomaisena.

Matthew'n mielestä kyllä kuka tahansa, joka kehui Annaa, oli "erinomainen".

— Luulen varmasti, että geometria luistaisi minulta paremmin, jos hän vain tahtois olla muuttamatta kirjaimia, valitti Anna. — Opettelen väitteen ulkoa niillä kirjaimilla, jotka ovat kirjassa, mutta sitten hän piirtää sen mustalle taululle ja panee aivan toiset kirjaimet, ja silloin hän saattaa minut kokonaan pois tolalta... Minun mielestäni on keho opettajan tehdä tuolla tavoin, kun hän kerran tietää... Nyt me luumme myöskin geologiaa, ja minä olen viimeinkin saanut selville mistä johtuu, että maantiet ovat punaisia. Se tuntuu hyvin hauskalta... Olisipa hauska tietää, minkälaisista Marillalla ja rouva Lyndellä on. Heillä on tietenkäin hyvin hauskaa. Rouva Lynde sanoo, että koko Kanada joutuu hunningolle, niin kehoisti kun asioita hoidetaan Ottawassa, ja että valitsijoiden pitäisi tietää, mikä on kysymyksessä... Hän sanoo, että jos vain me naiset saisimme äänestää, niin olisi hirveän paljon voitettu. Mitä Matthew äänestää?

— Olen konservatiivinen, vastasi Matthew arvelematta. Hänen vanhoillinen katsantokantansa oli osa hänen uskontoaan.

— Silloin olen minäkin samoin, julisti Anna varmallalla äänellä. — Se oli hauska kuulla, sillä Gilb— tarkoitan muutamia koulun pojista ovat radikaaleja. Herra Phillips on varmaankin myös radikaali, sillä Prissy Andrews in isä kuuluu heihin, ja Ruby Gillis on sanonut, että kun nuori mies tavoittelee tyttöä,

niin on hänen aina mukauduttava tytön äidin kantaan uskonnossa ja isän politiikassa. Onko se totta, Matthew?

— Niinpä niin, kunhan sen vain tietäisi, sanoi Matthew.

— Onko Matthew koskaan pitänyt mistään työstä?

— Hm — en, enpä luule pitäneeni, sanoi Matthew, jonka harrastukset eivät koskaan olleet suuntautuneet eroottiselle taholle.

Anna mietti leuka käden nojassa.

— Se lienee sentään aika metkaa — rakkaus ja tuo tuollainen. Vai mitä, Matthew? Ruby Gillis sanoo, että kun hän tulee suureksi, niin hän kokoaa ympärilleen oikein monta kosijaa ja antaa heidän liehua, sanoo hän... Mutta sitä minä en ymmärrä, olisi kai parempi, että olisi vain yksi ainoa, josta pitäisi enemmän kuin kaikista muista yhteensä, ja jonka kanssa olisi kihloissa ja vaihtaisi sormuksia. Ruby Gillis on tietenkin hyvin selvillä sellaisista asioista, sillä hänellä on niin monta isoa sisarta, ja rouva Lynde sanoo, että Gillis'in työtöt ovat menneet kaupan kuin lämmin leipä... Herra Phillips menee sinne ja istuu Prissyn luona melkein joka ilta. Hän sanoo auttavansa häntä läksyissä, mutta Miranda Sloane aikoo myös pyrkiä seminaariin, ja hänhän tarvitsisi apua paljon kipeämmin kuin Prissy, sellainen pöhköpää kun hän on. Mutta koskaan ei Herra Phillips mene häntä auttamaan iltasin — ei, johan nyt! Tässä maailmassa on niin paljon sellaista, jota en lainkaan ymmärrä, Matthew.

— Niin, enpä ole minäkään sinua paljon nokkelampi, Jumala paratkoon, sanoi Matthew.

— Nyt on minun sentään lopetettava läksyni. En anna itselleni lupaa koskeakaan uuteen kirjaan, jonka Jane minulle lainasi, ennenkuin saan ne valmiiksi. Mutta se on hirveä kiusaus, Matthew. Vaikka käännyn selinkin kirjaan, näen sen edessäni aivan selvästi. Jane sanoi, että hän itki niin lukiessaan sitä, että hän tuli sairaaksi. Olen hullaantunut kirjoihin, jotka ovat niin liikuttavia, että täytyy itkeä... Nyt luulen kuitenkin, että minun täytyy viedä se saliin ja lukita se hillokaappiin ja antaa teille avain. Ja muistakaakin, Matthew, te ette saa antaa minulle takaisin avainta, ennenkuin olen lukenut läksyni loppuun — ei edes vaikka pyydän ja rukoilten teitä polvillani... Käy kyllä päinsä sanoa, että on vastustettava kiusausta, mutta on paljon helpompi vastustaa sitä, jos ei pääse avaimeen käsiksi. Juoksenko sitten alas kellariin noutamaan meille muutamia paleltuneita omenia — niitä, joista Marilla sanoi, ettei maksa vaivaa säilyttää niitä kauempaa? Eikö Matthew haluaisi paria paleltunutta omenaa?

— Niin, se ei ehkä olisi hullumpaa, sanoi Matthew, joka ei koskaan maistanut paleltunutta omenaa, mutta tunsin Annan heikkouden niihin nähden.

Annan juuri voitonriemuisena noustessa kellarista käsissään lautanen täynnä ruskeanpunaisia täplikkäitä omenia, kuului ulkoa kiireisten askelten ääntä jäätyneillä eteisen palkeilla, ja seuraavassa silmänräpäyksessä lennätettiin keittiön ovi auki. Sisään hyökkäsi Diana Barry, kuolonkalpeana ja läähättäen, vain huivi heitetynä pään yli. Anna päästi hämmästyksissään käsistään sekä kynttilän että lautasen, ja lautanen, kynttilä ja omenat pyörivät sikin sokin alas kellarin rappusia. Omenat löysi seuraavana aamuna, herkullisesti peittyneinä sulaneeseen taliin, Marilla, joka poimi ne ylös ja kiitti kaitsemusta siitä, ettei tuli ollut päässyt irti.

— Mikä on hätänä, Diana? huusi Anna. — Onko äitisi viimeinkin ottanut taipuakseen?

— Oi, Anna, tule kaikin mokomin heti! pyysi Diana hätäisenä. — Minnie May on niin kauhean sairas — hänen kaulansa on niin kipeä ja on kuin hän olisi tukehtumaisillaan... Mary Joe sanoo, että se on kuristustautia — ja isä ja äiti ovat ajaneet kaupunkiin, eikä ole ketään, joka voisi hakea lääkärin. Minnie May on niin huono, ja Mary Joe ei tiedä, mitä on tehtävä — oi, Anna, pelkään niin kauheasti!

Matthew kurkotti sanaakaan sanomatta ottamaan hattunsa ja takkinsa, livahti Dianan ohi ja katosi pimeälle pihalle.

— Nyt hän valjastaa tamman, ja sitten hän ajaa Carmodyyn hakemaan lääkäriä, sanoi Anna, joka kiireesti pukeutui päällysnuttuun ja turkislakkiin. — Tiedän sen aivan yhtä hyvin kuin jos hän olisi sen sanonut selvin sanoin. Matthew ja minä olemme sellaisia sukulaissieluja... Osaan lukea hänen ajatuksensa hänen tarvitsematta virkkaa halaistua sanaa.

— En luule hänen tapaavan ketään tohtoria kotona, nyhkytti Diana.

— Tiedän, että tohtori Blair meni kaupunkiin, ja luulen tohtori Spencerin menneen sinne myöskin. Oi, Anna!

— Älä itke, Diana pieni, sanoi Anna rohkaisevasti. — Tiedän tarkalleen, kuinka kuristustautisia on hoidettava. Sinä unohdat, että rouva Hammond sai kolmasti kaksoiset. Kolmen kaksoisparin

lapsentyttöinä ollessaan saa ainakin aika paljon kokemusta... Heillä oli koko sarjalla kuristustauti vuoronperään. Odotappas, niin otan oksetusjuuripullon mukaan — teillä ei ehkä ole sellaista pulveria kotona. Se sulattaa liman, ja sitten hän saa kunnollisesti hikoilla. Tule nyt, niin alamme luikkia!

Molemmat pikku työt juoksivat ulos käsi kädessä ja riensivät pitkin Rakastavaisten polkua ja suoraan poikki sänkipellon, sillä lunta oli liian vahvasti, jotta he olisivat voineet valita lyhemmän metsätien. Anna oli vilpittömästi pahoillaan pikku Minnie Mayn vuoksi, mutta hän nautti kuitenkin romanttisuudesta, mikä liittyi tähän kiireiseen kulkuun läpi pimeyden ja lumen pienen, avuttoman olennon tautivuoteelle... Ja oli suloista saada jakaa tämä romanttisuus sukulaissielun ja ymmärtävän ystävättären kanssa.

Ilta oli selkeä ja kylmä, mustaa ebenholtsia pimentopaikoissa ja välkkyvää hopeata lumipeittoisilla rinteillä suuret tähdet tuikkivat äänettömissä avaruuksissa, ja siellä täällä erottautuivat tummat, suippolatvaiset hongat huurteisine oksineen, jotka kahisivat tuulessa. Annan mielestä oli ihastuttavaa kiittää eteenpäin tässä synkän kauniissa, salaperäisessä ympäristössä, käsikädessä pikku ystävättärensä kanssa, josta hän niin kauan oli ollut erotettuna.

Pikku Minnie May, kolmivuotias, oli todellakin hyvin sairas. Hän makasi keittiön sohvalla, levottamana ja kuumeessa, ja hänen käheä, koriseva hengityksensä kuului yli koko talon. Mary Joe, hyväluontoinen, leveäkasvoinen ranskalaistyttö, jonka kanssa rouva Barry oli sopinut, että hän hoitelisi lapsia hänen poissaollessaan, oli avuton ja hölmistynyt, aivan kykenemätön, jos hän todella olisi voinut jotain keksiä.

Anna osoitti heti sekä neuvokkuutta että ripeyttä.

— Niinhän toki, Minnie Maylla on kun onkin kuristustauti, hän on hyvin huono, mutta olen nähnyt sellaisia, joitten asiat ovat olleet vieläkin hullummin... Ennen kaikkea meidän täytyy saada runsaasti kuumaa vettä. Mikä tilkkanen tuo on, jonka hän on pannut tullelle kamarissa? Kas niin, nyt olen täyttänyt sen reunojaan myöten, ja sinä, Mary Joe, voit työntää vähän enemmän halkoja uuniin. En tahdo loukata tunteitasi, mutta arvelen kuitenkin, että tällaiset asiat olisivat voinut huomata itsestäsikin.

Nyt riisun pikku Minnie Mayn ja panen hänet vuoteeseen, ja sinä, Diana, koetat haalia kaikki pehmeät ja lämpimät huopapeitteet, mitä teillä on. Nyt hänen on kaikkein ensiksi otettava annos oksennusjuurikasta.

Minnie May näytti happamelta nähdessään teelusikan pulvereineen, mutta Anna ei ollut suotta aikojaan kasvattanut kolmea kaksoisparia. Minnie May sai luvan kauniisti niellä, ei ainoastaan yhtä teelusikan täyttä, vaan kaksi, kolme lisäksi, pitkän, levottoman yön kuluessa, kun molemmat pikku työt kärsivällisesti hoitivat pientä potilasta ja hyväätarhoittava ja uuttera Mary Joe työnsi niin paljon halkoja uuniin, että oikein kohisi, ja lämmitti niin paljon vettä, että se olisi riittänyt vaikka sairashuoneelliselle kuristustautipotilaita.

Kello oli kolme, kun Matthew saapui lääkärin kanssa, sillä hänen oli täytynyt kulkea koko matka Spencervale'en saakka saadakseen hänet käsiinsä. Mutta käänne oli jo tapahtunut. Minnie May oli paljon parempi ja nukkui levollisesti.

— Erään kerran jouduin kauhean tuskan valtaan, kertoi Anna. — Hän tuli huonommaksi ja huonommaksi, kunnes hän oli paljon sairaampi kuin Hammondin kaksoiset konsanaan olivat — ei edes viimeinen pari. Luulin todellakin, että hän tukehtuisi. Annoin hänelle joka ainoan pulverimurusen, mitä minulla oli pullossa, ja kun hän nieli viimeisen, sanoin itselleni — en Dianalle tai Mary Joelle, sillä en tahtonut tarpeettomasti säikäyttää heitä, mutta minun täytyi sanoa se itselleni keventääkseni tunteitani: "tämä on viimeinen, heikko toivo, ja pelkään sen olevan turhaa." Mutta jonkun minutin kuluttua hän sai yskityksi ylös aika paljon limaa, ja silloin hän tuli heti paremmaksi. Tohtori voi kuvitella, kuinka keveältä ja iloiselta minusta tuntui, sillä sitä ei voi sanoa ilmaista... Tiedättehän, että on muutamia asioita, joita ei voi sanoa ilmaista.

— Ymmärrän, nyökäytti tohtori.

Hän katsoi Annaan, ikäänkuin hän juuri hänen yhteydessään olisi ajatellut yhtä ja toista, jota ei voinut sanoa ilmaista. Mutta myöhemmin hän puhui suunsa puhtaaksi Minnie Mayn isälle ja äidille.

— Tuo pieni punatukkainen tyttö, jonka Cuthbertit ovat ottaneet, on verrattoman terhakka otus. Hän on pelastanut teidän pienokaisenne hengen, niin paljon voin teille sanoa; ellei häntä olisi ollut, niin en olisi mitään voinut saada aikaan, kun vihdoinkin ennätin perille. Hänellä näyttää olevan arvostelukykyä ja mielenmalttia aivan hämmästyttävässä määrässä hänen ikäisekseen lapseksi. En ole koskaan nähnyt mitään sellaista kuin hänen silmänsä, kun hän kertoi minulle, missä tilassa hän löysi sairaan pienokaisen ja mihin hän sitten ryhtyi.

Anna kulki kotiin jäätävässä talviaamussa, silmäluomet raskaina unettoman yön jälkeen, mutta pakinoiden uupumatta Matthew'n kanssa, heidän käydessään yli leveän, lumipeittoisen kentän ja vaahteroiden huurteesta kimaltelevan katoksen alitse.

— Oi, Matthew, eikö tämä ole ihmeellinen aamu! Maailma on aivan sen näköinen, kuin olisi Jumala sen keksinyt ihan omaksi silmiensä iloksi... Puut seisovat tuolla, niin että luulisi voivansa puhaltaa ne pois — puh! Kuinka iloinen olen, että elän maailmassa, jossa on huurretta ja valkeata lunta!... Nyt olen iloinen myöskin siitä, että rouva Hammond sai kolme paria kaksoisia. Ellei hän olisi niitä saanut, niin että olisin voinut saada harjoitusta heissä, niin en olisi tiennyt, miten minun olisi ollut meneteltävä Minnie May n suhteen. Nyt kadun, että olin välistä huonolla tuulella rouva Hammondin luona kaksoisten tähden... Mutta oi, Matthew, kuinka minua nukuttaa! En voi mennä kouluun. En voisi pitää silmiäni auki, ja vastaisin aivan päin mäntyä... Mutta hyvin vastenmielisesti jään kotiin, sillä silloin tulee Gil— joku muu luokan ensimmäiseksi ja onpa kiperää työtä kimpuroida jälleen yläpäähän... Multa mitä kiperämpi paikka, sitä tyytyväisempi on mieli, kun vihdoinkin onnistuu, vai mitä?

— Niinpä niin, sinä kyllä selviät, sanoi Matthew ja katsoi Annan pieniin kalpoihin kasvoihin, joissa oli mustat varjot silmien alla.

— Sinun on todellakin mentävä vuoteeseen ja nukuttava kyllyksesi. Minä huolehdin kaikista askareistasi.

Anna meni hyvällä omallatunnolla vuoteeseen ja nukkui niin sikeästi ja niin kauan, että aika oli vierähtänyt pitkälle valkeaan ja ruusunhohteiseen talvi-iltapäivään, kun hän lopulta heräsi ja laskeutui keittiöön, jossa Marilla, joka sillä aikaa oli tullut kotiin, istui ja kutoi.

— Saitteko nähdä pääministerin? huudahti Anna heti. — Minkä näköinen hän oli, Marilla?

— Niin, ei häntä valittu pääministeriksi suinkaan kauneutensa perusteella, sanoi Marilla. — Minkälainen nenä tuolla miehellä olikaan!... Mutta puhua hän osasi. Olin ylpeä siitä, että olen konservatiivinen. Mutta Rakel Lynden mielestä, joka on liberaali, hän ei tietenkään kelvannut mihinkään. Päivällisesi on uunissa, Anna, ja voit ottaa itsellesi hiukan luumuhilloa kaapista. Voin arvata, että olet nälkäinen. Matthew on puhunut minulle, mitä on tapahtunut yöllä. Sanonpa, että oli suuri onni, että tiesit miten menetellä. Itse olisin ollut neuvoton, sillä en ole milloinkaan ollut läsnä kuristustautikohtauksessa. Kas niin, hillitse jutteluhaluasi siksi kunnes olet saanut vähän ruokaa nielaistuksi...

Näen kasvoistasi, että sinulla on joukottain uutisia kerrottavana, muutta rauhoitu, ne kestävät kyllä vielä neljännestunnin viivytyksen.

Marillalla oli jotain kerrottavaa Annalle, mutta hän ei sanonut sitä juuri sillä hetkellä, sillä hän tiesi, että jos hän niin tekisi, kohoisi Annan hämmästys ja ihastus sellaiseen asteeseen, ettei hän enää omistaisi ajatustakaan niin ala-arvoiselle asialle kuin nälälle tai päivällisruualle. Vasta sitten kuin Anna oli kaapinut pienen luumuhillolautasensa pohjan, sanoi Marilla:

— Rouva Barry on ollut täällä iltapäivällä, Anna. Hän tahtoi tavata sinua, mutta en viitsinyt sinua herättää. Hän sanoi sinun pelastaneen Minnie Mayn hengen ja että hän oli hyvin pahoillaan käytöksestään rypäleviinien yhteydessä. Hän sanoi nyt ymmärtävänsä, ettei sinun tarkoituksesi suinkaan ollut juottaa Dianaa — niin, emme viitsi mainita tuota rumaa sanaa — ja hän toivoo, että sinä suot hänelle anteeksi ja tulet Dianan kanssa yhtä hyväksi ystäväksi kuin ennenkin. Saat mennä sinne häntä tervehtimään nyt tänä iltana, jos haluat, sillä Diana ei saa mennä ulos ovesta, niin pahoin hän vilustui yöllä. Anna kulta, pyydän sinua — älä nyt lennä suoraan ilmaan!

Tämä varotus oli tuskin tarpeeton — sellaisella vauhdilla ponnahti Anna ylös tuoiltaan. Hänen silmänsä säteilivät, ja kasvoja valaisi melkein kirkastunut ilme.

— Oi, Marilla, saanko juosta nyt heti — pesemättä astioita? Pesen astiat takaisin tultuani, mutta minun on mahdotonta tuhertaa jossain niin epäromanttisessa työssä kuin astioiden pesussa tällä jännittävällä hetkellä.

— No niinpä juokse sitten, sanoi Marilla aivan mukautuvaisena. — Mutta Anna — oletko mieletön? Tule heti takaisin ja ota jotain yllesi!... Hm — yhtä hyvin voisin huutaa tuulelle. Hän juoksi ilman sekä lakkia että päällysnuttua. Kas, kuinka hän kiittää läpi puutarhan hiukset liehuen jälessään! On ainakin syytä olla kiitollinen, jos hän ei hanki kuolemantautia vilustumisesta.

Anna tuli tanssien kotiin purppuranpunaisessa talvihämärässä. yli lumisten lakeuksien. Kaukana lounaassa tuikki suuri, loistava iltatähti taivaalla, joka kaartui kalpean kullanvärisinä ja keveän punervissa vivahteissa hohtavanvalkeitten kenttien ja tummien notkelmien yllä, missä havumetsä kasvoi tiheänä. Kulkusten kilinä lumipeittoisten harjujen keskellä helähteli kirkkaana ja vienona kuin keijukaisten kellonsoitto, mutta se ei kaikunut suloisemmin kuin laulu Annan sydämessä ja huulilla.

— Nyt näette edessänne täydellisesti onnellisen ihmisen, Marilla, ilmoitti hän. Niin, minä olen niin onnellinen — huolimatta punaisesta tukastani. Juuri tällä hetkellä tunnen kohonneeni punaisen tukkani yläpuolelle. Rouva Barry otti minut syliinsä ja itki ja sanoi, että hän katui kovasti ja ettei hän koskaan voisi oikein palkita minulle sitä mitä olin tehnyt... Tunsin itseni kauhean noloksi, Marilla, mutta sanoin niin kohteliaasti kuin taisin: "En kannan mitään kaunaa teitä kohtaan, rouva Barry. Vakuutan teille nyt viimeisen kerran, ettei koskaan ollut tarkoitukseni saattaa Dianaa humalaan, ja täten vedän unhotuksen harson menneisyyden yli." Minun mieleistäni tämä oli sangen arvokas tapa ilmaista ajatuksiaan, vai mitä, Marilla? Tunsin, että kokosin vähän hehkuvia hiiliä rouva Barryn pään päälle. Sitten Dianalla ja minulla oli niin ihastuttavan hauskaa yhdessä. Diana näytti minulle erästä uutta virkkaustapaa, jonka hän oli oppinut tädiltään Carmodyssa. Ei ainoakaan ihminen Avonleassa osaa siitä, ja lupasimme toisillemme juhlallisesti olla koskaan opettamatta sitä kenellekään muulle.

Siinä on muutamia pieniä hauskoja solmuja, jotka tehdään pelkistä pylväistä... Diana antoi minulle kauniin kortin, jonka ympäri kiertää ruusukiehkura, ja sen keskellä on säkeet:

"Jos kohtalo ystäväks' mulle sun soi
Ei muu kuin kuolo meit' erottaa voi."

Ja se on totta, Marilla. Aiomme pyytää herra Phillipsin antamaan meidän jälleen päästä yhteen istumaan, niin saa Gertie Pye mennä Minnie Andrewsien viereen. Meillä oli hurjan hieno teeillallinen. Rouva Barry otti esille parhaan teekalustonsa, Marilla, aivan kuin minä olisin ollut oikea vieras... Minua oikein hytkäytti nähdessäni sen. Ei kukaan ole milloinkaan ennen ottanut esille parasta kalustoaan minun tähteni. Meillä oli ruodotonta ja nahatonta anjovista ja koviksi keitettyjä munia ja piparkakkuja ja kermaketta kahdenlaisen hillon kera, Marilla. Rouva Barry kysyi minulta, halusinko teetä ja sanoi: "isä, miksi et ojenna leipäkoria Annalle?" On varmaan äärettömin hauskaa olla aikuinen, Marilla, kun kaikkea noin tarjoillaan ja persvedeerataan pöydässä...

— Oh niin, menehän se, sanoi Marilla hieman huokaisten.

— Joka tapauksessa, kun minä tulen täyskasvuiseksi, jatkoi Anna, puhuttelen aina pikku tyttöjä, ikäänkuin hekin olisivat aikuisia, enkä koskaan naura, kun he käyttävät suuria sanoja... Se loukkaa niin tunteita, tiedän sen omasta surullisesta kokemuksestani... Teen jälkeen Diana ja minä keitimme nekuja. Nekut eivät tulleet oikein hyviä; se johtui kai siitä, ettei Diana enkä minä ollut keittänyt sellaisia ennen. Minun piti sekoittaa pataa. Dianan voidellessa paperimuotteja, ja silloin unohdin sen kokonaan ja annoin sen palaa pohjaan, ja sitten panimme muotit eteisen lattialle jäähtymään, ja kissa astui yhteen muottiin, niin että olimme pakotetut viskaamaan sen pois... Mutta kamalan hauskaa se oli joka tapauksessa. Sitten pois lähtiessäni rouva Barry pyysi minun käymään heillä niin usein kuin voin, ja Diana seisoi ikkunassa ja heitti lentosuukkoja jälkeeni koko matkan aina Rakastavaisten polulle asti. Vakuutan Marillalle, että olen oikein halukas rukoilemaan tänä iltana, ja aion myös sepittää aivan uuden, kauniin iltarukouksen oikein kiittääkseen Jumalaa.

XIX.

MUUAN KONSERTTI, MUUAN ONNETTOMUUS JA MUUAN TUNNUSTUS.

— Marilla, saanko käväistä Dianan luona pikimältään? kysyi Anna ja tuli kiireesti alas vinttikamaristaan eräänä helmikuun iltana.

— En käsitä, mitä sinulla on tekemistä ulkona pimeässä tähän aikaan päivästä, sanoi Marilla ynseästi.
— Sinä ja Dianahan tulitte yhdessä koulusta kotiin ja seisotte sitten vielä lisäksi puoli tuntia lumessa pelkästään lörpöttelemässä. Sinulla ei voine olla niin erinomaisen tärkeätä puhuttavaa hänen kanssaan.

— On toki, hänhän tahtoo tavata minua, sanoi Anna rukoilevalla äänellä. — Hänellä on jotain hyvin tärkeätä sanottavaa minulle.

— Kuinka sen tiedät?

— Hän antoi minulle juuri merkin ikkunastaan. Olemme sopineet tavasta antaa merkkejä kynttilöillämme ja suurilla pahvipalasilta. Panemme kynttilän ikkunalaudalle ja vilkutamme — aivan kuin majakka! — kuljettamalla pahvilevyä edestakaisin sen edessä. Valonväläykset merkitsevät eri asioita sen mukaan, miten monta niitä on. Se oli minun keksintöni, Marilla.

— Sen voin helposti arvata, sanoi Marilla. — Ja jonakin kauniina päivänä te annatte merkkejä palavilla ikkunaverhoilla.

— O-oh! Emme toki, olemme niin varovaisia, Marilla. Ja se on niin huvittavaa. Kaksi välähdystä merkitsee: "oletko siellä?" Kolme merkitsee "kyllä", ja neljä "ei". Viisi välähdystä merkitsee: "tule tänne niin pian kuin suinkin, sillä minulla on jotain tärkeätä sanottavaa sinulle." Diana on juuri äsken lähettänyt viisi välähdystä, ja minua kiduttaa halu saada tietää, mitä se merkitsee.

— No niinpä sinun ei ole tarvis kauempaa kestää kidutusta, sanoi Marilla ivallisen näköisenä. — Saat mennä, mutta sinun on oltava täällä kymmenen minutin kuluttua, muista se.

Anna muisti ja palasi takaisin määrätyn ajan kuluttua, vaikkakaan ei luultavasti kukaan kuolevainen koskaan tule saamaan tietää, mitä hänelle maksoi suorittaa tuo tärkeä keskustelu Dianan tähdellisten tiedonantojen ohella lyhyessä kymmenen minutin ajassa. Nuoret neidit käyttivät sen ainakin mahdollisimman tarkoin.

— Oi Marilla, voitteko ajatella! Tiedättehän, että huomenna on Dianan syntymäpäivä. Ja nyt hänen äitinsä on sanonut hänelle, että hän saisi pyytää minut mukaansa kotiin suoraan koulusta, ja sitten saisivat olla siellä yötä! Ja hänen serkkunsa tulevat Newbridgestä suurella heinäpäivällä, jonka alle he ovat asettaneet jalakset, mennäkseen keskustelukulubille ja raittiustalolla pidettävään konserttiin huomenillalla. Ja he ottaisivat Dianan ja minut mukaansa konserttiin — jos Marilla antaa minun mennä, tietenkä. Ja saanhan kai mennä? Oi, olen niin hirveän jännityksessä!

— Rauhoituhan, sillä sinä et saa mennä. Sinä voit paljon paremmin kotona omassa vuoteessasi, ja mitä tuohon konserttiin tulee, niin on se pelkkää pötyä, ja pikkutyöillä ei ole mitään tekemistä sellaisissa tilaisuuksissa, jotka venyvät myöhään yöhön.

— Oi, tämähän on sellainen erikoinen tapaus, pyysi Anna, itkuun purskahtamaisillaan. — Dianalla on vain yksi ainoa syntymäpäivä vuodessa. Syntymäpäiväthän eivät todellakaan ole mitään tavallisia, Marilla. Prissy Andrews lausuu "Iltakellon ääni helää" — se on sellainen kaunis ja opettavainen runo, Marilla, olen varma siitä, että minulle tekisi hyvin hyvää kuulla sitä... Ja kuoro laulaa neljä niin perin kaunista ja juhlallista laulua, jotka voisivat olla melkein yhtä hyvin virsiä. Ja pastori on avustajana — niin niin, ihan todella, hän lausuu meidät kaikki tervetulleiksi... Sehän on melkein kuin saarna. Kiltti, pikku Marilla kulta, saanhan mennä?

— Etkö ole kuullut, mitä sanoin, Anna? Riisu kengät jalastasi ja mene nukkumaan! Kello on yli kahdeksan.

— On vain eräs pikku asia vielä, Marilla, sanoi Anna, ilme kuten sellaisella, jonka täytyy käydä käsiksi viimeiseen keinoon. — Dianan äiti on sanonut, että saamme nukkua vierashuoneen vuoteessa. Ajatelkaa, mikä kunnia teidän pikku Annallenne saada nukkua vierashuoneen vuoteessa!

— Siitä kunniasta saat kun saatkin luopua. Mene nyt nukkumaan, Anna, ja päästä minut kuulemasta enempiä kättämisiä.

Kun Anna kyynelten valuessa pitkin poskiaan surullisena oli kadonnut rappusia ylös, avasi Matthew, joka näennäisesti oli istunut torkuksissaan sohvalla koko keskustelun ajan, silmänsä ja sanoi varmalla äänellä:

— Marilla, minun mielestäni sinun pitäisi antaa hänen mennä.

— Sitä en tee, vastasi Marilla. — Kenen asia on kasvattaa lasta, sinun vai minun?

— Sinun, myönsi Matthew.

— No miksi sitten sekaannut asiaan?

— En sekaannu — mutta minulla voi kai silti olla oma mielipiteeni. Ja mielipiteeni on, että sinun pitäisi antaa Annan mennä.

— Niin, sinun mielestäsi minun kylläkin pitäisi antaa Annan mennä vaikka kuuhun, jos se pälkähtäisi hänen päähänsä, vastasi hänen sisarensa. — Jos olisi kysymyksessä vain nukkua yö Dianan luona, niin voisin kai antaa myöten. Mutta tuo iltahuuttelu ei ole minun makuni mukaista. Hän vilustuu varmasti, jos hän menee sinne, ja sitten hän saa päänsä täyteen joutavuuksia, niin että hän joutuu pois tasapainosta koko viikoksi. Minä tiedän parhaiten mitä ainesta hän on ja kuinka paljon hän kestää, Matthew.

— Minun mielestäni sinun pitäisi antaa Annan mennä, toisti Matthew samalla varmalla äänellä.

Mielipiteittensä perustelujen esittäminen ei ollut hänen vahvoja puoliaan, mutta kylläkin itsepintaisesti kiinni pitäminen. Marilla huokasi toivottoman näköisenä ja vaipui äänettömyyteen.

Seuraavana aamuna, kun Anna parhaillaan pesi aamiaislautasia, pysähtyi Matthew latoon menessään sanoakseen taas sisarelleen:

— Minun mielestäni sinun pitäisi antaa Annan mennä, Marilla.

Hänen sisarensa kasvot puhuivat parin sekunnin ajan asioita, joita ei ehkä pidä pukea sanoiksi. Sitten hän taipui välttämättömyyteen ja lausui tuikealla äänellä:

— Menköön sitten, koska sinä et nähtävästi muuten saa rauhaa.

Anna syöksyi ulos pienestä pesuhuoneesta vettävaluva pesuriepu kädessä.

— Oi, Marilla, Marilla, sano se vielä kerran!

— Enkä sano, yksi kerta on enemmän kuin tarpeeksi. Tämä on Matthew'n työtä, ja minä pesen käteni. Jos saat keuhkokuumeen, kun nukut vieraassa vuoteessa, ja kömmit ulos tuosta kuumasta salista keskiyöllä, niin älä syytä minua, syytä Matthew'ta! Mutta oletko aivan päästäsi sekaisin, Anna, kun seisot siinä ja annat pesuveden valua virtanaan lattialle? En ikinä ole nähnyt tuollaista hutilusta!

— Ah, tiedän kyllä, että usein käyttäydyn hirveän huonosti, sanoi Anna katuvaisena. — Minä kuhnin ja kähnin ja teen kaikki hullusti... Tuon sisään vähän hiekkaa ja hankaan likapilkut pois ennen kouluun menoani. Oi, Marilla, olin niin sydämestäni kiintynyt tuohon konserttiin... En ole koskaan koko elämässäni ollut missään konsertissa, ja kun muut tytöt puhuvat sellaisesta koulussa, tunnen olevani niin ymmällä. Te ette voinut tietää, miltä se minusta tuntui, Marilla, mutta Matthew, hän tiesi... Matthew ymmärtää minua, ja on niin hauskaa saada ymmärtämystä, Marilla.

Anna oli liiaksi innoissaan ja kiihtynyt ajatellessaan kaikkea sitä hauskaa, joka häntä odotti, ollakseen oikein oma itsensä koulussa. Hän antoi Gilbert Blythen vastata koko luokalle tehtyihin kysymyksiin, ja laskennossa hän oli sekapäisempi kuin konsanaan. Nämä vastoinkäymiset olisivat kuitenkin harmittaneet Annaa koko joukon enemmän, ellei hänellä olisi ollut lohdutuksenaan konsertti ja vierashuoneen vuode. Hän ja Diana pakisivat siitä lakkaamatta koko päivän, niin että jos opettaja olisi ollut tarkempi vaatimuksissaan kuin herra Phillips, ei heille varmastikaan olisi käynyt hyvin.

Anna tunsu, että hän ei olisi voinut kestää sitä, ettei hänkin olisi päässyt konserttiin, sillä koulussa aivan yksinkertaisesti ei muusta puhuttukaan.

Avonlean keskusteluklubi, joka kokoontui joka toinen viikko kaiken talvea, oli järjestänyt useita pienempiä maksuttomia huvitilaisuuksia, mutta tästä piti tulla jotain paljon suurenmoisempaa; sisäänpääsymaksu oli kymmenen senttiä, ja näiden rahojen piti tulla kirjaston hyväksi. Avonlean nuorisio oli harjoitellut useita viikkoja, ja erikoisen innostuneita olivat koululapset, joilla kaikilla oli vanhempia veljiä tai sisaria, joiden piti olla avustamassa. Joka ainoa koulun oppilas, joka oli täyttänyt yhdeksän vuotta, toivoi saavansa mennä, paitsi Carrie Sloane, jonka kovasydäminen isä oli samoin ennakkoluuloinen kuin Marilla Cuthbert konsertteihin ja "yökuhnaileihin" nähden, kuten hän sanoi. Carrie itki raamatunhistoriansa ääressä koko iltapäivän ja piti elämää taakkana.

Annan ilonpito alkoi heti kun koulutunnit olivat päättyneet, ja se kohosi sitten lakkaamatta, kunnes se saavutti aivan aavistamattoman huippukohtansa itse konsertin aikana.

Pikku tytöt pyydettiin teelle Dianan kotiin — "aivan kuin aikaihmiset" — ja sitten seurasi mieluisa pukeutumispuuha Dianan pienessä suojassa yläkerrassa. Diana pörrötti Annan otsatukan, niin että olisi voinut luulla, että sen alla oli täytetukkaa, ja Anna solmi Dianan korvaruusukkeeseen sellaisella hienostuneella maulla, mikä oli vain hänen sormilleen mahdollista. Sitten he koettelivat varmaankin puolta tusinaa eri tapaa järjestää niskatukkaa, että se näyttäisi mahdollisimman "fiksulta". Viimein he olivat valmiit, poskilla heleä puna ja silmät loistaen iloista odotusta.

Täytyy myöntää, että Anna tunsu vähäisen pistoksen sydämessään verratessaan sileätä mustaa puuvillasatiinihamettaan ja jokseenkin kömpelötekoista harmaata päällysnuttuaan Dianan sievään turkislakkiin ja siroon pikku nuttuun. Mutta hän muisti ajoissa, että hänellä oli mielikuvitusta ja ymmärsi heti käyttää sitä hyväkseen.

Sitten saapuivat Dianan serkut, Murrayn tytöt Newbridgestä, ja he sulloutuivat kaikki yhdessä suureen häkkiin, joka kulki jalaksilla, syvään hautautuneina pehmeisiin vällyihin ja olkiin. Anna nautti ajomatkasta raittiustalolle; reki liukui niin kevyesti kotia, tasaisia teitä myöten, ja lumi narisi hevosen kavioitten alla. Oli komea auringonlasku ja lumipeittoiset kummut ja S:t Lorenzolahden sinisenmusta vesi kimaltelivat ja hohtivat kuin valtava helmiäis- ja safiirimalja, ääriään myöten täynnä viiniä ja tulta.

Kulkusten kilinää ja etäältä kuuluvaa naurua, jonka olisi melkein voinut luulla metsän keijujen aiheuttamaksi, kuului kaikilta tahoilta.

— Oi, Diana, kuiskasi Anna, painaen Dianan puolihansikkaan peittämää kättä rekivällyn alla, eikö kaikki tyyni ole kuin ihanaa unta? Olenko todellakin saman näköinen kuin tavallisesti? Tunnen itseni niin toisenlaiseksi, että sen mielestäni pitäisi ehdottomasti näkyä ulkomuodostani.

— Olet erittäin suloisen näköinen, sanoi Diana, joka äskettäin oli saanut kohteliaisuuden eräältä serkultaan ja arveli, että hänen pitäisi antaa sen mennä eteenpäin. — Sinulla on mitä kaunein väri.

Illan ohjelman muodosti sarja pelkkiä "karmivia" ihanuuksia — ainakin yhdelle salin kuulijakunnasta, joka siirtyi toisesta autuaallisesta tunnelmasta toiseen. Kun Prissy Andrews, puettuna heleämpunaiseen silkkipuseroon, helminauha pyöreän valkean kaulansa ympärillä ja eläviä neilikoita hiuksissa — huhu kertoi, että opettaja oli lähettänyt noutamaan niitä koko tuon pitkän matkan kaupungista saakka häntä varten — nousi korokkeelle ja lausui, mitä tapahtui yössä, "min tummuuteen ei ykskään tähti tuika", vapisi Anna jännityksestä ja osanotosta; kun kuoro lauloi "Yli niityn kukkasarjain", katseli Anna kattoon, ikäänkuin se olisi ollut täyteen maalattu enkelinpäitä, ja kun sitten Tom Sloane sanoi ja elein esitti "Tuhman Jussin markkinaretken", nauroi Anna niin, että hän houkutteli kaikki ympärillään olijatkin nauramaan, enemmän siksi, että oli niin herttaisen hauskaa katsella häntä kuin siksi, että olisi pannut arvoa tuolle jokseenkin kuluneelle markkinasukkeluudelle.

Ja kun herra Phillips esitti Marcus Antoniuksen monologin Cesarin ruumiin ääressä ja antoi äänelleen mitä sydäntäjärryttävimmän sävyn — katsoen joka lauseen lopussa Prissy Andrews'iin — tunsu Anna, että hän voisi nousta ja ryhtyä kapinaan siinä paikassa, jos vain yksi ainoakin Rooman kansalainen näyttäisi esimerkkiä...

Vain yksi ainoa ohjelmanumero ei voinut herättää hänen mielenkiintoaan. Kun Gilbert Blythe lausui "Linna Reinillä", otti Anna esiin Rhoda Murrayn lainakirjan ja luki sitä, kunnes hän oli lopettanut, ja hän istui jäykkänä ja liikkumattomana Dianan taputtaessa käsiään, kunnes niitä poltti ja pakotti.

Kello oli yksitoista, kun he tulivat kotiin, nautinnoista kylläisinä, mutta onnellisina siitä tietoisuudesta, että heillä vielä oli jäljellä huvi jutella keskenään kaikesta, mitä he olivat nähneet ja kuulleet. Kaikki näyttivät nukkuvan, ja talo oli pimeä ja äänetön. Anna ja Diana sipsuttivat varpaillaan eteiseen, pitkään ja kapeaan huoneeseen, josta vei ovi vierashuoneeseen. Eteisessä oli miellyttävän lämmin, ja huonetta valaisi vielä himmeästi melkein loppuunpalaneen takkatulen hohde.

— Riisuutukaamme täällä, sanoi Diana. — Täällä on niin lämmintä ja suloista.

— Eikö olekin ollut äärettömän hauskaa? huokasi Anna ihastuneena. — Ajatteles, miten hienoa saada nousta korokkeelle ja lausua! Luuletko, että meitä milloinkaan pyydetään sitä tekemään, Diana?

— Kyllä, tietysti, myöhemmin. He tahtovat aina suuria tyttöjä ja poikia lausumaan. Gilbert Blythe lausuu usein, ja hän on vain kaksi vuotta meitä vanhempi. Oi, Anna, kuinka voitkaan istua siellä ja olla olevinasi, ikäänkuin et kuuntelisikaan häntä? Kun hän tuli riviin "On toinen tyttö muudan, sisko ei hän mulle..." niin katsoi hän suoraan alas sinuun.

— Diana, sanoi Anna arvokkaasti, sinä olet tosin paras ystäväni, mutta en edes sinun voi sallia puhua minulle tuosta... henkilöstä. Onko sinulla yöpaita ylläsi? Juoskaamme siis kilpaa nähdäksemme, kuka tulee ensin vuoteeseen!

Ehdotus oli Dianalle ylen mieluinen. Molemmat pienet valkopukuiset olennot lensivät pitkän huoneen läpi ja vierashuoneen oven kautta, jonka he hiljaa olivat avanneet etukäteen, ja hypähtivät melkein samaan aikaan valtavalla loikkauksella leveään vuoteeseen. Ja silloin — liikkui jotain hyvin suurta ja paksua heidän allaan, kuului puhkumista ja voittoa, ja joku kirkkaisi puoleksi tukahtuneella, kiukkuisella äänellä:

— Mitä maailmassa tämä merkitsee?

Anna ja Diana eivät koskaan päässeet selvytyteen siitä, miten he tulivat alas vuoteesta ja huoneesta ulos. He tiesivät vain, että uuden, kauhistuneen rientomarssin jälkeen he olivat vapisevina ja varpaillaan hiipien yläkerrassa.

— Oi, kuka se oli, — mitä se oli? kuiskasi Anna, hampaat kalisten kylmästä ja säikähdyksestä.

— Se oli Josephine täti, lähätti Diana tukehtumaisillaan naurusta. — Oi, Anna, se oli Josephine täti — miten hän nyt sitten lieneekin tullut sinne. Se oli hirveätä — se oli todellakin hirveätä — mutta oletko koskaan ollut mukana niin hausassa jutussa, Anna?

— Kuka on Josephine täti?

— Hän on isän täti ja asuu Charlottetownissa. Hän on kauhean vanha — varmaankin yli seitsemänkymmenvuotias — enkä luule, että hän on koskaan ollut pikku tyttö. Odotimme häntä tänne käymään, vaikka emme näin pian. Hän on kauhean pikkumainen ja kursaileva ja tulee nostamaan hirveän melun tästä, sen tiedän. Niin, nyt saamme mennä nukkumaan Minnie Mayn luokse, eikä kukaan ihminen usko, miten hän potkii...

Neiti Josephine Barry ei tullut aamukahville seuraavana päivänä.
Rouva Barry hymyili ystävällisesti molemmille pikku tytöille.

— No, oliko teillä hauskaa eilen illalla? Koetin pysyä hereillä, kunnes tulitte kotiin, sillä tahdoin kertoa teille, että Josephine täti oli tullut ja että teidän vuoteenne olivat yläkerrassa. Toivottavasti ette häirinneet kilttiä vanhaa tätiämme, Diana.

Diana vaikeni varovaisesti, mutta hän ja Anna vaihtoivat varkain syyllisennäköisinä hymyilyjä pöydän yli. Anna kiiruhti kotiin aamiaisen jälkeen ja jäi siten onnelliseen tietämättömyyteen siitä kotoisesta rajuilmasta, joka pian räjähti Barryn perheen päitten yläpuolella. Mutta iltapuoleen lähetti Marilla hänet asialle rouva Lynden luo.

— Vai niin, sinä ja Diana siis miltei säikäytitte kuoliaaksi vanhan neiti Barryn eilen illalla? sanoi rouva Lynde ankaralla äänellä, mutta veitikkamainen pilkahdus silmässä.

— Rouva Barry pistäytyi täällä äsken Carmodyyn mennessään. Hän oli pahoillaan ja suuttunut. Vanha neiti Barry oli kauhean pahalla päällä, kun hän nousi ylös aamulla, ja silloin on leikki kaukana, niin paljon tiedän minä. Ja Dianan kanssa hän ei tahtonut puhuaakaan.

— Se ei ollut Dianan syy, sanoi Anna katuvaisena.

— Syy oli minun. Minä sen keksin, että juoksisimme kilpaa eteisen päästä päähän nähdäksemme, kuka voisi olla ensiksi vuoteessa.

— Sen tiesin! sanoi rouva Lynde tyytyväisin ilmein, kuten ainakin profeetalla, jonka ennustus on käynyt toteen.

— Tiesin, että tuo ajatus oli sinun aivoistasi kotoisin. Niin niin — pienet syyt, suuret seuraukset! Vanha neiti Barry tuli viipyäkseen koko kuukauden, ja nyt hän sanoo, että hän ei viivy päivääkään kauemmin, vaan lähtee takaisin kaupunkiin huomenna, huolimatta sunnuntaista ja kaikesta... Hän olisi lähtenyt tänään, jos hevonen olisi ollut vapaa. Nii-in, Anna! Ja hän oli luvannut kustantaa Dianalle neljännesvuoden pianotunnit, mutta nyt kai se kaikki raukenee tyhjiin... Ei hän halua tehdä mitään tuollaisen villikissan hyväksi!... Barrylla on kai tänään ollut kuumat paikat, arvaan minä. Vanhatäti on rikas, ja he tahtovat mistä hinnasta tahansa pysyä hänen suosiossaan. Tätä ei rouva Barry tietystikään sanonut minulle, mutta minä ymmärrän kokolailla ihmisluontoa, sanon minä.

— Minulla sitten on surkean huono onni, valitti Anna.

— Aina minä satun tuottamaan ikävyyksiä itselleni ja parhaille ystäväilleni — niille, joiden puolesta muuten tahtoisin vuodattaa sydänvereni... Voitteko sanoa minulle, mitä minun on tehtävä, rouva Lynde?

— Se johtuu siitä, että sinä olet niin huimapäinen etkä ajattele nenääsi pitemmälle, lapsi... Jos saat päähänpiston, niin se on heti toteutettava päätäpahkaa, kuinka mieletön se sitten lieneekin.

— Niin, mutta juuri siinä onkin suurin hauskuus, väitti Anna. — Jokin ajatus syntyy aivoissa — niin hauskana ja nokkelana — se on toteutettava heti verekseltään... Jos tuhlaa aikaa arveluihin, livahtaa koko juttu käsistä. Ettekö itse ole koskaan huomannut sitä, rouva Lynde?

Ei, rouva Lynde ei ollut huomannut. Ja hän ravisti viisasta päätään.

— Sinun täytyy oppia ajattelemaan hiukan, Anna, siinä koko juttu. Sinä voit totta tosiaan tietämättäsi syöksyä suurempiinkin vaaroihin kuin siististi laitettuun vierashuoneen vuoteeseen.

Rouva Lynde nauroi hyvántahtoisesti pienelle sukkelalle kokkapuheelleen, mutta Anna istui miettiväisenä. Kun hän oli sanonut rouva Lyndelle jäähyväiset, suuntasi hän kulkunsa suoraan sänkipeltojen poikki Mäntymäelle. Diana tuli häntä vastaan keittiön ovesa.

— Oliko hän kauheasti suuttunut, teidän Josephine tätinne? kuiskasi Anna.

— Kyllä, sen saat uskoa, vastasi Diana hihitystään hilliten ja luoden pelokkaan katseen olkansa yli lukittuun salinoveen. — Hän oli niin vihainen, että hän ihan hyppi. Ja kuinka hän torui, Anna! Hän sanoi, ettei hän ikinä ole nähnyt näin huonosti kasvatettua tyttöä ja että vanhempieni pitäisi hävetä

minun vuokseni... Hän aikoo lähteä huomenna, sanoo hän. Ja minulle se on aivan samantekevää — mutta ei isälle ja äidille.

— Miksi et sanonut heille, että minä olin saanut aikaan koko kommelluksen? kysyi Anna.

— Voitko uskoa minusta jotain sellaista? sanoi Diana loukkaantuneena. — Minä en ole mikään juorukello minäkään, ja minä olin aivan yhtä syyllinen kuin sinäkin.

— No niin, silloin puhun itse siitä hänelle, sanoi Anna päättäväisesti.

Diana tuijotti.

— Anna Shirley, sitä et tarkoita!... Sinä olet mieletön — hän syö sinut elävältä.

— Älä nyt tee minua pelokkaammaksi kuin jo olen! pyysi Anna. — Niin, minä tiedän nyt, miltä tuntuu astua leijonanhäkkiin... Mutta minun täytyy tehdä se. Syy oli minun, ja se täytyy minun nyt tunnustaa. Onneksi minulla on ollut aika paljon harjoitusta tunnustamistyössä...

— Niin, hän istuu salissa, sanoi Diana. — Voit mennä sisään, jos sinua se huvittaa. Minä en uskaltaisi. Enkä luule sinun saavan aikaan niin hituistakaan.

Tämän rohkaisun jälkeen Anna kokosi kaiken rohkeutensa, meni päättäväisesti salin ovelle ja naputti varovasti. Terävä "sisään!" oli seurauksena.

Neiti Josephine Barry, laihana, jäykkänä ja pyntättynä istui kutoen tarmonsia takaa tulen ääressä. Hänen kiukkunsa ei suinkaan ollut vielä jäähtynyt, ja hänen silmänsä katsoivat tiukasti kultasankaisten silmälasien läpi. Hän kääntyi ympäri tuolissaan, odottaen näkevänsä Dianan. Sen sijaan hänen katseensa kohtasi kalpeaposkisen tytön, jonka suuret silmät ilmaisivat omituista epätoivon ja aran kauhun sekotusta.

— Mikä kapine sinä olet? kysyi Josephine Barry ilman muita muodollisuuksia.

— Olen Vihervaaran Anna, sanoi pieni vieras vapisevalla äänellä, pannen kätensä ristiin hänelle ominaisella eleellä. — Ja hyvä neiti, tulen tunnustamaan.

— Tunnustamaan mitä?

— Että oli yksinomaan minun syy, että me hyppäsimme teidän vuoteeseen eilen illalla. Minä juuri sen keksin. Diana ei koskaan olisi ajatellut mitään sellaista, siitä olen varma. Diana on hyvin siivo ja hieno tyttö, neiti Barry. Niin että sen vuoksi on hyvin väärin syyttää häntä, sitä te ette saa tehdä.

— En saa? Hm!... Parhaan temppunsa Anna todellakin teki hypätessään! Ja kaiken huippu on, että sellaista voi tapahtua kunniallisessa ja säädylisessä talossa!

— Mutta mehän vain leikimme, puhkesi Anna taas puhumaan. — Minun mielestäni teidän pitäisi antaa meille anteeksi, neiti Barry, nyt kun olemme pyytäneet sitä. Suokaa anteeksi ainakin Dianalle, olkaa niin kiltti, ja antakaa hänen saada pianotunteja. Diana on iloinnut niin kovin saadessaan oppia soittamaan, ja minä tiedän parhaiten, miltä tuntuu iloita jostain asiasta etukäteen ja sitten jäädä ilman sitä. Jos teidän täytyy olla jollekin loukkaantunut, niin olkaa loukkaantunut minulle! Ennen maailmassa olin tottunut siihen, että ihmiset olivat minulle epäystävällisiä, joten voin sietää sitä paljon paremmin kuin Diana.

Vanhan neidin silmät olivat kadottaneet paljon terävää ilmeestään, ja ne olivat sen sijaan alkaneet tuikkia, ikäänkuin hän olisi tuntenut olevansa huvitettu. Mutta hän sanoi kuitenkin sangen ankarasti:

— Minun mielestäni ette voi puolustautua sillä, että vain leikitte. Kun minä olin nuori, saivat totta tosiaan pikku tytöt välttää sellaista leikkiä. Sinä et tiedä, mitä merkitsee, kun pitkän ja vaivalloisen matkan jälkeen herää suloisesta unestaan siihen, että kaksi suurta tytönköntystä tulla romahtaa niskaan.

— En tiedä sitä, mutta voin kuvitella, sanoi Anna innokkaasti. — Olen varma siitä, että sen on täytynyt olla hyvin häiritsevää... Mutta asettukaahan meidän tilallemme, neiti Barry. Onko teillä mielikuvitusta? Sillä silloin se käy päinsä helpommin. Me emme tienneet, että vuoteessa nukkui ketään ihmistä, ja te säikäytitte meidät miltei kuoliaaksi. Se on kauheimpia tapauksia, mitä koskaan olen kokenut... Emmekä me saaneetkaan nukkua vierashuoneen vuoteessa, kuten meille oli luvattu... Te olette varmaankin tottunut nukkumaan vierashuoneessa. Mutta koettakaahan kuvitella, miltä teistä tuntuisi, jos olisitte pieni orpo tyttönen, jonka osalle ei koskaan olisi tullut sellaista kunniaa...

Terävä katse oli tällä haavaa kokonaan kadonnut. Neiti Barry päästi kun päästikin kuuluville naurahduksen — äänen, joka saattoi Dianan, siinä kun hän seiso keittiön oven ulkopuolella odottaen

mykän tuskan vallassa, huoahamaan syvään helpotuksesta.

— Pelkään, että minun mielikuvitukseni on hieman hidas — on niin pitkä aika siitä kun olen sitä käyttänyt, sanoi täti. Kaikki riippuu katsantotavasta... Istuppas nyt ja kerro vähän, mikä sinä oikein olet miehiäsi.

— Anteeksi, mutta en voi sitä tehdä, vastasi Anna suurella varmuudella. — Tekisin sen mielelläni, sillä te näytätte mielenkiintoiselta naiselta ja te ehkä voisitte olla vieläpä sukulaissielukin, vaikka se ei olekaan luultavaa... Mutta minun on mentävä kotiin neiti Marilla Cuthbertin luo. Hän on hyvin hyvä neiti, joka on ottanut minut luokseen kasvattaakseen minut. Hän panee parastaan, mutta kehoa jälkeä siitä sittenkin tulee. Te ette saa panna syytä hänen niskoilleen siitä, että minä hyppäsin vuoteeseen. Mutta ennenkuin lähden, tahtoisin vain mielelläni tietää, annatteko anteeksi Dianalle ja jättekö Avonlea'hin niin kauaksi aikaa kuin aioitte alunpitäin.

— Ehkä jään, jos sinä tulet välistä tänne minua tervehtimään.

Samana iltana Josephine täti antoi Dianalle hopeisen rannerenkaan riippuvine hopeasydämineen ja kertoi perheen vanhemmille jäsenille, että hän oli purkanut matkalaukkunsa.

— Olen päättänyt viipyä vain tullakseni lähemmin tuntemaan tuon Vihervaaran tyttöletukan, sanoi hän aivan suorasukaisesti. — Hän huvittaa minua, ja minun iälläni tapaa harvoin huvittavaa ihmistä.

Marihan ainoa ajatus, kun hän kuuli jutun, oli: "Mitäs minä sanoin!"

— Mutta ei kenenkään muun kuin Matthew'n korva kuullut sitä.

Josephine täti viipyi kuukautensa päähän ja vielä pitemmältäkin. Hän oli miellyttävämpi vieras kuin tavallisesti, sillä Anna piti häntä hyvällä tuulella. Heistä tuli maailman parhaat ystävät.

Kun neiti Barry meni kotiinsa, sanoi hän:

— Muistakin, Anna, että kaupunkiin tullessasi tulet minua tervehtimään, ja sinä saat maata ja nukkua minun kaikkein parhaassa vierasvuoteessani, sen lupaan.

— Josephine täti oli kuitenkin sukulaissielu, kun kaikki käy ympäri, uskoi Anna Marillalle. — Sitä en voinut uskoa ensi näkemältä, mutta se hän on. Siitä ei pääse perille heti paikalla, kuten Matthew'ssa, mutta tovin kiiltua sen huomaa. Sukulaissielut eivät sentään ole niin harvinaisia, kuin ensin luulin...

XX.

MIELIKUVITUKSEN HARHAPOLKUJA.

Kevät oli vielä kerran palannut Vihervaaralle — kaunis, vaikka oikullinen ja epäröivä kanadalainen kevät. Se viipyi koko huhtikuun ja toukokuun ja tarjosi sarjan suloisia, lauhkeita päiviä, ruusunhohteisia auringonlaskuja, jälleenheräämisen ihmeitä ja versovaa kasvullisuutta. Vaahterat Rakastavaisten polun varrella olivat täynnä punaisenruskeita nuppuja, ja pienet poimuiset sanajalat putkahtelivat esiin Metsänymfin lähteen ympärillä.

Ylhäällä metsikössä herra Sloanen talon takana puhkesivat kielot kukkaan, keinutellen hennoissa varsissaan pikku kelloja ja levittäen mitä ihaninta tuoksua. Kaikki koulun pojat ja tytöt olivat olleet ulkona niitä poimimassa eräänä aurinkoisena iltapäivänä, ja nyt he kulkivat kotiin kuulaassa iltahämässä, jossa kaikki äänet kuuluvat niin selvästi, kädet ja korit täynnä kukkavihkoja.

Käy sääliksi ihmiset, jotka elävät sellaisessa maassa, jossa ei ole kieloja, sanoi Anna. — Diana sanoo, että heillä on ehkä jotain vielä parempaa kuin kielot, vai mitä, Marilla? Ja sitten Diana sanoo, että elleivät he tunne niitä, niin eivät he voi kaivatakaan niitä. Mutta se on minun mielestäni kaikkein surullisinta. Ajatteles Marilla — olla tietämättä, minkälaisia kielot ovat, ja kaipaamatta niitä!...

Meillä oli tänään hurjan hauskaa, Marilla! Söimme voileipiämme sammalenpeittämässä laaksossa erään vanhan kaivon luona — sellainen romanttinen paikka! Charlie Sloane sanoi, että Arty Gillis ei uskaltaisi hypätä sen yli, ja silloin Artyn tietysti oli pakko hypätä, vaikka hän kasteli toisen housunlahkeensa. Herra Phillips antoi kaikki löytämänsä kielot Prissy Andrewsille, ja minä kuulin hänen sanovan: "suloista suloiselle." Sen hän on lainannut eräästä kirjasta, sen tiedän, mutta tarvitaan kuitenkin jonkun verran mielikuvitusta käyttääkseen sitä oikeassa paikassa... Oli myöskin eräs, joka tuli

tarjoamaan minulle kieloja, mutta minä sanoin: ei, kiitoksia... En voi sanoa teille tuon henkilön nimeä, sillä olen luvannut pyhästi, ettei se koskaan tule huulilleni.

Teimme kieloista seppeleitä ja kiedoimme ne hattujemme ympäri, ja kun tuli kotiin lähdön aika, niin kuljimme parittain pitkin tietä käsissämme suuret kukkavihkomme, ja laulelimme. Oi, miten hauskaa meillä oli, Marilla! Koko herra Sloanen talon väki tuli ulos meitä katsomaan, ja kaikki, jotka kohtasimme maantiellä, pysähtyivät ja katsoivat jälkeemme. Me herätimme oikein huomiota...

— Ei tarvita paljoakaan saadakseen houkat töllistelemään, arveli Marilla.

Kielojen jälkeen tuli orvokkien vuoro, ja koko Orvokkien laakso hohti niitä. Anna kulki sen kautta kouluun varovaisin askelin ja hellivin katsein, aivan kuin hän olisi polkenut pyhää maata.

— On ihmeellistä, uskoi hän Dianalle, kun kuljen Orvokkien laakson läpi, en välitä, vaikka Gil— vaikka joku muu pääsisi luokalla edelleni. Mutta koulussa istuessani, silloin on aivan toista, ja minä välitän siitä paljon. Minussa on niin monta erilaista Annaa. Välistä ajattelen, että siitä varmaankin johtuu, että saan aikaan niin paljon sotkua... Jos olisin vain yksi ainoa Anna, olisi paljon mukavampaa... Mutta ei puoliksikaan niin hauskaa.

Eräänä kesäkuuniltana, kun hedelmäpuutarhat jälleen olivat pukeutuneet heleimpään kukkaisasuunsa, kun sammakkojen kuoro helkytteli säveliään pienten hopeakellojen tavoin lammikossa Tumman, päilyvän aallokon yläpuolella ja ilma oli täynnä apilaniittyjen ja pihkalta tuoksuvien hongikkojen lemua, istui Anna päätyikkunassaan. Hän oli ahertanut läksyjensä ääressä, mutta oli tullut niin hämärä, ettei hän enää nähnyt lukea, ja hän oli vaipunut uneksimaan silmät auki. Hän katseli ulos Lumikuningattaren oksien lomitse, jotka vielä välkkyivät hohtavan valkeina kukkaterttuineen.

Pääasiallisesti oli pieni vinttikamari pysynyt muuttumattomana. Seinät olivat yhtä kylmän valkoiset, neulatyyny yhtä kova, keltaiset tuolit yhtä jäykät ja pyntätyt kuin ennenkin. Ja kuitenkin oli itse huoneen luonne muuttunut. Se oli täynnä elävää ja voimakkaasti sykkäilevää persoonallisuutta, joka tuntui läpitunkevan kaiken ja olevan aivan riippumaton koulutytön lukukirjoista ja puvuista ja nauhoista — vieläpä rikkinäisestä sinisestä tuopistakin, joka oli pöydällä täynnä omenankukkia. Oli kuin sen vilkkaan asukkaan kaikki unelmat, olipa hän sitten hereillä tai valveilla, olisivat ottaneet näkyväisen, vaikkakaan ei aineellista muotoa ja verhonneet alastoman huoneen mitä hellimmillä sateenkaarenhohde- ja kuutamovälkekedoksilla.

Vihdoin Marilla tuli rivakasti sisään mukanaan muutamia Annan vastasilitettyjä kouluesiliinoja. Hän ripusti ne tuolille ja istuutui huohtaen. Hänellä oli ollut sinä päivänä vaikea päänsärkynsä, ja vaikka se nyt oli jokseenkin ohi, tunsu hän olevansa "kerrassaan kuitti", kuten hän sanoi. Anna katsoi häneen kirkas katse täynnä osanottoa.

— Toivoisin todellakin, että minulla olisi päänsärky teidän sijastanne, Marilla. Olisin ilolla sietänyt sen teidän tähtenne.

— Kiitos vaan, mutta sinä olet tehnyt sen, mikä sinulle kuuluu tekemällä työt ja antamalla minun levätä, sanoi Marilla. — Sinä näytät oikein käyneen sukkasillasi ja tehneen vähemmän erehdyksiä kuin tavallisesti. Tietysti — sinun ei olisi tarvinnut tärkätä Matthew'n nenäliinoja.

Ja useimmat ihmiset, jotka panevat paistoksen uuniin lämmittääkseen sen päivälliseksi, ottavat sen kyllä ulos ja syövät sen, kun se on lämminnyt, sen sijaan että antavat sen jäädä sinne ja palaa mustalle karrelle. Mutta sinulla nyt on kerta kaikkiaan omat tapasi.

Marillan vaikea päänsärky saattoi hänet aina hieman "pippuriselle" tuulelle.

— Oh, se oli kovin ikävää, sanoi Anna katuvaisesti.

— En lainkaan ajatellut tuota paistosta siitä silmänräpäyksestä asti kuin pistin sen uuniin tähän hetkeen asti — vaikkakin minusta tuntui, että päivällispöydästä puuttui jotain...

Kun Marilla jätti taloushommat minun haltuuni aamulla, niin päätin oikein vakavasti pitää ajatukseni koossa ja olla "kuvittelematta" mitään... Ja kaikki kävi hyvin, kunnes panin paistoksen uuniin; silloin tulin ajatelleeksi piparkakkutaltoa ja noita-akkaa ja lapsia, jotka työnsivät hänet syvälle uuniin... Silloin unohdin paistoksen.

En tiedä tärkänneeni Matthew'n nenäliinoja! Koko ajan silittäessäni koetin keksiä nimeä uudelle saarelle, jonka Diana ja minä löysimme kauempaa puron yläjuoksun varrelta. Se on mitä hurmaavin paikka, Marilla. Siinä kasvaa kaksi vaahteraa, ja puro juoksee sen ympäri. Olemme vähän ajatelleet Victoria-saarta, vaikka se ei ole vielä päätetty... Mutta paistoksen ja nenäliinojen laita oli ikävästi. Olisin

tahtonut olla oikein erikoisen kiltti ja kelvollinen tänään, koska nyt on eräs vuosipäivä. Muistaako Marilla, mitä tapahtui tänä päivänä täsmälleen vuosi takaperin?

— En, en mitään erityistä.

— Oi, Marilla, juuri tänä päivänä tulin tänne Vihervaaralle. Sitä en koskaan unohda! Se oli käännekohta elämässäni... Mutta teidän mielestänne se ei luonnollisestikaan ollut mitään niin merkillistä. Nyt olen ollut täällä kokonaisen vuoden, ja olen ollut niin onnellinen!... Onhan selvää, että minulla on ollut huoleni, mutta ne voi koettaa unohtaa... Kadutteko te, että annoitte minun jäädä, Marilla?

— Johan nyt, katunut en ole, sanoi Marilla, joka joskus ihmetteli, kuinka hän oli voinut elää ennen Annan tuloa Vihervaaralle. — Sitä en ole tehnyt... Jos olet lopettanut läksysi, Anna, niin soisin mielelläni, että sinä käväisisit rouva Barryn luona ja pyytäisit häneltä lainaksi Dianan esiliinankaavoja.

— Ah — on — on niin pimeä... sanoi Anna.

— Pimeä? Vastahan hämärtää. Ja muuten — etkö ole usein juossut sinne pimeään tultuakin?

— Menen varhain huomenaamulla, sanoi Anna innokkaasti. — Nousen ylös auringon noustessa ja livistän sinne heti, Marilla.

— Mitä uusia metkuja nämä ovat, Anna? Tahdon saada kaavat leikatakseni uuden esiliinasi nyt tänä iltana. Mene heti paikalla ja liiku liukkaasti.

— Silloin on minun mentävä suurta valtatietä... sanoi Anna ja otti vastahakoisesti hattunsa.

— Suurta valtatietä — ja tuhlaisit kokonaisia puoli tuntia! Juokse nyt, muuten totta tosiaan saat nähdä toista!

— En voi mennä kummitusmetsän läpi, Marilla! huusi Anna aivan epätoivon vallassa.

Marilla tuijotti.

— Kummitusmetsän? Hourailenko sinä? Missä ihmeessä on kummitusmetsä?

— Puron takana oleva kuusikko, sanoi Anna kuiskaten kauhistuneena.

— Loruja! Täällä ei ole missään mitään kummitusmetsää! Kuka on pannut sellaisia typeryyksiä päähänne?

— Ei kukaan, vastasi Anna. — Diana ja minä olemme päätelleet, että metsässä kummittelee. Kaikki paikat näillä seuduilla ovat niin — niin — tavallisin. Me keksimme tämän saadaksemme hauskaa. Aloimme tämän kuvittelun huhtikuussa. Kummitusmetsässä on jotain niin romanttista, Marilla. Valitsimme kuusikon, koska sen sisällä on niin pimeätä. Oh, olemme kuvitelleet sellaisia kammottavia asioita, että hiukset voivat nousta pystyyn pääparassa... Siellä kulkee eräs valkopukuinen nainen edestakaisin puron rannalla juuri tähän aikaan ja väänтелеe käsiään ja kirkaisee kimakalla äänellä... Hän näyttäytyy, kun perheessä on odotettavissa joku kuolemantapaus. Ja erään pienen murhatun lapsen haamu harhailee viidakossa Satakielenpesän vaiheilla — se hiipii taaksesi ja laskee kylmät sormensa käteesi — näin! Oi, Marilla, minua väräyttää, kun vain ajattelenkin sitä... Ja päätön mies horjuu edestakaisin polkua pitkin, ja valkeat luurangot kahistelevat oksien lomissa... Oi, Marilla, en mistään hinnasta maailmassa haluaisi mennä kummitusmetsän läpi pimeään tultua. Olen varma siitä että valkoiset olennot kurkottautuisivat puitten takaa ja ottaisivat minut...

— En koskaan ole kuullut mokomaa, huudahti Marilla, joka oli kuunnellut hämmästyksestä mykkänä. — Anna Shirley, eihän toki liene tarkoituksesi sanoa minulle, että uskot kaikkiin noihin typeryyksiin, jotka itse olet sepittänyt.

— En aivan... änkytti Anna. — En usko ainakaan päiväsaikaan. Mutta pimeään tultua, Marilla, silloin on toista. Juuri silloin kummitukset ovat liikkeellä — mieluummin torstai-iltoina...

— Ei ole olemassa kummituksia, Anna.

— On toki, varmasti on, Marilla, huusi Anna innokkaasti. — Tiedän monta, oikein luotettavaa ihmistä, jotka ovat sellaisia nähneet. Charlie Sloane sanoo, että hänen isoäitinsä näki hänen isoisänsä ajavan lehmiä kotiin eräänä iltana, kun hän oli ollut haudattuna jo enemmän kuin vuoden. Ja Charlie Sloanen isoäiti, hän nyt ei tosiaankaan pane omiansa... Hän on uskonnollinen. Ja rouva Thomasin isää seurasi eräänä iltana koira, jolla oli hehkuvat silmät ja riippuva kieli, ja hän ymmärsi sen olleen veljensä hengen, joka tahtoi sanoa, että hän kuolisi yhdeksän päivän kuluttua. Hän ei kuollut, mutta hän kuoli kahden vuoden kuluttua, niin että sehän kävi kyllä yhteen, joka tapauksessa... Ja Ruby Gillis on

— En halua kuulla sanaakaan enempää, keskeytti Marilla terävästi. — Olen kauan ollut sitä mieltä, että sinä annat mielikuvituksillesi liian valtoimet ohjat, ja jos se nyt sepustelee tuollaisia sairaalloisia asioita, niin en voi enää kauempaa sitä suosia. Mene nyt tuossa paikassa Barrylle, kuten sanoin, ja rangaistukseksi sinun on mentävä juuri kuusikon läpi. Äläkä huoli tulla sitten minun luokseni puhumaan sanaakaan kummitusmetsästä.

Ei auttanut, vaikka Anna kuinka itki ja pyysi — ja itki ja pyysi hän täydellä todella, sillä hänen kauhunsa oli todellista. Hänen mielikuvituksensa oli tehnyt hänelle ilkeän kepposen ja kuusikko herätti hänessä pimeään tultua mitä suurinta kammoa. Mutta Marilla oli taipumaton. Hän saattoi vapisevaa henkiennäkijää lähteelle saakka ja käski hänen mennä suoraa päätä portaan yli kirkuvien valkopukuisten naisten ja päättömien ukkelien hämärille tyyssijoille.

— Oi, Marilla, kuinka voitte olla niin julma! nyhkytti Anna. — Miltä teistä tuntuisi, jos valkoinen olento tempaisi minut luokseen ja kantaisi minut pois?

— Minä otan sen vastuulleni, vastasi Marilla silmää räpäyttämättä. — Tiedät, että aina tarkoitan sitä mitä sanon. Parannan sinut totisesti siitä taudista, että kansoitat kunniallisen kuusikkomme kummituksilla. Kas niin, mars matkaan!

Anna lähti marssimaan — toisin sanoen, hän hoiperteli portaan yli ja jatkoi kulkuaan pitkin kammottavaa, hämää polkua toisella puolen. Anna ei koskaan unohtanut tuota kulkua. Katkerasti hän sai katua, että hän leikillä oli säilyttänyt itseään turhanpäiten. Hänen mielikuvituksensa aaveolennot tirkistelivät jokaisesta pimeästä varjosta hänen tiellään, ja ne ojensivat kylmiä, käpertyneitä kouriaan tarttuakseen kauhistuneeseen pikku tyttöön, joka oli ne manannut esiin.

Valkoinen tuohenpalanen, jonka tuulenpuuska lennätti ylös eräästä kuopasta ja edelleen yli kahisevien, kuihtuneitten lehtien, pysähdytti melkein hänen sydämensä sykkimästä. Kahden vanhan puun oksan pitkävetäinen natina, joka aiheutui niiden kihnutuksesta toisiaan vastaan, pusersi tuskan hien suurina helminä hänen otsalleen. Pimeässä räpyttelevät yölepakot olivat hänestä mustien kummitusten siipiä.

Tultuaan herra Bellin pellolle, hän lensi sen yli, ikäänkuin häntä olisi seurannut kokonainen sotajoukko ruumiittomia olentoja, ja hän saapui Barryn keittiön ovelle niin hengästyneenä ja uupuneena, että hän tuskin kykeni kuiskaten pyytämään esiliinan kaavaa. Diana ei ollut kotona, joten hänellä ei ollut mitään tekosyytä viipyä kauemmin. Ja jällellä oli siis kauhea paluumatka. Anna kulki sen silmät ummessa — mieluummin hän tahtoi kolhia itsensä kuuroksi ja sokeaksi oksia vasten kuin antautua vaaraan nähdä joku valkoinen olento... Kun hän viimein vapisevin polvin astui portaan palkeille, päästi hän pitkän helpotuksen huokauksen.

— Vai niin, kukaan ei vienyt sinua? sanoi tunteeton Marilla.

— Oi, Marilla, sanoi Anna hampaat kalisten, tästä lähtien olen a-aivan t-tyytyväinen tavallisiin m-metsiin...

XXI.

ANNAN UUSI MAUSTE.

— Meidän on varmaan pian kutsuttava tänne uusi pastorimme ja hänen nuori rouvansa teelle, sanoi Marilla mieltäväsesti. — He ovat olleet melkein kaikkialla muualla paitsi täällä. Annahan kun ajattelen! Ensi keskiviikkona sopisi hyvin. Mutta kuulehan, Anna, älä virka sanaakaan Matthew'lle siitä, sillä jos hän tietää, että vieraita on tulossa, niin hän keksii jonkun verukkeen pysyäkseen poissa sinä päivänä. Hän on niin tottunut siihen, ettei meidän vanha pastorimme koskaan välittänyt hänestä, että hänen mielestään tulee olemaan hyvin työlästä tutustella herra ja rouva Allantin kanssa — varsinkin rouvan, luonnollisesti.

— Minä vaikenen kuin muuri, vakuutti Anna. — Oh, Marilla, enkö saa leipoa kaakun siksi kuin he tulevat? Haluaisin niin mielelläni laittaa jotain hyvää herttaiselle papin rouvalle, ja nykyäänhän olen jo oikein kätevä leipomiseen.

Uusi pastori ja hänen rouvansa olivat nuori ystävällinen pari, vastavihittyjä ja koko sielustaan innostuneita valitsemaansa elämäntutsumukseen. Avonlea oli heti ottanut heidät avosylin vastaan. Sekä vanhat että nuoret pitivät hilpeästä ja ujostelemattomasta nuoresta pastorista, jolla oli niin palava työinto, ja lempeästä pikku rouvasta, josta nyt tuli pappilan valtiatar. Anna rakastui heti rouva Allaniin. Hän oli hänessä löytänyt uuden "sukulaissielun".

— Oi, kuinka mainio rouva Allan on, huudahti hän eräänä sunnuntai-iltapäivänä. — Hän on ottanut meidän pyhäkoululuokkamme, ja hän opettaa erinomaisesti. Hän sanoi heti paikalla, että hänen mielestään ei ollut oikein, että opettaja yksin tekee kysymyksiä, ja Marillahan tietää, että juuri niin minäkin aina olen ajatellut... Hän sanoi, että saisimme kysyä häneltä mitä tahdoimme, ja minä tein koko joukon kysymyksiä. Kas kysymysten tekeminen — sehän on juuri minun makuni mukaista...

— Tiedän sen, sanoi Marilla.

— Ei kukaan muu kysynyt mitään paitsi Ruby Gillis, ja hän kysyi, saisimmeko tehdä pyhäkouluhuviretken kesällä. Minun mielestäni se ei ollut juuri sopiva kysymys, se ei ollut lainkaan yhteydessä sen kanssa, mitä luimme — meillä oli läksynä Daniel jalopeurain luolassa. Mutta rouva Allan, hän hymyili ja sanoi, että hän kyllä luuli. Kun rouva Allan hymyilee, saa hän mitä herttaisimmat kuopat poskiinsa. Jospa minullakin olisi kuopat poskissa, Marilla! En ole nyt puoleksikaan niin laiha kuin tullessani, mutta mitään kuopp—

— Mielestäni sanoit äsken, että halusit leipoa. Saat tehdä piikkisikakaakun.

— Oi, kiitos, Marilla hyvä! Ja runsaasti manteleilla maustettuna!

Maanantaina ja tiistaina tehtiin suuria varustuksia Vihervaaralla. Oli sangen vastuunalaista ottaa arvokkaasti vastaan ja kestitä uutta pastorinherrasväkeä, ja Marilla oli päättänyt kestää kilpailun jokaisen Avonlean perheenemännän kanssa. Anna oli hurjana ihastuksesta ja jännityksestä. Tiistai-iltana hän kertoi kaiken Dianalle heidän istuessaan suurilla punaisilla kivillä Metsänymfin lähteen reunalla ja tekivät "sateenkaaria" veteen pienillä kuusenpihkaan kastetuilla oksilla.

— Kaikki on valmiina, Diana, paitsi minun piikkisikakakkuni, jonka laitan aamupäivällä, ja eräänlaiset pienet herkulliset kermamunkit, jotka Marilla panee uuniin viime hetkellä... Saat uskoa, Diana, että minulla ja Marillalla on ollut pari hirveän touhukasta päivää. Ei ole leikin paikka kutsua pastorinherrasväkeä teelle... Näkisitpä meidän ruokasäiliömme, sinulle varmaan tulisi vesi suuhun. Meillä tulee olemaan kananpoikaa hyytelön kera sekä kylmää kieltä. Saamme kahta lajia hilloketta, punaista ja keltaista, ja vatkattua kermaa ja pehmeätä piparkakkua ja minun piikkisikakaakunni kera saamme Marillan hienoa keltaista luumuhilloa, jota hän säästää yksinomaan pappeja varten... Ja vastaleivottua leipää meillä on, mutta myöskin vanhaa, jos hänellä sattuisi olemaan huono ruuansulatus. Rouva Lynde sanoo, että useimmilla pastoreilla on huono ruuansulatus, mutta en luule herra Allanin olleen niin kauan pastorina, että hän olisi ehtinyt saada sellaisen. Olen sentään oikein huolissani piikkisikakaakunni vuoksi. Oi, Diana, ajatteles, jos ei siitä tulisi hyvää! Näin yöllä unta, että minun jälessäni juoksi ilkeä tonttu, jolla oli suuri piikkisikakaakku pään sijasta.

— Oh, siitä tulee kyllä hyvää, rauhoitti Diana, joka ei koskaan tahtonut pelotella ystäviään. — Vakuutan, että se palanen, joka meillä hiljakkoin oli mukanamme Satakielenpesässä ja jonka sinä itse olit laittanut, oli aivan suurenmoista. Ja suurenmoinen maistuu minun mielestäni vain hyvältä...

— Niin, mutta kaakuilla on sellainen erikoinen kyky epäonnistua, juuri kun toivoo niistä kaikkein herkullisimpia, huokasi Anna ja pisti veteen pihkalla huolellisesti sivellyn oksan. — Mutta minun on kai luotettava kaitsemukseen ja muistettava jauhot. Oi, katso, Diana, mikä ihastuttava sateenkaari! Etkö luule, että sinipiika tulee esiin, kun olemme menneet tiehemme, ja ottaa sen itselleen hunnuksi?

— Tiedät varsin hyvin, ettei ole olemassa mitään sinipiikoja, sanoi Diana nuhtelevalla äänellä.

Myöskin Dianan äiti oli saanut osansa kummitusmetsästä ja ollut hyvin suutuksissaan. Diana oli saanut ankaran määräyksen pitää mielikuvituksensa sopivien rajojen sisällä, ja hän katsoi nyt edullisimmaksi luopua vieläpä viattoman sinipiiankin tuttavuudesta.

— Niin, mutta onhan hyvin helppoa kuvitella, että hän on olemassa, väitti Anna. — Joka ilta ennen maata menoani kurkistan ulos ikkunastani ja mietin mielessäni, eikö sinipiika istu siellä ja kampaan kiharoitaan pitäen lähdetä peilinään. Joskus aamuisin haeskelen hänen jälkiään kasteesta. Oi, Diana, säilytä toki edes uskosi sinipiikaan!

Keskiviikkoamu tuli. Anna nousi ylös auringon noustessa, sillä hän oli sellaisen kiihkon ja levottomuuden tilassa, ettei hän voinut nukkua uudelleen. Hän oli saanut kelpo nuhan itselleen, siksi että hän edellisenä iltana oli kastellut jalkansa lähteen luona, mutta ei mikään muu kuin pitkälle

kehittynyt keuhkokuume olisi tänä aamuna voinut hillitä hänen haluaan kilpailla sokerileipurin kanssa. Aamiaisen jälkeen hän sekotti kaakkutaikinan, ja kun hän viimeinkin sulki uuninsuupellin mestarinäytteensä jälkeen, päästi hän syvän helpotuksen huokauksen.

— Tällä kertaa olen varma siitä, etten ole mitään unohtanut, Marilla. Mutta luuletteko, että se nousee? Ajatelkaas, jos leivinpulveri ei olisi ollut hyvää? Otin sen uudesta pöntöstä. Ja rouva Lynde sanoo, ettei koskaan voi olla varma siitä, että saa hyvää leivinpulveria, nyt kun kaikkea väärennetään... Rouva Lynde sanoo, että hallituksen pitäisi puuttua asiaan, mutta ettei hän varmaankaan koskaan tule näkemään sitä päivää, jolloin konservatiivinen hallit...

— No niin, meillä on yllin kyllin muuta hyvää tarjottavana, sanoi Marilla suurella tyyneydellä.

Mutta kaakku nousi mainiosti ja tuli kauniin kullanuskeana ulos uunista. Anna oli punainen kasvoiltaan ihastuksesta, halkaisi sen varovasti, levitti kerroksen purppuranpunaista hyytelöä väliin, kuorrutti sen, pisteli siihen kaikki mantelit, joista piikkisikakaakku oli saanut kauniilta kaikuvan nimensä, ja näki hengessä rouva Allanin syövän sitä ja mahdollisesti pyytävän "pienen palan lisää", sillä niin erinomaisen hyvältä se muka maistui...

— Otamme kai esille parhaan teekaluston, Marilla, sanoi hän. — Ja saanko koristaa pöydän sanajaloilla ja metsäruusuilla?

— Mitäpä se hyödyttäisi? sanoi Marilla. — Ruokahan on pääasia ja kukanoksat ja lehdät eivät koskaan ole olleet minun heikko puoleni.

— Rouva Barry oli koristanut oman pöytänsä, sanoi Anna, joka huolimatta viattomuudestaan välistä voi osoittaa käärmeen viekkautta. — Ja pastori sanoi hänelle hienon kohteliaisuuden sen johdosta. Hän sanoi, että se oli samalla kertaa sekä silmän että suun juhlaa.

— Tee sitten kuten tahdot, sanoi Marilla, joka oli lujasti päättänyt lyödä laudalta sekä rouva Barryn että kenen muun tahansa. — Muista vain, että jätät tilaa ruualle ja lautasille.

Anna alkoi silloin koristaa pöytää sellaisella mielikuvituksen rikkauksella ja taiteellisuudella, jonka vertaa on harvoin nähty. Ja kun hänellä oli yllin kyllin käytettävänä metsäruusuja ja sanajalkoja, laittoi hän teepöydän niin viehättävän kauniiksi, että sekä pastorin että pastorinrouvan täytyi lausua julki sydämensä vilpittömän ajatus siitä.

— Niin, Anna sen on tehnyt, sanoi totuutta rakastava Marilla.

Ja Annasta tuntui, että rouva Allanin hyväksyvä hymy oli melkein liian suuri onni tähän maailmaan...

Myöskin Matthew oli mukana isäntänä, senjälkeen kuin häntä oli sekä houkuteltu että maaniteltu ottamaan osaa seuraan. Hän oli ollut sellaisessa neuvottomuuden ja hermostuneen levottomuuden tilassa, että hänen sisarensa oli luopunut kaikesta toivosta, mutta Anna oli mairitellut häntä ja vieläpä sellaisella menestyksellä, että hän nyt istui pöydän ääressä, pukeutuneena parhaaseen asuunsa ja valkeaan kovaan kaulukseen, ja puheli pastorin kanssa sekä maanviljelyksestä että politiikasta. Hän ei sanonut halaistua sanaa papinrouvalle, mutta ei pidä pyytääkään liikoja.

Kaikki kävi mainiosti, kunnes Annan piikkisikakaakku alettiin tarjoilla ympäri. Rouva Allan, jonka lautanen oli jo kukkuroillaan kaikenlaisia pikkuleipiä, kiitti ja kielsi. Mutta Marilla luki Annan kasvoista pettymyksen ja sanoi hymyillen:

— Teidän on nyt otettava ainakin pikku palanen, rouva Allan. Anna on sen leiponut yksinomaan teidän tähtenne.

— Siinä tapauksessa täytynee minun maistaa sitä, hymyili rouva Allan ja otti itselleen paksun kolmikulmaisen viipaleen. Samoin tekivät pastori ja Marilla.

Rouva Allan vei lusikallisen sitä suuhunsa, ja hänen syödessään saivat hänen kasvonsa sangen merkillisen ilmeen. Mutta hän ei sanonut sanaakaan, vaan nakersi edelleen. Marilla huomasi ilmeen ja kiiruhti maistamaan kaakkuu.

— Mitä Herran nimessä olet pannut kaakkuun, lapsi? huudahti hän.

— Olen tehnyt täsmälleen ohjeitten mukaan, Marilla, huusi Anna tuskaisin ilmein. — Oi, eikö se ole sellaista kuin sen pitäisi?

— Pitäisi? Se maistuu inhottavalta. Rouva Allan, laskekaa lusikkanne pois! Anna, maista itse! Mitä maustetta olet käyttänyt?

— Vaniljaa, sanoi Anna kasvot tummanpunaisina, sitten kun hän oli maistanut kaakkua. — Vain vaniljaa! Oi, Marilla, vika täytyy olla leivinpulverissa. Minulla oli koko ajan epäilykseni —

— Leivinpulverissa? Oh — ei varmastikaan! Mene hakemaan se vanilja, jota käytit.

Anna lensi ruokasäiliöön ja palasi mukanaan pieni pullo, osittain täytetty ruskealla nesteellä ja varustettu keltaisella nimilapulla, jossa oli kirjoitettuna: "Parasta vaniljamehua".

Marilla otti sen, aukaisi korkin ja haisteli.

— Voi minun päiviäni, Anna, sinä olet pannut tuskia lieventäviä tippoja kaakkutaikinaan... Satuin lyömään rikki voidepullon viime viikolla ja kaadoin jälellä olevan tilkkasen vanhaan tyhjään vaniljapulloon. Se on tietysti osittain minun syyni. — Minun olisi pitänyt varoittaa sinua — mutta lapsi kulta, etkö sitten tuntenut hajua? Sehän tuoksuu kamfertille jo pitkän matkan päähän!

Anna ui kyynelissä tämän kaksinkertaisen onnettomuuden taakan alla.

— Minähän en voinut — minulla oli niin kova nuha!

Samassa hän pakeni vinttikamariinsa, jossa hän heittäytyi vuoteelleen ja kostutti päänalusensa kyynelvirroilla.

Hetkisen kuluttua kuului keveitä askelia portaissa, ja joku astui sisään huoneeseen.

— Oi, Marilla, nyhkytti Anna katsomatta ylös, olen häpäissyt itseni ikuisiksi ajoiksi! Tätä en koskaan voi kestää. Se tulee tunnetuksi — kaikkihan leviää Avonleassa. Diana kysyy minulta, minkälainen kaakusta tuli, ja minun täytyy sanoa hänelle totuus. Minua osoitellaan aina tyttönä, joka pani tuskia lieventäviä tippoja piikkisikakaakuun... Pojat koulussa nauravat minulle. Oi, jos teillä on kipinäkään säiliä, niin sallikaa minun olla menemättä alas astioita pesemään juuri tällä hetkellä. Minä pesen astiat, kun pastori ja rouva ovat menneet, mutta en koskaan enää voi katsoa rouva Allania silmiin. Hän ehkä luulee, että tarkoitukseni oli myrkyttää hänet. Rouva Lynde sanoo, että hän tietää erään lastenkodintytön, joka koetti myrkyttää sen rouvan, joka oli ottanut hänet luokseen. Mutta tuo lääke ei ole myrkyllistä. Vaikka sitä on käytettävä ulkonaisesti — ei millään muotoa sisällisesti. Eikä kaakkuihin... Eikö Marilla tahdo sanoa tätä kaikkea rouva Allanille?

— Etkö voisi nousta ylös ja sanoa itse sitä hänelle? sanoi hilpeä ääni.

Anna ponnahti ylös — hänen vuoteensa vieressä seisoi papinrouva ja katseli häntä kujeilevin silmin.

— Rakas pikku ystäväni, ei sinun pidä maata ja itkeä tuolla tavoin, sanoi hän, aivan hämmästyneenä nähdessään Annan punaiset, pöhöttyneet kasvot. — Sehän oli vain naurettava erehdys, joka olisi voinut sattua kenelle tahansa.

— Oh, ei, minun se tietenkkin piti olla, joka teki sellaisen erehdyksen, sanoi Anna avuttomana. — Ja tarkoitukseni oli laittaa kaakusta niin erinomaisen herkullista ja hyvää teille, rouva Allan.

— Tiedän sen kyllä, kultaseni. Ja voin vakuuttaa sinulle, että pidän sinun ystäväisyyttäsi ja kilttiä aikomustasi aivan yhtä suuressa arvossa, kuin jos tuo erehdys olisi jäänyt tekemättä. Nyt et saa enää itkeä, vaan tule minun kanssani alas ja näytä minulle puutarhasi. Neiti Cuthbert on sanonut minulle, että sinulla on oma pieni sarkasi. Haluaisin mielelläni nähdä sen, sillä kukat huvittavat minua kovin.

Anna salli vietävän itsensä jälleen alas ja lohdutettavan, ja oli oikea onnen potkaus, että rouva Allan oli sellainen kiltti ja sydämellinen ihminen. Ei puhuttu enää sanaakaan kaakusta, ja vieraiden mentyä huomasi Anna, että hänellä oli ollut hauskempi iltapäivä kuin olisi voinut toivoakaan, huomioonottaen tuon kauhean tapauksen.

Hän huoahhti kuitenkin syvään.

— On sentään ihana asia, Marilla, tieto siitä, että huomenna on uusi päivä, jolloin ei vielä ole ehtinyt tehdä tuhuksia.

— Arvaan, ettei päivä ole ehtinyt vielä kulua kovinkaan pitkälle, kun sinä taas olet tehnyt temppusi, sanoi Marilla. — En ole koskaan nähnyt sinun vertaistasi, pikku Anna.

— Ei, sen kyllä tiedän, sanoi Anna nöyrästi. — Mutta oletteko pannut merkille erään seikan, joka on oikein ilahuttavaa, Marilla? En tee koskaan samaa tuhuksia kahta kertaa.

— En voi huomata, että sillä olisi paljon voitettu, kun sinä kuitenkin aina ja alituisesti keksit uusia.

— On toki — eikö Marilla ymmärrä? Täytyyhän olla raja kaikille niille tuhuuksille, joita ihminen voi

tehdä, ja kun olen tehnyt ne kaikki, niin on siinä piste ja päätös. Se on sentään hyvin lohdullinen ajatus.

— Niin, mene nyt joka tapauksessa ja anna piikkisikakaakku oikealle sialle, sanoi Marilla. — Se ei kelpaa kenellekään inhimilliselle olenolle — ei edes Jerry Buotelle.

XXII.

ANNA SAA TEEKUTSUN.

— No sen sanon, että silmäsi säihkyvät tänään! sanoi Marilla, kun Anna juuri oli palannut asialta postitoimistosta. — Oletko tavannut jonkun uuden sukulaissielun?

Iloinen kiihtymys antoi leimansa koko Annan olemukselle, säteili hänen silmissään, loisti jokaisessa piirteessä. Hän oli tullut tanssien mäkeä ylös, eläväisenä ja hilpeänä kuin pieni ilmanhengetär elokuunillan lempeässä auringonpaisteessa ja uuvuttavissa varjoissa.

— En, Marilla, mutta mitä te arvelette? Minut on pyydetty teelle pappilaan huomenna iltapäivällä! Rouva Allan on jättänyt tämän kirjeen minulle postitoimistoon. Katsohan sitä, Marilla! "Neiti Anna Shirley, Vihervaara". Tämä on ensimmäinen kerta, kun minua koskaan on sanottu neidiksi. Se vasta joltain tuntuu, Marilla saa uskoa!... Tämän kirjeen tahdon aina säilyttää kalleimpien aarteitteni joukossa.

— Rouva Allan kertoi minulle, että hän aikoi kutsua kaikki oman pyhäkoululuokkansa lapset vuoron perään teelle, sanoi Marilla, joka otti tämän ihmeellisen tapauksen tyynin mielin vastaan. — Älä nyt ole niin kauheasti touhuissasi, lapsi! Koeta oppia ottamaan asiat tyynemmin!

Mutta jos Anna olisi voinut oppia ottamaan asiat tyynesti, olisi hänen pitänyt ensin muuttaa luontonsa. Herkkine, vilkkaine luonteenlaatuineen hän otti vastaan elämän sekä surut että ilot kolminkertaisella kiihkeydellä. Marilla ymmärsi tämän, ja se herätti hänessä eräänlaista levottomuutta; hän aavisti, että tulevat vastoinkäymiset kohtaisivat häntä raskaina, ja hänellä ei ollut vielä täysin selvillä, että tuossa suhteellisesti yhtä suuressa nauttimis- ja iloitsemiskyvyssä piilisi täysin riittävä määrä vastapainoa.

Marilla katsoi sentähden velvollisuudekseen koettaa juurruttaa Annaan tyyntä ja hillittyä tasaisuutta — mielentila, joka oli yhtä vieras hänen luonteelleen kuin puron laineella kisailevalle auringonsäteelle. Mutta tähän asti olivat ponnistukset olleet, se hänen täytyi surulla tunnustaa, miltei hedelmättömiä. Jos joku toive tai kauan haudottu suunnitelma raukesi tyhjiin, vajosi Anna "epätoivon kuiluun". Jos se meni täytäntöön, liiteli hän autuaitten asuinsijoilla. Marilla oli melkein alkanut lakata toivomasta, että hän konsanaan voisi muuttaa tämän omituisen ja huikentelevaisen pikku olennon siksi olennoiltaan säyseäksi ja käytökseltään aina moitteettomaksi mallitytöksi, jollaista hän mielellään kuvaili mielessään. Mutta hän ei olisi liioin koskaan uskonut, että hän sydämensä sisimmässä sopukassa piti paljon enemmän Annasta sellaisena kuin hän oli.

Sinä iltana Anna meni nukkumaan mykkänä murheesta sen vuoksi, että Matthew oli sanonut, että tuuli oli kääntynyt koilliseen ja että hän pelkäsi seuraavana päivänä saatavan sadetta. Poppelien suhina talon ympärillä vaivasi häntä, se muistutti niin elävästi rapisevia sadepisaraita, ja merenlahden kaukainen, kumea pauhina, jota hän tavallisesti ihastuneena kuunteli, aaltojen tyrskeen alituisesti nousevan ja laskevan poljennon valtaamana, tuntui hänestä nyt ennustavan vain myrskyä ja rajusäättä pikku tytölle, joka erikoisesti toivoi kaunista ilmaa. Anna makasi ja ajatteli, ettei huomispäivä koskaan koittaisi.

Mutta kaikella on loppunsa, vieläpä sen päivän edellisellä yölläkin, jolloin on saanut teekutsun pappilaan. Aamu oli säteilevä ja kaunis huolimatta Matthew'n epäsuotuisista ennustuksista, ja Annan elinvoimat kohosivat tähän asti aavistamattomalle asteelle.

— Oi, Marilla, minussa on tänään jotain, joka panee minut rakastamaan kaikkea mitä näen, huudahti hän, pestessään aamiaisastioita. — Ette voi ajatella, kuinka hyvä tunnen olevani! Eikö olisi hauskaa, jos tämä kestäisi? Luulen, että minusta voisi tulla mallityttö, jos minut pyydettäisiin teelle joka päivä. Mutta ah, Marilla, sehän onkin kauhean juhlallinen tilaisuus... Tunnen oloni niin tuskalliseksi. Ajatelkaas, jos en käyttäydy aivan niinkuin pitäisi? Tiedättehän, etten koskaan ennen ole juonut teetä missään pappilassa enkä varmaankaan ole selvillä kaikista säännöistä, mikä on sopivaa ja mikä ei, vaikka aina siitä pitäin kun tulin tänne olen ehtimiseen lukenut, mitä "Kodin lehti" on sanonut osastossaan "Hyviä

neuvoja seuraelämää varten". Pelkään tekeväni jotain tuhmuuksia tai unohtavani tehdä sellaista, mitä minun pitäisi tehdä. Käykö päinsä ottaa vähän lisää jotakin, jota hirveän mielellään haluaa enemmän?

— Sinun vikasi, Anna, on se, että ajattelet aivan liian paljon itseäsi. Sinun pitäisi ajatella vain rouva Allania ja sitä, mikä mielestäsi olisi hänelle parasta ja hauskinta, sanoi Marilla ja osui tällä kertaa saamaan kiinni kaikessa yksinkertaisuudessaan terveestä ja järkevistä elämänohjeesta.

Anna ymmärsi tämän heti.

— Marilla on oikeassa. Koetan olla kokonaan ajattelematta itseäni.

Anna suoritti ilmeisesti vierailunsa ilman vaikeampia rikkomuksia seuraelämän sääntöjä vastaan, sillä hämärissä, kun iltataivas loisti kullankeltaisena ja ruusunpunaisena, tuli hän kotiin, ylen onnellisena ja tyytyväisenä. Hän istui suurelle punaiselle hiekkakivipaadelle keittiön oven ulkopuolelle ja laski väsyneen kiharapänsä Marillan kotikutoiseen siniruutuiseen helmaan. Sitten hän alkoi hyvillä mielin kertoa.

Viileä tuulihenki tuli leyhkien avariiden peltojen yli männikön reunasta, joka kasvoi harjujen rinteillä lännessä, ja kulki suhisten poppeliin läpi. Kirkas tähti loisti hedelmäpuutarhan yllä ja tulikärpäset leijailivat edestakaisin sanajalkojen ja kahisevien oksien lomissa. Anna seurasi niitä silmillään puhuessaan, ja hänestä sulivat vähitellen tuuli ja tähdet ja tulikärpäset yhteen joksikin sanomattoman suloiseksi ja lumoavaksi.

— Oi, Marilla, minulla on ollut niin hurmaavan hauskaa! Sitä voi tuskin sanoa kuvailla... Kun tulin pappilaan, astui rouva Allan ulos ja otti minut vastaan rappusilla. Hänellä oli yllään mitä sievin vaaleanpunainen musliinipuku, jossa oli puolilyhyet hihat ja monta rimsua, ja hän oli aivan enkelin näköinen. Luulen melkein, että haluaisin tulla papinrouvaksi suureksi tultuani, Marilla. Pappi ei mahtaisi moittia punaista tukkaani, sillä hän ei ajattelisi sellaisia maailmallisia asioita. Mutta silloin pitäisi omata kiltti ja hyvä luonne, ja sellaista en saa koskaan, joten ei maksa vaivaa ajatella sitä asiaa. Muutamille on niin helppoa ja luonnollista olla kilttejä ja hyviä, mutta minä en kuulu niihin. Rouva Lynde sanoo, että olen täynnä perisyntiä. Mutta tiedän kyllä, että koetan tehdä parhaani, ja se pitäisi myöskin laskea joksikin, eikö totta?

On omituista — muutamista ihmisistä, kuten Matthew'sta ja rouva Allanista, voi pitää heti ensi hetkestä heidät nähtyään, mutta toisiin nähden, kuten esimerkiksi rouva Lyndeeseen, täytyy todellakin saada aikaa oppiakseen heistä pitämään... Tietää, että heistä on pidettävä, koska he tietävät niin paljon ja — ja tarkoittavat niin hyvää, mutta täytyy muistuttaa sitä itselleen koko ajan, muuten unohtaa sen...

Eräs toinenkin pikku tyttö oli kutsuttu, Valkorannan pyhäkoulusta. Hänen nimensä oli Lauretta Bradley, ja hän oli hyvin hauska pikku tyttö. Ei kylläkään juuri sukulaissielu, mutta sovin tavattoman hyvin hänen kanssaan. Teetarjoilu oli kamalan hienoa, enkä luule tehneeni mitään tuhmuuksia. Teen jälkeen lauloi ja soitti rouva Allan, ja hän pyysi myöskin Laurettaa ja minua laulamaan. Rouva Allan sanoo, että minulla on hyvä ääni ja että minä, kun hän nyt on kuullut sen, saisin olla mukana pyhäkoulukuorossa. Saan oikein sydämentykytystä, kun vain ajattelen sitä! Olen niin hartaasti halunnut saada laulaa sunnuntaikoulukuorossa, kuten Dianakin, mutta en luullut sen kunnian koskaan tulevan minun osalleni...

Lauretta'n piti mennä kotiin aikaisemmin, sillä illalla on hyväntekeväisyysiltama Valkorannan hotellissa, ja hänen iso siskonsa lausuu siellä runon, niin että Lauretta meni sitä kuulemaan. Sitten rouva Allanilla ja minulla oli oikein herttainen ja tuttavallinen pakinoimishetki. Kerroin kaikki hänelle — rouva Thomasista ja kaksoisista ja Katie Mauricesta ja Violetasta ja koska tulin tänne Vihervaaralle ja mitä vaikeutta minulle tuottaa geometria koulussa... Ja voiko Marilla ajatella? Rouva Allan sanoi, että hänkin on ollut tyhmä geometriassa! Ette voi uskoa, miten se minua lohdutti. Ennenkuin lähdin pappilasta, tuli rouva Lynde sinne, ja onko Marilla kuullut mokomaa! Kouluneuvosto on ottanut uuden opettajan herra Phillipsin sijalle ja se on nainen. Hänen nimensä on Muriel Stacy. Eikö se olekin romanttinen nimi?

Rouva Lynde sanoo, että Avonleassa ei koskaan ennen ole ollut opettajatarta, ja hän ei ole mikään uusien päähänpistojen ystävä, sanoo hän... Mutta minä arvelen, että tulee olemaan hirveän hauskaa lukea opettajattaren johdolla, enkä käsitä, kuinka voin elää nämä kaksi viikkoa, ennenkuin koulu alkaa, niin kärsimättömästi odotan saada nähdä hänet.

Anna sai kuitenkin elää kauemminkin kuin kolme viikkoa. Ja kun nyt oli vierähtänyt kokonainen kuukausi piikkisikakaakun ja tuskia lieventävien tippojen aiheuttamasta hämmingistä, oli jo hyvinkin aika hänen joutua johonkin muuhun onnettomuustapaukseen. Pienempiä erehdyksiä, kuten esimerkiksi, kun hän hajamielisyydessään tyhjensi vadillisen kuorittua maitoa seinäkaapissa olevaan villalankakoriin sen sijaan, että olisi kaatanut sen sianruokakiuluun, tai kun hän vaipuneena unelmoimaan silmät auki astui portaalta suoraa päätä puroon, maksaa tuskin vaivaa mainita.

Viikon päästä pappilan teekutsun jälkeen piti Dianalle tulla vieraita.

— Pieni, mutta valittu seura, kertoi Anna Marillalle. — Vain meidän luokan tyttöjä.

Heillä oli ihastuttavan hauskaa, eikä mitään merkillisempää tapahtunut ennenkuin illallisen jälkeen, kun he olivat ulkona Barryn puutarhassa, hieman väsyneinä kaikista leikeistä ja valmiina jokaiseen houkuttelevampaan vallattomuuden muotoon, joka vain olisi tarjona. Ei viipynyt kauan, ennenkuin alettiin "yllyttää" toisiaan sinkauttamalla toisilleen loukkaavan "etkö uskalla".

"Uskaltamisleikki" oli juuri tähän aikaan hyvin muodissa eräässä Avonlean koulunuorisoryhmässä. Se oli saanut alkunsa poikien keskuudessa, mutta tarttui pian tyttöihin, ja kaikki ne uhkarohkeat teot, joita sinä kesänä suoritettiin Avonleassa, siksi että toinen poika väitti toiselle, ettei tämä "uskaltaisi", täyttäsivät kokonaisen ja omalla tavallaan sangen opettavaisen kirjan.

Kaikkein ensiksi sanoi Carrie Sloane, että Ruby Gillis ei uskaltaisi kiivetä eräälle oksankänttyrälle valtavan suureen vanhaan piilipuuhun, joka oli pääsisäänkäytävän ulkopuolella. Minkä Ruby Gillis luonnollisesti teki, vaikka hän oli kuolemaisillaan pelosta, osittain paksujen vihreitten matojen vuoksi, jotka asustivat sanotuissa puissa, osittain koska hän suututtaisi äitinsä repiessään rikki uuden musliinipukunsa. Mutta urotyö onnistui, ja Carrie Sloanen nenä tuli melkoista pitemmäksi.

Sitten Josie Pye sanoi, että Jone Andrews ei varmastikaan voisi hyppiä vasemmalla jalallaan koko puutarhan ympäri pysähtymättä kertaakaan tai laskematta oikeata jalkaansa maahan. Jane Andrews ryhtyi yritykseen suurella itseluottamuksella, mutta menetti pelin kolmannessa kulmassa ja oli pakotettu tunnustamaan kykenemättömyytensä.

Kun Josien vahingonilo ilmaiseikse kaikkien käsityksen mukaan vähemmän tahdikkaalla tavalla, sanoi Anna Shirley, että hän ei uskaltaisi kävellä pitkin puutarhaa ympäröivää puisen säleaidan yläreunaa. Säleaidalla kävelemistä voidaan lähinnä verrata nuoralla käyntiin, ja se vaatii suurempaa taitoa ja tasapainon pysyttämiskykyä, kuin sellainen luulee, joka ei koskaan ole sitä yrittänyt. Mutta jos Josie Pyeltä puuttuikin eräitä ominaisuuksia, jotka tekevät ihmiset miellyttäväiksi, niin omasi hän sen sijaan aivan ihmeellisiä luontaisia taipumuksia, asianomaisesti harjoiteltuja, tasapainokäyntiin puutarhanaidalla. Josie käveli ympäri koko Barryn säleaidan niin sulavan joustavasti, että hän ikäänkuin näytti sanovan, että se yksinkertainen olento, joka oli luullut, ettei Josie Pye uskaltaisi tuollaista "pikku asiaa", oli iskenyt pahasti kirveensä kiveen.

Vastahakoinen ihailu tervehti tätä taidonnäytettä, jota useimmat tytöistä todellakin pitivät suuressa arvossa, koska he itse harjoitellessaan säleaidalla kävelemistä olivat joutuneet kärsimään vaikeita vahinkoja. Josie loikkasi alas viimeiseltä pylväältä, kasvot punaisina voitonriemusta, ja loi vahingoniloisen katseen Annaan.

Anna nytkäytti punaisia palmikkojaan.

— Ei liene mitään niin ylen merkillistä voida kävellä pienellä matalalla säleaidalla, sanoi hän. — Marysvillessä tunsin tytön, joka voi kävellä katolla pitkin katonharjalautaa.

— Sitä en usko, sanoi Josie paikalla. — En usko, että kukaan ihminen voi kävellä katonharjaa pitkin. Sinä ainakaan et voi.

— Enkö voi? huusi Anna.

— Näytä sitten, että uskallat, sanoi Josie kehottavalla äänellä. — Mutta minä väitän, että sinä et uskalla kiivetä ylös ja kävellä katonharjaa pitkin rouva Barryn keittiön päällä.

Anna kalpeni, mutta tässä ei ilmeisestikään ollut valinnan varaa. Hän meni taloa kohti, jossa tikapuut oli asetettu keittiönkattoon vasten. Kaikki viidennen luokan tytöt huudahtivat "oh"! — osittain jännityksestä, osittain pelosta.

— Älä tee sitä, Anna! rukoili Diana. — Putoat alas ja ruhjoudut kuoliaaksi. Älä välitä Josie Pyestä. Ei ole oikein kehoittaa ketään tekemään mitään noin vaarallista.

— Minun täytyy tehdä se. Kunniani on kyseessä, sanoi Anna juhlallisesti. — Kävelen kattoparrua pitkin, Diana, tai menetän henkeni pelissä. Jos ruhjoudun kuoliaaksi, niin saat sinä helmisormukseni.

Anna kiipesi tikapuita ylös henkeä pidättävän hiljaisuuden vallitessa, saapui viimein kattoparrulle, oikaisihe ja sai verrattain tukevan jalansijan. Sitten hän alotti kulkunsa, tietoisena siitä, että hän oli epämiellyttävän ylhäällä ilmassa ja ettei katonharjalla kävelemisessä ollut kovinkaan suurta apua mielikuvituksesta. Hänen onnistui kuitenkin ottaa useita askelia, ennenkuin onnettomuus tapahtui. Mutta äkkiä hän horjahti, kadotti tasapainonsa, kompastui ja putosi. Hän pyöri pitkin päivänpaahattamaa kattoa ja keikahti siitä alas, suoraan läpi kiemurtelevien villiviiniköynnösten muodostaman vyhdin — kaikki tämä ennenkuin kauhistunut katsojapiiri ennätti päästää ilmoille yhteisen kauhun huudon.

Jos Anna olisi vierinyt alas katolta sille puolen, josta hän oli noussut ylös, on luultavaa, että Diana heti paikalla olisi tullut helmisormuksen perijäksi. Mutta onneksi hän putosi toiselle puolen, jossa katto kallistui niin pitkälle eteisenrappusten ylitse, ettei sieltä putoaminen ollut läheskään yhtä vaarallista. Mutta kun Diana ja muut tytöt hurjan kauhun vallassa olivat syöksyneet talon ympäri — kaikki muut paitsi Ruby Gillis, joka seisoikin maahan naulattuna ja sitten puhkesi suonenvedontapaiseen itkuun — niin löysivät he joka tapauksessa Annan makaamassa aivan kalpeana ja hervotonna alasriistetettyjen villiviiniköynnösten jätteitten keskellä.

— Anna, oletko kuollut? kirkaisi Diana ja heittäytyi polvilleen ystävänsä viereen. — Oi Anna, rakkahin Anna, sano minulle vain yksi ainokainen sana ja kerro minulle, oletko kuollut.

Kaikkien tyttöjen suureksi helpotukseksi, eritoten Josie Pyen, joka, vaikka häneltä katsottiin puuttuvan mielikuvitusta, kuitenkin hengessä suurella kauhulla näki olevansa kaikiksi ajoiksi merkittynä siksi tytöksi, joka oli syypää Anna Shirleyyn ennaaikaiseen ja traagilliseen kuolemaan, nousi Anna istumaan hämmentynein ilmein ja vastasi epävarmalla äänellä:

— En, Diana, en ole kuollut, mutta luulen olevani tunnoton.

— Mistä paikasta? nyhkytti Carrie Sloane. — Oi mistä, rakas pikku Anna?

Ennenkuin Anna ennätti vastata, ilmaantui rouva Barry näyttämölle. Nähdessään hänet koetti Anna nousta jaloilleen, mutta vaipui jälleen takaisin päästään pienen surkean valituksen.

— Mikä on hätänä? Mitä kohtaa olet loukannut? kysyi rouva Barry.

— Nilkkaani, voivotti Anna. — Ah, Diana kulta, mene ja etsi isäsi käsiisi ja pyydä häntä kantamaan minut kotiin. Tunnen, etten voi kulkea sinne jaloillani. Ja olen varma siitä, etten kykene hyppimään niin pitkää matkaa yhdellä jalalla, koska Jane ei äsken jaksanut hyppiä edes puutarhan ympäri.

Marilla oli ulkona hedelmäpuittensa joukossa ja poimi kulhoon kesäomenia, kun hän näki herra Barryn vaeltavan portaan yli ja ylös mäkeä; hänen vieressään kulki rouva Barry, ja kokonainen kulkue pikkutyttöjä seurasi jälessä. Sylissänsä hän kantoi Annaa, jonka pää veltona lepäsi hänen olkaansa vasten.

Tällä hetkellä Marilla näki näyn. Se kauhun vihlaisu, joka juuri nyt kävi läpi hänen sydämensä, teki hänelle selväksi, mitä Anna vähitellen oli alkanut hänelle merkitä.

Hän olisi myöntänyt, että hän piti Annasta, niin, olipa suorastaan kiintynyt häneen. Mutta tällä hetkellä, kun hän mielettömänä ryntäsi mäkeä ylös, ymmärsi hän, että Anna oli hänelle rakkainta maailmassa.

— Herra Barry, mitä hänelle on tapahtunut? läähätti hän kalpeampana ja kiihtyneempänä kuin tuo järkevä ja ymmärtäväinen Marilla oli ollut moneen maailman aikaan.

Anna itse nosti päätään ja vastasi:

— Älkää olko huolissanne, Marilla! Menin katonharjalle ja keikahdin alas. Luulen nyrjäyttäneeni nilkkani. Mutta, Marilla, olisinhan voinut taittaa niskani. Täytyy nähdä joka asiassa valoisa puoli.

— Minun olisi pitänyt ymmärtää, että sinä keksisit jotain sen tapaista, kun annoin sinun mennä kutsuihin, sanoi Marilla, joka huolimatta keventymisen tunteestaan ei voinut luopua ärtyisestä äänestään. — Kantakaa hänet sisään, herra Barry, ja laskekaa hänet sohvalle. Varjelkoon, luulenpa, että tyttö on pyörtynyt.

Se oli totta. Jalkaparassaan tuntemansa tuskan valtaamana Anna oli vaipunut onnelliseen tiedottomuuden tilaan.

Matthew, joka kiireesti kutsuttiin vainiolta, lähetettiin heti lääkäriä hakemaan. Tämä saapui aikanaan ja teki sen huomion, että vahinko oli suurempi kuin alussa luultiin. Annan nilkka oli murtunut.

Kun Marilla myöhemmin illalla meni ylös vinttikamariin, jossa kalpeat työnkasvot erottautuivat vuoteen tyynyjä vasten, tervehti häntä valittava ääni:

— Enkö Marillan mielestä ole hyvin säälittävä?

— Se oli oma syysi, sanoi Marilla, vetäen käärekaihtimen alas ja sytyttäen lampun.

— Niin, juuri sen vuoksi teidän pitäisikin minua sääliä, sanoi Anna; juuri tuo ajatus, että se on oma syyni, saattaa kaiken tuntumaan niin kauhean ikävältä. Jos olisin voinut syyttää jotakuta muuta, niin olisi heti tuntunut melkolailta helpommalta. Mutta mitä Marilla itse olisi tehnyt, jos toinen tyttö olisi seisonut ja kiusotellut teitä ja sanonut, että ette uskaltaisi mennä katonharjalle?

— Olisin antanut hänen kiusotella vaikka varhaiseen aamuun asti ja itse pysynyt kiinteällä maalla. Sellaisia hullutuksia! sanoi Marilla.

Anna huokasi.

— Niin, kas Marillalla on sellaista sielunvoimaa!... Mutta sitä ei ole minulla. Tunsin, etten voinut sietää kuulla Josie Pyen sanovan "äh — sinä et uskalla!" Hän olisi pöyhkeillyt ikuisesti, jos hän olisi ollut oikeassa... Ja luulen saaneeni siksi tuntevan rangaistuksen, ettei Marillan tarvitse olla niin hirveän vihainen minulle. Ei ole todellakaan lainkaan hauskaa pyörtyä. Ja teki kauhean kipeätä, kun tohtori asetti paikoilleen nilkkani. En voi kävellä kuuteen, seitsemään viikkoon, ja yhtä kauan viipyy, ennenkuin saan nähdä uuden opettajattaren. Kun voin mennä kouluun, ei hän ole enää uusi. Ja Gil— kaikki luokalla ehtivät minusta edelle... Oi, olen sentään kovien koettelemusten alainen olento... Mutta koetan kestää kaiken urhoollisesti, kun vain Marilla ei ole minulle vihainen.

— En toki, lapsi kulta, en ole sinulle vihainen, sanoi Marilla. — Sinä olet säälittävä, siitä ei ole epäilystäkään, mutta kuten sanottu, saat kun saatkin syyttää itseäsi. Kas niin, koeta syödä vähän illallista.

— Nyt kaikki mielikuvitukseni tulee hyvään tarpeeseen, sanoi Anna. — Kuvittelen maatessani koko joukon hauskoja asioita... Mitä tekevät ihmiset, joilla ei ole lainkaan mielikuvitusta, kun he taittavat jalkansa, Marilla?

Annalla oli täysi syy siunata leikittelevää mielikuvitustaan monta kertaa niiden ikävien ja yksitoikkoisten seitsemän viikon aikana, jotka nyt seurasivat. Hän ei ollut sentään jätetty yksinomaan sen varaan. Hänellä oli monta, jotka tulivat häntä tervehtimään, eikä ainoatakaan päivää kulunut, ilman että yksi tai useampia koulutyttöjä pistäytyi jättämässä hänelle kukkia ja kirjoja ja kertomassa hänelle "tapahtumista", joita sattui Avonlean nuorisomaailmassa.

— Kaikki ovat olleet niin ystävällisiä ja kilttejä, Marilla, huokasi Anna hyvillä mielin sinä päivänä, jolloin hän ensi kerran voi nilkuttaa lattian yli. — Ei ole kovinkaan hauskaa olla vuoteenomana, mutta sillä on kuitenkin valoisat puolensa, Marilla. Huomaa, miten moni ystävä muistaa. Ajatelkaas, että itse pyhäkoulun johtaja on ollut minua katsomassa, ja hän on tosiaanikin hyvin hieno ja ystävällinen... Kadun nyt, että olen moittinut hänen rukousten lukemistapaansa. Olen varma siitä, että hän tarkoittaa niitä, vaikka hänelle on tullut tavaksi lukea niitä, ikäänkuin hän ei tarkoittaisi. Siitä tavasta hän kyllä voisi päästä, jos hän vain hiukan näkisi vaivaa...

Hän kertoi minulle, minkälaista oli, kun hän itse pikku poikana taittoi jalkansa. Kuinka ihmeellistä on ajatella, että sunnuntaikoulun johtaja koskaan on ollut pikku poika... Niin pitkälle ei riitä edes minunkaan mielikuvitukseni. Kun koetan ajatella häntä poikasena, näen hänet edessäni harmaapartaisena ja silmälasit nenällä, juuri sen näköisenä kuin hän on pyhäkoulussa, vain hyvin pienikokoisena... Mutta rouva Allania voi hyvin helposti kuvitella pikku tytöksi. Rouva Allan on käynyt minua katsomassa neljätoista kertaa. Eikö siitä kannata ylpeillä, mitä?... Papinrouva, jonka aika on niin täpärällä! Ja hän on hyvin hauska vieras. Hän ei koskaan sano, että se oli oma syyni, ja että hän toivoo tämän olevan minulle opetukseni ja varotukseksi koko elämäni ajaksi... Niin sanoo aina rouva Lynde. Myöskin Josie Pye on ollut täällä. Otin hänet vastaan niin kohteliaasti kuin taisin, sillä luulen todellakin hänen olleen pahoillaan siksi, että hän houkutteli minut ulos katonharjalle. Jos olisin ruhjoutunut kuoliaaksi, olisi hänen täytynt kärsiä kauheita omantunnontuskia koko elämänsä ajan...

Diana on ollut uskollinen ystävä. Hän on ollut täällä joka ainoa päivä lohduttaakseen minua yksinäisyydessäni. Mutta oi — kuinka iloiseksi tulen, kun saan mennä kouluun, sillä olen kuullut kerrottavan niin paljon huvittavaa uudesta opettajattaresta. Kaikkien tyttöjen mielestä hän on kamalan herttainen. Diana sanoo, että hänellä on kaunis, vaalea kiharainen tukka ja sellaiset lempeät, ilmehikkäät silmät. Hänellä on hyvin hienoja pukuja ja suuremmat puhvihihat kuin kellään muulla

Avonleassa. Joka toinen perjantai hänellä on lausuntoa, jolloin jokainen saa lausua jotain tai ottaa osaa vuorokeskusteluun. Oi, on ihastuttavaa ajatella, että saa olla sellaisessa mukana!...

Ja joka perjantai-iltapäivä, kun heillä ei ole lausuntoa, ottaa neiti Stacy heidät kaikki mukaansa ulos metsään ja siellä he saavat tutkia luontoa — tarkastella kukkia ja sanajalkoja ja lintuja. Ja joka toinen aamu heillä on puoli tuntia voimistelua ja juoksuleikkejä. Rouva Lynde sanoo, ettei hän ole koskaan nähnyt mokomia vehkeitä, ja että se on seurauksena opettajattaren virkaan ottamisesta. Mutta minä luulen, että sen täytyy olla suunnattoman hauskaa, ja luulen myöskin, että tulen tapaamaan sukulaissielun neiti Stacyssa.

— Yksi asia on varmaa, Anna, sanoi Marilla, ja se on se, että sinun kielesi ei kärsinyt pienintäkään vahinkoa sinun vierieissäsi alas rouva Barryn katolta.

XXIV.

NEITI STACYN ILLANVIETTO.

Lokakuu oli käsissä, kun Anna jälleen voi mennä kouluun — komea kullanpunainen lokakuu viileine aamuineen, kun laaksoja peitti läpikuultava auer, joka väikkyi heleänpunaisissa ja savunsinisissä, ametistin ja helmen hohteisissa vienoissa värvivahduksissa. Kastetta oli niin viljalti, että keto välkkyi kuin hopeakudoksinen kangas, ja metsän tiheitten runkojen välille oleviin syvennyksiin kokoontuivat kuihtuneet lehdet, jotka kahisivat kulkijan jalkojen alla. Koivukäytävä oli kuin keltainen, harveneva holvikäytävä, ja sen alla olevat sanajalat riippuivat hallanpanemina ja ruskeina.

Itse ilmassa oli tuoksua ja raikkautta, joka vaikutti mitä elähyttävimmän pikku tyttöihin, jotka reippaina ja iloisina sipsuttivat kouluun, ja oli todellakin hauskaa istua jälleen pienen ruskean pulpetin ääressä Dianan rinnalla, Ruby Gillisin kanssa, joka nyökkäsi käytävän yli, Carrie Sloanen, joka lähetti pieniä kirjelappuja, ja Julia Bellin, joka tarjosi mitä herkullisinta lakritsia. Anna huohti syvään tyytyväisyydestä terottaessaan kivikynänsä ja järjestäessään kirjanmerkkinsä pulpetissaan. Elämä oli todellakin hyvin mielenkiintoista.

Uudessa opettajattaressa hän tapasi vielä vilpittömän ja avuliaan ystävän. Neiti Stacy oli hilpeä ja miellyttävä nuori nainen, jolla oli onnellinen kyky voittaa ja säilyttää oppilastensa kiintymys sekä houkutella esiin heidän olemuksensa paras osa. Annan sielu avautui kuin kukka tämän lämmittävän ja kehittävän vaikutuksen alaisena ja hän kesti ihailevaa Matthew'ia ja suurempaan kriittisyyteen taipuvaa Marillaa mitä hehkuvimmilla kuvauksilla siitä mitä nykyään tapahtui koulussa.

— Olen aivan hurmaantunut neiti Stacyyn, Marilla. Hänellä on niin lempeä ja hieno käytös- ja puhetapa ja niin miellyttävä ääni. Kun hän lausuu nimeni, kuulen aivan selvästi, että hän lausuu sen a:lla lopussa... Nyt iltapäivällä olemme lausuneet runoja. Toivon, että olisitte olleet siellä ja kuulleet minun lausuvan "Lady Macbeth'in". Panin koko sieluni siihen... Kun sitten menimme kotiin, sanoi Ruby Gillis minulle, että lausuessani säkeet:

— "Suureks mielit,
Himoa sull' on kunniaan, mutt' pahuus,
Sen kätyri, sulta puuttuu" —

silloin häntä oikein värisytti luihin ja ytimeen saakka.

— Tuon saat lausua minulle jonakin päivänä ulkona ladossa, arveli Matthew.

— Sen kyllä teen, sanoi Anna miettiväisenä, mutta tiedän, etten tule tekemään sitä yhtä hyvin. Ei ole puoleksikaan niin innostavaa ulkona ladossa kuin kokonaisen koululuokan edessä, joka kuuntelee henkeä pidättäen joka sanaa. — Matthew'ta en varmaankaan saa värisemään.

— Rouva Lynde sanoi, että hän värisi, kun hän perjantaina näki poikien kiipeävän korkeimpien puitten latvoihin herra Bellin mäellä noutaakseen harakanpesiä, sanoi Marilla. — Minua ihmetyttää, että neiti Stacy antaa heille siihen luvan.

— Tarvitsimme harakanpesän luonnontiedetunnilla, selitti Anna. — Se oli sinä iltapäivänä, kun retkeilimme ulkona ja pidimme tunnin luonnonhelmassa. Siellä oppii niin erinomaisesti, ja neiti Stacy

selittää kaiken niin selvästi. Sitten saamme kirjoittaa aineita retkeilyistämme ja minä kirjoitan parhaiten.

— Kuuluu kovin kerskailevalta sanoa se itse. Sen voit antaa opettajattaresi sanoa.

— Hänhän on sen sanonut, Marilla. Ja minä en todellakaan ylpeile siitä. Kuinka voisinkaan, kun olen sellainen pölkkyä geometriassa? Mutta nyt alkaa minulle hieman valjeta siinäkin suhteessa. Neiti Stacy tekee sen minulle paljon ymmärrettävämmäksi. Mutta hyväksi en siinä tule koskaan, ja on sentään hyvin ikävää olla siitä varma... Mutta olen hirveästi innostunut ainekirjoitukseen. Enimmäkseen neiti Stacy antaa meidän itse valita aiheemme, mutta ensi viikolla meidän on kerrottava jostain huomattavasta henkilöstä. Oi, ollappa huomattava henkilö ja tietää, että koululapset kirjoittavat aineita kuoleman jälkeen!... Tahtoisin hyvin halusta olla kuuluisa ja huomattava. Luulen, että suureksi tultuani menen sotaan Punaisen ristin sisarena... Ellen mene Kongoon lähetysaarnajaksi. Mutta siihen kaiketi vaaditaan liian monta sellaista ominaisuutta, joita minulla ei ole... Ja joka aamu me voimistellemme tullaksemme solakkavartaloisiksi ja edistääksemme ruuansulatusta.

— Jos ruuansulatus tähän asti on ollut kunnossa, niin — sanoi Marilla halveksivaa moitetta äänessä.

Mutta kaikki retkeilyt, kaikki lausuminen ja kaikki voimisteluharjoitukset hupenivat pelkiksi mitättömyyksiksi verrattuna siihen suunnitelmaan, jonka neiti Stacy ilmaisi ihastuneille oppilailleen marraskuussa. Tämän suunnitelman mukaan kaikkien Avonlean koululasten piti panna toimeen musikaalinen illanvietto jonain päivänä joulunpyhinä, ja sen tuottamat tulot käytettäisiin lipun ostamiseen koulutaloon.

Aikomus voitti kaikkien mieltymyksen, ja alettiin heti harjoittaa ohjelman eri numeroita. Ja kaikista tulevista avustajista ei kukaan ollut niin innokas ja utterta kuin Anna Shirley, joka sydämen pohjasta antautui puuhaan.

Mutta kotona Marilla nurisi.

— Mitäpä hyödyttää teidän ahtaa pääanne täyteen tyhjänpäiväisiä joutavuuksia ja riistää niin paljon aikaa läksyiltänne? En hyväksy sitä, että lapset saavat esiintyä julkisesti. Se tekee heidät vain turhamaisiksi ja nenäkkäiksi ja vetelehtimishaluisiksi.

— Mutta ajatelkaa hyvää tarkoitusta! pyysi Anna. — Lippu tulee yhä enemmän elähyttämään isänmaanrakkauttamme, Marilla.

— No kyllä kai! Isänmaanrakkaus on kai viimeinen, mikä teillä on ajatuksissanne. Te katsotte vain, että teillä on hauskaa.

— Niin, onhan kaiketi hyvä, jos voi yhdistää isänmaanrakkauden ja hauskuuden! Ajatelkaas, mikä hieno illanvietto siitä tulee! Meillä tulee olemaan kuusi kuoroa, ja Diana ja minä esitämme yksinlaulua. Minä olen mukana kahdessa vuorokeskustelussa ja "Keijukaiskuningattaressa". Oh, olen niin peloissani, että sotkeudun... Ja kaikkein viimeksi meillä on kuvaelma "Usko, Toivo ja Rakkaus". Siinä esiinnyimme Diana ja Ruby ja minä, kaikki valkeisiin puettuina ja hiukset hajalla. Minä olen Toivo, ristiin liitetyin käsin — näin — ja ylöspäin suunnatuin katsein. Harjoittelen osiani vintin säiliössä. Älkää säikähtäkö jos kuulette minun huokailevan ja ähkyvän! Eräässä osassani minun täytyy ähkyä ja voivatella aivan sydäntäsärkevästi, ja sitä on vaikea tehdä oikein taiteellisesti, Marilla.

Josie Pye on loukkaantunut siksi, ettei hän saanut ruveta keijukaiskuningattareksi. Mutta sehän olisi ollut naurettavaa, sillä kukapa olisi kuullut puhuttavan keijukaiskuningattaresta, joka olisi niin paksu kuin Josie? Keijukaiskuningattarien täytyy olla solakoita. Jane Andrews esittää kuningatarta, ja minä tulen olemaan yksi hänen neidoistaan. Josie sanoo, että punatukkainen keijukainen on yhtä hullunkurinen kuin paksukin, mutta minä asetun sellaisten lorujen yläpuolelle... Minä saan valkoisen ruususeppeleen päähäni, ja Ruby Gillis lainaa minulle matalat kenkensä, koska minulla itselläni ei ole sellaisia. Keijukaisilla täytyy tietysti olla puolikengät. Eihän voi kuvitella keijukaista varsikengissä, vai mitä? Kaikkein vähiten karkisuojuksilla varustetuissa.

Koristamme salin havunoksilla ja kuusiköynnöksillä, joihin pistelemme punaisia silkkipaperiruusuja. Ja kun katselijat ovat kokoontuneet, marssimme kaikki kaksittain sisään Emma Whiten soittaessa marssia uruilla. Niin, Marilla, tiedän kyllä, ettette iloitse puoliksikaan niin paljon kuin minä siitä, mutta etkö sentään toivo, että teidän pikku Annanne kunnostautuu?

— Toivon, että esiinnyt säädyllyisesti ja soveliaasti. Olen sydämeni pohjasta hyvilläni, kun kaikki tämä touhu viimeinkin on ohi ja sinä kykenet asettumaan järkevään työhön. Mihin sinä nyt luulet kelpaavasi, pää täynnä vuorokeskusteluja ja kuvaelmia ja ähkymisiä? Ja mitä kieleesi tulee, niin on kerrassaan ihme, ettei se kulu loppuun.

Anna huokasi ja lähti ulos pihamaalle, jossa uusikuu loisti omenan vihreällä läntiseltä taivaalta lehdettömien poppelin oksien lomitse ja Matthew paraillaan pieni puita. Anna istuutui eräälle kannolle ja alkoi jälleen selostaa tulevaa illanviettoa, varmana siitä, että hän ainakin hänessä tapaisi osaaottavan ja huvitetun kuulijan.

— Niin paljon voin ymmärtää, että siitä tulee oikein hienon hieno illanvietto, ja sinä tulet kyllä kunnostautumaan, sanoi Matthew ja hymyili vilkkaille ja ilmehikkäille pikku kasvoille.

Anna hymyili takaisin hänelle. Nämä molemmat olivat mitä parhaimmat ystävät, ja Matthew ylisti usein onnellista tähteensä siitä, ettei hänen tarvinnut puuttua tytön kasvatukseen. Se oli yksinomaan Marillan hartioilla; jos hänellä olisi ollut jotain tekemistä sen suhteen, olisi syntynyt alituisia ristiriitoja hänen tunteittensa ja velvollisuudentunteessa välillä.

Niinkuin asia nyt oli, oli hänellä vapaat kädet "hemmottelemaan piloille" Anna — sanamuoto oli Marillan — mikäli häntä miellytti. Mutta sillä tavoin tuli kuitenkin ylläpidetyksi eräänlainen edullinen tasapaino — vähäinen, olkoonpa vain epäpäteväkin "kiitos" tekee joskus yhtä hyvää kuin pitkä moraalisaarna.

XXV.

MATTHEW TEKEE ERÄÄN HUOMION.

Matthew oli vaipunut ajatuksiinsa. Hän oli tullut keittiöön koleaan joulukuun illan hämärtäessä ja oli istuutunut nurkkaan halkolaatikon viereen riisuakseen jalastaan raskaat saappaansa, tietämättä, että Anna ja muutamat hänen toverinsa paraillaan harjoittelivat "Keijukaiskuningatar" salissa.

Hetken kuluttua koko joukko tuli eteiseen ja kokoontui sitten keittiöön, iloisesti pakisten ja nauraen. Tytöt eivät nähneet Matthew'ta, joka kainosti vetäytyi varjoon halkolaatikon taakse toisessa kädessä saapas ja toisessa saapaspihti, ja hän katseli heitä salaa niiden kymmenen minutin ajan, jotka he käyttivät pannakseen ylleen päällysnuttunsa ja lakkinsa ja puhuakseen yhteen ääneen tulevasta illanvietosta.

Anna seiso heidän joukossaan, kirkassilmäisenä ja terhakkana kuten ainakin, mutta Matthew huomasi yhtäkkiä, että hän jossain suhteessa oli erilainen kuin kaikki hänen toverinsa. Ja Matthew'n mieltä pahoitti eräs tosiasia, se nimittäin, että hänestä näytti siltä kuin tämä erilaisuus ei olisi niinkuin pitäisi olla. Annalla oli älykkäämmät kasvot, suuremmat ja loistavammat silmät ja hienommat piirteet kuin muilla; yksinpä ujo, hoksaamaton Matthew'kin oli pannut tämän merkille. Mutta sillä erilaisuudella, jonka hän äsken oli havainnut, ei ollut mitään tekemistä tämän kanssa. Mitä se siis oli?

Matthew'ta vaivasi tämä kysymys kauan senjälkeen kun tytöt käsi kädessä olivat vaeltaneet pitkää, kovaksi jäätynyttä oikotietä pitkin ja Anna oli käynyt istumaan läksyjensä ääreen. Hän ei voinut jättää sitä Marillan harkittavaksi, joka, siitä hän oli varma, vain nauraisi pilkallisesti ja vastaisi, että ainoa ero, minkä hän näki Annan ja muiden tyttöjen välillä oli se, että nämä joskus vaikenivat, Anna sitävastoin ei milloinkaan. Ja ilman sitä apua, sen Matthew tunsikin, tulisi hän hyvin toimeen.

Sinä iltana hänen täytyi turvautua piippuunsa voidakseen perinpohjin syventyä probleemin ratkaisuun, ja Marilla katseli tupruavia savupilviä kaikkea muuta kuin lempein silmin. Tunnin kestäneen polttamisen ja ankaran ajatustyön jälkeen oli Matthew päässyt arvoituksen perille, Annalla oli erilainen puku kuin toisilla tytöillä!

Mitä enemmän Matthew pohti asiaa, sitä lujemmin hän tuli vakuutetuksi siitä, ettei Anna koskaan ollut samoin puettu kuin muut tytöt — ei koskaan siitä pitäen, kun hän oli tullut Vihervaaralle. Marilla antoi hänen käyttää yksinkertaisia, tummia pukuja, kaikki saman muuttumattoman kaavan mukaan leikattuja. Matthew'lla oli epämääräinen aavistus siitä, että puvut voivat olla muodikkaita tai epämuodikkaita, ja että se monellekin oli hyvin tärkeä asia, mutta hän oli aivan varma siitä, että Annan hihat eivät olleet saman näköiset kuin toisten tyttöjen hihat. Hän palautti muistiinsa sen pikkutyttöjoukon, jonka hän oli nähnyt hänen ympärillään edellisenä iltana — kaikki niin hauskaasti ja iloisesti puettuina punaisiin tai sinisiin, vaaleanpunaisiin tai valkoisiin puseroihin, — ja hän ihmetteli, miksi Marilla aina käytti niin ikäviä ja yksitoikkoisia puvunmalleja.

Tietysti se oli parasta... Marillahan oli tytön kasvattaja, ja Marilla tiesi kyllä, mitä teki. Luultavasti hänellä oli hyvät ja mitä hyväksyttävimmät syynsä. Mutta mitähän vahinkoa oikeastaan voisi olla siitä,

jos tytöllä olisi yksi ainoa vaalea ja sievä puku — jotain siihen suuntaan kuin Diana Barrylla aina oli yllään?...

Matthew päätti antaa hänelle sellaisen; sitä hän ei kaikeksi voinut leimata sopimattomaksi sekaantumiseksi asioihin, jotka eivät häntä liikuttaneet?... Oli enää noin kaksi viikkoa joulukuun. Sievä puku sopisi mainiosti joululahjaksi. Matthew pani tyytyväisesti huokaisten piippunsa pois ja meni huoneeseensa paneutuakseen pitkäkseen, Marillan avatessa kaikki ovet ja ikkunat tuulettaakseen talon.

Kun Matthew oli nukkunut "asian päälle", tuli hän tuohon ei niinkään hullumpaan tulokseen, että vain nainen kykeni ottamaan tehtäväkseen tuon vastuunalaisen pukukankaan oston. Marilla ei voinut tulla kysymykseen. Hänen veljellään oli varma tunne siitä, että hän heti heittäisi hänelle kylmää vettä niskaan ja pilaisi koko hänen suunnitelmansa. Jällellä oli siis vain rouva Lyndc, sillä ikimaailmassa ei Matthew olisi uskaltanut pyytää miltään muulta Avonlean naispuoliselta asukkaalta neuvoa. Hän meni siis rouva Lynden luo, ja tämä kunnan nainen kohotti heti painavan taakan hänen hartioiltaan.

— Valitako Annalle puku joululahjaksi? Sen kyllä teen. Huomenna menen joka tapauksessa Carmodyyn, ja silloin toimitan asian. Onko teillä mitään erikoistoivomusta väriin ja kankaan laatuun nähden? Eikö? No niin, silloin menettelen oman makuni mukaan. Luulen, että joku kauniin sammalvihreä sopisi Annalle, ja William Blairille on juuri saapunut uutta silkinsekaista kangasta, joka on sangen siistiä. Ehkä mieluummin haluaisitte, että minä neuloisinkin sen hänelle? Jos Marilla tekisi sen, saisi Anna luultavasti vihiä asiasta ennen aikojaan, niin että yllätys menisi tyhjiin. Niin, neulon sen siis. Ei toki — ei siitä ole mitään vaivaa. Minä pidän neulomisesta. Laitan sen sellaisen, että se sopii veljentyttärelleni Jenny Gillisille, sillä hän ja Anna ovat pilkulleen samankaltaisia vartaloltaan.

— Niin, sehän on kauhean ystävällistä, sanoi Matthew. — Mutta nyt on asianlaita siten — niin, en oikein tiedä — mutta olisi hauskaa, jos... Hm, nykyään kai ne laittavat hihat hieman toisenlaisiksi kuin ennen maailmassa... Ellei olisi liian paljon pyydetty — voisiko käydä päinsä laittaa ne uudella tavalla?

— Ahaa, puhvihihat! Kyllähän toki! Teidän ei tarvitse olla huolissanne, Matthew. Ompelen ne kaikkein viimeisen muodin mukaan, lupasi hyvä rouva Lynde.

Itsekseen hän sanoi Matthew'n mentyä:

— On oikein hauska nähdä tuo pikku tylleröinen kerrankin siistissä puvussa. Sellaisena kuin Marilla hänet vaatettaa, näyttää hän kerrassaan naurettavalta, siitä ei ole epäilystäkään, ja minulla on varmaankin kymmenen kertaa pyörinyt kielenpäässä sanoa se hänelle. Mutta olen pitänyt suuni kiinni, sillä näen kyllä, että Marilla ei tahdo mitään neuvoja, ja että hän kuvittelee tietävänsä enemmän lastenkasvatuksesta kuin minä, vaikkei hänellä koskaan ole ollut miestä eikä tenavia. Luulen, että hänen tarkoituksensa on kasvattaa Anna nöyryyteen herättämällä kateutta ja tyytymättömyyttä hänen mielessään. Olen vakuutettu siitä, että tytön täytyy huomata ero omien ja toveriensa pukujen välillä. Ja ajatella, että Matthew vanhus on pannut sen merkille!... Tuo mies näyttää nyt heränneen nukkuttuaan kuusikymmentä vuotta.

Niiden molempien viikkojen aikana, jotka nyt seurasivat, ymmärsi Marilla, että veljellä oli jotain erityistä mielessä, mutta mitä se oli, ei hän voinut saada selville ennenkuin joulukuun, jolloin rouva Lynde ilmestyi tuomaan pukua. Marilla ei näyttänyt olevan juuri millänsäkään, vaikkakin on luultavaa, että hän jonkinlaisella epäluulolla kuunteli rouva Lynden diplomaattista selitystä, että hän oli ommellut puvun, siksi että Matthew oli pelännyt Annan saavan vihiä yllätyksestä, jos Marilla itse ryhtyisi neulomispuuhaan.

— Vai niin, sentähden siis Matthew on ollut niin salaperäisen näköinen ja naureskellut itsekseen parin viimeisen viikon aikana, sanoi hän hieman väkinäisesti, mutta ei epäystävällisesti. — Tiesin kyllä, että hänellä oli jokin päänäpistö... Niin, minun mielestäni Anna ei kylläkään olisi tarvinnut useampia pukuja. Ompelin hänelle kolme kappaletta lämpimiä, kestäviä ja käytännöllisiä pukuja nyt syksyllä, ja se mikä siitä menee yli, on totisesti tarpeetonta. Nuo hihathan vievät niin paljon kangasta, että se olisi voinut riittää kokonaiseksi miehustaksi... Sinä vain annat virikettä Annan turhamaisuudelle, Matthew, ja hän on jo nykyään niin turhamainen kuin riikinkukko. No niin, nyt hän kai viimeinkin on tyytyväinen — tiedän hänen kaihonneen ja kaivanneen noita typerä hihvoja siitä asti kuin hän tuli tänne, vaikkei hän koskaan ole niistä puhunut. Puhvit ovat tulleet vielä suuremmiksi sen jälkeen — ihmisethän ovat hulluja... Nyt ne jo ovat aivan kuin ilmapalloja, ensi vuonna saavat ne, joilla on sellaiset, kulkea ovesta sisään sivuttain...

Jouluaaton aamu koitti yli kauniin, valkoisen maailman. Joulukuu oli ollut hyvin lauha, ja oli odotettu viheriää ja "räntäistä" joulua. Mutta juuri jouluaaton edellisenä yönä pakasti ja satoi lunta siksi paljon että Avonlea sai kokonaan toisen ulkonäön.

Anna tirkisteli ihastunein katsein ulos kuuraisesta päätyikkunastaan. Hongat tuolla

"kummitusmetsässä" olivat ihmeellisesti välkkyilevän huurteen verhoamina; koivut ja metsäkirsikkapuut olivat huikaisevan valkeassa puvussa, ja peltojen kynnetyt vaot olivat ikäänkuin jäätyneen meren jäähettyneitä laineita. Puhdas, viileä ilma oli niin kevyttä ja virkistävää hengittää.

Anna juoksi rappusia pitkin ja lauloi, niin että hänen äänensä raikui läpi koko talon:

— Hauskaa joulua, Marilla! Hauskaa joulua, Matthew! Niinpä saimme lopultakin valkoisen joulun, ja minä olen niin iloinen, niin iloinen! Valkoinen joulun täytyy olla — ei viheriä! Se ei muuten olekaan viheriä — se on vain samean ja sotkuisen ruskea ja harmaa... Miksi ihmiset sanovat sitä viheriäksi? Ei — mutta — Matthew, saanko minä tuon? Oi!...

Matthew oli kömpelösti purkanut puvun paperikääreestä ja kurkotti sitä luoden anteeksipyytävän katseen sisareensa. Marilla oli olevinaan kokonaan kiinni teekannun täyttämispuhassa, mutta toisesta silmänurkastaan hän tirkisti sangen suurella mielenkiinnolla, mitä tapahtui. Anna otti puvun ja katseli sitä kunnioittavan hiljaisuuden vallitessa. Oi, miten se oli soma — pehmeätä, sammalvihreää kangasta, jolla on viehättävä silkin hohde, hameessa mitä siroimmat rimsut ja laskokset ja miehusta kurottuna mitä herttaisimmin ja viimeisen muodin mukaisesti, kaulantiessä pieni tuuhea valkea pitsiröyhelö. Mutta hihat — ne olivat parasta kaikista ja kruunasivat arvokkaasti teoksen! Pitkät, kiinteät kalvokkaat ulottuivat kyynärpäihin saakka, ja niitten yli laskeutui kaksi ihanaa puhvia, joita keskeltä jakoivat kapeat vannikkeet ja sammal vihreästä silkkinauhasta tehdyt ruusukkeet...

— Sen on määrä olla sinun joululahjasi, Anna, sanoi Matthew hämillään. — Mutta — mutta — mikä sinun on, Anna? Etkö pidä siitä?

Sillä Annan silmät olivat äkkiä täyttyneet kyynelillä.

— Pidätkö siitä! Oi, Matthew! — Anna ripusti puvun tuolille ja risti kätensä. — Sehän on suorastaan lumoava! Oi, koskaan en voi teitä kylliksi kiittää! Kas, tuollaiset hihat! Minusta tuntuu aivan siltä kuin tämä olisi onnellista unta!...

— No — syödään nyt sentään aamiaista, keskeytti Marilla. — Sanon suoraan, Anna, että minun mielestäni et lainkaan ollut tuon puvun tarpeessa, mutta kun nyt kerran Matthew on hankkinut sen sinulle, niin voit nyt nauttia siitä terveydeksesi ja varoa sitä huolella. Tässä on lettinauha, jonka rouva Lynde pyysi sinulle antamaan. Se on viheriä, niin että se muka sopisi pukuun. Hm, kaikkea tässä vielä!... Tule nyt, niin istuudumme pöytään.

— En käsitä kuinka voin syödä mitään aamiaista, sanoi ilosta säteilevä Anna. — Aamiainen on jotain niin proosallista tällaisena jännittävänä hetkenä. Antakaa minun ennemminkin ravita silmiäni uuden pukuni katselemisella. Olen niin iloinen siitä, että puhvihihat yhä edelleen ovat muodissa. Minulla oli ikäänkuin sellainen tunne, etten koskaan jaksaisi sulattaa sitä, jos ne joutuisivat pois muodista, ennenkuin olisin ehtinyt saada sen mallisen puvun... En olisi koskaan voinut tuntea olevani oikein tyytyväinen ja iloinen. Ja rouva Lynde teki hyvin kiltisti antaessaan minulle sammalvihreän lettinauhan. Tunnen, että minun vastaisuudessa aina täytyy olla oikein kiltti ja hyvä tyttö.

Se ei suinkaan aina ole niinkään helppoa, mutta tästä lähtien yritän enemmän kuin ennen...

Kun proosallinen aamiainen oli saatu pois tieltä, ilmestyi Diana portaalle lumisen töyrän alapuolelle, jota vasten hän hyvin koreana loisti pitkässä kirsikanpunaisessa nutussaan. Anna lensi pitkin polkua häntä vastaan.

— Hauskaa joulua, Diana! Oi, minkälainen joulu, niin ihmeen ihana! Ja minulla on näytettävänä sinulle jotain ihan hurmaavaa. Matthew on antanut minulle mitä sievimmän puvun, jossa on sellaiset hihat! En koskaan elämässäni ole voinut kuvailla mielessäni mitään kauniimpaa!

— Ja minulla on sinulle vielä jotain, huusi Diana aivan hengästyneenä. — Katsoppas — tämän laatikon sinä saat! Josephine täti on lähettänyt meille suuren laatikon täynnä tavaraa, ja tämä on sinulle! Minun oli määrä juosta tuomaan se sinulle eilen illalla, mutta siitä ei tullut mitään ennen pimeän tuloa, ja siihen aikaan päivästä en missään tapauksessa kulje mielelläni kummitusmetsän läpi...

Anna aukaisi laatikon ja kurkisti siihen. Ylimpänä oli kortti, jossa oli kirjoitus: "Anna tytölle. Hauskaa joulua!" ja sitten näkyi pari mitä somimpia vuohennahkakenkiä, joita koristivat mustat silkkirusukkeet ja kiiltävät soljet.

— Oi!... sanoi Anna. — Diana, tämä on liikaa. Tämän täytyy olla unta...

— Minä sanon sitä sallimuksen johdatukseksi, sanoi Diana. — Nyt pääset lainaamasta Rubyn kenkiä, ja se oli oikea hyvä työ, sillä ne ovat kahta numeroa liian suuret sinulle, ja olisi kauheata kuulla keijukaisen tulla koluuttavan liian suurissa kengissä. Josie Pye riemuitsi...

Kaikki Avonlean koululaiset olivat tänä päivänä kuumeen tapaisessa jännityksessä, sillä juhlasali piti koristettaman ja viimeinen suuri kenraaliharjoitus pidettämään.

Niin sitten koko juttu suoritettiin illalla suurella menestyksellä. Pieni sali oli täpösen täynnä ihmisiä, ja kaikki esiintyjät hoitivat osansa erinomaisesti. Mutta säteilevä tähti kaikkien suurempien ja pienempien valojen joukossa oli Anna Shirley, ja sitä ei tohtinut edes viheriä kateuskaan Josie Pyen hahmossa kieltää.

— Oi, eikö olekin ollut hurmaava ilta, huokasi Anna, kun kaikki oli ohi ja hän ja Diana kulkivat kotiin yhdessä tumman tähtitaivaan alla.

— Kyllä, kaikki näyttää menneen hyvin, sanoi käytännöllinen Diana. — Olemme varmasti saaneet kokoon kokonaista kymmenen dollaria. Ajatteles, että pastori aikoo lähettää siitä ilmoituksen Charlottetownin sanomalehtiin.

— Oi, Diana, saammeko todellakin nähdä nimemme painettuina! Minua ihan vihlaisee, kun ajattelen sitä... Yksinlaulunumerosi esitit mainiosti, Diana. Tunsin itseni vielä ylpeämmäksi kuin sinä, kun he taputtivat ja tahtoivat sinun laulamaan sen vielä uudelleen. Sanoin itsekseni: "minun omaa ystävätärtäni tässä näin kunnioitetaan."

— Entäs sitten sinun lausuntonumerosi, Anna! Hehän taputtivat niin, että katto olisi voinut pudota. Surullinen kohta oli aivan yksinkertaisesti valtava.

— Oi, kuinka pelkäsin, Diana! En tiedä, kuinka tulin korokkeelle, kun pastori huusi nimeni. Minusta tuntui siltä kuin miljoona silmää olisi katselleet minua ja suoraan lävitseni, ja tovin aikaa oli kuin ääneni aivan tukahtuisi... Mutta sitten ajattelin kauniita uusia puhvihohjani, ja silloin rohkeus palasi. Ajattelin, Diana, että minun täytyi osoittautua sellaisten puhvihohjen arvoiseksi... Ja niin heittäydyin kuolemaa halveksuen suoraan asiaan, ja tuntui siltä kuin oma ääneni olisi tullut jostakin hyvin etäältä. Oli toki onni, että olin harjoitellut siksi paljon vintin säiliössä, sillä muuten olisi käynyt ihan hullusti... Ähkyinkö hyvin?

— Sinä ähkyit hienosti, vakuutti Diana.

— Näin vanhan rouva Sloanen pyyhkivän kyyneliään istuessani paikalleni. Ajattelehan toki, että voi liikuttaa jonkun sydäntä!...

— Oh, miten poikien vuorokeskustelu oli mainio, sanoi Diana. — Gilbert Blythe oli suorastaan suuremmoinen. Anna, minun mielestäni sinä sentään kohtelet hyvin pahoin Gil'iä. Odotahan, niin saat kuulla. Kiiruhtaessasi alas korokkeelta keijukaiskuningatar-kuvaelman jälkeen pudotit yhden niistä ruusuista, joita sinulla oli tukassasi. Näin, kuinka Gil otti sen maasta ja pisti povitaskuunsa. Siinä kuulet! Sinua, joka olet niin romanttinen, tuollainen kai miellyttää.

— Minulle on aivan samantekevää, mitä tuo henkilö tekee, sanoi Anna kopeasti. — En koskaan tuhlaa häneen ajatustakaan, Diana, sen vain tahdon sinulle sanoa.

Sinä iltana istuivat Marilla ja Matthew — viimeainittu ei ollut ottanut osaa mihinkään "illanviettoon" kahteenkymmeneen vuoteen — ja pakinoivat keskenään keittiön takan ääressä Annan mentyä huoneeseensa levolle.

— No, Anna tyttömme hoiti asiansa yhtä hyvin kuin kuka muu tahansa, luulisin, sanoi Matthew ylpeänä.

— Sen hän kyllä teki, tunnusti Marilla. — Hän on lahjakas tyttö, Matthew. Ja kuinka hauskan näköinen hän oli! Vaatteet vaikuttavat sentään osaltaan nekin... Niin, minä en kylläkään ole iloinnut koko tästä touhusta, mutta ei siinä sentään ole tainnut olla mitään pahaakaan... Nuorison tarvinnee kai vähän huvitella... Niin, Annasta olen joka tapauksessa ollut tänä iltana ylpeä, vaikka en koskaan aio hiiskua hänelle sanaakaan siitä.

— Minä myöskin olin hänestä ylpeä, mutta minä sanoin sen hänelle suoraan, minä, ennenkuin hän meni huoneeseensa, sanoi Matthew. — Meidän on kai katsottava, miten järjestämme hänen elämänsä ennemmin tai myöhemmin, Marilla. Hän näyttää tarvitsevan ajan mittaan jotain enemmän kuin Avonlean koulua.

— Sitä ennätämme kyllä aikanaan tuumia, sanoi Marilla. Hän täyttää vasta kolmetoista maaliskuussa. Vaikka tänä iltana huomasin, että hän alkaa kasvaa oikein suureksi tytöksi. Rouva Lynde on tehnyt hameen tuuman verran liian pitkän — siksi tyttökkin näyttää pitemmältä. Hänellä on helppo oppia, ja minä luulisin, että parasta, mitä voimme tehdä, on antaa hänen yrittää seminaariin. Mutta siitähän

meidän ei vielä ole tarvis puhua vuoteen tai pariin.

— Niinkuin tahdot, mutta sen ajatteleminen ei vahingoita, arveli Matthew. — Tuollaiset suunnitelmat kypsyvät paljon paremmin, mitä enemmän niitä pohtii.

XXVI.

ANNAN AINE.

Talvi kului tasaista kulkuaan. Se oli tavattoman lauha ja niin vähäluminen, että Anna ja Diana melkein joka päivä voivat kulkea koivukäytävää pitkin kouluun. Annan syntymäpäivänä he kulkivat sitä pitkin kevein askelin, pitäen silmät ja korvat avoimina loruillessaan, sillä neiti Stacy oli sanonut, että heidän piakkoin pitäisi kirjoittaa aine "Talvella metsässä", ja sen vuoksi heidän luonnollisesti piti "koota vaikutelmia" ja tehdä havaintoja itse paikalla.

— Ajatteles, Diana, että minä täytän tänään kolmetoista, sanoi Anna, äänessä miltei kunnioittava sävy. Voin tuskin saada päähäni, että olen toisella tusinalla... Herätessäni aamulla arvelin, että kaiken pitäisi olla ikäänkuin toisin... Sinähän olet ollut kolmetoistavuotias jo kaksi kuukautta, joten lienet päässyt tuosta ensimmäisestä, ihmeellisestä tunteesta... Ajatteles, kahden vuoden kuluttua minä tulen oikein täysikasvuiseksi! On ihana asia tietää, että silloin voi käyttää miten suuria sanoja tahansa ilman että ihmiset nauravat.

— Neljän vuoden kuluttua voimme laittaa tukkamme ylös, sanoi Diana. — Alice Bell on vain kuusitoistavuotias ja käy tukka ylhäällä, mutta minun mielestäni se on naurettavaa. Minä odotan, kunnes täytän seitsemäntoista.

— Jos minulla olisi Alice Bellin köyrynenä, niin... Ai, nyt olin sanomaisillani jotain ilkeätä, ja kuten tiedät, pidän nykyään herttaista rouva Allania esikuvanani. Lisäksi vertasin Alicen nenää omaani, ja siinä tein turhamaisesti. Pelkään ajattelevani liian paljon nenääni senjälkeen kun joku kauan sitten sanoi, että se oli oikein laatuunkäypä, kun ei sen ympärillä vain olisi ollut niin paljon kesakkoja... Mutta se ei kai liioin ole nenän vika. Oi, Diana, katsoppas, tuolla on kaniini! Sen voi aina mainita aineessa. Minun mielestäni metsät todellakin ovat yhtä ihania talvella kuin kesälläkin Ne ovat valkeita ja äänettämiä, ikäänkuin lepäisivät nukuksissa ja näkisivät kauniita unia.

— Niin, siitä aineesta en ole niin peloissani, kun se tulee, huokasi Diana. — Suoriudun kyllä metsästä, mutta se aine, joka meidän on jätettävä maanantaina, on hirveä. Kuinka neiti Stacy voi vaatia meitä itse keksimään ja sommittelemaan kertomuksen?

— Oh, se nyt ei liene mikään vaikea tempu, sanoi Anna.

— Niin, sen kyllä kelpaa, jolla on mielikuvitusta, sanoi Diana — Mutta mitä sinä tekisit, jos olisit syntynyt ilman sitä? Sinulla on kai aineesi jo valmiina, arvaan minä?

Anna nyökkäsi, innokkaasti ponnistellen ollakseen näyttämättä liian tyytyväiseltä. Mutta hänen vaivannäkönsä epäonnistui täydellisesti.

— Kirjoitin sen viime maanantai-iltana. Sen nimi on "Mustasukkainen kilpakosija" eli "Kuolemassa yhdistetyt". Luin sen eilen Marillalle, ja hän sanoi sen olevan hirveätä pötyä. Sitten luin sen Matthew'lle, ja hän sanoi, että se oli sekä kaunis että liikuttava... Sellaisesta arvostelusta minä pidän. Se on hyvin surullinen ja mielenkiintoinen kertomus — itkin itse sitä kirjoittaessani. Siinä kerrotaan kahdesta kauniista nuoresta työstä nimeltä Cordelia Montmorency ja Geraldine Seymour, jotka asuivat samassa kylässä ja olivat hyvin kiintyneitä toisiinsa. Cordelia oli komea tumma kaunotar, jonka ohimoita kruunasi sysimusta tukka ja jolla oli synkästi salamoivat silmät. Geraldine oli ihana vaalea neito, jolla oli hiukset kuin kehrättyä kultaa ja sametinpehmeät, purppuranhohteiset silmät.

— En ole koskaan nähnyt ketään, jolla olisi purppuranväriset silmät, sanoi Diana epäillen.

— En minäkään. Minä keksin ne. Tahdoin saada jotain — ikäänkuin vähän tavatonta... Geraldinella oli myöskin alabasteriotsa. Nyt olen päässyt selville siitä, mitä alabasteriotsa on. Oppia ikä kaikki. Tietää niin paljon enemmän kolmetoistavuotiaana kuin ollessaan kaksitoistavuotias.

— No, kuinka Cordelian ja Geraldinen kävi? kysyi Diana, joka alkoi olla oikein huvitettu mainittujen naisten kohtaloista.

— Niin, näetkös — he kehittyivät kauneudessa rinnakkain, kunnes täyttivät kuusitoista vuotta. Silloin tuli Bertram de Vere heidän kotikyläänsä ja rakastui kauniiseen Geraldineen. Hän pelasti Geraldinen hengen, kun eräänä päivänä hänen vaunujaan vetävä hevonen pillastui, ja Geraldine pyörtyi hänen käsivarsilleen, ja hän kantoi hänet kotiin kolmen peninkulman matkan — sillä vaunut, näetkös, olivat pirstoutuneet sirpaleiksi. Oli hyvin vaikeata kuvata kosimista, sillä minulla ei ollut mitään esikuvaa.

Kysyin Ruby Gillisiltä, tiesikö hän mitään siitä, miten herrat menettelevät kosiessaan, hänellä kun on niin monta naimisissa olevaa sisarta. Ja Ruby kertoi minulle istuneensa piiloutuneena heidän suureen hillokaappiinsa, kun Malcolm Andrews kosi hänen Susan-sisartaan. He istuivat pienellä nurkkasohvalla heidän ruokasalissaan, ja hän sanoi, että Malcolm kertoi Susanille, että hänen isänsä oli ostanut hänelle pienen maatilan, ja sitten hän sanoi: "Oma pikku rakkaani, emmekö voisi muuttaa yhteen syksyllä?" Ja Susan vastasi: "Niin — ei — en tiedä — ehkä", ja niin he olivat kihloissa, ja kaikki muut tulivat onnittelemaan.

Mutta minun mielestäni sellainen kosinta ei ollut hituistakaan romanttinen, niin että sain joka tapauksessa sepustaa uuden omin päin. Tein sen hyvin kaunopuheiseksi ja runolliseksi, ja Bertram laskeutui polvilleen, vaikka Ruby Gillis sanoo, ettei se nykyään ole tapana. Geraldine antoi hänelle myöntävän vastauksen, ja Bertramin vastauksen sepittämisestä minulla oli paljon vaivaa — se onkin kokonaisen sivun pituinen. Kirjoitin sen viiteen kertaan, mutta nyt se onkin parasta mitä koskaan olen tehnyt. Bertram antoi hänelle timanttisormuksen ja rubiinikaulaketjun ja lupasi hänelle, että hän saisi matkustaa Euroopan häämatkalle. Sillä hän oli suunnattoman rikas.

Mutta ah, pian alkoivat varjot synkistää heidän elämäntietään... Cordelia oli salaa itse rakastunut Bertramiin, ja kun Geraldine kertoi hänelle kihlauksesta, joutui hän pois suunniltaan kiukusta — varsinkin saatuaan nähdä jalokivikaulanauhan ja timanttisormuksen. Koko hänen ystävyytensä Geraldinea kohtaan muuttui katkeraksi vihaksi, ja hän vannoi pyhän valan, että ystävätär ei koskaan menisi naimisiin Bertramin kanssa. Mutta hän teeskenteli joka tapauksessa ystävyyttä Geraldinea kohtaan. Eräänä iltana, kun he seisoivat sillalla hurjana kohisevan joen yläpuolella, luuli Cordelia, että he olivat yksin, ja töytäsi Geraldinen alas sillalta päästään kaamean pilkkanaurun: "Ha ha ha!" Mutta Bertram näki kaiken, ja hän syöksyi heti virtaan huutaen: "Minä pelastan sinut, verraton Geraldineni."

Mutta hän oli pahaksi onneksi unohtanut, että hän ei osannut uida, ja he hukkuivat molemmat, puristuneina toistensa syleilyyn. Pian senjälkeen laineet huuhtoivat heidän ruumiinsa vihannalle rannalle. Heidät haudattiin samaan hautaan, ja heidän hautauksensa tapahtui mitä suurimmalla loistolla, Diana. On paljon romanttisempaa lopettaa kertomus hautajaisiin — ja tässähän oli kaksoishautajaiset — kuin häihin. Mitä tulee Cordeliaan, niin tuli hän hulluksi omantunnontuskista ja hänet täytyi sijoittaa hullujenhuoneeseen. Se oli mielestäni runollisin hyvitys hänen rikoksestaan.

— Se oli verrattoman kaunista ja jännittävää, sanoi Diana, joka kuului Matthew'n kirjalliseen suuntaan. — En voi käsittää, kuinka voit sepittää sellaisia asioita omasta päästäsi, Anna. Toivoisin, että minulla olisi yhtä hyvä mielikuvitus kuin sinulla.

— Sitä sinulla kyllä olisi, kultaseni, jos vain kehittäisit sitä, sanoi Anna lohdutellen. — Ja minä olen juuri saanut erään tuuman, Diana. Sinä ja minä muodostamme yhdistyksen sommitellaksemme kertomuksia — vain harjoitukseksi — ja sen nimi on tietysti kirjallinen klubi. Me kehitämme mielikuvitustamme — neiti Stacy on sanonut, että se on hyvin hyödyllistä. Mutta me emme laske sitä harhapoluille. Kerroin hänelle kummitusmetsästä, ja silloin hän sanoi, että se ei tehnyt lainkaan hyvää tuollaisille — tuollaisille — niin, muistelen hänen sanoneen tuhmeliineille... Mitä sinä arvelet?

Niin siis syntyi "kirjallinen klubi". Jäseninä olivat aluksi vain Diana ja Anna, mutta pian otettiin mukaan myöskin Jane Andrews ja Ruby Gillis sekä vielä pari muuta, jotka tunsivat, että heidän mielikuvituksensa oli kehittämisen tarpeessa. Pojilla ei ollut sisäänpääsyä, vaikka Ruby Gillis omasta puolestaan oli sitä mieltä, että klubille olisi siitä etua ja jokaisen jäsenen oli määrä sepittää kertomus viikossa.

— Se on kauhean huvittavaa, sen saatte uskoa, Marilla, kertoi Anna kotona keittiössä. — Jokainen tyttö saa lukea kertomuksensa ääneen, ja sitten keskustelemme siitä. Säilytämme ne kaikki lukkojen ja sinettien takana ja luemme ne sitten jälkeläisillemme. Kaikilla meillä on hienot nimimerkit. Minun on Rosamunda Montmorency. Muilla tytöillä on myöskin aika nokkelia... Ruby Gillisin kertomuksissa on tietysti paljon rakkautta, ja se on sellaista höystettä, jota minun mielestäni olisi käytettävä säästeliäästi... Janella ei ole sitä ensinkään, sillä hän sanoo, että sellainen kuuluu niin idioottimaiselta ääneen lukiessa. Hänen kertomuksensa ovat kauhean järkeviä. Dianan kertomuksissa on liian paljon murhia. Hän sanoo, että hän ei juuri koskaan tiedä, mitä hän tekisi henkilöillään, ja siksi hän antaa heidän kuolla jollain tavoin päästäkseen heistä. Minä saan enimmäkseen antaa heille aiheet, mutta se ei ole vaikeata, sillä minulla on niitä tuhat kertaa enemmän kuin itse tarvitsen...

— Jos kerran on valittava kahden pahan välillä, niin on minun mielestäni parempi, että luette kertomuksia, sanoi Marilla. — Mutta jos nyt myöskin itse alatte niitä sepitellä, niin pakenee se vähäinenkin äly, mikä teillä on, tipotiehensä.

— Oh, niinkö arvelette! sanoi Anna loukkaantuneena. — Me olemme muuten hyvin tarkkoja siinä, että kertomukseen on aina liitettävä joku opetus — siitä pidän ankarasti kiinni. Kaikki hyvät saavat palkinnon, ja kaikki pahat oikeudenmukaisen rangaistuksen. Opetushan on pääasia, kuten Marilla ymmärtää... Luin hiljakkoin erään kertomuksen ääneen pastorille ja pastorinrouvalle, ja he sanoivat, että opetus oli mitä oivallisin. Mutta he nauroivat aivan väärissä kohdissa ja sitä olen sittemmin kovasti miettinyt...

XXVII.

TURHAMAIJUUDEN RANGAISTUS.

Eräänä iltana huhtikuun lopulla kulki Marilla kotiin ompeluseuran kokouksesta, ja tunne siitä, että talvi viimeinkin oli ohi, synnytti hänessä sellaisen mielihyvän ja toivehikkuuden mielialan, jota kevät ei milloinkaan ole herättämättä sekä vanhoissa ja surullisissa että nuorissa ja hilpeissä.

Marillan mieleen ei juolahtanut panna tunteitaan ja ajatuksiaan minkään tarkemman erittelyn alaisiksi. Hän kulki luultavasti siinä uskossa, että hän ajatteli ompeluseuraa ja sen lähetyksensä ja sakariston uutta mattoa, mutta näiden mietteitten takana oli miellyttävä tunne punertavista pelloista, jotka hämöttivät kalpeaan purppuraan vivahtavan usvan peitossa laskevan auringon alla, mäntyjen pitkistä, suipoista varjoista, jotka laskeutuivat niitylle joen toisella puolen, liikkumattomista vaahteroista tummanpunaisille, paisuvine nuppuineen peilikirkkaan metsäjärven ympärillä, yleisestä heräämisestä ulkona näkyväisessä maailmassa ja voimakkaasti sykkivästä elämästä mustanharmaassa mullassa. Kevään väkevät siivenlyönnit kohisivat yli maan, ja Marillan tyynet ja vakaat askeleet tulivat iloisemmiksi ja keveämmiksi kevättunnelman vaikutuksesta.

Hänen katseensa lepäsi hellänä pienessä tuvassa, omassa kodissa, joka pilkkotti puiden lehtiverkon lomitse ja jonka ikkunoiden kimaltelevista ruuduista auringonpaiste heijastui. Ja jouduttaessaan askeliaan pitkin kosteata oikotietä, ajatteli Marilla, kuinka hauska oli tietää, että kotona odotti iloisesti räiskyvä takka ja somasti katettu teepöytä kolkon autiuden asemasta, joka oli häntä vastassa ennen maailmassa, ennenkuin Anna oli tullut Vihervaaralle.

Voi niinmuodoin hyvin ymmärtää, että kun Marilla astui keittiöönsä ja näki lieden kuolleena ja mustana, sekä Annan olevan tipotiessään, niin hän tunsu sangen suurta pettymystä ja tyytymättömyyttä. Hän oli antanut Annalle määräyksen laittaa varmasti teen kuntoon kello viideksi, ja nyt hänen täytyi kiiruhtaa riisumaan yltään toiseksi paras pukunsa ja itse panemaan pöytään tuo pieni ateria, ennenkuin Matthew tulisi takaisin peltotöistä.

— Tahdonpa puhua jonkun sanan nuoren neidin kanssa, kun hän tulee kotiin, sanoi Marilla tuikeasti veistäessään uuninsytykelastuja ja tuhiasi tähän työhön suurempaa tarmoa kuin tarkoin otettuna oli tarpeen. Matthew oli tullut sisään ja istui kärsivällisenä nurkassa odotellen teetään.

— Hän on tietysti ulkona ja juoksentelee Dianan kanssa tai sepittää juttuja tai harjoittelee vuorokeskusteluja, omistamatta ajatustakaan kellolle tai velvollisuuksilleen. Tästä täytyy tosiaankin tulla loppu. En välitä siitä, että rouva Allan sanoo, että hän on älykkäin ja hauskin lapsi mitä hän milloinkaan on tavannut. Sehän on mahdollista, mutta kaikella on oma aikansa. Ja hän on niin täynnä päähänpistoja, ettei koskaan tiedä, minkä muodon ne saavat seuraavalla kerralla... Kas niin, nythän sanon aivan samaa, mitä en millään ehdolla tahtonut kuulla Rakel Lynden suusta päivällä ompeluseurassa. Annalla on monta vikaa, sen tiedän minä parhaiten, mutta Rakel Lynde arvostelisi itse enkeli Gabrieliakin, jos hän asuisi täällä Avonleassa.

Olen oikein mielissäni siitä, että rouva Allan nousi Annaa puoltamaan; muuten pelkään, että Rakel ja minä olisimme törmänneet yhteen kaikkien läsnäollessa... Mutta Annalla ei missään tapauksessa ole lupaa juosta talosta, kun minä kerran sanoin hänelle, että hänen olisi pysyttävä kotona ja pidettävä huolta töistä. Tottelemattomaksi ja epäluotettavaksi en ole todellakaan koskaan häntä huomannut tähän saakka, niin että tämä oli oikein ikävää...

— Niin, sellaistaahan se on... sanoi Matthew, joka oli kärsivällinen ja ymmärtäväinen ja ennen kaikkea

nälkäinen ja katsoi viisaimmaksi antaa Marillan päästää kiihtyneet tunteensa purkautumaan. Aika ja kokemus olivat opettaneet hänelle, että hän suoritti käsillä olevan työnsä paljon nopeammin, jos hän rauhassa sai marista ja jurista. — Ehkä sinä olet liian äkkipikainen tuomioissasi, Marilla. Älä sano häntä tottelemattomaksi, ennenkuin tiedät, kuinka asia on. Ehkä tämän voi hyvin selittää...

— Hän ei ole täällä, vaikka käsikin hänen pysyä kotona, vastasi Marilla. — Sitä laiminlyöntiä hänen lienee sangen vaikea selittää. Mutta että sinä asettaisit hänen puolelleen, Matthew, sen voi tietysti arvata etukäteen.

Oli tullut pimeä, kun illallinen viimeinkin oli pöydässä, ja vielääkään ei näkynyt mitään Annaa juosta viilettämässä portaan yli ja pitkin polkua, hengästyneenä ja katuvaisin mielin laiminlyötyjen velvollisuuksiensa vuoksi. Marilla pesi astiat ja pani ne pois tuiman näköisenä. Sitten hän tarvitsi kynttilää kellariin mennäkseen ja hän meni ylös itäiseen vinttikamariin hakemaan sitä, joka tavallisesti oli Annan pöydällä. Sytytettyään sen hän kääntyi ympäri ja — huomasi Annan itsensä vuoteella pitkällään, kasvot haudattuina tyynyihin.

— Siunaa ja varjele, sanoi hämmästynyt Marilla, oletko nukkunut, Anna?

— En, kuului tukahtuneesti tyynyjen keskeltä.

— Oletko sitten sairas? kysyi Marilla huolissaan menen vuoteen ääreen.

Anna sukelsi vielä syvempään tyynyihin, ikäänkuin hän ainaiseksi tahtois väistyä jokaisen kuolevaisen katseilta.

— Ah en... Mutta kiltti Marilla, menkää tiehenne älkääkäs katsoko minuun. Olen niin epätoivoinen, etten koskaan enää tule iloiseksi, ja minulle on yhdentekevää, kuka pääsee ensimmäiseksi luokalla tai kirjoittaa parhaat aineet tai saa laulaa pyhäkoulukuorossa tämän jälkeen... Ne ovat pikkuasioita, jotka eivät enää merkitse minulle mitään, sillä minä en kai enää koskaan voi mennä mihinkään... Urani on katkaistu. Marilla kiltti, menkää tiehenne älkääkäs katsoko minuun!

— En ymmärrä tätä niin hitustakaan! sanoi ällistynyt Marilla. — Lapsi kulta, mikä sinua vaivaa? Mitä hullutuksia olet taas tehnyt? Nouse heti ylös ja kerro minulle. Heti, kuuletko! Mitä tämä kaikki merkitsee?

Anna liukui alas vuoteelta ja seiso avuttomana lattialla.

— Katsokaa minun tukkaani, Marilla, kuiskasi hän. Marilla totteli, kohotti kynttilää ja katsoi tutkivasti Annan tukkaa, joka raskaina kimppuina laskeutui hänen selkäänsä. Se oli kieltämättä sangen omituisen näköinen.

— Lapsukainen, mitä maailmassa olet tehnyt tukallesi? Sehän on viheriä!

Niin, viheriäksi sitä kai olisi lähinnä voinut sanoa, jos väri olisi sellainen, että sille voi antaa nimeä — merkillinen, samea pronssinvihreä vivahtus, jossa siellä täällä näkyi juovia alkuperäisestä punaisesta väristä, mitkä yhä enemmän lisäsivät kaameata vaikutusta. Ei koskaan elämässään Marilla ollut nähnyt mitään samalla kertaa niin koomillista ja surkeata kuin Annan tukka tällä hetkellä.

— Niin, se on viheriä, vaikeroi Anna. — Luulin, ettei mikään voisi olla niin paha kuin punainen tukka. Mutta nyt tiedän, että viheriä tukka on kymmenen kertaa pahempi... Oi, Marilla, teillä ei ole aavistusta, kuinka rajattoman onneton minä olen...

— Minulla ei ole aavistusta, kuinka sinä olet tullut tähän kurjuuteen, mutta nyt on tarkoitukseni ottaa siitä selvä, sanoi Marilla. — Tule heti alas keittiöön — täällä ylhäällä on liian kylmä — ja kerro minulle, mitä olet tehnyt. Olen todellakin viime aikoina odottanut jotain. Et ole tehnyt mitään kimmellusta kahteen kuukauteen ja sehän on luonnotonta ajan mittaan. Mitä ihmeessä olet tehnyt tukallesi?

— Olen värjänyt sen.

— Värjänyt sen! Värjänyt tukan! Mutta Anna — etkö ymmärtänyt, että se oli pahoin tehty?

— Kyllä, tiesin kyllä sen olevan vähän pahasti, myönsi Anna. — Mutta ajattelin, että olkoon vain pahasti, kunhan vain pääsee n punaisesta tukastani... Muuten, Marilla, aioin olla niin äärettömän kiltti muissa suhteissa, että toinen kyllä korvaisi toista...

— Vai niin, sanoi Marilla. — Niin, kultaseni, jos minä nyt olisin katsonut maksavan vaivaa värjätä

tukkani, niin olisin ainakin valinnut säädyllysen värin. Minä en olisi värjännyt sitä viheriäksi.

— Tarkoitukseni ei ollut värjätä sitä viheriäksi, Marilla, vakuutti Anna kyynelsilmin. — Jos tein pahasti, niin tahdoin ainakin jotain hyötyä siitä... Hän sanoi, että se tekisi tukkani kauniin sysimustasi — hän vakuutti sen minulle aivan varmasti. Kuinka olisin voinut epäillä hänen sanojaan, Marilla? Tiedän, miltä tuntuu, kun ei uskota sanoihin... Ja rouva Allan on sanonut, ettei ole oikeutta epäillä kenenkään ihmisen rehellisyyttä, ennenkuin on varmat todisteet siitä, että hän ei puhu totta... Nyt minulla on todistus — viheriä tukka on kai kylliksi, uhuu!... Mutta minulla ei ollut sitä silloin, ja uskoin sokeasti joka ainoan sanan, minkä hän lausui...

— Kuka hän? Kenestä sinä puhut?

— Kaupustelijasta tietenkin, joka oli täällä nyt iltapäivällä. Ostin häneltä värin.

— Anna, Anna — kuinka usein olenkaan sanonut sinulle, ettet koskaan saa laskea sisään ketään noita kuljeskelevia italialaisia. Heillä ei ole täällä mitään tekemistä.

— Ah, en toki laskenut häntä sisään. Muistin kyllä, mitä Marilla on sanonut minulle, ja siksi menin ulos, lukitsin tarkoin oven jälkeeni ja katselin hänen tavaroitaan ulkona kivipaadella. Hän ei muuten ollutkaan italialainen — hän oli Saksan juutalainen. Hänellä oli selässä suuri laatikko täynnä hyvin hauskoja tavaroita, ja hän kertoi minulle, että hän teki niin kovasti työtä saadakseen kokoon niin paljon rahoja, että hän voisi hakea tänne vaimonsa ja lapsensa Saksasta. Hän puhui heistä niin tunteellisesti, että se liikutti sydäntäni, ja minulle tuli sellainen halu ostaa häneltä jotain ollakseni avullisena niin hyvässä tarkoituksessa...

Kuinka olikaan, sattui silmääni hiusväriä sisältävä pullo. Kaupustelija sanoi, että se taatusti värjäsi kaikenlaiset hiukset kauniin sysimustiksi ja ettei se lähtenyt pestessä. Vilauksessa näin itselläni ihanan sysimustan tukan, ja kiusaus oli vastustamaton... Mutta pullo maksoi seitsemänkymmentä viisi senttiä, ja minulla oli jäljellä vain viisikymmentä senttiä kananpoikarahoistani. Luulen, että kaupustelijalla oli hyvä sydän, sillä hän sanoi, että koska ostaja olin minä, niin hän myisi pullon viidestäkymmenestä sentistä, ja se oli aivan samaa kuin antaa se lahjaksi. Silloin ostin sen, ja niinpian kuin hän oli mennyt, tulin tänne ylös ja aukaisin pullon ja sivelin väriä tukkaani vanhalla hiusharjalla; aivan niinkuin painetussa käyttöohjeessa sanotaan. Käytin koko pullollisen, ja oi, Marilla kun näin sen hirveän värin, jonka tukkani sai voiteesta, kaduin, sen saatte uskoa, Marilla, niin kauheasti sitä, että olin tehnyt niin pahasti... Ja olen katunut koko ajan siitä pitäen...

— Niin, olkoon tämä nyt sinulle varoitukseksi, sanoi Marilla ankarasti, niin että näet, mihin turhamaisuus voi viedä, Anna. Niin, taivas tietää, mitä me nyt sinulle teemme... Aluksi on kai parasta pestä sitä kovasti ja katsoa, mitä apua siitä on.

Anna kaatoi nyt pesuvatinsa täyteen lämmintä vettä ja hankasi tukkaansa kaikin voimin sekä viheriäsuovalla että saippualla. Mutta vaikka kiertävän kaupustelijan luotettavuus yleensä oli epäilyksen alainen — yhdessä suhteessa hänen vakuutuksensa pitivät sen mitä olivat luvanneet. Pronssin vihreä väri oli lujassa kuin kallio eikä lähtenyt enempää kuin alkuperäinen punainenkaan olisi lähtenyt.

— Oi, Marilla, mitä minä teen? huusi Anna itkien ääneen. — Tätä en kestä. Ihmiset ovat kyllä unohtaneet, kuinka minä olen tehnyt tuhmuuksia muissa tilaisuuksissa — kun panin tuskialieventäviä tippoja piikkisikakaakkuun ja kun tarjosin Dianalle rypäleiviiniä ja hyökkäsin rouva Lynden kimppuun... Mutta tätä he eivät tule koskaan unohtamaan. Oi, kuinka Josie Pye nauraakaan! Marilla, minä en koskaan uskalla näyttäytyä Josie Pyelle. Oi, minä olen onnettomin tyttö Prinssi Edvardin saarella.

Annan onnettomuutta kesti koko viikon ajan. Tämän ajan kuluessa hän ei mennyt minnekään ja pesi ja hankasi tukka parkaansa joka päivä. Diana oli ainoa, jolle tämä synkkä salaisuus uskottiin, mutta hän lupasi juhlallisesti olla siitä koskaan puhumatta, ja tämän lupauksensa hän piti rikkomatta. Viikon lopussa sanoi Marilla varmalla äänellä:

— Se ei hyödytä mitään, Anna. Tämä väri, jos mikään, pitää... Meidän on leikattava sinun tukkasi, sitä ei voi auttaa. Et voi näyttäytyä ihmisille tuon näköisenä.

Annan huulet vapisivat, mutta hän ymmärsi, että Marilla oli oikeassa. Tuskallisesti huohtaen hän meni hakemaan saksia.

— Olkaa hyvä ja leikatkaa se heti, Marilla, niin se on tehty. Ah, minä tunnen, että sydämeni on murtunut... Tämä oli niin proosallinen onnettomuus, tässä ei ole hitustakaan mielenkiintoa tai romantiikkaa... Kirjoissa tytöt menettävät hiuksensa vaikeissa kuumetaudeissa tai myyvät ne rahasta saadakseen rahoja johonkin jaloon tarkoitukseen, ja jos minä olisin kadottanut tukkani sillä tavoin, en olisi surrut puoliksikaan niin paljon... Mutta eihän ole kerrassaan mitään mieltä ylentävää siinä

ajatuksessa, että on pakotettu leikkaamaan tukkansa sen vuoksi, että on värjänyt sen hirvittävällä värillä... Tulen itkemään koko ajan, kun sitä leikataan.

Anna toteuttikin tämän aikeensa, mutta myöhemmin, kun hän meni ylös huoneeseensa ja katsoi itseään peilistä, teki hän sen epätoivon tyyneydellä. Marilla oli tehnyt työnsä perinpohjaisesti, mutta oli ollutkin välttämätöntä leikata tukka aivan päätä myöten. Tulos ei ollut pukeva — lievimmin sanottuna. Anna käänsi heti peilin seinää vasten.

— En koskaan, koskaan katso peiliin, ennenkuin tukkani on kasvanut, sanoi hän kiihkeästi.

Mutta sitten hän yhtäkkiä käänsi jälleen peilin oikein päin.

— Kyllä, sen teen. Sillä tavoin teen katumusta ja parannusta siitä, että olen ollut niin ilkeä... Katselen itseäni joka kerta, kun tulen ylös huoneeseeni ja tarkastelen oikein, kuinka ruma olen. En koskaan luullut, että olin turhamainen tukkani vuoksi, mutta nyt tiedän, että kuitenkin olin, vaikka se oli punainen, juuri siksi että se oli pitkä ja paksu ja kiharainen. Seuraavalla kerralla sattuu kai jotain nenälleni.

Annan lyhyeksi leikattu tukka herätti suurta huomiota koulussa seuraavana maanantaina, mutta hänen äärettömäksi huojennukseeseen ei kukaan arvannut oikeata syytä, ei edes Josie Pye, joka ei kuitenkaan ollut sanomatta Annalle, että hän oli oikean linnunpelättimen näköinen.

— En vastannut mitään, kun Josie sanoi tuon minulle, uskoi Anna samana iltana Marillalle, joka loikoi sohvalla vaikean päänsärkykohtauksen jälkeen. — Sillä minä arvelin, että se olisi osa rangaistustani ja että minun pitäisi kestää se kärsivällisesti. On ikävää kuulla, että on linnunpelättimen näköinen, ja minulla oli kieleni päässä jotain vastaukseksi... Mutta minä pidätin sen — annoin hänelle vain musertavan katseen, ja sitten annoin hänelle anteeksi. Tästä lähtien koetan koko kykyni mukaan olla kiltti, enkä välitä ensinkään kauneudesta... Diana sanoi, että kun tukkani alkaa kasvaa taas, sidon mustan samettinauhan pääni ympäri ja laitan ruusukkeen toiselle puolen. Siitä tulee varmasti hyvin pukeva... Puhelen ehkä liiaksi, Marilla? Onko pääanne hyvin kipeä?

— Pääni on nyt parempi. Mutta iltapäivällä se oli kauhean kipeä. Nämä kohtaukset ovat alkaneet esiintyä yhä useammin — pelkään, että minun on puhuttava jonkun lääkärin kanssa. Mitä tulee sinun pakinaasi, niin otan sen nykyään tyyneesti, olen tottunut siihen.

Marillan kielellä se merkitsi, että hän kuunteli sitä mielellään.

XXVIII.

ROMANTTINEN SEIKKAILU.

— Sinun täytyy luonnollisesti olla Elaine, Anna, sanoi Diana. — En koskaan uskaltaisi antautua virran ajalehdittavaksi veneessä.

— En minäkään, sanoi Ruby Gillis väristen. — Minun mielestäni on aika metkaa istua kaksin tai kolmisin veneessä ja antaa sen ajelehtia. Mutta maata pitkällään pohjalla ja olla olevinaan kuollut — ei koskaan saataisi minua siihen. Kuolisin todellisesti säikähdyksestä.

— Ja minä, sanoi Jane Andrews, minä kurkistelisin alituisesti ylös nähdäkseni, missä olen ja ajautuisinko liian kauas. Ja se tietysti pilaisi vaikutuksen.

— Niin, minä puolestani en pelkää, ja haluaisin äärettömän mielelläni olla Elaine, sanoi Anna. — Mutta oikeastaan Rubyn pitäisi olla se, koska hän on vaalea ja hänellä on niin pitkä ja kaunis kullankeltainen tukka. Elainestahan sanotaan, että hänellä "kultakutrit lainehtivat"...

— Sinun ihosi on aivan yhtä vaalea kuin Rubyn, jos siitä on kysymys, sanoi hyväntahtoinen Diana, ja sinun tukkasi on tullut koko joukon tummemmaksi sen jälkeen kuin se leikattiin.

— Ajatteletko todella niin? sanoi Anna ja punastui ilosta. — Olen välistä arvellut sitä itse — mutta en ole koskaan uskaltanut kysyä keneltäkään muulta, niin kovin pelkäsin saavani kuulla, että olin erehtynyt. Luuletko, että sitä voisi nyt sanoa kastanjanruskeaksi, Diana?

— Kyllä toki! Minun mielestäni se on oikein kaunis, sanoi Diana ja katseli ihailen lyhyitä,

silkinhienoja kiharoita, jotka peittivät Annan pään ja joita piti kurissa ruusukkeelle solmittu musta samettinauha.

He seisoivat pienen järven rannalla, Mäntymäen alapuolella, siinä missä kapea, koivujen reunustama niemi pisti järveen. Sen nenässä oli pieni silta, joka oli rakennettu veteen kalastajien ja sorsanpyytäjien mukavuudeksi. Rubya ja Jane'a oli kutsuttu juhannukseksi Dianan luo, ja Anna oli tullut sinne leikkimään heidän kanssaan.

Tänä kesänä Anna ja Diana olivat viettäneet melkein kaikki vapaahetkensä joko järvellä tai sen rannalla. Satakielenpesä oli mennyt menojaan — herra Bell oli keväällä aivan armotta hakannut maahan tuon pienen metsikön haan toisessa päässä. Anna oli istunut kannoilla ja itkenyt.

Hän lohduttautui kuitenkin pian, ja kun kaikki kävi ympäri, kuten hän sanoi, olivat hän ja Diana suuria kolmetoistavuotiaita tyttöjä, ja olivat siis liian vanhoja sellaisiin lapsellisiin huvitteluihin kuin leikituvat olivat. Ja oli paljon muuta hauskuutta, jota voi keksiä järven tienoilla. Oli ihastuttavaa kalastaa forelleja sillalta, ja molemmat tytöt olivat myöskin saaneet luvan soudella ympäri pienessä tasapohjaisessa ruuhessa, jota herra Barrylla oli tapana käyttää metsästäessään sorsia.

Anna oli saanut sen ajatuksen, että he muodostaisivat näytelmäksi Tennysonin kauniin ja liikuttavan runon "Elaine", jonka he edellisenä talvena olivat lukeneet koulussa. He olivat "hyväksyneet" sen ja eritelleet sen ja pirstoneet sen pieniin palasiin, kunnes oli aivan ihme, että he vielä siinä löysivät jotain järkeä, mutta kaunis "liljaneito" ja Lancelot, Guinevere kuningatar ja Arthur kuningas olivat kuitenkin saaneet elävän hahmon, ja Anna harmitteli salaa, ettei hän ollut syntynyt ritariaikana. Silloin elämällä toki oli jotain romantiikkaa tarjottavana.

Annan ehdotusta tervehdittiin ihastuksella. Tytöt olivat tehneet sen huomion, että jos ruuhi työnnettäisiin niemessä olevalta sillalta vesille, se kulkisi virran mukana sillan alitse ja ajautuisi viimein kauempana, alapuolella olevaan toiseen niemeen, joka samaten pisti pieneen järveen. He olivat usein antaneet veneen omin päin kulkea tätä tietä, ja sellainen kulkuhan olisi mitä sopivin Elaine neidolle.

— Niin, minä rupean kai sitten Elaineeksi, sanoi Anna hieman vastahakoisesti, sillä vaikka hänelle olisi tuottanut suurta huvia näytellä runon päähenkilöä, sanoi hänen taiteellinen vaistonsa kuitenkin, että siihen vaadittiin eräitä puhtaasti ulkonaisia edellytyksiä, joita häneltä puuttui. — Ruby saa olla Arthur kuningas, Jane on kuningatar Guinevere, ja Diana saa olla Lancelot ritari. Sitten meidän täytyy puettaa vene ylt'yleensä sysimustalla sametilla... Sinun äitisi vanha musta huivi on erinomainen siihen tarkoitukseen, Diana.

Kun musta huivi oli hankittu, levitti Anna sen ruuheen ja laskeutui sitten pitkälleen pohjalle suljetuin silmin ja kädet ristissä rinnalla.

— Oi, hän näyttää ihan kuolleelta, kuiskasi Ruby Gillis tuskallisesti ja katsoi hiljaisia, kalpeita pikku kasvoja koivujen kisailevien varjojen alla.

— Minä melkein pelkään, tytöt... Luuletteko, että on aivan oikein näytellä tällaista? Rouva Lynde sanoo, että kaikki teatteri on pahasta...

— Ruby, sinä et saa puhua rouva Lyndestä, sanoi Anna ankarasti. — Se turmelee vaikutuksen — siihenhän on satoja vuosia, kun rouva Lynde syntyy. Jane, aseta huivi vähän hauskemmin! Teidän ei muuten pidä houkutelua minua puhumaan, kun olen kuollut.

Jane tiesi täydellisesti, minkälaista kaiken piti olla. Kullallakirjailtua pukua Elainein verhoksi ei heillä ollut, mutta vanha pianonpeite keltaista japanilaista taftia korvasi sitä erinomaisesti. Ei ollut saatavissa tällä hetkellä myöskään mitään valkeata liljaa, mutta pitkä, sininen kurjenmiekkä, joka pantiin Annan ristittyjen käsien väliin, teki täydellisen vaikutuksen.

— Nyt hän on valmis, sanoi Jane. — Nyt suutelemme hänen puhdasta otsaansa, ja sinä Diana, sanot: "hyvästi, sisko, ainiaaksi!" ja sinä, Ruby, sanot: "hyvästi, oi sisko armas!" molemmat niin surullisesti kuin voitte. Anna, sinun täytyy hymyillä hieman. Muistathan, että Elaine makasi "hymyhuulin kalvakkain". Se on hyvä! Työntäkää nyt ruuhi vesille!

Ruuhi työnnettiin siis vesille ja se raapaisi ohii kulkiessaan kovasti liejusta esiinpistäväää vanhaa paalua vasten. Kolme pikku tyttöä odottivat vain siksi kunnes he näkivät, kuinka virta otti sen valtoihinsa ja kuljetti sitä siltaa kohti. Sitten he juosta viilettivät metsän läpi, suoraan yli maantien ja kauempana olevaan niemeen, jossa he Lancelot'na, kuningatar Guineverena ja tämän iäkkäänä puolisona valmistuivat ottamaan vastaan odotettua "liljaneitoa".

Muutamien minuuttien ajan kulki Anna hitaasti virran mukana ja nautti täysin siemauksin tilanteesta.

Sitten tapahtui jotain, joka ei ollut lainkaan romanttista. Ruuhi alkoi vuotaa. Hetkisen kuluttua pakotti kova välttämättömyys Elainen kiireesti nousemaan ylös ja kahmaisemaan käsiinsä kullalla kirjaillun vaippansa ja sysimustan samettiverhonsa ja kauhulla tuijottamaan ruuhan pohjassa olevaan suureen reikään, josta vesi kirjaimellisesti virtasi sisään. Sillan vieressä oleva terävä paalu oli irroittanut yhden niistä poikkirimoista, jotka pitivät koossa veneen ravistuneita pohjalautoja.

Anna ei tiennyt tätä, mutta hän ei tarvinnut pitkiä aikoja ymmärtääkseen, että hän oli suuressa vaarassa. Vauhti, jolla vesi syöksi sisään, täyttäisi ja upottaisi ruuhan, ennenkuin se ehti ajautua niemen kainalossa olevaan pieneen lahdelmaan. Missä olivat aivot? Tietystikin ne olivat jääneet sillalle.

Anna päästi ilmoille pienen tukahtuneen huudon, jota ei kukaan ihminen kuullut; hän oli kalpea aina huulia myöten, mutta ei kadottanut mielenmalttiaan. Yksi pelastuksen mahdollisuus oli — yksi ainoa.

— Olin niin suunnattomasti peloissani, kertoi hän rouva Allanille seuraavana päivänä, ja oli kuin olisi kulunut kokonainen vuosi sillä välin, kun ruuhi ajautui siltaa kohti ja vesi siinä kohosi joka silmänräpäys. Rukoilin, rouva Allan, rukoilin niin hartaasti, mutta en sulkenut silmiäni, sillä tiesin, että ainoa tapa, millä Jumala voisi minut pelastaa, oli se että hän antoi veneen ajautua niin lähelle sillan tukipylyväitä, että saisin siepatuksi jostain niistä kiinni ja kiivetyksi sitä pitkin ylös. Nuo pylvääthän ovat vain vanhoja puunrunkoja, mutta niissä on yllin kyllin koloja ja esiinpistävien oksien tynkiä. Minun täytyi pitää silmäni valppaina, eikä minulla ollut malttia rukoilla mitään oikein kaunista ja hienoa rukousta — mutta ajatelkaas, Jumala kuuli minua kuitenkin, sillä vene puski suoraan erääseen keskellä olevaan pylvääseen ja takertui siihen niin kauaksi, että minä nipin napin ennätin heittää huivin ja pianonpeitteen olalleni ja kiivetä ylös puunrungossa olevalle suurelle oksantyngeille. Ja siinä sitten istuin; liukas ja epämurkava se oli, enkä voinut päästä ylös enkä alas — oli vain koetettava kaikin voimin pysytellä kiinni ja odottaa, että joku näkisi minut maalta.

Ruuhi ajautui sitten edelleen sillan ohi ja vajosi pian keskelle jokea. Ruby, Jane ja Diana, jotka jo seisoivat ja odottivat sitä niemen nenässä, näkivät sen katoavan silmistään eivätkä epäilleet sekuntiakaan, että Anna oli vaipunut yhdessä veneen kanssa. Silmänräpäyksen ajan he seisoivat hiljaa, valkeina kuin palttina ja kauhusta kalpeina — sitten he päästivät kimakan kirkaisun ja syöksyivät kuin mielettömät metsään, luomatta valtatiehen ohi kulkiessaan katsottakseen sillalle. Anna, joka epätoivoisena tarrautui liukkaaseen puuntynkäänsä, näki heidän juoksevan ja kuuli heidän huutonsa. Apua tulisi tosin pian, mutta hänen tilansa oli todellakin mahdollisimman epämurkava ja epämiellyttävä.

Minutit kuluivat, ja jokainen niistä tuntui onnettomasta liljaneidosta tunnin pituiselta. Miksi ei nyt tullut ketään ihmistä? Minne tytöt olivat menneet? Mitä, jos he olisivat pyörtyneet kaikki kolme? Mitähän, jos ei koskaan tulisi ketään? Entäpä hän väsyisi ja saisi sellaisen suonenvetokohtauksen ranteeseensa, ettei hän enää voisi pysytellä kiinni? Anna katsoi alas petolliseen vihreään syvyyteen alapuolellaan, missä pitkät varjot verkalleen liukuivat edes takaisin, ja värisi. Hänen mielikuvituksensa alkoi maalata toinen toistaan kaameampia mahdollisuuksia.

Silloin, juuri kun hän luuli, ettei hän silmänräpäystäkään kauempaa voisi sietää käsivarsiensa ja ranteittensa pakotusta, tuli Gilbert Blythe soutaen sillan alitse Harmon Andrews'in ruuhessa.

Gilbert katsahti ylös ja huomasi hämmästykseseen pienet kalpeat ja uhmailevat kasvot, jotka katselivat alas häneen suurin ja pelokkain, mutta myöskin sangen uhmailevin harmain silmin.

— Anna Shirley! Kuinka maailmassa olet sinne joutunut? huudahti hän.

Vastausta odottamatta hän sousti aivan sillan tukipylyvään viereen ja ojensi kätensä. Ei ollut muuta neuvoa — Annan täytyi tarrautua Gilbert Blythen käteen ja kavuta alas hänen ruuheensa, jossa hän, läpimärkinä ja poissa suunniltaan, istuutui keulaan, sylissä vettä valuva huivi ja samanlainen keltainen pianonpeite. Näiden koettelevien olosuhteiden vallitessa oli ylen vaikea esiintyä arvokkaasti.

— Mitä on tapahtunut, Anna? kysyi Gilbert ja tarttui airoihin.

— Näyttelimme Elainea, vastasi Anna kylmästi, katsahtamattakaan pelastajaansa, ja minun oli määrä ajautua Camelot'iin purressa — tarkoitan ruuhessa... Ruuhi alkoi vuotaa, ja minä kiipesin ylös siltapylyväeseen. Tytöt juoksivat hakemaan apua. Tahdotko olla niin hyvä ja soutaa minut sillalle?

Gilbert sousti hänet mitä suurimmalla mielihyvällä sillan luo, ja Anna hyppäsi ketterästi maihin, halveksien Gilbertin tarjoamaa apua.

— Paljon kiitoksia, sanoi hän ylimielisesti ja käänsi hänelle selkäänsä.

Mutta Gilbert oli myöskin hypännyt pois ruuhesta ja laski nyt kätensä Annan käsivarsille pidättääkseen häntä.

— Anna, sanoi hän kiireisesti, kuulehan, mitä sanon! Emmekö voi olla hyviä ystäviä? Olen hyvin pahoillani, että pilkkasin sinun tukkaasi taannoin. Tahdoin vain laskea leikkiä enkä koskaan luullut, että sinä panisit sen niin pahaksesi. Ja siitähän on muuten niin pitkä aika... Minun mielestäni tukkasi on kamalan kaunis nyt — oikein todella!... Olkaamme ystäviä!

Anna epäröi silmänräpäyksen ajan. Huolimatta kaikesta loukatusta arvokkuudestaan oli hänellä omituinen, vasta herännyt tietoisuus siitä, että Gilbertin ruskeitten silmien samalla kertaa ujo ja hyväsydäminen ilme teki hänelle hyvää... Hänen sydämensä alkoi sykkiä hyvin nopeasti ja levottomasti.

Mutta koulusalissa tapahtuneen loukkauksen katkera muisto terästi hänen horjuvaa päätöstään. Tapahtuma, joka oli sattunut enemmän kuin kaksi vuotta sitten, palautui hänen mieleensä yhtä elävänä kuin jos se olisi tapahtunut eilispäivänä. Gilbert oli huutanut "tuli on irti!" hänen tukastaan ja oli syypää siihen, että hän oli saanut hävetä koko koulun edessä. Hänen harminsä, joka olisi voinut tuntua vanhemmista ihmisistä yhtä naurettavalta ja mitättömältä kuin sen syykin, ei suinkaan näyttänyt ajan mukana talttuneen ja lieventyneen. Hän vihasi Gilbert Blytheä. Hän ei koskaan tahtonut suoda hänelle anteeksi.

— Ei, sanoi hän, en koskaan tule ystäväksesi, Gilbert Blythe, enkä haluakaan sitä.

— Kuten tahdot! — Gilbert hyppäsi veneeseensä vihan puna poskillaan. — En aio koskaan enää ehdottaa sinulle, Anna Shirley, että tulisimme ystäviksi. Ja minulle se on aivan samantekevää.

Hän sousti tiehensä nopein, harmistunein airon vedoin, ja Anna kulki ylös jyrkkää, sananjalkojen reunustamaa polkua vaahterien alla. Hän kantoi päätään hyvin korkealla, mutta sisimmässään hän tunsu jotain katumuksen tapaista. Hän melkein toivoi, että hän olisi antanut Gilbertille toisenlaisen vastauksen. Gilbert oli tietysti loukannut häntä hirveästi, mutta kuitenkin...

Kuinka olikaan, tuntui Annasta siltä kuin olisi ollut oikein suloista istuutua maahan ja itkeä oikein sydämensä pohjasta. Hän oli aivan menettänyt tasapainonsa; puhtaasti fyysillinen väsymys sekä mielenliikutus epämiellyttävän seikkailun jälkeen ottivat nyt oikeutensa sangen huomattavalla tavalla.

Puolivälissä polkua tapasi hän Janen ja Dianan, jotka tulla töytäsivät takaisin järvelle tilassa, joka oli mielipuolisuuden rajoilla. He eivät olleet tavanneet ketään ihmistä Mäntymäellä, koska eivät herra ja rouva Barry olleet kotona. Silloin oli Ruby saanut kauhean itkunpuuskan, niin että heidän täytyi jättää hänet oman onnensa nojaan, sillä välin kuin Jane ja Diana lensivät kummitusmetsän läpi ja portaan yli Vihervaaralle. Täälläkään he eivät olleet tavanneet ketään kotona, sillä Marilla oli mennyt kauppaapuotiin ja Matthew oli haravoimassa heiniä saraniityllä.

— Oi, Anna, läähätti Diana, hyökäten Annan kaulaan ja itkien hämmästyksestä ja ilosta, oi, Anna — luulimme — että sinä olit — hukkunut — ja me — tunsimme olevamme — murhaajia — siksi että olimme houkutelleet sinua rupeamaan — Elaineeksi... Ja Ruby itkee silmät päästään tuolla ylhäällä... Mutta Anna, kuinka sinä pelastuit?

— Kiipesin eräälle sillan tukipylväälle, sanoi Anna välinpitämättömästi, ja sitten tuli Gilbert Blythe soutaen herra Andrews sinuun ruuhessa ja laske minut maihin.

— Oi Anna, mikä kelpo teko hänen puoleltaan! Ja miten romanttista! huudahti Jane, joka viimeinkin oli saanut takaisin puhekykynsä. — Nyt te tietysti teette sovinnon tämän jälkeen.

— Ei, sitäpä emme teekään, sähisi Anna, joka silmänräpäykseksi heräsi lamaannuksestaan. — Enkä tahdo enää koskaan kuulla sanaa "romanttinen", nyt sen kuulet, Jane Andrews... Oli kauhean ikävää, että te niin säikähditte, tytöt. Se oli kokonaan minun syyni. Olen varma siitä, että olen syntynyt onnettoman tähden alla. Kaikki, mitä teen, kääntyy harmiksi itselleni tai rakkaimmille ystäville. Sinun isäsi ruuhi on järven pohjassa, ja minulla on sellainen aavistus, ettemme enää saa olla ulkona ja soudella järvellä.

Annan aavistus näyttäytyi tässä tapauksessa luotettavammaksi kuin sellaiset tavallisesti ovat. Barryn ja Cuthbertin hämmästyksesi oli suuri, kun iltapäivän tapahtumat tulivat tunnetuiksi.

— Tuleeko sinusta koskaan järkevää? huokasi Marilla.

— Tottahan toki, siitä olen varma, Marilla, vastasi Anna toivehikkaana. Itäisen vinttikamarin yksinäisyydessä hän oli istunut itkemässä perin pohjin, ja tämä oli rauhoittanut hänen hermojaan ja palauttanut hänelle hänen tavallisen valoisan katsantotapansa. Luulen, että toiveet minun ymmärtäväiseksi tulemisestani ovat nyt suotuisimmat kuin konsanaan.

— Sitä en ymmärrä, sanoi Marilla.

— Kas, sanoi Anna, tänään olen oppinut jotain ihkasen uutta. Aina siitä pitäen kuin tulit

Vihervaaralle, olen tehnyt tyhmyyksiä, mutta joka kerta olen saanut siitä opetuksen. Ametistineula opetti minua olemaan koskematta esineihin, jotka eivät ole omiani. Kummitusmetsä opetti minun olemaan kuvittelematta kammottavia asioita — sellaisesta nautin ennen suuresti... Piikkisikatorttu tuskia lievittävien tippojen höystämänä opetti minun olemaan hutiloimatta ruokaa laittaessa. Viheriä tukkani paransi minut turhamaisuudesta. Nyt en enää koskaan ajattele tukkaani tai nenääni — tai ainakin hirveän harvoin... Tämänpäiväinen seikkailu on ottanut minusta kaiken romantiikan. Olen tullut siihen johtopäätökseen, ettei maksa vaivaa hakea romantiikkaa Avonleasta. Se kävi kyllä päinsä ihanalla ritariajalla monta sataa vuotta sitten, mutta nykyään eivät ihmiset välitä romantiikasta... Olen varma siitä, että Marilla varsin pian saa nähdä, kuinka kehityn tässä suhteessa...

— Niin, sehän olisi sangen hauskaa... sanoi Marilla äänellä, joka ei kuulostanut kovinkaan vakuutetulta.

Mutta Matthew, joka oli mykkänä istunut nurkassaan, laski kätensä Annan olalle, kun Marilla oli mennyt ulos.

— Sinun ei pidä muuttua liian paljon toisenlaiseksi kuin olet, sanoi hän, sillä silloin emme tunne lainkaan tyttöstämme... Säilytä sinä vain, mitä tapahtuneekin, rahtunen tuota, jota sanot... romantiikaksi...

XXIX.

JOSEPHINE TÄTI HYVÄNTEKIJÄNÄ.

Anna oli Rakastavaisten polulla ja ajoi paraillaan lehmiä haasta kotiin. Oli syyskuun ilta, ja auringonlaskun rubininpunainen hohde täytti kaikki metsän aukeamat ja solat. Siellä täällä väreili vaaleankeltainen juova polulla, mutta suurimmaksi osaksi se oli varjossa vaahteroiden holvin alla, ja harmaan sinipunerva hämähä asusti mäntyjen alla. Tuuli leikitteli niiden latvoissa, eikä maailmassa ole ihanampaa musiikkia kuin se, joka iltasin helkkyy suhisevista kuusista ja männyistä.

Lehmät lönkyttivät hiljaiseen polkua pitkin, ja Anna kulki niiden jälessä ajatuksiinsa vaipuneena ja lukien ääneen itseksensä erästä kohtaa "Macbeth'istä". He olivat saaneet tutustua Shakespeareen koulussa edellisenä talvena, ja tuo englantilainen runoilija oli tehnyt mahtavan vaikutuksen Annaan, joka oli opetellut ulkoa pitkiä palasia näytelmästä. Kun hän tuli riveihin:

"Älä pelkää, kunnes Dunsinaniin kulkee
Birnamin metsä." — Ja nyt metsä kulkee
Päin Dunsinania. — Aseihin! joutuun! —

sulki hän hurmaantuneena silmänsä voidakseen paremmin kuvitella eteenpäin rientävää sotajoukkoa vihreät oksat käsissä.

Kun hän jälleen ne avasi, näki hän Dianan, joka tuli Barryn alueen portista ja näytti niin tärkeältä, että Anna heti arvasi, että hänellä oli joku hauska uutinen. Hän ei kuitenkaan tahtonut näyttää liian uteliaalta ja aloitti keskustelun huomauttamalla ihanasta auringonlaskusta.

— Niin, on sangen kaunista tänä iltana, arveli myöskin Diana. — Mutta tiedäppäs, minulla on jotain kerrottavaa, Anna! Saat arvata kolmasti.

— Charlotte Gillis vihitään kirkossa, ja rouva Allan haluaa meitä koristamaan sitä, huusi Anna.

— Väärin arvattu! Charlotten sulhasen mielestä kirkossa vihkiminen muistuttaa liiaksi hautajaisia eikä halua. Vaikka se olisi ollut kauhean hauskaa. Koeta uudelleen!

— Jane Andrews saa kutsua vieraita syntymäpäiväkseen? Hän pelkäsi, ettei hänen äitinsä antaisi hänelle lupaa.

Diana ravisti päätään, ja hänen mustat silmänsä säihkyivät veitikkamaisuudesta.

— En aavista, mitä se voi olla, sanoi Anna hyvin apeilla mielin. — Ehkä Joe Mac Pherson saattoi sinua kotiin kirkosta eilen iltapäivällä?

— Pyh, kaikkea vielä! sanoi Diana. — Minä tulin kauniisti kotia yksinäni, minä... Ei, ymmärrän, ettet

koskaan voi sitä arvata. Anna kulta, äiti sai tänään kirjeen Josephine tädiltä, ja hän kutsuu sinua ja minua kaupunkiin tiistaina ja menemään hänen kanssaan näyttelyyn. Mitä arvelet?

— Oi, Diana, kuiskasi Anna ja tuli niin "otetuksi", että hänen täytyi etsiä tukea vaahteran rungosta. — Tarkoitatko todellakin täyttä totta? Ja tarkoittaako Josephine tati totta?... Mutta ajatteles, jos Marilla ei anna minun mennä? Niin kävi tässä taannoin, silloin kun Jane pyysi minua ajelemaan heidän kanssaan heidän vaunuissaan Valkorannan hotellin konserttiin. Tahdoin niin suunnattoman mielelläni mennä, mutta Marilla sanoi, että minun oli parempi pysyä kotona ja lukea läksyjäni. Olin niin pahoillani ja epätoivoissani, tiedätkös, Diana, etten tahtonut lukea rukouksiani maata mennessäni. Mutta sitten kaduin ja nousin ylös keskiyöllä ja luin ne.

— Sanon sinulle erään asian, keskeytti Diana, me pyydämme äidin kysymään Marillalta. Silloin hän varmasti antaa myöten, ja meillä tulee olemaan niin suunnattoman hauskaa, Anna. En ole koskaan ollut missään näyttelyssä, ja on niin harmillista kuulla toisten tyttöjen kertovan käynnistään siellä. Jane ja Ruby ovat olleet siellä kahdesti ja menevät varmaankin taas sinne.

— En ajattele sitä lainkaan, ennenkuin tiedän, saanko tulla vai en, sanoi Anna päättäväisesti. — Jos panisin sen päähäni ja iloitsisin siitä, enkä sitten saisi mennä, olisi se enemmän kuin voisini sietää. Mutta jos saan mennä, niin olen iloinen siitä, että uusi päällysnuttuni tulee siksi valmiiksi. Marillan mielestä en tarvinnut uuttu nuttua. Hän sanoi, että vanhani kelpasi aivan hyvin vielä tämän talven ja minun pitäisi olla tyytyväinen saadessani uuden puvun. Puku on hirveän sievä, Diana, merensininen ja niin somasti ommeltu. Marilla ompelee nykyisin minun pukuni aina sievästi — hän sanoo, että Matthew'n ei tarvitse mennä tilaamaan niitä rouva Lyndeltä... Se on hauskaa. On paljon helpompaa olla kiltti, jos on sievät vaatteet — ainakin minulle. Mutta niille, jotka luonnostaan ovat kilttejä, on se kai samantekevää.

Mutta Matthew sanoi, että minun piti saada uusi päällysnuttu, ja silloin osti Marilla sievän palasen sinistä verkkaa, ja sen neuloo oikea ompelija Carmody'ssä. Nuttu tulee valmiiksi perjantai-iltana, enkä tohdi ajatellakaan itseäni, kun sunnuntaina astun pitkin kirkon käytävää ja ylläni on sekä nuttu että leninki, sillä en luule, että on oikein kiinnittää ajatuksiaan sellaiseen... Mutta se sukeltaa sittenkin esiin, vasten tahtoani. Ja uuden lakin Matthew osti minulle sinä päivänä kun olimme Carmodyssä käymässä. Se on sinistä samettia, ympärillä silkkinyöri, josta riippuvat pienet tupsut... Niin, tiedän kyllä, että Marilla sanoo, ettei pidä ajatella näin paljon vaatteita, mutta on niin kauhean hauskaa saada välistä jotain uutta...

Marilla antoi Annalle luvan mennä kaupunkiin, ja sovittiin niin, että herra Barry kyyditsisi työt sinne seuraavana päivänä. Kun Charlottetowniin oli kolmekymmentä kilometriä ja herra Barry tahtoi mennä ja palata takaisin samana päivänä, täytyi lähdön tapahtua hyvin varhain. Mutta Annan huvia tämä vain lisäsi, ja tiistaiamuna hän oli ylhäällä ennen auringonnousua. Silmäys akkunasta ulos sanoi hänelle, että tulisi kaunis päivä, sillä itäinen taivas kummitusmetsän mäntyjen takana oli hopeanhohteinen ja pilvetön. Puunrunkojen välissä olevasta aukeamasta näkyi valo tuikkivan Mäntymäen vasemmasta päätyikkunasta, merkki siitä, että Dianakin oli noussut.

Anna oli vaatteissa, kun Matthew oli saanut tulen sytytetyksi Marillan tullessa alas. Mutta itse hän oli liian suuressa jännityksessä voidakseen syödä. Aamiaisen jälkeen hän pani päähänsä pienen aistikkaan uuden lakkinsa ja ylleen päällysnuttunsa, ja sanottuaan sydämelliset hyvästit kiiruhti Anna polkua ylös, portaan yli ja metsikön läpi Mäntymäelle, siellä odottivat häntä herra Barry ja Diana vaunuineen, ja pian he olivat ulkona maantiellä.

Heillä oli pitkä ajomatka, mutta tyttöset nauttivat koko ajan. Oli viehättävää pyöriä eteenpäin kosteita teitä pitkin päivänsarastuksen punaisessa hohteessa, joka hitaasti levisi yli leikattujen viljapellojen. Ilma tuntui niin raikkaalta ja puhtaalta, ja keveät savunsiniset usvaharsot leijailivat ilmassa harjujen kupeilla ja kulkivat ohuina pilvenhattaroina laaksojen läpi. Joskus tie pujottelihe metsien läpi, joissa vaahterat olivat alkaneet väikehtiä hehkuvanpunaissa ja mitä koreimmissa tulenkeltaisissa vivahteissa. Joskus se kulki joen yli, ja sillalla Annan aina valtasi lapsellinen pelko siitä, että silta "taittuisi kokoon" kuten linkkuveitsi, ja silloin hän värisi sekä kauhusta että ihastuksesta. Joskus tie teki polvekkeen seuraten merenlahdelmaa, jossa oli kalastuspaikka, ja he ajoivat ilman ja tuulen harmaannuttamien kalastajamökkien ohi, joskus taas vaunut pyörivät ylös mäkiä, joiden huipuilta näkyi siintävän vuorijonon mutkaiset ääriviivat. Ja kaikkialla ajajat tapasivat rikkaita ja huvittavia keskusteluaiheita.

Kello oli lähes kaksitoista päivällä, kun he saapuivat kaupunkiin ja suuntasivat kulkunsa edelleen neiti Barryn kotiin. Hän asui komeassa vanhassa rakennuksessa, jota erotti kadusta ruohokenttä ja jota ympäröivät tuuheat, vielä vihannat jalavat ja pyökkit. Emäntä itse tuli heitä vastaan ovelle ystävällinen välke terävissä mustissa silmissään.

— Vai niin, Anna tyttönen tulee viimeinkin minua tervehtimään, hän sanoi. — Varjelkoon, kuinka olet

kasvanut, lapsi! Olet kuin oletkin minua pitempi. Ja olet myöskin tullut entistä ehommaksi kasvaessasi. Mutta senhän sinä kyllä tiedät sanomattakin.

— Ah ei, sitä en lainkaan tietänyt, sanoi Anna säteilevin kasvoin. — Minusta tuntuu, että kesakkoni ovat ikäänkuin vähentyneet, ja siinä on paljon kiitollisuuden syytä, mutta mitään muuta parannusta en todellakaan ollut uskaltanut toivoa... Oli kamalan hauskaa, että neiti Barrystä näyttää siltä.

Neiti Barryn talo oli sisustettu "hurjan komeasti", kertoi Anna Marillalle myöhemmin. Molemmat pienet maalaistytöt olivat melkein hämillään, kun he jäivät yksin hienoon saliin ja neiti Barry meni aamiaispuuhiin.

— Kuninkaan linnassa ei varmaankaan voi olla hienompaa, vai mitä? kuiskasi Diana. — En ole koskaan ennen ollut Josephine tädin kotona, eikä minulla ollut aavistustakaan, että hänellä oli niin suurenmoista. Toivoisin Julia Bellin olevan täällä näkemässä — hänen mielestään hänen äitinsä vierashuone on kaiken hienouden huippu.

— Samettimatto, huokasi Anna hurmaantuneena, ja silkkiuutimet! Minulla on tapana uneksia sellaisista asioista, Diana, mutta — mutta — tokkohan minä sentään viihtyisin täällä ajanmittaan...

Vaikka tietysti on aina hyvin hauska kuvitella sellaista.

Tämä kaupungissakäynti muodostui sellaiseksi, että Anna ja Diana elivät sen muistoista vuosikausia. Se oli alusta loppuun mitä hauskinda vaihtelua täynnä.

Keskiviikkona neiti Barry otti heidät mukaansa teollisuusnäyttelyyn, ja siellä he saivat viipyä koko päivän.

— Se oli ihanaa, kertoi Anna myöhemmin Marillalle. — En todellakaan tiedä, mikä oli huvittavinta. Luulen, että pidin eniten hevosista ja kukista ja käsitöistä. Josie Pye sai ensimmäisen palkinnon virkatuista pitseistä, ja sen suon hänelle. Ennen vanhaan en olisi suonut sitä hänelle, mutta huomaan, että luonteeni paranee, ja se on sangen hauskaa... Herra Andrews sai toisen palkinnon gravensteiniläisomenistaan, ja herra Bell otti ensimmäisen palkinnon porsaistaan. Diana sanoi, että hänen mielestään oli naurettavaa, että sunnuntaikoulunjohtaja sai palkinnon porsaasta, mutta minä en ole samaa mieltä... Onko Marilla? Diana sanoi, että nyt hän on aina pakotettu ajattelemaan porsasta, kun johtaja seisoo lukemassa rukouksiaan niin juhlallisesti ja haudankaltaisesti.

Clara Mac Pherson sai palkinnon maalauksesta, ja rouva Lynde sai ensimmäisen palkinnon kotona kirnutusta voista ja kotitekoisesta juustosta. Niin siis Avonlea oikein kunnostautui. Rouva Lynde oli siellä samana päivänä, enkä ole koskaan ymmärtänyt, kuinka paljon todella pidän hänestä, ennenkuin sain nähdä hänen tutut kasvonsa kaikkien noiden vieraiden ihmisten joukossa. Oh, siellä oli varmaankin tuhansia ja taas tuhansia, Marilla, ja itse minä tunsin olevani niin kauhean vähäpätöinen — vaikka minulla oli uusi päällysnuttuni.

Niin, ja sitten näimme miehen nousevan ylös ilmapallossa. Oi, kuinka mielelläni tahtoisin kohota ylös ilmapallossa — ajatella, kuinka suloisesti se karmii selkäpiitä!... Ja siellä oli toinen mies, joka ennusti. Hänelle piti maksaa kymmenen senttiä, ja silloin poimi lintunen nokallaan kirjeen, ja siinä oli kohtalosi. Neiti Barry antoi Dianalle ja minulle kummallekin kymmenen senttiä, niin että saisimme tiedon tulevaisuudestamme. Minun osakseni tuli, että menen naimisiin tumman miehen kanssa, joka oli hyvin rikas, ja että asetun asumaan erään suuren veden toiselle puolen. Senjälkeen katselin tarkoin kaikkia tummia miehiä, jotka näin, mutta ei ollut juuri ketään, joka olisi ollut kovinkaan hauskan näköinen — voihan olla muuten liian varhaistakin häntä vielä katsella...

Oh, se oli unohtumaton päivä, Marilla. Olin niin väsynyt, etten voinut nukkua illalla. Neiti Barry oli laittanut meille vuoteet vierashuoneeseensa, kuten hän oli luvannut kauan sitten. Se oli hurjan hieno huone, Marilla, mutta vierashuoneessa nukkuminen ei kuitenkaan ollut aivan sitä mitä olin ajatellut... Isoksi tulemisessa on ikävyytensä, ja sen alan nyt ymmärtää. Moni sellainen asia, jota niin kauheasti halusi pienenä ollessaan, ei ole puoliyksikään niin merkillistä sitten kun sen saa.

Torstaina tytöt saivat ajaa puistossa, ja illalla Josephine täti otti heidät mukaansa konserttiin Musikaaliseen akatemiaan, jossa eräs kuuluisa laulajatar lauloi. Annalle tämä ilta oli katsahdus uuteen maailmaan.

— Oi, Marilla, se oli kaiken kuvauksen yläpuolella... Olin niin hurmaantunut, etten voinut edes puhua, ja silloin voitte kuvitella... Istuin aivan hiljaa ja nautin. Madame Selitsky oli erittäin kaunis ja pukeutuneena valkeaan silkkiin ja timantteihin. Mutta kun hän alkoi laulaa, niin unohdin kaiken muun. Oi, en voi kuvata, miltä minusta tuntui... Mutta minä ajattelin, ettei enää koskaan pitäisi tuntua vaikealta olla hyvä... Minä tunsin samanlaista kuin katsoessani ylös tähtiin. Kyyneleet kohosivat silmiini, mutta ah — ne olivat vain ilonkyyneleitä.

Olin niin pahoillani, kun kaikki tuo oli lopussa, ja sanoin Josephine tädille, etten käsittänyt, kuinka voisin laskeutua jälleen jokapäiväiseen elämään... Hän sanoi, että jos menisimme kadun poikki ravintolaan ja ottaisimme kukin annoksen jäätelöä, niin ehkä se auttaisi minua tolalle... Aluksi en sitä lainkaan uskonut, mutta se auttoi todellakin. Jäätelö oli ihanaa, Marilla, ja oli niin metkaa istua sitä syömässä keskellä yötä kello yksitoista. Diana sanoi, että hän luuli olevansa syntynyt kaupunkilaiselämään, niin hyvin se sopi hänelle... Josephine täti kysyi minulta, mitä minä arvelin, mutta minä sanoin, että minun täytyi ajatella sitä paljon, ennenkuin voin vastata siihen. Ja sitten ajattelin sitä nukkumaan mentyäni — se on kaikkein sopivin aika.

Ja tietääkö Marilla, minä pääsin selville siitä, etten ole syntynyt kaupunkilaiselämää varten, ja siitä olen iloinen. Voihan olla hauska silloin tällöin istua ravintolassa kello yksitoista jäätelöä syömässä, mutta muuten haluan siihen aikaan päivästä olla pikku suojassani ja nukkua kauniisti pikku vuoteessani ja vain ikäänkuin aavistaa, että tähdet tuikkivat ulkona ja että tuuli kohisee männyissä alhaalla puron rannalla. Sanoin sen myöskin Josephine tädille aamiaista syödessä seuraavana aamuna, mutta hän vain nauroi. Miksi hän nauroi sille?... Muuten hän on ollut niin kiltti ja kauhean kohtelias meitä kohtaan — tarjonnut meille kaikkea mahdollista... Perjantaina piti kotiin paluun tapahtua, ja herra Barry tuli vaunuineen hakemaan tyttöjä.

— No, toivottavasti teillä on ollut hauskaa, sanoi neiti Barry, kun he niiasivat ja sanoivat hyvästi.

— Kyllä, varmasti meillä on ollut, vastasi Diana.

— Ja sinulla, Anna tyttönen?

— Olen nauttinut jokaisesta minutista, jonka olemme olleet täällä, sanoi Anna, kietoi sydämellisesti kätensä vanhan naisen kaulaan ja suuteli hänen kurttuista poskeansa.

Diana ei koskaan olisi uskaltanut ottaa itselleen sellaista vapautta, ja hän ihan kauhistui Annan rohkeutta. Mutta neiti Barry näytti tyytyväiseltä seisoessaan verannallaan ja seuratessaan pois vieriviä vaunuja silmillään.

Sitten hän palasi huohtaen takaisin suureen taloonsa. Se tuntui sangen autiolta ja yksinäiseltä, nyt kun hilpeät pikku tyttöset eivät enää antaneet sille eloa. Neiti Barry oli sangen itsekäs vanha nainen, jos suora totuus lausutaan, ja hän ei ollut juuri koskaan välittänyt kenestäkään muusta ihmisestä enempiä kuin itsestään. Hän välitti muista vain sikäli kuin he hyödyttivät tai huvittivat häntä. Anna oli huvittanut häntä ja oli siis sangen suuressa määrin Josephine tädin suosiossa. Mutta nyt neiti Barrylle selkeni, että hän ajatteli vähemmän Annan naivia puhetapaa kuin hänen suurta iloitsemiskykyään, tuota herkkätunteisuutta, jota hän ei koskaan oikein kyennyt salaamaan, hänen kohteliasta ja huomaavaista olemustaan ja hänen silmissään ja huultensa tienoilla asustavaa lempeätä ilmettä.

— Luulin jonkun ruuvin irtautuneen Marilla Cuthbertin päässä, kun kuulin, että hän on ottanut luokseen vieraan tytön lasten kodista, sanoi hän itsekseen, mutta huomaa, että koe on onnistunut erinomaisesti. Jos minulla aina olisi Annan tapainen tyttö talossani, olisin sekä parempi että onnellisempi.

Annan ja Dianan mielestä kotimatka oli yhtä hauska kuin menomatkakin — niin, hauskempikin, sillä heillähän oli nyt se iloinen varmuus, että koti odotti heitä matkan lopussa. Aurinko laski, juuri kun he ajoivat Valkorannan kautta ja kääntyivät rantatielle. Etäisyydessä piirtyivät Avonlean tummat metsäharjut kullannapunaista taivasta vasten. Ajajien takana nousi kuu merestä, joka alkoi välkehtiä ja säteillä sen valossa. Jokainen pikku lahdelma polveilevan tien varrella värähteli tuhansissa kisailevissa ja karehtivissa pikku laineissa. Mainingit pirstoutuivat hillitysti kohisten alapuolella olevaa kalliorantaa vasten, ja meren suolainen tuoksu täytti väkevän, raikkaan ilman.

— Oi, kuinka suloista on elää ja mennä kotiin, kuiskasi Anna aivan hiljaa itsekseen.

Kun he ajoivat mäen alla olevan portaan yli Vihervaaraa kohti, viittoi valontuike ikkunasta hänelle ystävällisesti tervetuloa, ja avoimesta ovesta loisti takkavalkea lähettäen lämmintä viilleään syysiltaan. Anna hypähteli kevyesti polkua pitkin ja keittiöön, jossa illallinen höyrysi valmiina pöydällä.

— Vai niin, siinä taas olet, sanoi Marilla ja pani kutimensa kokoon.

— Niinpä niin, ja oi, miten hauskaa on taas olla kotona, sanoi Anna iloisesti. — Voisin taputtaa ja suudella kaikkea — vieläpä astiainpesuvatiakin. Marilla, paistettu kananpoika!... Ei kai ikinä ole tarkoitus, että minä sen saan?...

— Kyllä kultaseni, se on tarkoitus, sanoi Marilla. — Ajattelin, että voisit olla nälissäsi ajomatkan jälkeen ja että joku pieni harvinaisuus maistuisi sinulle. Kiiruhda nyt riisumaan päällysvaatteesi, niin syömmme heti kun Matthew tulee sisään. On hauskaa saada sinut jälleen kotiin, pienokainen... Täällä on

ollut kauhean yksinäistä ilman sinua, enkä ole koskaan elänyt neljää päivää, jotka olisivat vierineet hitaammin.

Illallisen jälkeen istuutui Anna takan ääreen Marillan ja Matthew'n väliin ja alkoi selonteon koko käynnistään.

— Ihastuttavan hauskaa minulla on ollut, lopetti hän hyvin tyytyväisenä, ja tunnen, että olen todellakin kokenut jotain... Mutta parasta kaikista oli kuitenkin palaaminen jälleen kotiin.

XXX.

UDET SEMINAARILAISET.

Marilla laski kutimen polvilleen ja nojautui taaksepäin tuolissaan. Hänen silmänsä olivat väsyneet, ja hänen aivojensa läpi välähti epämääräinen ajatus siitä, että hän ehkä toimittaisi itselleen uudet silmälasit ensi kerralla kaupungissa käydessään. Viime aikoina sattui usein, että hänen silmänsä tuntuivat väsyneiltä ja että niitä kirveli.

Oli melkein pimeä, sillä tumma marraskuun hämärä oli piirittänyt Vihervaaran, ja ainoa valo keittiössä tuli lieden tanssivista punaisista liekeistä.

Anna istui käsivarret ristissä pienellä matolla lieden ääressä ja tuijotti kirkkaaseen hehkuun, jossa sadan kesän auringonpaiste nyt kohosi ilmaan palavien vaahterahalkojen mukana. Hän oli lukenut, mutta kirja oli vierähtänyt alas lattialle, ja nyt hän uneksi, hymy karehtien puoliavoimilla huulilla. Hänen leikkitelevän mielikuvituksensa usvat ja sateenkaaret loivat hohtavia tuulentupia; ihmeellisiä ja hurmaavia seikkailuja tapahtui hänelle terhenmaailmoissa, seikkailuja, jotka aina päättyivät mitä onnellisimmin eivätkä koskaan saattaneet häntä kiusallisiin tilanteihin, kuten ikävä kyllä usein hänelle sattui elävässä elämässä.

Marilla katsoi häneen silmissä sellainen hellyys, jonka hän ei koskaan olisi sallinut päästä ilmoille missään kirkkaammassa valaistuksessa kuin takanloisteen ja hämärän vienossa valoyhtymässä. Rakkauteen, joka välittömästi ilmaiseikse sanoissa ja silmän kohdatessa silmää, ei Marilla konsanaan kyennyt. Mutta hän oli oppinut pitämään tästä notkeasta, harmaasilmäisestä tytöstä hellyydellä, joka oli sitä voimakkaampi ja syvempi, kun se puhkesi ilmi niin niukoissa muodoissa.

Hänen rakkautensa saattoi hänet itse asiassa pelkäämään, että hän olisi liiaksi myötenantava ja sääliväinen. Hänellä oli levoton tunne siitä, että oli tavallaan syntistä kiinnittää sydämensä niin paljon johonkin inhimilliseen olentoon, kuin hän Annaan, ja ehkäpä hän alistui jonkinlaiseen itsetiedottomaan katumuksentekoon olemalla ankarampi ja vaativampi kuin hän olisi ollut, jos tyttö olisi ollut hänelle vähemmän rakas.

Varmaa on, että Annalla itsellään ei ollut aavistustakaan, kuinka lämpimästi Marilla oli häneen kiintynyt. Hän ajatteli usein jonkinlaisella alakuloisuuden tunteella, että oli hyvin vaikea tehdä Marillan mieliksi ja että tämä merkillisellä tavalla oli vailla kykyä tuntea sympatiaa ja ymmärtämystä. Mutta hän tukahutti aina, tuntien piston omassatunnossaan, sellaiset ajatukset, tietäen hyvin, mistä kaikesta hänen oli Marillaa kiittäminen.

— Anna, sanoi Marilla äkkiä, neiti Stacy oli täällä nyt iltapäivällä, kun sinä olit ulkona Dianan kanssa.

Anna palasi omasta maailmastaan hieman säpsähtäen ja huokaisten.

— Oliko hän? Kuinka ikävää, etten ollut kotona! Miksi ei Marilla huutanut minua? Diana ja minä olimme vain kummitusmetsässä. Metsässä on nykyisin ihanaa — kaikki sanajalat ja käenkaalit ja kallioimarteet ovat nukkuneet ja saaneet ylleen pehmoisen peitteen kuihtuneista lehdistä, kunnes jälleen heräävät keväällä. Luulen, että siellä oli pieni harmaa keijukainen sateenkaarenvärisine pitkine huntuneen, ja se tuli varpailaan hiipien viime kuutamoyönä ja peitteli ne. Diana ei ole oikein varma siitä... Hän ei ole koskaan unohtanut, kuinka hänen äitinsä torui häntä siksi, että kuvittelimme niin paljon aaveista ja haltioista kummitusmetsässä...

Diana ja minä puhumme muuten nykyään enimmäkseen järkevistä asioista. Me aiomme antaa toisillemme sen lupauksen, ettemme koskaan mene naimisiin, vaan tulemme kilteiksi vanhoiksi neideiksi ja asumme aina yhdessä pienessä sievässä tuvassa puutarhatilkkuineen, ja kummallakin on

kissansa, mieluimmin kolmivärinen... Diana ei ole vielä oikein päättänyt, sillä hän ajattelee, että olisi ehkä suuremmaksi hyödyksi mennä naimisiin jonkun hurjan ja huimapäisen harhapoluille joutuneen nuoren miehen kanssa ja kääntää hänet... Diana ja minä tunnemme olevamme niin paljon vanhempia kuin mitä olemme olleet, ettei meidän sovi lörpötellä joutavuuksia ja lapsellisuuksia. On jotain juhlallista siinä, että pian täyttää neljätoista, Marilla... Keskiviikkona neiti Stacy vei meidät kaikki samanikäiset mukanaan puron rannalle, ja siellä istuimme ja juttelimme vakavista asioista. Hän sanoi, ettemme voi kyllin varovasti suhtautua niihin tapoihin, joita omaksumme, ja esikuviin, joita valitsemme itsellemme juuri tässä iässä, sillä tullessamme kaksikymmenvuotiaiksi ovat meidän luonteemme valmiiksi muodostuneet ja perustus laskettu koko tulevalle elämällemme... Ja hän sanoi, että jos perustus oli horjuva ja epävarma, emme koskaan voisi rakentaa sille mitään kunnollista... Mitä asiaa neiti Stacylla oli täällä iltapäivällä?

— Juuri siitä tahtoisin sinulle puhua, Anna, kun vain antaisit minulle sanan vuoron. Hän puhui sinusta.

— Minusta! — Anna näytti hämmästyneeltä. Sitten hän punastui ja sanoi hätäisesti:

— Ah, tiedän kyllä, mitä hän sanoi. Tarkoitukseni oli puhua siitä Marillalle, mutta unohdin sen. Neiti Stacy tapasi minut lukemassa "Setä Tuomon tupaa" eilen iltapäivällä koulussa, kun minun oikeastaan olisi pitänyt lukea historialäksyäni. Sain sen lainaksi Jane Andrews'ilta. Se oli minulla aamiaistunnilla, ja olin juuri lukemassa pienestä hauskaasta neekerityöstä Topsyä, kun tunti alkoi. Ja silloin olin hänestä niin kauheasti huvitettu, että aukaisin lukukirjan ja panin sen pulpetinkannelle, mutta "Setä Tuomon tuvan" asetin polvelleni avattuna, nojalleen pulpettia vasten. Ja silloinhan näytti siltä kuin lukisin läksyäni, mutta koko ajan olivat silmäni toisessa kirjassa.

Enkä huomannut hiukkaakaan, kun neiti Stacy tuli kävellen käytävää pitkin pulpettien välitse — en ennenkuin sattumalta katsahdin ylös ja näin hänen seisovan edessäni niin hirmuisen pahastunein ja moittivin ilmein... En voi sanoa kuvailla, miten häpesin, Marilla — varsinkin kun näin Josie Pyen virnistelevän... Mutta hän jätti minut jälkeen koulun loputtua ja puhui minulle.

Hän sanoi, että olin menetellyt hyvin väärin kahdessa suhteessa. Ensiksikin tuhlasin aikaa, joka minun olisi pitänyt käyttää läksyihin, ja toiseksi petin opettajaani, kun tahdoin uskotella ahertavani läksyjeni ääressä, mutta sen sijaan istuin lukemassa hauskaa kirjaa. En koskaan ennen kuin silloin, Marilla, ollut tullut ajatelleeksi, että se, mitä tein, oli petosta... Mieleni tuli niin hirveän pahaksi, enkä voinut olla itkemättä. Pyysin neiti Stacyta anteeksi, ja sain, etten koskaan enää tekisi niin, ja tarjouduin rangaistukseksi olemaan katsahtamattakaan "Setä Tuomon tupaan" koko viikkoon... Mutta sitä hän ei sanonut tahtovansa pyytää minulta, ja niin hän antoi minulle anteeksi. Sentähden minua ihmetyttää, että hän kuitenkin tuli tänne...

— Neiti Stacy ei maininnut sanaakaan tästä asiasta minulle, Anna; sinun paha omatuntosi se vain ei jätä sinua rauhaan. Sinun ei todellakaan ole lainkaan tarvis ottaa mukaasi kouluun mitään hauskoja kirjoja — luet niitä kyllin monta kotona. Kun minä olin nuori tyttö, en saanut koskaan edes nähdäkään mitään romaania.

— Minun mielestäni "Setä Tuomon tupaa" ei voi sanoa romaaniksi — sehän kuvailee neekeriorja raukkojen kärsimyksiä... Ja nykyään en lue koskaan mitään kirjaa, jota neiti Stacy tai rouva Allan eivät pidä sopivana lukemisena tytölle, joka on kolmetoista ja kolmeneljännessä vuotta vanha... Olen luvannut sen neiti Stacylle. Kerran hän näki, kun minä olin lukemassa "Kummituslinnan synkkää salaisuutta" — olin saanut sen lainaksi Ruby Gillis'iltä, ja se oli niin jännittävä ja kaamea, että veri ihan jäähmettyi suonissa... Mutta neiti Stacy sanoi, että se oli hyvin tuhma ja vahingollinen kirja, ja hän pyysi etten koskaan enää lukisi sitä tai muuta saman tapaista. Lupasin oikein mielelläni olla lukematta enää mitään sen suuntaista, mutta oli kauhean vaikeata erota kirjasta tietämättä, kuinka siinä kävi... Mutta rakkauteni neiti Stacya kohtaan kesti koettelemuksen, ja minä luovuin kirjasta. On merkillistä, Marilla, kuinka paljon sentään kykenee, kun on oikein päättänyt olla mieliksi jollekin ihmiselle...

— Niin, minä kai sytytän nyt lampun ja menen töihini, sanoi Marilla. — Näen selvästi, ettet välitä kuulla, mitä neiti Stacy sanoi. Kun vain oma suusi saa olla käynnissä, niin olet tyytyväinen.

— Oi, Marilla, välitän todellakin kuulla siitä, huudahti Anna kauhistuneena. — En sano enää sanaakaan... Tiedän, että puhun liikaa, mutta koetan todellakin muuttua; ja jos Marilla tietäisi, kuinka paljon minä tahtoisin sanoa ja kuitenkin pidättäydyn siitä, lukisitte sen todellakin minulle hyväksi... Olkaa kiltti ja kertokaa se nyt!

— No niin, neiti Stacy aikoo valita niiden joukosta, jotka ovat ahkerimpia ja pisimmälle ehtineitä, pienen luokan, jonka pitäisi alkaa opiskella sisäänkäsyä varten seminaariin. Ja näille oppilaille hän aikoo antaa ylimääräistä opetusta tunnin joka päivä koulun loputtua. Nyt hän oli täällä kysyäkseen Matthew'ltä ja minulta, tahtoisimmeko että sinä saisit olla mukana. Mitä sinä arvelet, Anna? Onko sinulla halua pyrkiä seminaariin ja sitten suorittaa opettajatartutkinto?

— Oi, Marilla! — Anna aivan jäykistyi ja risti kätensä. — Se on ollut elämäni unelma — nimittäin viimeisen puolen vuoden ajan, aina siitä pitäen kun Ruby ja Jane alkoivat puhua niiden kurssien lukemisesta, jotka vaaditaan jotta tulee hyväksytyksi... Mutta en ole sanonut mitään, sillä luulin, että se olisi täydellisesti toivotonta... Oi, kuinka mielelläni haluaisin tulla opettajattareksi! Mutta eikö se tule hirveän kalliiksi? Herra Andrews sanoo, että hänelle on maksanut sataviisikymmentä dollaria hankkiakseen sisäänpääsyn Prissylle, ja Prissy ei sentään ollut tyhmä geometriassa.

— Asian siitä puolesta sinun ei tarvitse huolehtia. Kun Matthew ja minä otimme sinut kasvattaaksemme, päätimme tehdä mitä voimme puolestasi ja antaa sinulle hyvän kasvatuksen. Minusta on hyödyllistä, että tyttö valmistautuu kykeneväksi ansaitsemaan oman elatuksensa joko hän sitten tulee sitä tarvitsemaan tai ei. Sinä saat aina pitää Vihervaaraa kotinasi, niin kauan kuin Matthew ja minä olemme täällä, mutta kukaan ei tiedä, mitä voi tapahtua tässä epävarmassa maailmassa, ja onhan parasta olla valmistautunut kaiken varalta. Sentähden saat olla mukana niiden joukossa, jotka aikovat pyrkiä seminaariin, jos sinulla on halua, Anna.

— Oi, kiitos, Marilla! — Anna kietoi kätensä Marillan hartioiden ympäri ja katsoi vakavasti häntä kasvoihin. — Olen teille ja Matthew'lle niin suunnattoman kiitollinen! Luen niin ahkerasti kuin voin ja koetan oikein tuottaa teille kunniaa. Geometriassa on teidän kyllä parasta olla odottamatta liikoja, mutta muun suhteen kyllä selviydyn, kun oikein lukea pönttään.

— Se tulee kyllä sinulta onnistumaan. Neiti Stacy sanoo, että sinun on helppo oppia ja sitäpaitsi olet ahkera.

Mikään maailmassa ei olisi voinut saada Marillaa sanasta sanaan kertomaan, mitä neiti Stacy todella oli sanonut — se olisi vain ollut omiaan tekemään tytön turhamaiseksi ja pöyhkeileväksi!...

— Mutta nyt sinun ei pidä lukea itseäsi pilalle, kuuletko. Tässä ei ole mitään kiirettä. Sinä et tule valmiiksi pyrkimään seminaariin ennenkuin puolentoista vuoden kuluttua. Mutta on joka tapauksessa parasta aloittaa ajoissa ja laskea hyvä perustus, kuten neiti Stacy sanoo.

— Nyt tulen olemaan vielä enemmän huvitettu opinnoistani, sanoi Anna hyvillä mielin, nyt kun minulla on päämäärä elämässäni. Pastori sanoo, että jokaisen ihmisen on asetettava elämälleen tarkoituserä ja uskollisesti pyrittävä siihen. Mutta hän sanoo, että ensin meidän täytyy hankkia varmuus siitä, että valitsemamme tarkoituserä on hyvä ja jalo. Ja pyrkiminen neiti Stacy'n kaltaiseksi opettajattareksi lienee kai yhtä hyvä kuin mikä tahansa, eikö totta, Marilla? Opettajattaren kutsumushan on jotain jaloa ja korkeata.

Tulevien seminaarilaisten pieni luokka muodostettiin ennen pitkää ja siihen kuuluivat Gilbert Blythe, Anna Shirley, Ruby Gillis, Jane Andrews, Josie Pye ja Moody Spurgeon. Diana Barry ei tullut mukaan, koska hänen vanhempansa eivät aikoneet antaa hänen käydä seminaaria.

Anna suri tätä kuin onnettomuutta. Siitä yöstä asti, kun Minnie May oli kuolemaisillaan kuristustautiin, eivät hän ja Diana milloinkaan olleet eronneet. Sinä iltana, kun vasta muodostettu luokka ensi kertaa jäi kouluun ylimääräiselle tunnille ja Anna näki Dianan hitaasti menevän ulos toisten keralla kulkeakseen kotiin Koivukäytävää pitkin ja Orvokkien laakson läpi, voi Anna hädin tuskin istua paikallaan ja olla seuraamatta sydämensä halua seurata ystävätärtään. Jokin kohosi hänen kurkkuunsa, ja hän pakeni kiireesti avatun luonnontietonsa taakse salatakseen silmiinsä kohonneita kyyneliä. Ei mistään hinnasta hän olisi suonut Gilbert Blythen tai Josie Pyen näkevän näitä kyyneliä.

— En voi sanoin kuvata, kuinka katkeralta minusta tuntui, kun näin Dianan menevän yksinään, sanoi hän surullisena myöhemmin illalla. — Miten ihanan hauskaa olisi ollut, jos Dianakin olisi saanut valmistua seminaariin! Mutta me emme voi odottaa, että kaikki kävisi meidän toiveittemme mukaisesti tässä epätäydellisessä maailmassa on rouva Lyndellä tapana sanoa. Eihän siinä kylläkään ole juuri mitään lohdullista, mutta se on kai hyvin totta...

Muuten luulen, että luokallamme tulee olemaan oikein hauskaa. Jane ja Ruby opiskelevat opettajatartutkintoa varten, mutta Ruby sanoo, että hän aikoo opettaa vain kaksi vuotta tutkinnon jälkeen ja sitten hän menee naimisiin.

Jane sanoo, että hän omistaa koko elämänsä opetukselle eikä koskaan, koskaan mene naimisiin, sillä opettajattarena saa palkkaa, mutta jos on naimisissa, ei palkasta ole tietoaakaan, ja mies murisee, jos tahtoo saada jotain siitä, mitä voi ja munat tuottavat... Jane puhuu varmaankin omasta surullisesta kokemuksestaan, sillä rouva Lynde sanoo, että hänen isänsä on niin kamalan kitsas, että... Josie Pye sanoo, että hän menee seminaariin saadakseen enemmän sivistystä, sillä hänen ei koskaan tarvitse ansaita omaa elatustaan, mutta hän sanoo, että kasvattilasten laita on tietenkin toinen, he kun elävät toisten armeliaisuudesta — heillä on kovempi pala purtavana, heillä...

Moody Spurgeon aikoo papiksi. Rouva Lynde sanoo, että hänen on mahdoton ruveta miksikään

muuksi, jos hän vähääkään aikoo olla nimiensä arvoinen. [*Moody ja Spurgeon* ovat kahden hyvin tunnetun amerikkalaisen saarnaajan nimiä. (Suom. muist.)] Toivon, etten ole ilkeä, Marilla, mutta en voi olla nauramatta kuvitellessani *Moody Spurgeon*ia pappina...

Hän on niin hullunkurisen näköinen suurine, lihavine kasvoineen, pienine sinisine porsaansilmineen ja korvalehtineen, jotka ovat lerpallaan molemmin puolin kasvoja. Mutta ehkä hän tulee älykkäämmän näköiseksi kasvettuaan isoksi. *Charlie Sloane* on jo päättänyt antautua valtiomiesuralle ja tulla parlamenttiin, mutta rouva *Lynde* sanoo, ettei hänellä ole mitään tulevaisuutta sillä uralla, sillä kaikki *Sloane*t ovat kunniallista väkeä, ja nykyään valitsevat poliittisen uran vain konnat ja lurjukset —

— Miksi *Gilbert Blythe* aikoo? kysyi *Marilla*, joka huomasi, että *Anna* avasi ranskan kirjansa.

— Minä en tosiaankaan tiedä, mikä kunnianhimo

*Gilbert Blyth*ellä on elämässä — jos hänellä on lainkaan mitään, sanoi *Anna* pilkallisella äänellä.

Nyt vallitsi julkinen kilpailu *Gilbertin* ja *Annan* välillä. Ennen oli oikeastaan vain toinen puoli kaikessa salaisuudessa koettanut estää toista pääsemästä edelle, mutta nyt ei enää ollut epäilystäkään siitä, että *Gilbert* oli yhtä lujasti päättänyt tulla luokkansa ensimmäiseksi kuin *Annakin*. Mutta hän oli arvokas vastustaja, jota vastaan kannatti ryhtyä taisteluun. Luokan muut oppilaat tunnustivat hiljaisuudessa näiden molempien ylemmyyden, eikä kukaan uneksintukaan koettaa kiistellä heidän kanssaan etusijasta.

Tuon päivän jälkeen järven rannalla, jolloin *Anna* oli kieltäytynyt kuuntelemasta *Gilbertin* anteeksipyyntöä, ei tämä ollut, lukuunottamatta mainittua kilpailua luokalla, kertaakaan ollut huomaavinaan *Annan* olemassaoloa. Hän jutteli ja lasi leikkiä toisten tyttöjen kanssa, lainasi heille kirjoja, keskusteli heidän kanssaan läksyistä ja leikeistä ja saattoi välistä jotakuta heistä koulusta kotiin. Mutta *Anna Shirley* oli hänelle ilmaa, ja *Anna* huomasi, että se ei ollut hauskaa. Vähät auttoi että hän niskaansa nytkäyttäen sanoi itsekseen: mitäpä minä siitä huolin? Syvällä itsepäisen naissydamensä sopukassa hän tiesi, että hän välitti siitä paljon ja että jos hänelle vielä kerran olisi tarjoutunut tilaisuus, *Gilbertin* laskettua hänet maihin "pelastuksen" jälkeen, vastaisi hän hänelle kokonaan toisin. Yhtäkkiä hän, salaiseksi harmikseen, huomasi, että se vanha kauna, jota hän oli kantanut *Gilbertiä* kohtaan, oli poissa — poissa, juuri kun hän arveli, että hän parhaiten oli sen tarpeessa terästäytyäkseen jokapäiväistä nöyryytystä vastaan. Turhaan hän palautti muistiinsa jokaisen yksityiskohdan tuosta tapauksesta, jonka keskipisteenä olivat punainen tukka ja kivitalu, ja koetti loihkia takaisin muinaisen leppymättömän vihansa. Se oli leimahtanut viimeisen kerran tuona päivänä järven rannalla. *Anna* tunsu, että hän oli sekä antanut anteeksi että unohtanut itse sitä tietämättään. Mutta nyt se oli liian myöhäistä.

Ainoa valokohta oli, ettei *Gilbert* eikä kukaan, ei edes *Diana*, milloinkaan saisi aavistusta siitä, kuinka pahoillaan hän oli ja kuinka hän katui, että hän oli ollut niin itsepäinen ja leppymätön. Hän päätti "peittää tunteensa tutkimattomuuden verholla", ja hän onnistui siinä sikäli, ettei *Gilbert*, joka kukaties ei ollut aivan niin välinpitämätön kuin näytti, voinut saada lohdutusta mistään sellaisesta harhaluulosta, että *Anna* surisi hänen käyttäytymistään häntä kohtaan. Ainoa niukka lohdutus, minkä *Gilbert* sai, oli se, että *Anna* armottomasti tiuski *Charlie Sloanelle*, kun tämä teki jonkun lähentelemisyrittäksen.

Muuten talvi kului tasaista menoaan, ja taloustoimien ja uuraan lukutyön lomassa oli joskus vaihteeksi joku pieni huvitilaisuus. *Annan* päivät soluivat kuin hohtavat helmet vuoden kaulaketjussa. Hän oli ahkera, innostunut ja onnellinen; hänellä oli läksyjä opittavana ja palkintoja voitettavana, hauskoja kirjoja luettavana, uusia lauluja harjoitettavana, hupaisia lauantai-iltapäiviä pappilassa rouva *Allanin* luona. Ja niin, melkein *Annan* huomaamatta, kevät yhtäkkiä oli *Vihervaaran* kynnyksen ulkopuolella, ja koko maailma puhkesi uuteen kukkaan.

Silloin opiskelun vauhti ikäänkuin vähän hiljeni... Tulevat seminaarilaiset, jotka jäivät vielä kouluun, kun toverit kiiruhtivat ulos vihannoiville poluille ja tuuheisiin metsikköihin ja tutuille istuinpaikoille järven rantaan, katsoivat kaihomielin ulos ikkunasta ja havaitsivat, että ranskan kirjoitukset ja algebran problemit olivat jonkun verran kadottaneet siitä viehätyksestä ja yllykkeestä, mikä niissä oli piillyt koleina talvikuukausina. Yksinpä *Anna* ja *Gilbertkin* veltostuivat hiukkasen. Sekä opettaja että oppilaat olivat erittäin tyytyväisiä, kun lukukausi oli lopussa ja ihana kesälupa oli heidän edessään.

— Olette tehneet lujasti työtä tänä lukuvuonna, sanoi neiti *Stacy* heille viimeisenä iltana, ja ansaitsette iloisen ja hauskan loma-ajan. Nauttikaa nyt niin paljon kuin voitte raittiissa ulkoilmassa ja kootkaa kelpo varasto terveyttä ja voimaa ja työhalua, josta voitte hyötyä ensi vuonna! Sillä silloin on todellakin tosi kysymyksessä, näettekös!

— Tuleeko neiti ensi lukukautena takaisin? kysyi *Josie Pye*.

Josie Pye ei koskaan laiminlyönyt tilaisuutta kysymysten tekemiseen, mutta tässä tapauksessa koko

luokka oli hänelle kiitollinen. Ei kukaan heistä olisi uskaltanut esittää suoraan tätä kysymystä, mutta kaikki toivoivat siihen vastausta, sillä jonkun aikaa oli ollut koulussa liikkeellä levottomuutta herättäviä huhuja — huhuja, jotka tiesivät kertoa, että neiti Stacy ei tulisi takaisin, koska hänelle oli tarjottu paikka suuremmassa jatkokoulussa hänen omalla kotiseudullaan ja hän muka aikoi ottaa sen vastaan. Tulevat seminaarilaiset odottivat henkeäpidättävän äänettömyyden vallitessa hänen vastaustaan.

— Niin, luulen kyllä tulevani, sanoi neiti Stacy. — Ajattelin tovin aikaa ottaa toisen paikan, mutta olen nyt päättänyt tulla takaisin Avonlea'hin. Totta puhuakseni olen niin kiintynyt täkäläisiin oppilaisihini, etten voi heitä jättää. Jään senvuoksi tänne ja luen teidän kanssanne seminaaria varten.

— Eläköön! sanoi Moody Spurgeon.

Vaativat nimet omaava poika ei vielä koskaan ollut siihen määrin joutunut tunteittensa valtoihin, ja hän punastui häpeästä joka kerta sitä ajatellessaan koko viikon ajan.

— Oi, kuinka iloinen olen, sanoi Anna loistavin silmin.

— Rakas neiti Stacy, kuinka hirveätä olisi ollut, ellette te olisi tullut takaisin! Luulen, että olisin kadottanut kaiken työhaluni, jos olisimme saaneet jonkun muun opettajan.

Kun Anna tuli kotiin tuona iltana, sulloi hän kaikki koulukirjansa vintinsäiliössä olevaan vanhaan laatikkoon ja pani avaimen toisen piironginlaatikon kaikkein perimmäiseen sopukkaan.

— En vilkaisekaan läpsykirjoihin kesäloman aikana, ilmoitti hän Marillalle. — Olen pöntännyt päähäni parhaani mukaan koko lukukauden ajan, ja olen istua kyyröttänyt tuon hirveän geometrian ääressä, kunnes olen osannut joka ainoan väittämän ensimmäisestä kirjasta ihkasan ulkoa — vieläpä silloinkin kun kirjaimet ovat olleet muutettuja... Nyt olen ikäänkuin hieman väsynyt kaikkeen järkevään, ja kesällä aion antaa mielikuvitukselleni oikein vapaat ohjat Oh, Marillan ei tarvitse säikähtää! Pidän luonnollisesti rajani... Mutta tahdon todellakin pitää oikein hauskaa nyt kesällä, sillä tämä on kenties viimeinen kesä, kun olen pikku tyttö. Rouva Lynde sanoo, että jos minä edelleen sitä vauhtia venyn korkeutta kohti, täytyy teidän pian antaa minulle pitkät hameet... Mutta jos saan pitemmät hameet, niin tunnen, että täytyy myöskin käyttäytyä toisella tavoin... Silloin ei ehkä käy pänsä enää uskoa keijukaisiin — sentähden uskon heihin sydämen pohjasta nyt kesällä...

Meillä tulee muuten olemaan hyvin hauskaa kesälomalla. Ruby Gillis pitää pian syntymäpäiväkekkeriään, ja ensi kuussa sunnuntai koulu tekee huvimatkan luonnon helmaan. Ja Dianan isä on luvannut, että hän jonakin iltana ottaa Dianan ja minut mukaansa Valkorannan hotelliin ja tarjoaa meille siellä päivällistä. Siellä syödään päivällistä illalla... Jane Andrews oli siellä kerran viime kesänä, ja hän ei koskaan unohda, kuinka muhkeilta sähkövalo ja kukat ja naiset hienoissa puvuissaan näyttivät... Nyt hän ymmärtää, minkälaista on hienoston seuraelämä, sanoo hän...

Rouva Lynde tuli seuraavana iltapäivänä ottaakseen selvää, miksi Marilla ei ollut ollut ompeluseurassa torstaina. Kun Marilla ei ollut ompeluseurassa, voitiin arvata, että jokin oli hullusti Vihervaaralla.

— Matthew sai sellaisen kohtauksen sydämeensä torstaina, kertoi Marilla, ja minä en tahtonut lähteä hänen luotaan. Kiitos, hän voi jälleen hyvin, mutta nuo kohtaukset yllättävät hänet useammin kuin ennen, ja minä olen oikein levoton. Tohtori sanoo, että hänen täytyy välttää kaikkea mielenliikutusta. Sitä määräystä ei ole vaikea noudattaa, sillä Matthew ei todellakaan ole koskaan ollut altis mielenliikutuksille, mutta pahempi on, että hän ei myöskään saa tehdä mitään raskasta työtä, ja yhtä hyvin voi kieltää Matthew'ta hengittämästä kuin työtä tekemästä. Riisu yltäsi päällysvaatteesi, Rakel. Jääthän toki teelle?

— Koska olet niin itsepäinen, kultaseni, on minun kai jäätävä, sanoi Rakel rouva, jolla ei koskaan ollut ollut muuta aikomusta.

Rakel rouva ja Marilla istuivat hyvässä rauhassa vierashuoneessa Annan laittaessa kuntoon teen ja voidellessa kermalla muutamia pikku pullia, joista tuli niin keveitä ja kuohkeita ja kauniin vaaleankeltaisia, että ne katkaisivat kärjen yksinpä rouva Lyndenkin arvostelulta.

— Uskallanpa sanoa, että Annasta on kehittynyt oikein hauska tyttö, sanoi Rakel rouva, kun Marilla auringon laskiessa saattoi häntä oikotietä pitkin. — Hän on sinulle varmaan erinomaiseksi avuksi.

— Kyllä hän todellakin on, sanoi Marilla, ja viime aikoina hän on tullut niin vakavaksi ja luotettavaksi. Pelkäsin aluksi, että hänestä ei koskaan tulisi muuta kuin ajattelematon rasavilli, mutta nykyään voin hänelle uskoa jo mitä tahansa.

— En tosiaankaan uskonut, että hänestä sukeutuisi niin oivallinen, kun olin täällä ja näin hänet ensi

kerran kolme vuotta sitten, sanoi Rakel rouva. — Voi minun päiviäni, minkälaisen kohtauksen hän pani toimeeni Kotiin tultuani sinä iltana sanoin Thomasille: "Usko minua, Thomas, sanoin, Marilla Cuthbert saa vielä katua tekoaan." — Mutta minä erehdyin, ja se oikein ilahuttaa minua Minä en Jumalan kiitos ole niitä ihmisiä, joita ei koskaan saada tunnustamaan erehtyneensä. Minä erehdyin Annan suhteen, mutta se ei ollut mikään ihme, sillä mutkikkaampaa, ällistyttävämpää häikälettä en ole puolestani koskaan sattunut tapaamaan... Mutta on merkillistä, kuinka hän on kehittynyt näinä kolmena vuotena — eikä vähiten ulkomuotoon nähden Hänestä on tullut oikein sievä tyttö, vaikkakaan en muuten juuri ole ihastunut tuohon kalpeaan, suurisilmäiseen tyyppiin... Pidän vähän runsaammasta rehevyydestä ja voimakkaammista väreistä — kuten esimerkiksi Diana Barrylla tai Ruby Gillisillä. Ruby on oikein kaunis tyttö. Mutta kuinka lieneekään — en tiedä, mistä se voi johtua — kun näen Annan heidän kanssaan yhdessä, niin vaikei hän ole puoleksikaan niin kaunis; niin hän saattaa toiset näyttämään hieman yksinkertaisilta ja pöyhkeileviltä... Jokseenkin niinkuin nuo pitkävartiset valkeat kukat, joita hän sanoo narsisseiksi, punaisten, koreiden pionien rinnalla...

XXXI.

HILJAISTA ELÄMÄÄ.

Anna sai mielensä mukaisen kesän ja nautti siitä täysin siemauksin. Hän ja Diana miltei asuivat ulkoilmassa ja mässäsivät kaikissa niissä erinomaisissa nautinnoissa, joita Rakastavaisten polku, Metsänymfin lähde, Orvokkien laakso ja Satakielenpesä tarjosivat. Marilla antoi Annan samoilla ympäri täydellisessä vapaudessa. Spencervalen lääkäri, joka oli tullut Minnie Mayn luo sinä iltana, kun hän oli kuristustaudissa, oli kesäloman alussa eräänä iltana tavannut Annan erään potilaansa kotona, ja hän oli silloin terävästi katsonut häneen, mutistanut suutaan ja ravistanut päätään, jota paitsi hän erään toisen henkilön kautta lähetti Marillalle näin kuuluvat terveiset:

— Antakaa kasvattityttöne olla ulkona raittiissa ilmassa koko kesän älkääkä antako hänen avatakaan mitään kirjaa, ennenkuin hän saa enemmän joustavuutta liikkeisiinsä.

Tämä tervehdys tuotti Marillalle terveellisen säikähdyn. Hän näki hengessä, että Anna auttamattomasti kuolisi lentävään keuhkotautiin, ellei sitä noudatettaisi. Siitä oli seurauksena, että Anna sai nauttia huolettomasta kesäelämästään mielin määrin. Hän harhaili metsiä ja maita, ui, souteli, poimi marjoja ja rakenteli tuulentupia sydämensä halusta, ja kun syyskuu tuli, oli hän kirkassilmäinen ja pirteä, ja hänen käynnissään oli joustavuutta, joka olisi täysin tyydyttänyt Spencervalen lääkäriä, ja mieli oli kukkuroillaan työhalua ja kunnianhimoisia suunnitelmia.

Hän oli juuri vetänyt koulukirjansa esiin ja kantanut ne alas vintin säiliöstä.

— Te rakkaat vanhat ystävät, oli oikein hauskaa nähdä teidän kunnan kasvojanne — niin, yksinpä sinunkin, geometria, sanoi hän. — Minulla on ollut ihana kesä, ja nyt olen taas valmis iloisin mielin ottamaan elämän taakan hartioilleni, kuten pastori sanoi saarnassaan viime sunnuntaina. Eikö hän Marillankin mielestä saarnaa erinomaisesti? Miksi eivät naiset voi tulla papeiksi? Kysyin sitä rouva Lyndeltä, ja hän kimmastui hirveästi ja sanoi, että meidän yhteiskunnassamme on ilman sitäkin kyllin monta hullutusta... En ymmärrä, kuinka hän voi niin sanoa. Luulisin naisten voivan olla erinomaisia pappeja. Ajatelkaas, kuinka hauskaa olisi osata oikein liikuttavasti puhua kuulijoittensa sydämiin! Kun on kysymys keräyksestä tai hyväntekeväisyysesityksestä, tai kirkko tai pakanalähetys muuten tarvitsee varoja, niin naiset ne aina saavat olla työssä. Olen varma siitä, että rouva Lynde osaisi lukea rukoukset yhtä hyvin kuin pyhäkoulun johtaja, ja saarnata hän myöskin osaisi, kun hän vain saisi hieman harjaannusta.

— Sen uskon varmasti, sanoi Marilla kuivasti. — Hän saarnaa niin paljon kuin toivoa voi — vaikka se ei tapahdu kirkossa. Ei kellään Avonleassa ole vakavaa vaaraa joutua hunningolle, niin kauan kuin Rakel on olemassa ja pitää häntä silmällä.

— Marilla, sanoi Anna luottavaisuuden puuskassa. Minä kerron teille jotakin saadakseni kuulla, mitä te sanotte siitä. Olen siitä niin pahoillani — varsinkin sunnuntai-iltapäivisin, kun enemmän ajattelen sellaisia asioita... Tahdon todella olla hyvä, ja kun olen yhdessä rouva Allanin tai neiti Stacyn kanssa, niin olen siihen vielä halukkaampi ja olen valmis tekemään kaikkea, mistä parhaiten pitäisitte... Mutta melkein aina, kun olen rouva Lynden seurassa, tunnen olevani hyvin ilkeä, ja minut valtaa halu tehdä jotakin, joka oikein häntä suututtaisi... Niin, tunnen niin kauhean suurta kiusausta tehdä sellaista.

Voiko Marilla selittää, mistä se johtuu? Tuleeko se siitä, että minulla pohjimmiltaan on niin huono luonne?

Marilla näytti hetkisen epäroivältä. Sitten hän nauroi.

— Sanon sinulle erään asian, Anna, Rakelilla on välistä minuunkin samanlainen vaikutus. Luulen usein, että hän voisi saada aikaan paljon enemmän hyvää — hänellä voisi olla parempi vaikutus, kuten sinä sanot — jos hän ei olisi niin mariseva eikä niin paljon morkkaisi ihmisiä. Pitäisi olla sellainen käsky, jossa sanottaisiin: "sinun ei pidä morkkaaman lähimmäistäsi..." Mutta tässä minä istun puhumassa pöytä. Rakel on hyvä kristitty ja hyvää tarkoittava sielu eikä koskaan lyö laimin tilaisuutta osoittaa palvelustaan toiselle.

— No, sepä oli hauskaa, että Marilla tuntee samalla tavoin, sanoi Anna keventynein mielin. — Tästä lähtien ei se tuota minulle min paljon huolta. Mutta ah, tuntuu niin kovin vastuunalaiselta olla tulemaisillaan isoksi ja täysikasvuiseksi... Kun minulla on läheisyydessäni niin hyviä ystäviä kuin te ja Matthew ja pastorin rouva ja neiti Stacy, niin pitäisi kai minusta kehittyä hyvä tyttö — jos ei minusta tule, niin saan totisesti syyttää vain itseäni... Tunnen vastuun niin suureksi siksi että tämä kehitysaikahan ei enää koskaan palaa. Jos jossakin suhteessa menettelen hullusti, niin en voi palata takaisin ja aloittaa uudelleen...

Olen kasvanut kaksi tuumaa nyt kesällä, Marilla. Herra Gillis mittasi minut Rubyn syntymäpäiväkekkereissä. Olen niin iloinen siitä, että laitatte uudet hameeni pitemmiksi. Tumman sinipunerva on niin soma, ja Marilla teki kovin kiltisti pannessaan sen reunaan rimsun... Tietystikään se ei ollut lainkaan välttämätöntä, mutta rimsut ovat tänä syksynä niin muodissa... Tiedän lukevani ahkerammin, kun minäkin olen saanut sellaisen. Minulla on sellainen miellyttävä tunne syvällä sydämeni pohjassa tuon rimsun vuoksi...

— No silloinhan oli hyvä, että sait sen, sanoi Marilla.

Neiti Stacy tuli takaisin Avonlean kouluun ja tapasi kaikki oppilaansa tiedonhaluisina ja uutterina kuten ennenkin. Varsinkin pieni jatkoluokka ponnisteli voimiaan äärimmilleen, sillä seuraavan vuoden lopussa, heittäen jo nyt pitkän tumman varjonsa edelleen, kohosi tuo kohtalokas jokin, joka tunnettiin nimellä "sisään pääsy tutkinto" ja jolla oli kyky nostattaa jokaisen oppilaan sydän ylös kurkkuun. Entäpä he eivät läpäisisikään!

Kun Anna näki pahoja unia, näki hän pitkän luettelon kaikista niistä, jotka olivat päässeet seminaariin. Ylinä oli Gilbertin nimi loistavin kultakirjaimin, mutta hänen nimensä — puuttui.

Niin talvi kului nopeasti, hilpeän mielen, rattoisan olon ja uuraan työn vaihdellessa. Opetus oli yhtä hauskaa ja mukaansatempaavaa, kilpailu toverien kesken yhtä kiihkeä kuin ennenkin. Uusia ajatusten, tunteitten ja kunnianhimoisten pyrkimysten maailmoita, houkuttelevia, tähän asti tuntemattomia tiedon tanhuita avautui Annan kaihoaville katseille.

Marilla piti muistissaan Spencervalen lääkärin määräyksen eikä antanut Annan päätä pahkaa heittäytyä opiskeluihinsa. Hän sai olla mukana illanvietoissa, joissa oli esitelmiä ja musiikkia; pari iloista rekiretkettä tehtiin kulkusten helistessä ja jälkeinpäin tanssittiin, ja nuoret huvittelivat luistelemisella niin kauan kuin oli jätää.

Eräänä päivänä, kun he seisoivat vierekkäin, huomasi Marilla hämmästykseseen, että Anna oli häntä pitempi.

— Lapsi kulta, kuinka olet kasvanut! sanoi hän, tahtomatta uskoa omia silmiään.

Huokaus seurasi näitä sanoja. Marilla tunsu ihmeellistä alakuloisuutta sen johdosta, että Anna kasvoi mittaa. Se lapsi, josta hän oli oppinut pitämään, oli poissa, ja tässä seisoj sen sijaan tämä pitkä viisitoistavuotias tyttö vakavine silmineen, ajattelevine otsineen ja kaunisryhtisine pikku päineen. Marilla piti työstä yhtä paljon kuin hän oli pitänyt lapsesta, mutta hänellä oli kuitenkin painostava tunne siitä, että hän oli kadottanut jotain. Ja illalla, kun Anna oli mennyt yhdistyksen kokoukseen Dianan seurassa, istui Marilla yksin talvihämärässä ja antaen yhtäkkiä myöten heikkoudelleen ratkesi itkemään.

Matthew, joka tuli sisään lyhty kädessä, huomasi asian ja katsoi häneen sellaisen hämmästyksen vallassa, että Marillan täytyi nauraa kyyneltensä lomassa.

— Ajattelin Annaa, sanoi hän. — Hän on kasvanut ja tullut niin suureksi — ja luultavasti emme saa pitää häntä täällä ensi vuonna. Tulen kaipaamaan häntä kauheasti.

— Hänhän voi tulla kotiin meitä katsomaan usein, lohdutti Matthew, jolle Anna oli yhä ja tulisi aina

olemaan se pieni innokas ja puhelias tyttönen, jonka hän oli hakenut asemalta eräänä kesäkuun iltana neljä vuotta sitten. — Carmodyn sivurata valmistuu siksi.

— Se ei ole samaa kuin pitää häntä aina luonaan, huokasi Marilla, päättäen oikein syventyä suruunsa. Mutta mitä miehet sellaisesta ymmärtävät!

Annassa tapahtui muitakin muutoksia, ei vähemmän silmäänpistäviä kuin nuo puhtaasti ulkonaiset. Ensinnäkin hän muuttui paljon hiljaisemmaksi. Hän ehkä ajatteli sitä enemmän ja haaveili kaiketi yhtä paljon kuin ennenkin, mutta varmaa on, että hän puhui vähemmän. Marilla ei voinut olla kiinnittämättä siihen huomiota.

— Sinä et lörpöttele puoliksikaan niin paljon kuin ennen maailmassa, Anna, etkä myöskään käytä niin paljon suuria sanoja. Mikä sinua vaivaa?

Anna punastui ja naurahti, pannen kirjan pois kädestään ja katsellen uneksien ikkunasta ulos, jossa köynnöskasvien suuret ja paisuvat punaiset nuput jo uskalsivat esiin kevätauringon säteitten lämmössä.

— En tiedä — en välitä jutella niin paljon, sanoi hän ja sively ajatuksissaan leukaansa etusormella. — On hauskeempaa ajatella armaita, kauniita ajatuksia ja tallettaa ne sydämessään kuin aarteet. Minusta ei ole mieluista, että muut ihmiset nauravat tai ihmettelevät niitä... Ja... olen ikäänkuin kadottanut halun käyttää suuria sanoja... On melkein vahinko, eikö totta, että nyt kun itse olen tullut niin suureksi, että voisin käyttää niitä, en enää välitä siitä... On kyllä omalla tavallaan hauskaa olla suuri, mutta se ei kuitenkaan ole sillä tavalla huvittavaa, kuin olin odottanut, Marilla. On niin paljon opittavaa ja tehtävää ja ajateltavaa, ettei jää lainkaan aikaa suuriin sanoihin... Neiti Stacy sanoo muuten, että on paljon parempi ilmaista ajatuksensa selvästi ja lyhyesti. Kaikki aineemme kirjoitan niin koruttomalla kielellä kuin mahdollista. Se oli alussa vaikeata. Olin niin tottunut pöyhkeilemään kaikilla mahdollisilla hienoilla ja pitkillä sanoilla, jotka voin keksiä, ja niitä ei totta tosiaankaan ollut vähän. Mutta nyt olen tottunut tuohon toiseen tapaan ja ymmärrän, että se on parempi.

— Kuinka teidän kirjallisen klubinne on käynyt? En ole kuullut siitä puhuttavan nyt pitkään aikaan.

— Kirjallinen klubi on lakkautettu. Meillä ei ollut siihen aikaa — tai ehkä me suorastaan kyllästyimme siihen... Oli niin haljua kirjoittaa vain rakkaudesta ja murhista ja pahoista ja synkistä salaisuuksista. Välistä saamme harjoitella koulussa itse "kirjailemaan", mutta neiti Stacy ei anna meidän kirjoittaa mitään muuta kuin mitä me itse voimme kokea Avonleassa, ja hän on hyvin ankara arvostelussaan. Siten itsekin saa silmänsä auki näkemään omia heikkouksiaan...

— Sinulla on vain kaksi kuukautta jälellä sisäänpääsytutkintoon, sanoi Marilla. — Luuletko, että onnistut?

Anna säpsähti.

— En tiedä. Välistä ajattelen: kyllä se menee — ja toisinaan taas valtaa minut sellainen pelko. Olemme lukea pöntänneet ahkerasti, ja neiti Stacy on ollut väsymätön, mutta voimmehan saada reput silti... Kaikilla meillä on kompastuskivemme. Minun on tietysti geometria, ja Janen latina, ja pari muuta pelkäävät kamalasti algebraa. Kesäkuussa neiti Stacy panee meille kokeen ja antaa meille sellaisia kysymyksiä, että tarkalleen tiedämme, kuinka tutkinnossa menetellään... Kunpa se olisi onnellisesti ohi! Se ei anna minulle ensinkään rauhaa... Välistä herään keskellä yötä ja tuumailen, mihin ryhdyn, jos minut reputetaan.

— Menet vielä vuodeksi kouluun ja yrität uudelleen, sanoi Marilla aivan välinpitämättömästi.

— Ei, sitä en jaksa kestää... Ajatelkaas, mikä häpeä saada reput, varsinkin jos Gil — jos muut läpäisevät! Ja minä saan varmaan sellaisen tenttikuumeen, että vastaan aivan päin seinää.

Anna huokasi ja käänsi vastahakoisesti katseensa pois ulkopuolella olevasta nuoresta ja lumoavasta keväästä, joka viittoi ja houkutteli sinisine taivaineen, sulotuoksuisine tuulenhenkineen ja versovine vihannuoksineen. Hän kiinnitti päättäväisesti ajatuksensa kirjaan. Toisia keväitä tulisi, mutta Anna tunsu olevansa vakuutettu siitä, että ellei hän läpäisis sisäänpääsytutkinnossa, ei hän enää koskaan voisi niistä oikein iloita.

NIMILUETTELO.

Kesäkuun päättyessä loppui myöskin sekä lukukausi että neiti Stacyn toiminta Avonlean koulussa. Anna ja Diana kulkivat kotiin hyvin surullisin mielin. Punaiset silmät ja märät nenäliinat olivat todisteina siitä, kuinka liikuttava oli ollut neiti Stacyn hyvästijättö. Kuusikkomäen alapuolella kääntyä Diana ympäri, katsoi koulutaloon, ja huokasi syvään.

— Minusta tuntuu kuin kaikki olisi lopussa, eikö sinustakin? sanoi hän synkästi.

— Sinulla ei ole puoleksikaan niin suurta surun syytä kuin minulla, sanoi Anna hakien turhaan kuivaa kohtaa nenäliinastaan. — Sinähän saat sentään tulla takaisin ensi vuonna, mutta minä olen varmaan jättänyt kelpo vanhan koulumme ainaiseksi — jos läpäisen tutkinnossa, tietenkin...

— Se ei ole hituistakaan samaa. Neiti Stacy ei tule olemaan siellä, ettekä luultavasti sinä eikä Ruby. Saan istua aivan yksinäni, sillä en voisi istua kenenkään toisen vieressä sinun jälkeesi. Ah, kuinka hauskaa meillä sentään on ollut, Anna! On kauheata ajatella, että ne ajat ovat menneet.

Kaksi suurta kyyneltä vierähti Dianan nenää pitkin.

— Jos sinä tahtoisit lakata itkemästä, niin minäkin voisin, sanoi Anna rukoilevasti. Joka kerta kun työnnän nenäliinan taskuuni, näen kuinka sinun silmäsi ovat tulvillaan kyyneliä, ja silloin alan minä uudelleen myöskin. Saat nähdä, että tulen takaisin...

— Oh, sinähän onnistuit niin erinomaisesti tuossa viimeisessä kokeessa neiti Stacylle.

— Niin kyllä, mutta silloin ei minulla ollut lainkaan tenttikuumetta... Kun ajattelen oikeata, kylmenen aina sormenpäihin saakka. Ja lisäksi olen minä numero kolmetoista, ja Josie Pye sanoo sen merkitsevän onnettomuutta. En ole taikauskoinen, ja tiedän, ettei se voi vaikuttaa mitään. Mutta toivoisin kuitenkin, etten olisi numero kolmetoista.

— Nyt sinun kai on pakko valvoa ja lukea iltasin? sanoi Diana.

— Ei, neiti Stacy on ottanut meiltä lupauksen, ettemme tee niin. Hän sanoo, että se vain väsyttäisi meitä ja hämmäntäisi ajatuksiamme — meidän on parempi mennä ulos raittiiseen ilmaan eikä ollenkaan ajateltava tutkintoa ja mentävä iltasin varhain levolle. Se on helposti sanottu, se!... Hyviä neuvoja on aina vaikea noudattaa, sen olen usein huomannut... Prissy Andrews on kertonut minulle, että hän istui ylhäällä puoliyöhön joka ilta sillä viikolla, kun hänellä oli tutkinto, ja lukea pänttäsi niin, että kaikki pyöri ympäri hänen päässään, ja minä olin aikonut istua ylhäällä vähintään yhtä kauan kuin hän. Josephine tätisi teki hyvin kiltisti tarjotessaan minulle asuntoa luonaan kaupungissa oloaikanani.

— Kirjoitathan minulle siellä ollessasi?

— Kirjoitan tiistai-iltana ja kerron sinulle, minkälainen ensimmäinen päivä on ollut, lupasi Anna.

— Minä ihan asun postikonttorissa keskiviikkopäivän, vain odottaakseni kirjettäsi, vakuutti Diana.

Anna matkusti kaupunkiin seuraavana maanantaina, ja keskiviikkona Diana voi noutaa luvattun kirjeen. Se kuului seuraavasti:

"Rakkahin Diana! Nyt on tiistai-ilta, ja minä istun Josephine tädin kirjastohuoneessa ja kirjoitan tätä. Voit uskoa, että minusta tuntui yksinäiseltä eilen illalla, kun laskeuduin levolle ja toivoin, että sinä olisit ollut luonani. En lukenut, sillä olinhan luvannut neiti Stacylle olla sitä tekemättä, mutta oli yhtä vaikeata olla avaamatta maantietoani kuin ennen maailmassa oli olla lukematta satua ennenkuin läksyt oli päässä.

Kun tulimme seminaarille, niin oli siellä parikymmentä muuta pyrkijää saaren kaikilta seuduilta. Ensimmäinen, jonka näimme, oli Moody Spurgeon, joka istui rappusilla ja lateli itsekseen pitkää sapuskaa. Jane kysyi häneltä, mitä maailmassa hänellä oli tekeillä, ja hän sanoi, että hän luki kertomataulua alusta loppuun aina uudelleen ja uudelleen rauhoittaakseen hermojaan ja meidän ei pitäisi millään ehdolla keskeyttää häntä, sillä silloin hän alkaisi pelätä ja unohtaisi kaiken, mitä hän osasi... Mutta kertomataulu piti kaiken hänen päässään!

Kun olimme saaneet paikkamme eri huoneissa, täytyi neiti Stacyn lähteä luotamme ja jättää meidät kohtalomme huomaan. Jane ja minä istuimme yhdessä, ja Jane oli niin tyyni, että oikein kadehdin häntä. Hän ei totta tosiaan tarvinnut kertomataulua pitääkseen ajatuksiaan koossa! Tuumailin mielessäni, mahdoinko olla sen näköinen, miltä minusta tuntui, ja voisivatko toiset kuulla sydämeni sykkinnän huoneen toiselle puolelle saakka.

Sitten tuli eräs herra sisään ja jakoi aiheet englanninkielistä ainetta varten. Käteni tulivat jääkylmiksi, ja silmissäni pyöri sananmukaisesti, ottaessani esille saamani paperin.

Muutaman kauhean sekunnin ajan tuntui minusta aivan samanlaiselta kuin neljä vuotta sitten, kun kysyin Marillalta, saisinko jäädä Vihervaaralle — mutta sitten minulle selkeni, ja sydämeni alkoi jälleen sykkiä — olen kai unohtanut sanoa, että se oli aivan pysähtynyt... Sillä ymmärsin, että siitä aineesta voisin jotain saada kokoon.

Kello kaksitoista saimme mennä kotiin syömään päivällistä, ja sitten menimme takaisin historian kuulusteluun. Historiassa he pitivät meitä sangen lujalla, ja minä hämmennyin, niin että sekotin koko joukon vuosilukuja. Luulen sentään, että ylimalkaan suoriuduin hyvin. Mutta oi, Diana, huomenna on geometria, ja voit uskoa, että minun täytyy hillitä itseäni ollakseni avaamatta geometriaani! Jos luulisin kertomataulun voivan minua auttaa, lopottaisin sitä koko yön aamuun saakka.

Pistäysin illalla tuokioksi toisia tyttöjä katsomassa. Matkalla tapasin Moody Spurgeonin, joka maleksi ympäri aivan epätoivoissaan. Hän sanoi tietävänsä, että häntä ei hyväksyttäisi historiassa, ja että hän oli syntynyt tuottamaan pettymyksiä vanhempiansa toiveille, ja että hän matkustaisi kotiin aamujunalla, ja että oli varmaan paljon helpompaa tulla suutariksi kuin papiksi. Koetin rohkaista häntä ja sanoin, että neiti Stacyn tähden hänen ei sentään pitäisi keskeyttää tutkintojaan ennen aikojaan. Joskus olen toivonut, että olisin syntynyt pojaksi, mutta nähdessäni Moody Spurgeonin olen aina iloinen siitä että olen tyttö enkä ole hänen sisarensa.

Ruby istui ja itki pakahtuakseen, kun tulin heidän asuntoonsa; hän oli juuri keksinyt hirveän virheen, minkä hän oli tehnyt aineeseensa. Kun hän oli hieman rauhoittunut, menimme me kaupungille ja söimme jäätelöä. Kuinka toivoimmekaan, että sinä olisit ollut mukanamme!

Oi, Diana, kunpa vain geometria olisi ohi! Rouva Lynde sanoisi, että aurinko nousee ja laskee aivan tavalliseen tapaansa, läpäisisin tai en. Mutta minun mielestäni olisi sentään ollut mielenkiintoista saada jonkinlainen taivaan merkki — joku enne, näetkös! — jos minut reputetaan.

Sinua hellästi rakastava Annasi."

Geometria ja kaikki muut aineet sivuutettiin kukin vuorollaan, ja Anna tuli kotiin perjantai-iltana, sangen väsyneenä, mutta koko olemus uhkuen jonkinlaista turvallista tyytyväisyyttä. Diana oli Vihervaaralla hänen saapuessaan ja he kohtasivat toisensa ikäänkuin olisivat olleet erossa vuosikautia.

— Sinä pikku kultaseni, olemmeko todella saaneet sinut takaisin jälleen! No, kuinka luulet onnistuneesi?

— Oikein hyvin, luulisin, kaikessa muussa paitsi geometriassa. Saan vatsan väännteitä, kun vain ajattelenkin sitä... Kuinka suloista on olla jälleen kotona! Vihervaara on hauskin, kaunein paikka maailmassa.

— Kuinka toisille kävi?

— Tytöt sanovat, että he tietävät saaneensa reput, mutta minun mielestäni he suoriutuivat oikein hyvin. Josie sanoo, että geometria oli niin helppoa, että kymmenvuotias lapsikin olisi siitä selviytynyt. Moody Spurgeon voivottelee kuten ennenkin, ja Charlie sanoo, että hän käänsi aivan ylösalaisin erään algebrallisen kaavan... Mutta me emme tiedä kerrassaan mitään, emmekä saa liioin tietää mitään ennenkuin kahden viikon kuluttua. Ajatteles, että täytyy elää kaksi viikkoa sellaisessa jännityksessä! Toivoisin voivani paneutua nukkumaan ja olemaan heräämättä ennenkuin Marilla seisoi päänaluseri vieressä luettelokädessä.

Diana tiesi, että olisi turha vaiva kysyä, kuinka Gilbert Blythe oli suoriutunut, niin että hän sanoi ainoastaan:

— Älä ole huolissasi! Kyllä sinulle hyvin käy.

— Niin, mutta tahdon myöskin tulla etupäähän luettelossa — muuten se on samantekevää, sanoi Anna hieman kiihtyneellä äänellä.

Tällä hän tarkoitti — ja sen Diana tiesi — että menestys olisi sangen epätäydellinen, ellei hän pääsisi Gilbert Blythen edelle.

Sillä tätä päämäärää silmälläpitäen oli Anna koonnut kaikki älylliset voimansa

sisäänpääsytutkinnoissa. He olivat tulleet vastakkain ja tavanneet toisensa varmaankin kymmenkunnan kertaa olematta tuntevinaan toisiaan, ja joka kerta oli Anna oikaissut niskaansa hieman enemmän, harmitellut ettei hän ollut ottanut vastaan hänen ojentamaansa sovinnon kättä — ja päättänyt entistään lujemmin lopullisessa ratkaisussa päästä Gilbertin edelle. Hän tiesi, että Avonlean nuoret odottivat äärimmilleen jännitettyinä kilpailun tulosta; kaksi poikaa oli lyönyt keskenään vetoa, ja aina rakastettava Josie Pye oli sanonut, ettei voinut olla epäilystäkään siitä, että Gilbert tulisi olemaan numero yksi. Hän tunsi, että hänen nöyryytyksensä tulisi olemaan sietämätön, jos hän epäonnistuisi —

Mutta hänen onnistumishaluunsa oli toinenkin, jalompi vaikutin. Hän tahtoi "päästä etupäähän" Matthew'n ja Marillan vuoksi — varsinkin Matthew'n. Tämä oli uskonut hänelle olevansa sisimmässään vakuutettu siitä, että Anna "löisi laudalta koko saaren". Anna tiesi, että olisi kerrassaan mieletöntä tähdätä siihen, mutta hän toivoi, että hän ainakin olisi kymmenen ensimmäisen joukossa, niin että hän saisi nähdä Matthew'n ystävällisten ruskeitten silmien loistavan häntä vastaan iloisesta ylpeydestä. Sitä hän pitäisi suloisena palkintona kaikista vaivoistaan jankuttaessaan epäsäännöllisiä ranskalaisia verbejä ja ekvatsioneja, joissa on sekä kaksi että kolme "tuntematonta".

Kun nuo neljätoista päivää lähestyivät loppuaan, alkoi Anna kuljeksia ja harhailla postikonttorin läheisyydessä, ja häneen liittyi yhtä levoton ja huolestunut joukko, jonka muodostivat Jane, Ruby ja Josie. He avasivat joka aamu Charlottetownin sanomalehden vapisevin käsin. Myöskin Charlie ja Gilbert ilmestyivät välistä samalle asialle, mutta Moody Spurgeon raukka pysyttelihe poissa.

— En tohdi itse avata sanomalehteä, uskoi hän Annalle. — Joku muu saa kertoa minulle, että olen saanut loistavat reput.

Kun kolme viikkoa oli kulunut, ilman että tutkinnon tuloksia olisi ilmaantunut, alkoi Anna kadottaa ruokahalunsa ja välitti vähät siitä, miten Avonleassa oltiin ja elettiin. Rouva Lynde "vain kysyi", mitä muuta voitiin odottaakaan vanhoilliselta sivistysministeriltä, ja Matthew, joka pani merkille Annan kalpeuden ja välinpitämättömyyden ja haluttomat askeleet, jotka hänet joka päivä toivat kotiin postikonttorista, alkoi vakavasti tuumailla, eikö hänen ensi vaaleissa pitäisi äänestää vapaamielisiä...

Mutta eräänä iltana suuri uutinen kuitenkin tuli. Anna istui avoimen ikkunansa ääressä, sillä hetkellä kokonaan ajattelematta tutkintoja ja muita maallisia rasituksia, nauttien vain vienosta kesähämärästä, joka tuntui olevan täynnä kukkasarkojen tuoksua ja poppelien kuiskivaa suhinaa. Itäisellä taivaalla mäntyjen yläpuolella oli vielä kaikki kajastus auringonlaskun heleistä värivivahuksista, ja Anna tuumaili uneksien, tokko värien hengetär mahtoi verhoutua sellaisiin vaaleanpunaisiin laskoksiin. Silloin hän näki Dianan tulevan lentäen Mäntymäkeä alas, portaan yli ja ylös rinnettä sanomalehti liehuen kädessä.

Anna syöksyi ylös — hän ymmärsi heti, mitä lehti sisälsi. Niiden luettelo, jotka olivat hyväksytyt sisäänpääsytutkinnossa, oli julkaistu. Hänen silmissään musteni, ja hänen sydämensä takoi niin, että teki kipeätä. Hän ei voinut ottaa askeltakaan. Hänestä tuntui kuin olisi kestänyt tunnin, ennenkuin Diana ryntäsi rappuja ylös ja eteisen läpi ja tulla tupsahti huoneeseen kuin ammuttu kanuunankuula — koputtamatta edes ovelle, niin innokas hän oli.

— Anna, sinä olet läpi! huusi hän. — Läpäissyt ensimmäisenä! Sinulla ja Gilbertillä on sama pistemäärä, mutta sinun nimesi on ensimmäisenä. Oi, kuinka ylpeä olen sinusta!

Diana paiskasi sanomalehden pöydälle ja heittäytyi itse Annan vuoteelle, hengästyneenä ja kykenemättä lausumaan enää sanaakaan. Anna sytytti lampun — hän kaatoi kumoon tulitikkupitimen ja käytti varmaankin puoli tusinaa tulitikkuja, ennenkuin hänen vapisevat kätensä kykenivät saamaan tulta lampun sydämeen. Sitten hän otti lehden käteensä. Niin, hän oli läpäissyt — siinä hänen nimensä oli ylimpänä sarakkeessa, joka sisälsi kaksisataa muuta nimeä. Tämä silmänräpäys oli elämisen arvoinen!

— Niin, nyt voit olla iloinen, Anna, läähätti Diana, joka viimeinkin oli tointunut sen verran, että voi nousta istumaan ja puhua, kun taas Anna, aivan suunniltaan ja silmät säteillen kuin tähdet, ei vielä ollut sanonut sanaakaan. — Isä toi lehden tullessaan Bright River'ista ei täyttä kymmentä minuttia sitten; sinne se oli tullut iltajunalla, mutta postissa se ei tule tänne ennenkuin huomen aamulla, ja heti kun näin nimiluettelon, sieppasin sanomalehden ja ryntäsin tänne. Olette läpi kaikki tyyni, Moody Spurgeon myös, vaikka hän on saanut ehdot historiassa. Josie on päässyt nipin napin, mutta hän kulkee kyllä yhtä hyvin nenä korkealla sen vuoksi. Oi, kuinka neiti Stacy ihastuu! Anna, miltä tuntuu nähdä nimensä noin painettuna kaikkein ylimmäksi pitkästä luettelosta? Jos se olisin minä, tulisin hulluksi ilosta — mutta sinä, sinähän olet tyyni kuin viilipytty.

— Voit uskoa, että sisässäni kuohuu, sanoi Anna.

— Tahtoisin sanoa satoja asioita, mutta en löydä sanoja... En ole koskaan edes uneksintukaan tällaista

— niin, kyllä sentään, yhden ainoan kerran! Yhden ainoan kerran annoin mieleeni livahtaa ajatuksen: "jos sentään pääsisit ensimmäisenä!"

— mutta karkoitin sen heti jälleen, sillä olisihan ollut kovin julkeata ajatella, että voisi tulla ensimmäiseksi saaren kaikista pyrkijöistä. Diana, tule mukaan, niin juoksemme apilaniitylle ja kerromme sen Matthew'lle. Sitten menemme yhdessä ulos ja kerromme iloisen uutisen toisille.

He kiiruhtivat niitylle ladon taakse, jossa Matthew käänteli heiniä, ja sattumalta rouva Lynde oli juuri juttelemassa Marillan kanssa aidan yli.

— Matthew pienoiseni! huusi Anna. — Olen läpäissyt, ja olen aivan ensimmäisenä luettelossa. En ole ylpeä, mutta olen kiitollinen!

— Niin, enkös ole aina sanonut sitä, sanoi Matthew ja tarkasteli hyvillä mielin luetteloa. — Tiesin kyllä, että sinä voitaisit heidät kaikki tyyni!

— Sinähän olet oikein kunnostautunut, se täytyy minun tunnustaa, Anna, sanoi Marilla koettaen salata suurta ylpeyttään Annan puolesta Rakel rouvan arvostelevien katseitten edessä. Mutta tuo kunnan sielu sanoi aivan sydämellisesti:

— Käsitän kyllä, että hän on suoriutunut hyvin, ja minä annan ensimmäisenä hänelle siitä tunnustuksen. Ystäväsi ovat kaikki ylpeitä sinusta, Anna!

Anna lopetti tämän ihanan illan viettämällä pienen vakavasisältöisen jutteluhetken rouva Allanın luona pappilassa. Tultuaan omaan huoneeseensa hän laskeutui polvilleen avoimen ikkunan ääreen, josta hopeankirkas kuutamo virtasi sisään, ja kuiskasi kiitollisuutta ja kaihoa uhkuvan rukouksen, joka lähti suoraan hänen sydämensä pohjasta. Se henki kiitollisuutta menneestä ajasta ja nöyrää toivehikkuutta tulevaisuuteen nähden, ja kun hän oli vaipunut uneen valkealla päänalusellaan, olivat hänen unensa niin valoisia ja herkkiä ja kauniita, kuin konsanaan kuusitoistavuotias neito voi toivoa.

XXXIII.

SUURESSA MAAILMASSA.

— Pane kaikki mokomin yleski valkea musliinipukusi, Anna, pyysi Diana.

He olivat yhdessä idänpuolisessa vinttikamarissa. Ulkopuolella oli hämärä — ihana, kuulakan vihreänhohteinen hämärä tummansinisen pilvettömän taivaan alla. Suuri pyöreä kuu, jonka kalpea loisto hitaasti muuttui välkkyväksi hopeanhohteeksi, oli kummitusmetsän yllä, ja ilma oli täynnä kesän suloisia ääniä — unisten lintujen liverrystä, kujeilevan tuulenhengen kohinaa, kaukaa helähtelevää naurua ja puhetta. Mutta Annan huoneessa olivat käärekaihtimet lasketut alas ja lamppu sytytetty, sillä huoneen asukas oli paraillaan erinomaisen tärkeässä pukeutumispuuhassa.

Itäinen vinttikamari oli nyt jotain kokonaan toista kuin se oli ollut tuona iltana neljä vuotta sitten, kun pikku Anna Shirley oli värissyt luihin ja ytimiin saakka kolkossa ja epävieraanvaraisessa ympäristössä.

Samettimatto helakan punaisine ruusuineen ja kirkasväriset silkkiuutimet, jotka alussa olivat hämmöttäneet Annan sisäisten silmien edessä, eivät tosin koskaan olleet saaneet kiinteätä muotoa. Mutta lattiata peitti kaunis korkkimatto, ja uutimet, jotka riippuivat korkean ikkunan edessä ja hiljalleen liehuivat tuulessa, olivat hienointa muslimia, valkealla pohjalla vihreitä ruutuja. Seiniä eivät peittäneet kullalla ja hopealla kirjaillut verhot, vaan uudet hauskat tapeetit omenankukkakuvioiden, ja niitä koristivat muutamat harvat taiteelliset taulut, jotka Anna oli saanut rouva Allanalta. Neiti Stacyn valokuva oli kunniapaikalla, ja Anna oli ottanut kunnianasiakseen pitää sen edessä aina maljakon täynnä tuoreita kukkia. Tänä iltana täytti valkea liljaterttu huoneen hienolla tuoksullaan.

Mitään "mahonkihuonekaluja" ei huoneessa ollut, mutta siellä oli valkeaksi maalattu kirjahylly täynnä kirjoja, korituoli tyynyineen, valkean muslimin verhoama pukupöytä, hauska vanha peili kullatussa kehyksessä, jonka yläosaa koristivat palleroiset amoriinit ja täyteläiset rypäletertut, ja joka ennen riippui tavallisesti vierashuoneessa, ja matala valkoinen vuode.

Anna pukeutui Valkorannan hotellissa pidettävää illanviettoa varten. Tulot joutuisivat

Charlottetownin sairaalalle, ja toimeenpanijat olivat haalineet seudun kaikki mahdolliset "kyvyt" ja pyytäneet heidän suosiollista avustustaan. Ohjelmassa oli kaksinlaulua, yksinlaulua ja viulunumero; Laura Spencerin ja Anna Shirley'n piti esittää lausuntoa.

Annan ja Diana oli määrä ajaa sinne Jane Andrews'in ja hänen Billy veljensä kanssa, ja myöskin useita muita Avonlean nuoria tulisi mukaan. Odotettiin oikein paljon ihmisiä kaupungista ja illanvieton jälkeen söisivät kaikki avustajat yhteisen illallisen.

— Luuletko todellakin, että valkea on paras? tuumi Anna levottomana. — Minun mielestäni se ei ole niin kaunis kuin sinikukkainen musliinipukuni — ja se ei ole lainkaan niin muodikas.

— Mutta se sopii sinulle paljon paremmin, sanoi Diana. — Se on niin pehmoinen ja putoaa niin kauniisti. Toisessa näytät paljon enemmän "puetulta" — valkoinen on ikäänkuin paremmin sinua itseäsi.

Anna huokasi ja antoi myöten. Diana alkoi tulla kuuluisaksi hyvästä maustaan pukuasioissa, ja hänen neuvoillensa sellaisissa seikoissa annettiin suuri arvo. Itse hän näytti juuri tänä iltana hyvin somalta metsäruusun punaisessa puvussa — jota Anna rakasti, mutta jota hänen eräistä syistä oli mahdoton itse käyttää. Hän ei kuitenkaan esiintynyt, niin että merkitsi vähemmän, miltä hän näyttäisi. Kaikki hänen vaivannäkönsä kohdistui Annaan, jonka Avonlean yhteiskunnalle kunniaa tuottaakseen täytyi olla kammattu ja puettu ja koristettu mahdollisimman hyvin.

— Vedä tuo reunus hieman paremmin esiin, kas niin! Nyt sidon vyönauhasi, ja missä ovat kenkäsi? Kampaan sinut sitten, kun olemme vetäneet hameen pääsi yli yllesi; palmikoin tukkasi kahdelle paksulle letille ja käärin ne ylös ja kiinnitän ne kahdella valkealla ruusukkeella. Ei, älä vedä mitään kiharoita alas otsalle, sinun on parasta laittaa tukkasi sileästi jakaukselle ja antaa sen luonnollisesti pudota. Tämän pienen valkean ruusun minä liitän toiseen ruusukkeeseen. Minulla oli yksi ainoa jällellä pensaassa, ja sen olen säästänyt tintille.

— Panenko helminauhan kaulaani? kysyi Anna. Matthew osti minulle sellaisen, kun hän oli viime viikolla kaupungissa, ja tiedän, että hän mielellään näkisi sen minulla.

Diana suipisti huulensa, käänsi mustan päänsä kallelleen ja katseli helmiä arvostelevasti. Lopuksi hän antoi myöntymyksensä, ja helminauha pantiin Annan kapealle valkealle kaulalle.

— Sinussa on sellaista hienoutta, sanoi Diana teeskentelemättömällä ihailulla. — Sinun pään asentosi on niin hyvä. Ja sitten olet niin pitkä ja hoikka. Minä olen oikea paksu töllerö. Olen aina sitä pelännyt, ja nyt tiedän, että asian laita on niin. Ja minun on kai oltava iloinen ja tyytyväinen silti, luulen minä.

— Mutta sinulla on kuopat poskissa, sanoi Anna ja hymyili hellästi kauniille, vilkkaille kasvoille, jotka olivat niin lähellä hänen omiaan. — Mitä herttaisimmat pikku kuoppaset... Minun unelmani kuopista ei ole koskaan toteutunut, mutta niin monet muut unelmani ovat täytyneet, etten saa valittaa. Olenko nyt valmis?

— Kiireestä kantapäähän, sanoi Diana, ja kynnykselle ilmaantui Marilla, kulmikkaana ja laihana, kuten ainakin ja melkoisesti harmaantunein hiuksin, mutta kasvot paljon lempeämpinä. — Tulkaa sisään, Marilla, ja katsokaa meidän lausujaneitiämme! Eikö hän ole sievä?

Marilla mutisi jotain käsittämätöntä, mutta katsoi sitten sopivaksi antaa jonkinlaista tunnustusta.

— No niin, hän on aika hauskan näköinen. Minä pidän tuosta tavasta laittaa tukka jakaukselle ja antaa otsan päästä oikeuksiinsa. Mutta pukunsa hän varmaankin panee pilalle ajaessaan sinne tässä kosteassa ilmassa, ja hyvin ohut se mielestäni myöskin on nyt illalla. Varo nyt hamettasi pyörältä, Anna, ja pane lämmin päällysnuttusi yllesi!

Sitten Marilla laskeutui jälleen alas rappusia, hyvillä mielin ajatellen, kuinka hauskan näköinen Anna oli ja mikä vahinko oli, ettei hän itse saanut olla mukana illan vietossa kuulemassa tytön lausumista.

— On ehkä kuitenkin liian kosteata hameelleni? sanoi Anna huolissaan.

— Ei toki, sanoi Diana ja veti ylös käärekaihtimen — On ihana ilta, eikä varmaankaan tule laskeutumaan kastetta. Katsohan kuutamoa.

— Olen niin iloinen siitä, että ikkunani on auringonnousun puolella, sanoi Anna mennen Dianan luo. — On niin ihanaa nähdä aamun koittavan noiden pitkien harjanteitten yli ja välkkyvän männynlatvojen lomitse. Se on joka aamu yhtä uutta, ja minusta tuntuu ikäänkuin sieluni saisi kylvyn tuossa kaikkein ensimmäisessä auringonpaisteessa. Oi, Diana, pidän niin kovasti pikku huoneestani. En tiedä, kuinka voin viihtyä ilman sitä, kun muutan kaupunkiin ensi kuussa...

— Älkäämme puhuko siitä ainakaan tänä iltana, pyysi Diana. — En tahdo ajatella sitä, tulen niin

apealle mielelle ja onnettomaksi, ja tahdon todellakin pitää hauskaa tänä iltana. — Mitä sinä lausut, Anna? Oletko peloissasi?

— En ensinkään. Olen nyt lausunut niin usein, että olen aivan voittanut tuon levottomuuden. Olen valinnut runon, jonka nimi on "Neidon vala" — se on hyvin liikuttava. Laura Spencer esittää koomillisen palasen, mutta minä panen mieluummin ihmiset itkemään kuin nauramaan.

— Mitä sinä teet, jos he kutsuvat sinut esiin?

— Oh, sitä he eivät varmastikaan tee, sanoi Anna.

Mutta hän ei kuitenkaan ollut salaisesti toivomatta,

että he kuitenkin sen tekisivät, ja hän kuvitteli jo mielessään kuinka hän seuraavana aamuna kertoisi Matthew'lle aamiaispöydässä illan voitoista.

— Nyt Billy ja Jane ovat tulleet — kuulen vaununpyörien kolinaa. Tule, niin lähdemme!

Billy Andrews tahtoi, että Anna istuisi etuistuimella hänen kanssaan, niin että hän myöntyi vastenmielisesti ja istuutui sinne. Mutta hän olisi paljon mieluummin halunnut istua tyttöjen kanssa takaistuimella, jossa hän olisi voinut lörpötellä ja nauraa mielin määrin. Lörpöttely ja nauraminen ei juuri tullut kysymykseen Billyn seurassa. Hän oli suuri ja tukeva ja yksivakainen kaksikymmenvuotias poika, jolla oli pyöreät ja ilmeettömät kasvot, ja häntä vaivasi kiusallinen kykenemättömyys keskusteluun. Mutta hän ihaili Annaa suurella määrin ja paisui ylpeydestä saadessaan ajaa Valkorantaan tuon pitkän ja komean tytön istuessa hänen vieressään vaunuissa.

Mutta Anna voi kuitenkin kääntyä hiukkasen istuessaan ja jutella tyttöjen kanssa, ja silloin tällöin hän kohdisti pari kohteliasta sanaa Billylle, joka irvisti leveästi, mutta ei koskaan ehtinyt saada vastausta valmiiksi, ennenkuin oli liian myöhäistä. Hänellä oli siis sangen hauskaa ajomatalla. Oli myös mitä ihanin ilta. Maantie oli täynnä keveitä vaunuja, kaikki matkalla hotelliin, ja hopean kirkas nauru helähteli ja kaikui kaikilta puolin.

Kun he tulivat hotelliin, olivat sen kaikki kolme kerrosta kirkkaasti valaistut. Heitä olivat vastassa ne naiset, jotka kuuluivat toimikuntaan, ja yksi heistä vei Annan taiteilijahuoneeseen, joka oli täynnä Charlottetownin lauluseuran jäseniä. Heidän joukossaan Anna tunsi äkkiä itsensä ujoksi ja maalaiseksi ja noloksi. Hänen pukunsa, joka itäisessä vinttikamarissa oli hänestä näyttänyt niin sievältä, tuntui nyt yksinkertaiselta ja "kotitekoiselta" — todellakin liian yksinkertaiselta, hän ajatteli, kaikkien niiden silkkiä ja pitsien joukossa, jotka hänen ympärillään loistivat ja kahisivat. Mitä hänen halvat helmensä merkitsivät verrattuina tuon hänen vieressään istuvan kookkaan, kauniin naisen timantteihin? Ja kuinka mitättömältä näytti hänen ainoa ruusuparkansa noiden upeitten kasvihuonekukkien rinnalla, joita kaikilla muilla oli!

Anna riisui hattunsa ja nuttunsa pois sangen apeilla mielin eräässä nurkassa. Hän toivoi olevansa takaisin pienessä valkeassa huoneessaan Vihervaaralla.

Vielä pahemmalta tuntui ulkona suuren juhlasalin korokkeella, jonne hetkisen kuluttua kaikki avustajat menivät. Sähkövalo huikaisi hänen silmiään, hajuveden tuoksu ja hälinä panivat hänen päänsä pyörälle. Hän toivoi istuvansa alhaalla kuulijoitten joukossa Dianan ja Janen luona, joilla näytti olevan hyvin hauskaa kauempana salissa.

Hänet sullottiin erään lihavan, vaaleanpunaiseen silkipukuun puetun naisen ja valkeaan pitsipukuun puetun tytön välille, joka näytti nenäkkäältä. Lihava nainen käänsi päätään ja tarkasteli Annaa silmälasiansa läpi, kunnes Annasta alkoi tuntua tuo tarkastelu sietämättömältä ja hän mieluummin olisi halunnut juosta tiehensä. Ja valkoiseen pitsileninkiin puettu tyttö puhui kuuluvasti lähimmän naapurinsa kanssa "talonpoikaisseudusta" ja pienistä "somista maalaistylleröistä" ja ihmetteli, ohjelmaan katsahtaen, "mitä oikeastaan voitiin saada aikaan tällaisella paikkakunnalla"... Anna arveli, että hän vihaisi valkeata pitsityttöä päivänsä loppuun saakka.

Annan onnettomuudeksi eräs hyvin tunnettu näyttelijätär, joka sattumalta asui hotellissa, oli luvannut avustaa parilla lausuntonumerolla. Hän oli solakka ja notkea, tummasilmäinen nainen, yllään ihmeellinen vaaleanharmaa leninki, ilmava ja välkähtelevä kuin kuutamon hohde, kaulassa ja tummassa tukassa koruja. Hänellä oli harvinaisen taipuisa ääni ja tavattoman ilmehikäs esitystapa, joka täydelleen hurmasi kuulijat. Anna unohti hetkeksi sekä itsensä että huolensa, ja kuunteli loistavin silmin.

Mutta kun esitys oli lopussa, peitti hän äkkiä kasvonsa käsiinsä. Kuinka voisi hän koskaan astua esiin ja lausua tämän jälkeen! Oliko hän koskaan luullut osaavansa lausua?... Ah, jospa hän olisi jälleen

Vihervaaralla!

Tänä raskaana hetkenä hän kuuli nimeään huudettavan. Miten olikaan, onnistui Anna nousemaan ja epävarmasti astumaan korokkeelle — hän ei huomannut, kuinka valkea pitsityttö säpsähti ja näytti hämmästyneeltä, ikäänkuin hän olisi hieman hävennyt... Hän oli niin kalpea, että Diana ja Jane alhaalla kuulijoitten joukossa tarttuivat toistensa käsiin mykän ja kauhistuneen osanoton vallassa.

Annan oli vallannut mitä hirvein ramppikuume kohta. Hän oli tosin sangen usein lausunut julkisesti, mutta hän ei ollut vielä koskaan seisonut tällaisen yleisön edessä, ja sen näkeminen miltei lamautti hänet. Kaikki oli niin outoa, niin loistavaa, niin ihmeellistä — hienosti puettujen naisten rivit, arvostelevat kasvot, itse tämä rikkauden ja sivistyksen ja yhteiskunnallisen ylemmyyden ilmain, jota hän hengitti... Kuinka toisenlaista ja pelottavaa olikaan tämä kaikki verrattuna keskusteluklubin yksinkertaisiin puupenkkeihin, joilta ystävien ja naapurien tutut ystävälliset kasvot rohkaisevina katsoivat häneen! Näillä ihmisillä, ajatteli hän, oli hirveän suuret vaatimukset, ja he arvostelisivat säälimättä... He, kuten valkea pitsityttökin, olivat tulleet vain tehdäkseen pilaa siitä, mitä "maalaistyllerö" koettaisi tuhrustella...

Hän tunsi itsensä auttamattoman onnettomaksi ja häpeän valtaamaksi. Hänen polvensa vapisivat, sydän hypähteli kuin lintu, ja voimattomuuden tunne valtasi hänet. Hän ei voinut sanaakaan pusertaa ulos itsestään, ja seuraavassa silmänräpäyksessä hän olisi paennut korokkeelta — huolimatta häpeästä ja pilkasta, jonka hän siten olisi ikuisiksi ajoiksi tuottanut itselleen...

Mutta äkkiä, kun hän antoi laajentuneen, pelokkaan katseensa liukua pitkin katsojien rivejä, näki hän Gilbert Blythen salin kauimmaisessa osassa, ja tämä kumartui eteenpäin hymyilevin kasvoin — Annasta se näytti ivan hymyltä, samalla sekä ärsyttävältä että vahingoniloiselta. Mutta tässä Anna erehtyi. Gilbert hymyili vain hyväntuulisuuttaan, ja hän nautti siitä kauniista vaikutuksesta, minkä Annan solakka valkea olento ja sielukkaat kasvot synnyttivät vihreitten palmujen taustaa vasten.

Nyt hän veti syvään henkeään ja kohotti ylpeästi päänsä rohkeuden ja päättäväisyyden virratessa koko hänen olemuksensa läpi sähköiskun tavoin. Hän ei tahtonut epäonnistua Gilbert Blythen edessä — ei koskaan, koskaan olisi hän saava syytä nauraa hänelle!... Hänen piinallinen pelkonsa katosi ja hän alotti lausuntonsa — kirkas, sointuva ääni tunkeutui aina salin äärimmäiseen sopukkaan saakka vapisematta ja ilman vääriä korostuksia. Hän oli täydelleen saanut takaisin mielenmalttinsa, ja voimakas vastavaikutus noitten muutamien kauheitten voimattomuuden hetkien jälkeen sai aikaan, ettei hän koskaan elämässään ollut lausunut paremmin.

Kun hän oli lopettanut, kaikuivat voimakkaat käsientaputukset. Anna meni takaisin paikalleen, punastuen ujoudesta ja ilosta, ja siellä ojensi heleänväriseen silkkipukuun puettu nainen kätensä ja puristi hänen kättään sydämellisesti.

— Kultaseni, sehän kävi oikein hyvin, sanoi hän. — Kas vaan, kulkaahan, kuinka he taputtavat — he tahtovat teitä uudestaan esille.

— Ah ei, en voi mennä, sanoi Anna hämillään. — Mutta minun kai täytyy — muuten Matthew pahastuu. Hän sanoi, että minut huudettaisiin esille.

— Älä sitten pahoita Matthew'n mieltä, sanoi vaaleanpunainen nainen nauraen.

Hymyillen, punastuen ja kirkassilmäisenä Anna sipsutti jälleen korokkeelle ja esitti ylimääräisesti pienen humoristisen numeron, joka oli hyvin yleisön maun mukainen. Ja jäljellä oleva osa iltaa muodostui hänelle mahdollisimman miellyttäväksi.

Kun juhla oli lopussa, otti lihava vaaleanpunainen nainen — joka oli naimisissa erään chicagolaisen miljonäärin kanssa — hänet siipiensä suojaan ja esitti hänelle koko joukon ihmisiä, ja nämä uudet tuttavat olivat hyvin ystävällisiä hänelle. Mielenkiintoinen näyttelijätär, rouva Evans, tuli hänen kanssaan juttelemaan ja sanoi, että hänellä oli kaunis ääni ja että hän "sanoi" esitettävänsä sangen hyvin. Vieläpä valkoinen pitsityttökin sanoi hänelle muutamia kohteliaisuuksia...

He söivät illallista kauniissa, juhlallisesti koristetussa ruokasalissa — hummeria, lintua ja jäätelöä! — ja myöskin Diana ja Jane pyydettiin mukaan, koska he olivat tulleet Annan seurassa. Mutta Billy ei ollut missään tavattavissa — hän oli laittanut itsensä turvaan, kun hän aavisti vaaran olevan tulossa. Mutta hän seiso aivan vakaana paikallaan ja piteli hevosta, kun kolme tyttöä hilpeinä tulivat ulos hiljaiseen, hopeanhoitoiseen kuutamoon.

Anna veti syvän henkäyksen ja katsoi ylös honkien tummien latvojen yllä olevalle kirkkaalle taivaalle.

Oi, oli ihanaa olla jälleen ulkona puhtaassa ja hiljaisessa yössä! Kuinka suurta ja äänetöntä ja ihmeellistä oli kaikki! Meren kohina kuului aivan hiljaa, ja jyrkät rantakalliot kohosivat ikäänkuin

tuimat jättiläiset, jotka vartioivat lumottuja rantoja.

— Eikö olekin ollut hurmaavaa! huokasi Jane, kun vaunut lähtivät liikkeelle. — Oi, ollappa rikas miljonääri, joka saisi asua kesällä hotellissa ja käyttää jalokiviä ja avokaulaisia pukuja ja saisi syödä jäätelömarengeja ja hummerisalaattia joka päivä! Se olisi paljon hauskempaa kuin opettaa lapsia... Anna, sinä lausuit suurenmoisesti, vaikka minä tovin aikaa luulin, ettet koskaan pääsisi alkuun. Sinä suoriudit minusta paremmin kuin rouva Evans.

— Älä puhu tuollaista, Jane, sanoi Anna nopeasti, se kuuluu niin... yksinkertaiselta... Sehän ei voinut olla parempaa kuin rouva Evans'in esitys, hän on näyttelijätär, ja minä olen vain koulutyttö, jolla on vain hieman vihiä asiasta... Olen täysin tyytyväinen, ellen yleisön mielestä kokonaan pilannut asiaani.

— Minulla on sinulle kerrottavana muuan kohteliaisuus, Anna, sanoi Diana. — Ainakin luulen, että se oli tarkoitettu kohteliaisuudeksi äänensävyistä päättäen. Siellä oli eräs herra Yhdysvalloista, joka istui Janen ja minun vieressä ja näytti hyvin taiteelliselta sysimustine hiuksineen ja samanlaisine silmineen. Josie Pye sanoo, että hän on hyvin tunnettu maalari, ja että hänen äitinsä serkku on Bostonissa naimisissa erään herran kanssa, joka on ollut tämän herrasmiehen koulutoveri. Ja hänen me kuulumme lausuvan — muistatko, Ruby? — kas näin: "Kuka on tuo korokkeella oleva tyttö, jolla on noin ihastuttava Tizian-tukka? Hänellä on kasvot, jotka minua huvittaisi maalata." Siinä kuulet, Anna! Mutta mitä oikeastaan merkitsee Tizian-tukka?

— Jokapäiväisellä kielellä se on kai aivan yksinkertaisesti samaa kuin punainen tukka, nauroi Anna. — Tizian oli hyvin kuuluisa maalari, joka mielellään maalasi punatukkaisia naisia.

— Näittekö kaikkia noita timantteja, joita noilla naisilla oli yllään! huokasi Jane. — Oh, kuinka ne välkkyivät! Haluaisitteko olla rikkaita, tytöt?

— Me olemme rikkaita, sanoi Anna hyvin varmasti. — Me olemme kuusitoistavuotiaita ja meillä on elämä edessämme — me olemme onnellisia kuin kuningattaret, ja kaikilla meillä on mielikuvitusta, enemmän tai vähemmän. Katsokaahan tuota merta, tytöt — pelkkää hopeanhohdetta ja varjoja ja ihmeellisiä heijastuksia... Sen kauneudesta emme voisi nauttia enempää, vaikka meillä olisi miljonnia dollareita ja kokonaisia laivoja täynnä timantteja. Sinä et sisimmässä sydämessäsi tahtois vaihtaa minkään noiden naisten kanssa, vaikka se olisikin mahdollista Tahtoisitko olla tuo valkeaan pitsileninkiin puettu tyttö, jolla on aina hapan ilme ja joka ei kykene kunnolleen iloitsemaan mistään? Tai rouva vaaleanpunaisessa silkkipuvussa, kiltti ja kelpo olento hän oli, mutta ajatteles, niin lyhyt ja paksu kuin kurkku!... Tai itse rouva Evans, silmissä tuo surullisen suruinen katse! Hänen on täytynyt olla elämässään kauhean onneton, kun hänen katseensa on voinut tulla sellaiseksi. Sinä tiedät varsin hyvin, ettet haluaisi vaihtaa ainoankaan heidän kanssaan, Jane Andrews.

— En ole niinkään varma siitä, sanoi Jane, ei likimainkaan vakuutettuna. — Luulen, että timantit tuottaisivat lohdutusta hyvin paljon...

— Niin, minä en tahdo olla muuta kuin oma itseni, vaikka sitten koko elämäni läpi saisin kantaa surujani ilman timanttien lohdutusta, sanoi Anna. — Olen täysin tyytyväinen ollessani Vihervaaran Anna kaulaketjuineni. Tiedän, että Matthew on antanut sen minulle ja että siihen liittyi aivan yhtä paljon rakkautta kuin konsaan siihen kaulanauhaan, jota Hänen silkkipukuinen armonsa Vaalean punaisine timantteineen kantoi.

XXXIV.

TÄYSVERINEN SEMINAARILAINEN.

Seuraavien kolmen viikon aikana oli Vihervaaralla kovaa touhua, sillä Annaa piti varustaa seminaaria varten, ja oli monta asiaa, joita piti tuumia ja järjestellä. Annan uudet varustukset olivat sekä runsaat että kauniit, sillä siitä seikasta huolehti Matthew, ja tällä kertaa antoi hänen sisarensa hänelle vapaat kädet eikä tehnyt mitään vastaväitteitä. Vielä enemmänkin — eräänä iltana hän tuli itse itäiseen vinttikamariin kantaen käsivarsillaan ihastuttavaa vaaleanviheriää kangasta.

— Anna, tässä on sinulle jotakin, joka sopii keveäksi, vaaleaksi puvuksi. Oikeastaan sinä tuskin tarvitset sellaista, sillä sinullahan on monta sievää pukua, mutta minä arvelin, että sinä ehkä mielelläsi haluaisit jotain oikein hienoa iltakutsuihin. Olen kuullut, että Jane ja Ruby ja Josie ovat saaneet leningin, jota he sanovat "iltapuvuksi", ja miksipä sinun pitäisi olla heitä huonompi? Rouva Allan auttoi

minua kankaan valitsemisessa kaupungissa viime viikolla, ja Emily Gillis saa ommella sen. Emilyllä on makua, ja hänen pukunsa sopivat aina hyvin.

— Oi, Marilla, kuinka hurmaavaa! huusi Anna. — Kiitos, kullanmuruseni! Sinun ei pitäisi olla niin hyvä minulle — se tekee eron täältä päivä päivältä minulle vaikeammaksi.

Vaalean viheriään pukuun ommeltiin niin runsaasti rimsuja ja ryppyjä ja kaistoja kuin Emilyn tunnettu maku salli. Anna pani sen ylleen eräänä iltana ilahuttaakseen Matthew'ta ja Marillaa ja lausui "Neidon valan" heille keittiössä. Kun Marilla katseli noita iloisia, sielukkaita kasvoja ja siroja liikkeitä, palasivat hänen ajatuksensa takaisin ensimmäisenä iltaan, jolloin Anna oli tullut Vihervaaralle, ja hänen muistinsa loihti esiin elävän kuvan omituisesta, pelästyneestä lapsesta ahtaassa kellanharmaassa villahameessa, jonka kyyneleisistä silmistä epätoivo katseli. Jostakin syystä tämä muisto houkutteli kyyneleet esiin Marihan omiin silmiin.

— Ah, olen saanut teidät itkemään "Neidon valalla", sanoi Anna hilpeästi ja kumartui Marihan tuolin yli painaakseen lentosuudelman hänen poskelleen. — Se oli minulle yhtä suuri voitto kuin mikä muu tahansa!

— Ei, en itkenyt sinun runollesi, sanoi Marilla, jota ei koskaan olisi voitu houkuttaa näyttämään mielenliikutusta sellaisen johdosta, jonka hän sanoi olevan "hölynpölyä" tai "pelkkää pötyä". — En voinut olla ajattelematta sitä pientä tyttöä, joka sinä olit ennen maailmassa, Anna. Ja minä melkein toivoin, että olisit voinut jäädä siksi pieneksi tytöksi, niin merkillinen kapine kuin olitkin monessa suhteessa... Nyt olet kasvanut suureksi, ja nyt menet tiehesi, ja näytät niin isolta ja täyskasvuiselta ja niin... erilaiselta tuossa puvussasi, aivan kuin et kuuluisi Avonlea'hin... Ja tuntuu niin surulliselta ajatella kaikkea tuota, näetkös.

— Marilla! — Anna istahti Marillan polvelle — kotikutoinen pumpulikangas ei siitä pahentunut, — otti Marillan ryppyiset kasvot käsiensä väliin ja katsoi vakavasti ja hellästi häntä silmiin. — En ole rahtustakaan muuttanut — en pohjimmiltani. Olen vain kuin puu, joka on haarautunut ja saanut hieman tuuheamman latvan... Todellinen minäni — se joka on täällä sisällä — se on kyllä sama. On aivan saman tekevää, minne käännän kulkuni tai kuinka paljon muutun ulkonaisesti, sydämessäni olen aina teidän pikku Annanne, joka pitää teistä ja Matthew'sta ja rakkaasta Vihervaarastamme päivä päivältä yhä enemmän.

Anna painoi raikkaan nuoren poskensa Marillan ryppyistä poskea vasten ja ojensi toisen kätensä taputtaakseen Matthew'ta olalle. Marilla olisi antanut tällä hetkellä paljon, jos hän olisi saanut omata Annan kyvyn pukea tunteensa sanoiksi, mutta luonto ja tottumus olivat määränneet toisin, ja hän voi vain sulkea tytön syliinsä ja painaa hänet hellästi rintaansa vasten, toivoen, ettei hänen koskaan tarvitsisi päästää häntä.

Matthew'n silmät olivat kosteat — hän nousi ja meni ulos. Sinertävän kesäyön tähtien alla hän alkoi vaeltaa edes takaisin poppelirivin alla.

— Ei häntä ole pahasti hemmoteltu, sanoi hän aivan hiljaa itsekseen. — Jos minä olen jonkun kerran hieman mairitellut häntä Marillan seljän takana, ei se toki ole tehnyt suurta vahinkoa... Hän on suloinen katsella, ja ymmärryksessä hänellä ei ole mitään vikaa liioin, ja hyvä sydän hänellä on, mikä on kaikkein parasta. Meille hän on tullut siunaukseksi, ja suuri onni oli, että rouva Spencer teki tuon erehdyksen... *Onnesta* muuten ei tässä tapauksessa ole sopiva puhua — hyvä Jumala se hänet lähetti tänne siksi, että Hän näki meidän tarvitsevan häntä.

Viimein koitti se päivä, jolloin Annan täytyi mennä kaupunkiin.

Hän ja Matthew ajoivat eräänä kauniina syyskuun aamuna otettuaan liikuttavat jäähyväiset Dianalta ja hillitymmät ja järkevämmät — ainakin Marillan puolelta — viimemainitulta. Mutta kun Anna oli poissa, kuivasi Diana kyyneleensä ja meni huviretkelle Valkorantaan serkkujensa kanssa ja piti hauskaa sangen urhoollisesti. Marilla puolestaan hyökkäsi epätoivon vimmallalla tarpeettomien töitten kimppuun ja ahersi niissä koko päivän, sillä välin kuin hänen sydäntänsä särki ja kirveli.

Mutta illalla, kun Marilla oli laskeutunut levolle, tuskallisen tietoisena siitä, että pieni vinttikamari yläkerrassa oli tyhjä ja ettei kuuntelija erottaisi edes keveätä hengitystä vuoteelta, hautasi hän kasvonsa tyynyyn ja itki tyttöänsä niin intohimoisen kiihkeästi, että se häntä itseäänkin säikähdytti, kun hän myöhemmin tyyntyi sen verran, että kykeni ajattelemaan, kuinka pahoin hän oikeastaan teki, vanha järvevä ihminen, antautuessaan sillä tavoin mielenliikutuksen valtaan...

Anna ja muut Avonleasta olevat oppilaat ehtivät kaupunkiin juuri parahiksi rientääkseen seminaarille. Ensimmäinen päivä kului kylläkin hupaisesti iloisen kiireen ja monien uusien vaikutusten vallitessa — tavattiin kaikki muut oppilaat, opittiin tuntemaan opettajat ja järjestyttiin eri läksyryhmiin ja rinnakkaisosastoihin. Anna aikoi heti alottaa toisen lukuvuoden kurssia, kuten neiti Stacy oli neuvonut;

Gilbert Blythe samoin. Se merkitsi, että he voisivat hankkia päästötodistuksen seminaarista yhtenä vuotena tavallisten kahden sijasta, mutta se merkitsi myöskin luonnollisesti paljon uuraampaa ja rasittavampaa työtä.

Jane, Ruby, Josie ja molemmat pojat, joita ei rasittanut mikään erikoinen kunnianhimo, aikoivat lukea tavallisessa järjestyksessä ja käyttää kurssiin kaksi vuotta.

Anna sai kokea sangen voimakasta yksinäisyyden tunnetta ollessaan suuressa salissa viidenkymmenen muun oppilaan kanssa, joista hän ei tuntenut ainoatakaan, paitsi pitkää, tummatukkaista poikaa huoneen toisessa päässä.

Ja sillä tavoin kuin hän hänet tunsikin, oli asia aivan saman tekevä, arveli hän... Hän oli kuitenkin iloinen siitä, että he olivat samalla luokalla.

— En voisi viihtyä, jos en saisi kilpailla hänen kanssaan, ajatteli hän. — Kauhean päättäväiseltä hän näyttää. Hän on varmaankin jo päättänyt voittaa kultamitalin... Jospa sentään Ruby ja Jane olisivat tällä luokalla, niin ei tarvitsisi tuntea itseänsä niin kauhean yksinäiseksi. Hauska nähdä, kutka noista tytöistä tulevat olemaan minun hyviä ystäviäni. Lupasin luonnollisesti Dianalle, ettei kukaan seminaarilaistytty, kuinka paljon hänestä pitäisinkin, koskaan voisi tunkea syrjään häntä, mutta toiseksi paraita ystäviähän on aina varaa hankkia... Tuo ruskeasilmäinen tyttö kirsikanpunaisessa puserossa on mielestäni hauskan näköinen. Samaten tuo kalpea, vaalea, joka istuu ja katselee ulos ikkunasta. Hänellä on kaunis tukka ja hänellä on varmaan mielikuvitusta... Heihin haluaisin hyvin mielelläni tutustua ja tulla hyväksi ystäväksi heidän kanssaan. Mutta vielä en tunne heitä, ja he eivät tunne minua eivätkä luultavasti lainkaan väliä tutustua minuun... Huh, miten on ikävää!

Vielä ikävämmältä tuntui, kun Anna samana iltana hämärissä istui yksinään uudessa huoneessaan. Hän ei tulisi asumaan yhdessä muiden Avonlealaistyttyjen kanssa, joilla kaikilla oli sukulaisia, jotka hyväntahtoisesti ottivat heidät hoiviinsa. Neiti Josephine Barry olisi halusta ottanut Annan luokseen, mutta hänen huvilansa oli niin kaukana seminaarista, että välimatka tuotti esteitä. Josephine tati oli jo puuhannut täysihoitopaikan ja vakuutti Marillalle ja Matthew'lle, että se sopisi Annalle mainiosti.

— Täysihoitolan rouva on hyvin kunnan ihminen, joka on nähnyt parempia päiviä, kertoi Josephine tati. — Hänen miehensä oli brittiläinen upseeri, ja hän valitsi hyvin tarkoin talonsa asukkaat. Anna ei tule tekemään mitään sopimattomia tuttavuuksia hänen kattonsa alla. Ruoka on hyvää, ja paikka on aivan lähellä seminaaria, rauhallisessa ja hiljaisessa seudussa.

Kaikki tämä voi kyllä olla aivan totta ja näyttäytyi myös siksi, mutta siitä oli Annalle vähän apua, kun ensimmäinen vaikea koti-ikävä puuska hänet valtasi. Hän katseli surumieliin ympärilleen ahtaassa pienessä huoneessa, jonka seiniä peittivät likaisen harmaat tapetit ilman ainoatakaan taulua, sen kehoon rautasänkyä ja tyhjää kirjahyllyä, ja itku salpasi hänen kurkkuaan, kun hän ajatteli omaa valkeata pikku huonettaan Vihervaaralla — suloista hiljaisuutta ja vihreyttä sen ulkopuolella, hajuherneitä reunalaudalla hänen ikkunansa alapuolella, kuutamoa hedelmäpuutarhan yllä, puroa alhaalla notkossa ja kuusia sen yläpuolella, jotka vienosti suhisivat yötuulella, suurta, tähtien täyttämää avaruutta ja Dianan valoa, joka tuikki puun runkojen lomitse...

Täällä ei ollut mitään sellaista. Anna tiesi paremmin kuin hyvin, että hänen ikkunansa ulkopuolella kulki kivitetty katu; puhelinpylväät ja langat ja sähköjohdot pimensivät taivaan, vieraat jalat polkivat jalkakäytäviä, ja tuhannet valot vilkkuivat vieraille, välinpitämättömille kasvoille. Hän tiesi, että itku ei ollut kaukana, ja taisteli urhoollisesti sitä vastaan.

— Minä en rupea itkeä tillittämään. Se on niin lapsellista — ja tyhmää — kas siinä pyörähti kolmas kyynel nenälleni... Ja useampia tulee! Minun täytyy ajatella jotain hauskaa ehkäistäkseni niitä. Mutta ei ole olemassa mitään hauskaa muuta kuin Avonlean yhteydessä, ja silloin käy vain entistä hullummin... Neljä — viisi! Perjantaina saan mennä kotiin, mutta tuntuu kuin siihen olisi sata vuotta. Ah, nyt Matthew on pian kotona — ja Marilla seisoo portilla ja katsoo oikotietä alas häntä odotellen — kuusi — seitsemän — kahdeksan — oi, nyt ei maksa vaivaa enää laskea niitä!... Niitä tulee virtanaan... En voi tulla iloiseksi — en tahdo tulla iloiseksi... On paljon hauskeempaa itkeä oikein kyllältään...

Kyyneltulva ei olisi niinkään pian ehtynyt, ellei Josie Pye olisi ilmestynyt tässä silmänräpäyksessä. Ilostuneena siitä, että sai nähdä tutut kasvot, unohti Anna, ettei hänen ja Josien välinen ystävyys oikeastaan koskaan ollut ollut varsin lämmin. Mutta Avonlean osana oli yksinpä joku Pye'kin tervetullut.

— Oli hauskaa, että pistäisit katsomassa, sanoi Anna aivan vilpittömästi.

— Sinä olet istunut vetistelemässä, sanoi Josie ja oli sekä sääliä että vahingoniloisen näköinen. Koti-ikävä — kas sitä en aio ottaa niskoilleni. Onhan toki aika paljon hauskeempaa täällä kaupungissa kuin vanhassa ikävässä Avonleassa. Minua vain ihmetyttää, että olen niin kauan sietänyt olla siellä... Sinun ei pitäisi itkeä tillittää, Anna, se ei todellakaan ole pukevaa, sillä nenäsi ja silmäsi tulevat

punaisiksi, ja tukan kanssa tulee sitä hyvää melkein liika kosolta... Meillä oli hurjan hauska tunti tänään — oh, kuinka ranskan opettaja on hieno! Sellaiset viikset kun hänellä on... Anna, onko sinulla mitään syötäväksi kelpaavaa? Olen niin jonkun makean kipeä. Hi hi — tiesinhän, ettei Marilla antaisi sinun lähteä tyhjin käsin. Siksi tänne tulinkin. Muuten olisin mennyt puistoon Frank Stockleyn kanssa kuulemaan soittoa. Hän asuu samassa paikassa kuin minä ja on reima poika. Hän näki sinut luokassa tänään ja kysyi, mikä punaharja tuo on...

Anna alkoi juuri tuumailla, eivätkö yksinäisyys ja kyyneleet olisi suunnattomasti Josien seuraa parempia, kun sisään astuivat Jane ja Ruby, kummallakin "seminaarilaismerkki" — tulipunainen ruusuke — sirosti pistettynä päällysnutun käänteeseen. Koska Josie ja Jane tällä hetkellä olivat huonoissa väleissä eivätkä puhutelleet toisiaan, vajosi Josie äänettömyyteen, mutta syödä matusti piparkakkuja ja kermaleivoksia sitä innokkaammin.

— Hohhoi-jaa, huokasi Jane, minusta tuntuu kuin olisin elänyt monta kuukautta tästä aamusta. Minun pitäisi olla kotona ja istua pönttämässä Virgiliustani — voitteko kuvitella mokomaa julmuria, joka heti ensi päivänä antoi meille kaksikymmentä riviä läksyksi... Mutta minä en saanut rauhaa istuutuakseni paikoilleni... Anna, mitä minä näen? Kyyneliä poskilla? Jos olet itkenyt, niin älä kiellä sitä, minä pyydän! Silloin saan hituisen menettämäni itsekunnioitusta takaisin, sillä minä ulvoin aivan kamalasti, kun Ruby tuli... Jos ei ole yksinään tyhmyyksien teossa, niin ei tarvitse niin suuresti hävetä. Omenakakkuja? Kas sillä tavoin! Ah, kyllä, pikku palanen! Mums — mums — sillä on oikea Avonlealaimaku, sen ainakin tuntee.

Ruby, joka näki, että seminaarin vuosikertomus oli pöydällä, tahtoi tietää, tahtoiko Anna kilpailla kultamitalista.

— Se kysymys on herätetty aivan liian varhain, sanoi Anna punastuen.

— Voitteko ajatella, keskeytti Josie suu täynnä, seminaari saa joka tapauksessa yhden Averyn stipendeistä. Siitä on tullut tieto tänään. Frank Stockley puhui siitä minulle — hänen enonsa istuu kouluneuvostossa. Huomenna se julistetaan seminaarissa.

Stipendi! Anna kuuli sydämensä lyövän nopeammin, ja hänen kunnianhimonsa näköpiiri laajeni kiireesti ja sai toiset ääriiviat. Ennenkuin Josie oli ilmoittanut merkillisen uutisensa, oli Annan rohkeimpien toiveitten päämääränä ollut opettajatartutkinto lukuvuoden lopussa, hyvillä todistuksilla — ehkä mitali!... Mutta tuossa paikassa Anna näki omistavansa Averyn stipendin, joka oikeuttaisi hänet nelivuotiseen jatkokurssiin Redmond Collegessa, pääaineina uudet kielet ja taidehistoria — ja tämän kaiken jo ennenkuin Josien sanojen kaiku oli vaimennut. Sillä stipendi annettiin parhaasta äidinkielisestä kirjoituksesta, ja tässä Anna tunsii seisovansa lujalla pohjalla.

Eräs rikas liikemies New Brunswickissä oli kuollut ja määrännyt testamentissaan, että suuri osa hänen omaisuuttaan oli käytettävä stipendien perustamiseksi, jotka joutuisivat tákäläisten seutujen korkeakouluille ja yliopistolle. Oli paljon tuumailtu, tokko yhtään stipendiä tulisi Avonlean seminaarin osalle, mutta nyt oli asia viimeinkin ratkaistu. Lukuvuoden lopussa saisi se oppilas, joka oli parhaiten edistynyt englannin kielessä ja kirjallisuudessa, stipendin — kaksisataa viisikymmentä dollaria vuodessa neljän vuoden aikana Redmondin korkeakoulussa.

Ei ihme, että Anna sinä iltana meni levolle tykyttävin ohimoin ja hehkuvin poskin!

— Jos työ voi jotain saada aikaan, niin voitaa stipendin, ajatteli hän. — Kuinka ylpeäksi Matthew tuleekaan, jos minä vielä oleskelen ja opiskelen korkeakoulussa! Oi, se on ihana päämäärä tavoitella! Ja niin pian kuin on yhden saavuttanut, niin kangastaa ja väikky jo toinen vielä korkeammalla! Se se juuri tekee elämän niin ihanaksi elää!

XXXV.

PITKÄ TALVI.

Annan koti-ikävä talttui pian, ja mainiona lääkkeenä olivat säännöllisesti tapahtuvat käynnit Vihervaaralla. Niin kauan kuin kaunista ilmaa kesti, matkustivat Avonlean nuoret joka perjantai-iltuutta sivurataa pitkin Carmodyyn. Siellä oli tavallisesti Diana ja useita muita poikia ja tyttöjä heitä vastassa, ja he jatkoivat sitten yhdessä iloista kulkuaan Avonlea'hin. Annan mielestä nämä perjantai-kävelyt raikkaassa iltailmassa, Avonlean valojen vilkuttaissa toivorikkaasti etäisyydessä, olivat hänelle

koko viikon kallisarvoisimmat hetket.

Gilbert Blythe kulki melkein aina Ruby Gillisin kanssa ja kantoi hänen matkalaukkuaan. Ruby oli nyt sängen kaunis nuori nainen, täysin tietoisesti ylläpitäen arvokkuuttaan "melkein" täysikasvuisena; hänellä oli niin pitkät hameet kuin hänen äitinsä salli hänen käyttää ja hän piti kaupungissa tukkaansa ylhäällä, vaikka hänen oli pantava se alas riippumaan palmikkoina, kun hän matkusti kotiin käymään. Hänellä oli suuret, kirkkaan siniset silmät ja ruusuinen iho, hän nauroi paljon, oli hilpeä ja hyväntuulinen ja nautti peittelemättä kaikesta hauskasta.

— Mutta en sittenkään olisi uskonut että hän oli sen tapainen tyttö, josta Gilbert pitäisi, kuiskasi Jane Annalle.

Anna ei sitä myöskään uskonut, mutta hän olisi mieluummin puraissut kielensä poikki kuin sanonut sen. Hän ei myöskään voinut olla ajattelematta, että olisi hyvin hauskaa omata Gilbertin tapainen ystävä, jonka kanssa saisi laskea leikkiä ja jutella ja vaihtaa ajatuksia kirjoista ja opinnoista ja elämän päämääristä. Gilbert oli kunnianhimoinen, sen hän tiesi, ja Ruby Gillis oli tuskin oikea henkilö sellaisista asioista väittelemään...

Annan tunteissa Gilbertiä kohtaan ei ollut sentimenttaalisuuden jälkeäkään. Pojat olivat hänelle, kun hän ylipäänsä heitä ajatteli, tulevia hyviä tovereita. Jos hän ja Gilbert olisivat olleet ystäviä, ei hän olisi välittänyt siitä, kuinka monta muuta ystävää Gilbertillä oli ja kenen kanssa hän seurusteli. Tyttö-ystäviä hänellä oli monta, mutta hänellä oli vaistomainen tunne siitä, että myöskin miesystävyydellä voisi olla tehtävänsä täytettävänä, kun oli kysymyksessä selvittää hyvän ja "reilun" toveruuden käsitteitä ja yleensä laajentaa näköpiiriä. Jos Gilbert vain jonkun ainoan kerran olisi saattanut häntä kotiin junalta, yli kahisevien ketojen ja sammaleisia polkuja pitkin, olisivat he voineet syventyä sekä iloiseen että vakavaan keskusteluun siitä uudesta maailmasta joka nyt oli heille avautunut, sekä toiveistaan ja pyrinöistään, jotka siihen liittyivät.

Ruby Gillis uskoi myöskin Jane Andrews'ille, ettei hän ymmärtänyt puoliakaan siitä mitä Gilbert Blythe sanoi — hän puhui aivan kuin Anna Shirley, kun hänellä oli "puuskansa", ja Ruby puolestaan ei käsittänyt, miksi kuljettaisiin märehkien kirjoista ja luvuista silloinkin, kun oltiin koulusta vapaita...

Seminaarissa Anna vähitellen kokosi ympärilleen pienen ystäväpiirin, ajattelevia tyttöjä, joilla oli mielikuvitusta ja kunnianhimoa aivan kuin hänellä itselläänkin. Stella Maynardin ja Priscilla Grantin kanssa hän pian pääsi tuttavalliselle kannalle, jolloin hän havaitsi, että viimeainittu nuori nainen kalpeine, sielukkaine kasvoineen pursusi vallattomuutta ja kujeiluhalua, kun taas mustasilmäinen, rusoposkinen Stella kulki mieli täynnä kaihoja ja tuulentupia, yhtä hauraita ja kimmeltäviä kuin hänen omansakin.

Joululoman jälkeen luopuivat Avonlealaisoppilaat säännöllisistä perjantaikäynneistään kotona ja alkoivat lukea päntätä täydellä todella. Lahjakkuus ja utteruus olivat ennättäneet tehdä tehtävänsä, ja eri luokilla tiedettiin likipitään "mistä kukin kävi". Myöskin eräät muut tosiasiat olivat yleisesti tunnustettuja. Niiden luku, jotka kilpailivat kultamitalista, oli itse asiassa kutistunut kolmeen, Gilbert Blytheen, Anna Shirley'hin ja Lewis Wilsoniin. Mitä stipendiin tulee, luultiin kuuden oppilaan voivan tulla kysymykseen siihen nähden. Päivänselvänä asiana pidettiin, että matematiikan pronssimitalin saisi muuan etäiseltä maaseudulta oleva tukeva ja iloluontoinen pieni poika, jolla oli kupera otsa ja paikkainen nuttu.

Anna teki työtä uuraasti ja väsymättä. Hänen salainen pyrintönsä voittaa Gilbert oli yhtä lannistumaton kuin konsanaan kotona Avonlean koulussa, vaikkakaan ei kukaan muu luokalla ollut siitä selvillä. Mutta kuinka olikaan, olivat vaikuttimet tähän toverin voittamiseen muuttuneet toisiksi. Anna ei enää toivonut voittavansa mitään palkintoa tuottaakseen Gilbertille nöyryytystä — häntä houkutteli pikemminkin ylpeä toivo rehellisestä voitosta, joka oli saavutettu arvokkaasta kilpailijasta. Tulevan voiton ajatuksessa oli suuri viehätys, mutta hän ei joutuisi pois suunniltaan harmista silloinkaan, jos hän ei voittaisi.

Opiskelevalla nuorisolla oli kuitenkin kaikesta päähän pännäämisestä huolimatta tilaisuutta myöskin huvitteluun. Anna vietti monta vapaahetkeään neiti Barryn huvilassa; hän kävi kirkossa Josephine tädin kanssa ja söi sunnuntaipäivällistä tavallisesti hänen luonaan. Josephine täti alkoi vanhentua, sen hän itse sanoi; mutta hänen mustat silmänsä olivat yhtä sirkeät kuin ennenkin, ja kieli ei suinkaan luistanut kankeammin. Arvosteluissaan hän oli terävä, mutta Anna oli jatkuvasti hyvissä kirjoissa kriittisen vanhan naisen silmissä.

— Tuo Anna tyttö vain kasvaa yhä ja muuttuu edukseen ajan mukana, sanoi hän. — Minä väsyn muihin tyttöihin — heissä on niin paljon pintapuolisuutta ja huikentelevaisuutta. Annassa on niin monta vivahdusta kuin sateenkaaressa, ja jokainen vivahdus on kaunein, niin kauan kuin se kestää. Ja kuitenkin tietää aina, mitä hän on. Ei hän tosin enää ole niin hauska ja lystillinen kuin hän oli ennen,

mutta hän on nyt kerta kaikkiaan anastanut paikan sydämessäni. —

Sitten, melkein ennenkuin kukaan aavistikaan, tuli kevät. Avonleän seuduilla pilkistivät heleät vuokot esiin karulla nurmella, jossa vielä lumikinokset olivat paikoillaan ja läpikuultava, vaaleanvihreä harso verhosi metsät ja laaksonnotkelmat. Mutta Charlottetownissa oli ajatustyö jännitetty äärimmilleen, eikä yksikään täysverinen seminaarilainen puhunut muusta kuin tutkinnosta.

— Ei voi olla mahdollista, että lukukausi on niin pian lopussa, sanoi Anna. — Viime syksynähän meidän mielestämme talvi oli edessämme niin äärettömän pitkänä kaikkine läksyineen ja kursseineen. Ja nyt meillä on tutkinto ensi viikolla! Tytöt, välistä minusta tuntuu, että tämä tutkinto on kaikkea muuta tärkeämpi, mutta nähdessäni, kuinka kastanjapuut seisovat suurine paisuvine nuppuineen, ja kuinka ilma siintää autereisena joka kadun päässä tullin puolella, niin on kuin tutkinto väistyisi syrjään eikä ensinkään olisi niin tärkeä...

Jane, Ruby ja Josie, jotka olivat pistäytyneet sisään, eivät olleet samaa mieltä. Heille lähestyvä tutkinto oli mitä tärkein — paljon tärkeämpi kuin kastanjannuput ja auer... Annalta kyllä kävi laatuun, kun hän ainakin voi olla varma läpäisemisestään, herkutella tuollaisilla tunnelmilla, kun hänessä ei herättänyt kunnioitusta edes niin pelottava asia kuin edessä oleva tutkinto, mutta jonkun muun raukan, jonka koko tulevaisuus oli riippuvainen siitä, läpäisisikö hän vai ei — tämä oli tyttöjen vilpítőn vakaumus — oli mahdotonta omaksua sellainen filosofinen katsantotapa.

— Olen menettänyt kolme kiloa viimeisen kahden viikon aikana, huokasi Jane. — Eikä hyödytä mitään, että ihmiset sanovat: älä huolehdi niin kovin! En voi olla huolehtimatta — ajatelkaas, jos en pääse luokaltani nyt kun olen koko talven käynyt seminaaria ja maksanut isälle ja äidille niin paljon rahaa!

— Minä en ainakaan viitsi surra, sanoi Josie Pye. — Ellen nyt pääse luokaltani, niin on minun kai käytävä täällä vuotta kauemmin. Isälläni on kyllä varaa antaa minun tehdä se. Anna, Frank Stockley sanoo, että professori Tremaine on sanonut, että Gilbert Blythe saa varmasti kultamitalin ja että Emily Clay luultavasti vie stipendin.

— Se mitä nyt sanot, pahoittaa ehkä mieltäni huomenna, nauroi Anna, mutta juuri tällä hetkellä tunnen, että niin kauan kuin tiedän orvokkien putkahtavan esiin aivan purppuranpunaisina Vihervaaran takana notkossa ja pienten sanajalkojen kohottavan kiharaisia päitään Rakastavaisten polun varrella, niin on minulle aivan saman tekevää, saanko stipendin vai en... Olen pannut parastani, ja se saa riittää. Tytöt, nyt emme enää puhu tutkinnosta! Katsokaa tuota vaaleanviheriää taivasta tuolla talorivin yläpuolella ja kuvitelkaa, miltä se näyttää juuri lehteen puhjenneiden pyökkimetsien yllä kotona Avonleassa.

— Mitä sinä panet yllesi — tiedät kyllä koska, Jane? kysyi Ruby ja jätti luonnonpalvomisen niille, jotka sille tahtoivat antautua.

Jane ja Josie vastasivat molemmat yhteen ääneen, ja keskustelu luisui nyt erikoisen huvittavalle ja lupaavalle uralle.

Mutta Anna, käsivarret ikkunalaudalla, pehmeä poski nojautuneena ristiin liitettyihin käsiin ja silmät täynnä näkyjä, katseli kuuntelematta toisten pakinaa kattojen ja kirkontornien yli iltataivaan hohtavaan kupuun ja kutoi tulevaisuudenunelmiaan nuorten toiveitten omista kultaisista säikeistä. Kukapa onkaan rikkaampi kuin se, joka omaa houkuttelevan tuntemattoman kaikkine mahdollisuuksineen ja lupauksineen?

XXXVI.

SUURI PÄIVÄ.

Sinä aamuna, jolloin kokeitten lopputulos piti naulattaman nähtäväksi seminaarin mustalle ilmoitustaululle, vaelsivat Anna ja Jane yhdessä katua eteenpäin. Jane oli hymyilevä ja onnellinen; tutkinto oli ohi, ja hän oli varma siitä, että oli päässyt luokaltaan; pitemmälle hänen kunnianhimonsa ei ulottunut. Anna oli kalpea ja levollinen; seuraavan kymmenen minutin kuluttua hän saisi tietää, kuka oli voittanut mitalin ja kuka oli voittanut stipendin.

— On selvää, että sinä saat jommankumman, sanoi Jane, joka ei voinut saada päähänsä, että opettajakunta voisi tehdä niin huutavaa vääryyttä, että järjestäisi asian toisin.

— Stipendiä en toivo, sanoi Anna. — Jokainen sanoo, että Emily Clay saa sen. Ja minä en aio mennä ilmoitustaulun ääreen sitä katsomaan kaikkien ihmisten nähden. Sitä siveellistä rohkeutta minulla ei ole. Minä menen saman tien tyttöjen pukuhuoneeseen. Sinä saat mennä lukemaan ilmoitukset ja sitten tulla kertomaan siitä minulle, Jane. Ja vanhan ystävytemme nimessä rukoilen sinua tekemään sen niin pian kuin suinkin. Ellei se ole tullut minun osalleni, niin sano se aivan suoraan ilman mitään kiertelyjä. Ja mitä tahansa teetkin, älä sääli minua, älä surkuttele minua! Lupaa se minulle, Jane!

Jane lupasi juhlallisesti, mutta osoittautui pian, että lupaus oli tarpeeton. Kun he menivät ylös seminaarin leveitä ulkorappusia, tapasivat he eteisen täynnä poikia, jotka kantoivat Gilbert Blytheä ympäri olkapäillään ja huusivat keuhkojensa koko voimalla:

— Eläköön Blythe, joka on vienyt kultamitalin!

Silmäräpäyksen ajan tunsu Anna terävän pistoksen,

minkä hämmästyks ja pettymys aiheuttivat. Hän oli siis kärsinyt tappion, ja Gilbert oli voittanut. Niin, Matthew tulisi pahoille mielin — hän oli varmaan odottanut Annasta liikoja...

Mutta mitä sitten tapahtui? Joku huusi kaikuvina ääninä:

— Kolminkertainen eläköönhuuto neiti Shirleylle, joka on voittanut Avery-stipendin!

— Oi, Anna! läähätti Jane, kun he äänekkäitten eläköönhuutojen kaikuessa pakenivat tyttöjen pukuhuoneeseen. — Oi, Anna, kuinka ylpeä olen! Eikö se olekin äärettömän hauskaa!

Ja sitten kaikki tytöt syöksyivät sisään, ja Anna tuli nauravan ja onnittelevan joukon keskipisteeksi. Häntä taputettiin selkään ja vähällä oltiin kiskoa käsivarret irti nivelistään. Häntä syleiltiin ja suudeltiin ja taputettiin, ja häidin tuskin hän sai tilaisuuden kuiskata Janelle:

— Oi, kuinka hyvälle mielin Matthew ja Marilla tulevat! Minun täytyy heti kirjoittaa kotiin ja kertoa heille tämä.

Aikanaan tapahtuivat sitten juhlalliset päättäjaiset.

Ne pidettiin seminaarin suuressa juhlasalissa. Silloin luettiin ääneen parhaat aineet, lauluja laulettiin, ja viimeksi tapahtui yleinen todistusten, palkintojen ja mitalien jako.

Matthew ja Marilla olivat siellä, silmät ja korvat kiintyneinä vain yhteen ainoaan oppilaaseen korokkeella — pitkään tyttöön vaaleanvihreässä hameessa, keveä puna poskilla ja silmät lempeät kuin tähdet. Hän luki ääneen parhaan aineen, ja alhaalla salissa kuiskattiin, että hän se juuri oli voittanut Avery-stipendin.

— Olethan nyt sentään toki iloinen, että pidimme hänet, Marilla? kuiskasi Matthew, kun Anna oli lopettanut aineensa esityksen. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun hän aukaisi suunsa heidän juhlasaliin tulonsa jälkeen.

— Tämä ei totta tosiaankaan ole ensimmäinen kerta, kun siitä iloitsen, vastasi Marilla. — Sinä olet kun oletkin välistä hieman hidashuomiainen, Matthew veikko.

Josephine täti, joka istui heidän takanaan, kumartui eteenpäin ja takoi Marillaa selkään päivänvarjollaan.

— Ettekö ole ylpeä Anna työstä? Minä olen, sanoi hän.

Samana iltana Anna ajoi kotiin Avonlea'hin Matthew'n ja Marillan kanssa. Hän ei ollut käynyt kotona sitten huhtikuun ja tunsu, ettei hän voisi odottaa päivääkään kauempaa... Omenankukat olivat puhjenneet, ja maailma oli raikas ja nuori. Diana oli häntä vastassa Vihervaaralla. Ylhäällä pienessä valkeassa suojassaan, jonka ikkunalaudalle Marilla oli asettanut kukkivia kuukausirusuja, katseli Anna ympärilleen ja veti syvään henkeään onnesta.

— Oi, Diana, kuinka ihanaa on olla jälleen kotona. Kuinka silmiä hiveleekään nähdä tummien, terävähuippuisten mäntyjen piirtyvän vaaleanpunaista taivasta vasten — ja valkeata hedelmäpuutarhaa ja vanhaa Lumikuningatarta! Eikö minttu tuoksukin suloisesti! Ja kuinka hauska on jälleen nähdä sinut, Diana!

— Luulin sinun pitävän enemmän Stella Maynardista kuin minusta, sanoi Diana moittivasti. — Josie Pye on sanonut niin. Josie sanoi, että sinä olit suorastaan rakastunut häneen.

Anna nauroi ja pommitti Dianaa kukkavihkonsa kuihtuneilla kieloilla.

— Stella Maynard on maailman kultaisin tyttö yhtä ainoata lukuunottamatta — ja se olet sinä, Diana, sanoi hän. — Pidän sinusta enemmän kuin konsanaan ja minulla on niin paljon sinulle kerrottavaa. Mutta nyt juuri minusta tuntuu kuin olisi kaikkein hauskinta vain istua hiljaa täällä ja katsella sinua. Olen kai vähän väsynyt... Huomenna aion loikoa vähintään kaksi tuntia ruohikossa omenapuitten alla kerrassaan mitään ajattelematta.

— Kuinka äärettömän kyvykäs sinä olet, Anna! Nyt et kai hae mitään paikkaa, kun olet voittanut stipendin?

— En, se on selvää. Menen Redmondiin syyskuussa. Eikö se kuulu melkein satumaiselta?... Siihen aikaan, kolmen kuukauden ihanan loman jälkeä olen koonnut jälleen valtavan varaston työhalua.

— Newbridgen kouluneuvosto on jo tarjonnut Janelle opettajanpaikkaa siellä, sanoi Diana. — Myöskin Gilbert Blythe aikoo hakea paikkaa. Se hänen on pakko tehdä. Hänen isällään ei ole varaa antaa hänen jatkaa opinnoitaan, niin että hän aikoo heti alkaa huolehtia itsestään. Hän saa varmaankin paikan täällä Avonleassa, jos neiti Anne luopuu siitä.

Anna tunsu sisässään pistoksen hämmästyksestä ja mielipahasta. Ei voimakasta, mutta kuitenkin... Tätä hän ei ollut tietänyt; hän oli luullut, että myöskin Gilbert tulisi opiskelamaan Redmond Collegessa. Eivätkö he enää saisi kilpailla keskenään? Varmaan tulisi tuntumaan hyvin tyhjältä... Kunpa hän vain saisi työhönsä oikean vauhdin!... Mutta tässähän oli kysymyksessä suuri ja juhlallinen tutkinto, korkeakoulututkintoon verrattava, joka kangasti noiden neljän vuoden lopussa...

Seuraavana aamuna aamiaista syödessä Anna huomasi äkkiä, että Matthew ei näyttänyt pirteältä. Ja kuinka harmaaksi hän oli tullut vain viime vuoden aikana!

— Marilla, sanoi hän epäröiden, kun Matthew oli mennyt ulos, onko Matthew aivan terve?

— Ei, ikävä kyllä, sanoi Marilla huolestuneena, ei hän ole. Nuo sydämentykytys- ja hengenahdistuskohtaukset ovat olleet hyvin vaikeita useita kertoja kevään kuluessa, ja kuitenkin hän ei tahdo säästää itseään. Olen ollut niin pahoillani hänen tähtensä, voit uskoa, mutta nyt hän on taas hieman parempi, ja me olemme ottaneet kunnollisen rengin, niin että hän toivottavasti suo itselleen enemmän lepoa. Ehkä hän nyt suostuu siihen, kun sinä olet tullut kotiin. Ja sinulla on aina sellainen kyky reipastuttaa häntä.

Anna kumartui pöydän yli ja otti Marillan kasvot käsiensä väliin.

— Te itsekään ette näytä niin pirteältä kuin toivoisin, Marilla. Näytätte väsyneeltä. Pelkään, että teillä on ollut liiaksi raskasta työtä. Nyt teidän täytyy levätä, niin kauan kuin minä olen kotona. Tämän ainoan päivän käytän tervehtiäkseni kaikkia vanhoja rakkaita paikkoja ja elvyttääkseni vanhoja muistoja jälleen eloon, mutta sitten tulee teidän vuoronne laiskotella, kun minä teen työtä.

Marilla hymyili hellästi tytölleen.

— Se ei johdu työstä — se johtuu päästä. Minulla on niin ilkeä tunne nykyään — silmien takana. Tohtori Spencer on antanut minun vaihtaa silmälasia pari kertaa, mutta siitä ei ole ollut juuri mitään hyötyä... Mutta kesäkuun viimeisenä päivänä tulee tänne saarelle eräs kuuluisa silmälääkäri, ja tohtori sanoo, että minun on puhuttava hänen kanssaan. Minun täytyy kai se tehdä. Minua rasittaa nykyään sekä lukeminen että ompeleminen. — Niin, Anna kulta, on hyvin hauskaa, että olemme saaneet nähdä sinun pääsevän niin pitkälle. Päästötodistus ja stipendi ja kaikkea mahdollista! Rouva Lynde sanoo tietysti, että ylpeys käy lankeemuksen edellä ja ettei hän ensinkään pidä sopivana antaa naisille korkeakoulusivistystä; he laiminlyövät oman kutsumuksensa, sanoo hän... Hölynpölyä Kuulehan, Anna, sinä kun tulet kaupungista, oletko kuullut viime aikoina mitään Abbey-pankista?

— Olen kuullut, ettei se seisoi oikein varmoilla jaloilla, vastasi Anna. — Mitä sitten?

— Rakel Lynde sanoi juuri samaa sinä päivänä, kun hän pistäytyi tuokioksi tänne, ja se pahoitti Matthew'n mieltä. Kaikki meidän säästömmme ovat siinä pankissa — joka sentti. Tahdoin, että Matthew mieluummin sijoittaisi ne Säästöpankkiin, mutta vanha herra Abbey oli isän hyvä ystävä, ja me olemme aina säilyttäneet rahojamme hänen luonaan. Matthew on sanonut, että se pankki, jonka johtajana hän on, kestää kaikki säät.

— Hän lienee viime vuosina ollut vain nimellisesti johtaja, sanoi Anna. — Hänhän on nykyään hyvin vanha; liikettä hoitavat kaiketi hänen veljenpoikansa.

— Niin, kuten sanottu, kun Rakel näin meitä säikäytti, tahdoin minä, että Matthew heti ottaisi ulos

sen, mitä meillä oli sijoitettuna, ja hän sanoi ajattelevansa asiaa. Mutta herra Russel sanoi hänelle sitten, ettei pankilla varmaankaan ollut mitään hätää...

Annalla oli ihana päivä, jonka hän omisti yksinomaan luonnon helmassa oleville lempipaikoilleen. Hän ei koskaan unohtanut tätä päivää; se oli niin kirkas ja pilvetön, niin rikas auringonpaisteesta ja kukkien loistosta. Anna vietti muutamia mitä suloisimpia hetkiä hedelmäpuutarhassa; sitten hän meni Metsänymfin lähteelle, Satakielenpesälle ja Orvokkien laaksoon. Hän käväisi pappilassa ja vietti hauskan pakinoimishetken rouva Allanin kanssa, ja lopuksi illalla meni hän Matthew'n kanssa hakaan lehmiä noutamaan. Metsä oli yltyleensä auringonlaskun lämpöisen loisteen valaisema, mutta harjujen varjot laskeutuivat tummina. Matthew kulki hitaasti, pää painuksissa, ja Anna, pitkänä ja joustavana, sovitti liian reippaita askeliaan hänen tahtiinsa.

— Tänään olette liiaksi raatanut, Matthew, sanoi hän hellän moittivalla äänensävyllä. — Älkää ottako niskoillenne enempää kuin jaksatte tehdä — teillähän on renki apuna.

— Tänään ei ole ollut kovinkaan paljon työtä, sanoi Matthew avaten pihaveräjän päästääkseen lehmät siitä sisään. — Mutta ukko tulee vanhaksi, Annaseni, ja voi sattua, että se unohtuu... Mutta olen aina pitänyt työnteosta, ja sinä päivänä, jolloin en enää jaksaa...

— Jos minä olisin ollut tuo poika, jonka te tilasitte lastenkodista, sanoi Anna surullisena, niin olisin voinut helpottaa vaivojanne tuhansin tavoin. Vain sen vuoksi toivoisin sitä...

— Tahdon sentään pitää sinut enemmän kuin tusinan poikia, sanoi Matthew ja taputti hänen kättään. — Kuuletko, mielummin kuin tusinan poikia. Saiko ehkä joku poika suuren stipendin? Oh ei — se oli kun olikin tyttö — minun tyttöni — minun oma tyttöseni, josta olen ylpeä.

Hän hymyili hyvää, vaatimatonta hymyään ja meni talliin eläintensä luo.

Anna vei muassaan muiston siitä, kun hän sinä iltana meni ylös huoneeseensa ja hyvän aikaa istui avoimen ikkunan ääressä, ajatellen menneisyyttä ja haaveillen tulevaisuudesta. Ulkopuolella seisoi Lumikuningatar keveässä valkeassa puvussaan kuutamossa; sammakkojen sointuisa kuoro kuului lammikosta Tumman, päilyvän aallokon luota. Anna muisti aina tämän illan hopeankirkkaan, rauhasan kauneuden ja tuoksuvan hiljaisuuden. Se oli viimeinen ilta, ennenkuin suru kosketti hänen elämäänsä, eikä mikään elämä tule enää koskaan täysin entisensä kaltaiseksi senjälkeen kun tämä viileä, pyhä kosketus on sitä hipaissut.

XXXVII.

VIIKATEMIES, JONKA NIMI ON KUOLEMA.

— Matthew — Matthew — mikä sinun on? Matthew — oletko sairas?

Marilla se näin lausui — jokainen tukahtuneesti esiin työntyvä sana tuskaa ilmaisten. Anna tuli juuri eteisen läpi, kädet täynnä valkeita narsisseja — kesti kauan, ennenkuin hän senjälkeen taas voi rakastaa valkeitten narsissien näkemistä tai tuoksua — hän kuuli pelästyneet äänet ja näki Matthew'n seisovan ulkona porraskivellä, kokoontaitettu paperi kädessä ja kasvot oudon jäykkinä ja harmaina. Anna pudotti kukkasensa ja riensi hänen luokseen yhtäaikaa Marillan kanssa. Mutta molemmat tulivat liian myöhään — ennenkuin he ehtivät saada hänestä kiinni, oli Matthew kaatunut raskaasti kynnykselle.

— Hän on pyörtnyt, lähätti Marilla. — Anna, juokse hakemaan Marttia — pian, pian! Hän on tallissa.

Martti renki, joka juuri oli ajanut kotiin postikonttorista, kiiruhti heti lääkäriä hakemaan ja pysähtyi hetkisen Mäntymäellä pyytääkseen herra ja rouva Barrya tulemaan avuksi. Rouva Lynde, joka oli siellä asialla, seurasi mukana. He tapasivat Annan ja Marillan kalpeina ja kauhuissaan koettamassa palauttaa Matthew'ta tuntoihinsa.

Rouva Lynde työnsi heidät lempeästi syrjään, koetteli hänen valtimoaan ja painoi sitten korvansa hänen sydämelleen. Hän katsoi surullisena molempien toisten tuskallisiin kasvoihin, ja kyyneleet kohosivat hänen silmiinsä.

— Oi, Marilla, sanoi hän juhlallisesti. — En luule — että voimme tehdä mitään hänen hyväkseen.

— Rouva Lynde — ette kai tarkoita — ettehan luule — että Matthew on — on —

Anna ei voinut lausua tuota kauheata sanaa, hän kalpeni ja tunsi päättään pyörryttävän.

— Kyllä, lapsi, pelkään sitä. Katso hänen kasvojaan! Kun on nähnyt tuon ilmeen niin usein kuin minä, niin ymmärtää, mitä se merkitsee.

Anna katseli liikkumattomia kasvoja ja näki Kuoleman leiman painettuna niille.

Kun lääkäri saapui, sanoi hän, että Matthew'n kuolema oli tapahtunut silmänräpäyksessä ja luultavasti tuskattomasti. Syynä oli ollut todennäköisesti joku ankara mielenliikutus. Mistä se oli johtunut, nähtiin pian paperista, jota Matthew oli pitänyt kädessään ja jonka Martti renki samana aamuna oli noutanut postikonttorista. Siinä oli tiedonanto siitä, että Abbey-pankki oli tehnyt vararikon.

Tuo surullinen uutinen levisi nopeasti Avonleassa, ja koko päivän kulki ystäviä ja naapureita edestakaisin Vihervaaralla osoittamassa myötätuntoa kuolleelle ja jälkeen jääneille. Ensimmäistä kertaa oli arka, syrjään vetäytyvä Matthew tullut tärkeäksi henkilöksi; kuoleman valkea majesteettillisuus oli laskeutunut hänen ylleen ja kruunannut hänen tyynen otsansa.

Kun äänetön yö levisi Vihervaaran yli, lepäsi vanha talo hiljaisuuteen ja rauhaan vaipuneena. Vierashuoneessa lepäsi Matthew Cuthbert arkussaan; pitkä harmaa tukka ympäröi hänen rauhallisia kasvojaan, joilla asusti leppyisä hymyn häive, ikäänkuin hän olisi ainoastaan nukkunut ja uneksinut iloisia unia. Hänen ympärillään oli kukkia — tuoksuvia, vanhanaikuisia kukkia, jotka hänen äitinsä oli istuttanut hänen syntymäkotinsa puutarhaan, kun hän oli tullut sinne vastavihittynä, ja joita kohtaan Matthew aina oli tuntenut suloista, sanatonta rakkautta. Anna oli ne poiminut ja pani ne hänen luokseen — se oli viimeinen palvelus, minkä hän voi hänelle osoittaa.

Rouva Lynde jäi Marillan luo yöksi. Diana meni idänpuoleiseen vinttikamariin, jossa Anna istui vilvoitellen kuumottavia silmiään ikkunan ääressä, ja sanoi hiljaa:

— Anna pieni, tahdotko, että minä nukun sinun luonasi yön?

— Kiitos ystävällisyydestäsi, Diana! — Anna katsoi vakavasti ystävättärensä kasvoihin. — Et kai ymmärrä minua väärin, kun sanon, että mieluummin haluan olla yksin. En ole saanut olla yksikseni ainoatakaan minuttia, sitten kun se tapahtui — ja minä tarvitsen yksinäisyyttä. Tahdon olla tyyni ja hiljaa ja koettaa käsittää. En voi käsittää sitä... Välistä minusta tuntuu aivan mahdottomalta, että Matthew on kuollut — välistä on kuin hän olisi ollut jo kauan kuollut ja kuin minulla olisi ollut tämä sietämätön, painostava pakotus siitä pitäen.

Diana ei ymmärtänyt täysin. Marillan intohimoista surua, joka hillitsemättömässä väkivaltaisuudessaan mursi kaikki esteet, joita arka pidättyväisyys ja kokonainen elämän kestänyt tottumus olivat kohottaneet — sitä hän ymmärsi paremmin kuin Annan kyneletöntä tuskaa. Mutta hän lähti lausuttuaan hellästi pari sanaa jäähyväisiksi ja jätti Annan yksinään ensi kertaa valvomaan surussaan.

Anna toivoi, että kyneleet tulisivat yksinäisyydessä. Hänestä tuntui niin kauhealta, ettei hän kyennyt vuodattamaan kyneletäkään Matthew'n vuoksi, josta hän oli niin paljon pitänyt, ja joka aina oli ollut hänelle niin hyvä, Matthew'n, joka oli kulkenut hänen kanssaan eilen illalla auringon laskeutessa ja nyt makasi tuolla hämärässä huoneessa alakerrassa kasvoilla juhlallinen hiljaisuus. Mutta mitään kyneleitä ei tullut — ei edes, vaikka hän polvistui ikkunansa ääreen pimeässä ja rukoili, katsoen ylös tähtiin metsäharjujen yllä — ei kyneleitä, vain sama raskas, tuskallinen kipu, joka jäyti ja pisteli, kunnes hän vaipui uneen, uupuneena päivän vaivoista ja mielenliikutuksesta.

Yöllä hän heräsi. Hänen ympärillään oli hiljaista ja pimeätä, ja muisto siitä, mitä oli tapahtunut päivällä, hyökkäsi hänen kimppuunsa surun laineena. Hän voi nähdä Matthew'n kasvot, kuinka tämä hymyili hänelle, kun he erosivat veräjällä tuona viimeisenä iltana — hän voi kuulla hänen äänensä sanovan: "Minun tyttöni — minun oma tyttöseni, josta olen ylpeä." Silloin tulivat kyneleet, ja Anna itki hillittömästi.

Marilla kuuli sen ja tuli hiljaa sisään puhuakseen lohduttavia sanoja.

— Kas niin — kas niin — lapsukainen — älä itke niin katkerasti! Emme kuitenkaan saa häntä takaisin. Ei — ei ole oikein itkeä tuolla tavoin. Sen tiesin kyllä minäkin eilen, mutta en voinut olla itkemättä... Hän on aina ollut minulle niin hyvä ja hellä veli — mutta Herra tietää parhaiten.

— Ah, antakaa minun itkeä, Marilla, nyhykytti Anna.

— Kyneleet eivät tee minulle niin pahaa kuin tuo kipu. Istukaa luonani hetkinen ja kietokaa

käsivartenne ympärilleni — niin. En tahtonut Dianaa luokseni, hän on ystävällinen ja herttainen, mutta tämä ei ole hänen surunsa — hän on sen ulkopuolella eikä voi tulla niin lähelle sydäntäni, että hän voisi minua auttaa. Se on meidän surumme — teidän ja minun. Oi, Marilla, mitä teemme me ilman häntä?

— Meillä on toisemme, Anna. En tiedä, mitä tekisin, ellet sinä olisi täällä — ellet koskaan olisi tullut. Ah, lapsukainen, tiedän kyllä, että olen usein ollut ärtyisiä ja tyly sinua kohtaan — mutta sinun ei pidä sen vuoksi uskoa etten olisi pitänyt sinusta yhtä paljon kuin Matthew... Sen tahdon sanoa sinulle nyt, kun voin sen tehdä. Minulle ei ole koskaan ollut helppoa avata sydäntäni, mutta sellaisissa tilaisuuksissa kuin tämä käy se sentään hieman päinsä... Lapsukainen, pidän sinusta aivan kuin olisit omaa lihaani ja vertani, ja sinä olet ollut apuni ja iloni aina siitä pitäen kun tulit Vihervaaralle.

Kaksi päivää sen jälkeen kannettiin Matthew Cuthbertin ruumis hänen vanhan kotinsa kynnyksen yli ja pois niiltä peltomailta, jotka hän oli kyntänyt, hedelmäpuutarhasta, jota hän oli rakastanut ja puitten luota, jotka hän oli istuttanut. Ja sitten Avonlea palasi takaisin tavalliseen häiritsemättömään rauhaansa ja yksinpä Vihervaarallakin luisuttiin takaisin vanhoille raiteille; työt hoidettiin, ja velvollisuudet täytettiin yhtä säännöllisesti kuin ennenkin, vaikka kaikki olivat tietoisia hyvin suuresta tyhjyydestä.

Annasta, joka ei koskaan ennen ollut kokenut surua, tuntui melkein luonnottomalta, että niin voi olla — että kaikki voi käydä tasaista kulkuaan ilman Matthew'ta. Hän tunsu sekä häpeätä että omantunnon tuskia huomattaessaan, että auringonnousut mäntyjen takana ja vaaleanpunaiset nuput, jotka avautuivat ulkona puutarhassa, herättivät hänessä saman voimakkaan ilon tunteen kuin ennenkin — että Dianan käynnit tuottivat hänelle huvia ja että Dianan hilpeät pakinat ja päähänpistot houkuttelivat hänet nauramaan — että, lyhyesti, kukkien ja rakkauden ja ystävyuden kaunis maailma ei ollut lainkaan kadottanut kykyänsä viehättää hänen mielikuvitustaan ja lämmittää hänen sydäntään, että elämä vielä häntä kutsui tuhansin äänin.

— Mutta on ikäänkuin uskottomuutta Matthew'ta kohtaan minun mielestäni, kun voi nauttia kaikesta tuosta nyt, kun hän on poissa, sanoi hän surullisesti rouva Allanille eräänä iltana, kun he yhdessä kävelivät pappilan puutarhassa. — Kaipaahan häntä niin paljon — aina ja alituisesti — ja kuitenkin, rouva Allan, on maailmassa niin paljon sellaista, mikä huvittaa minua ja herättää mielenkiintoani. Tänään sanoi Diana jotain hauskaa, ja minä rupesin nauramaan. Kun se oli tapahtunut, luulin, etten enää koskaan voisi nauraa... Ja minusta tuntuu ikäänkuin minun ei pitäisi sitä tehdä.

— Kun Matthew oli elossa, kuuli hän mielellään sinun nauravan, ja hänelle oli mieluista tietää, että sinä nautit kaikesta kauniista ympärilläsi, sanoi rouva Allan lempeästi.

— Nyt hän on poissa, mutta hän tuntee sinua kohtaan yhä samoja tunteita... Olen varma siitä, että meidän ei pidä sulkea sydämiämme siltä lievittävältä ja parantavalta vaikutukselta, jota luonto meille tarjoaa. Mutta ymmärrän niin hyvin tunteesi. Mieltämme pahoittaa ajatus, että meillä voisi olla hauskaa, vaikka joku, jota rakastamme, ei enää ole luonamme eikä voi iloita kanssamme, ja meistä tuntuu ikäänkuin pettäisimme surumme huomattessamme, että jälleen alamme tuntea mielenkiintoa elämään.

— Nyt iltapäivällä olen ollut kirkkomaalla ja istuttanut ruusupensaansa Matthew'n haudalle, sanoi Anna. — Otin vesan siitä pienestä valkeasta skotlantilaisesta ruusupensaasta, jonka hänen äitinsä toi mukanaan tänne Skotlannista kauan sitten. Matthew piti aina eniten noista ruusuista — ne olivat niin pieniä ja herttaisia okaisissa varsissaan. Tuntui niin hauskalta istuttaa se hänen haudalleen — panin hänen luokseen jotain, josta hänellä on iloa... Toivottavasti hänellä on tällaisia ruusuja taivaassa. Ehkä kaikkien niitten pienten valkeitten ruusujen sielut, joista hän on pitänyt niin monta kesää, olivat siellä häntä vastaanottamassa... Nyt minun täytyy mennä kotiin. Marilla on aivan yksin, ja hän tulee niin alakuloiseksi hämärän tullessa...

— Hän tulee vielä yksinäisemmäksi, pelkään minä, kun sinä menet tiehesi Redmondiin, sanoi rouva Allan.

Anna ei vastannut; hän sanoi hyvää yötä ja meni hitaasti takaisin Vihervaaralle. Marilla istui matalalla kiviportaalla, ja Anna istuutui hänen viereensä. Ovi eteiseen oli auki; suuri vaaleanpunainen näkinkenkä, sileät ja tasaiset kierteet mitä hienoimmista värivivahduksissa vaihdellen, oli sen vieressä estämässä sitä sulkeutumasta.

Anna poimi muutamia vaaleankeltaisia kuusaman oksia ja pisti ne tukkaansa. Hänestä oli mieluista tuntea niiden suloista tuoksua ympärillään liikuskellessaan.

— Tohtori Spencer on käynyt täällä sinun poissa ollessasi, sanoi Marilla. — Hän sanoo, että silmälääkäri on tavattavissa Carmodyssa huomenna ja että minun välttämättä on mentävä sinne ja annettava tutkia silmiäni. Muuta neuvoa ei liene... Olen enemmän kuin kiitollinen, jos hän voi valita minulle parin sopivia silmälaseja. Sinusta ei kai ole ikävää jäädä tänne yksin niin kauaksi, kun minä olen poissa? Martin täytyy kyyditä minut, ja sitten on vielä leivottava ja silitettävä...

— Minä pidän kyllä huolta kaikesta. Diana tulee tänne minulle seuraksi. Teen kaiken mallikelpoisesti
— sinun ei tarvitse pelätä, että tärkkään nenäliinat tai maustan vehnäleivän tuskialievittäville tipoilla...

Marilla nauroi.

— Niin, ajatella, mitä kaikkia kommelluksia sinä panit toimeen siihen aikaan! Välistä ajattelin, että sinä olit ihan kuin riivattu... Muistatko sitä kun värjäsit tukkasi?

— Josko muistan?... Sitä en unohda koskaan, hymyili Anna ja kosketti raskasta palmikkoaan, joka oli kiedottu hänen kaunismuotoisen päänsä ympäri. — Nauran välistä hieman ajatellessani kaikkea sitä huolta, mitä minulle tuo tukka on tuottanut — mutta paljon en naura, sillä se oli todellakin suuri sydänsuruni... Tukka ja kesakot. Kesakot ovat nyt poissa, ja ihmiset ovat kyllin ystävällisiä sanoakseen, että tukkani on tullut kastanjanruskeaksi. Kaikki muut paitsi Josie Pye. Hän sanoi minulle eilen viimeksi, että se oli hänen mielestään punaisempi kuin konsanaan — tai ehkä musta pukuni saattoi sen siltä näyttämään, ja sitten hän kysyi, tokko punatukkaiset ihmiset koskaan tottuivat siihen... Marilla, olen melkein päättänyt jättää yritykset pitää Josie Pyestä. Olen tehnyt sellaista, mitä ennen maailmassa olisin sanonut sankarilliseksi ponnistukseksi, mutta Josie Pye'hin nähden se on hukkaan mennyttä vaivaa.

— Josie on Pye, sanoi Marilla, niin että hänen luonteensa mukaista on olla epämiellyttävä. Hänen tapaisillansa ihmisillä on kai tarkoituksensa luomakunnassa, luulisin, mutta minä ymmärrän sitä yhtä vähän kuin ymmärrän, mitä tekemistä täällä on okailta ja piikeillä... Ottaako Josie jonkun paikan?

— Ei, hän lopettaa seminaarikurssin, Moody Spurgeon ja Charlie Sloane lopettavat myöskin. Mutta Jane ja Ruby ovat jo saaneet viransijaisuuden — Jane Newbridgessä ja Ruby jossain lännen puolella.

— Gilbert Blythehän aikoo myös opettajaksi?

— Niin. — Ääni oli hyvin lyhyt.

— Kuinka hyvältä ja miellyttävältä hän näyttää, sanoi Marilla ja katseli mietteissään ulos avaruuteen.
— Näin hänet viime sunnuntaina kirkossa, ja hän näytti niin pitkältä ja miehekkäältä. Hän muistuttaa paljon isäänsä, kun tämä oli hänen iässään. John Blythe oli kelpo poika. Me olimme hyvin hyviä ystäviä, hän ja minä. Niin, me olimme salakihloissa.

Anna katsahti ylös vilkasta mielenkiintoa osoittaen.

— Oh todellakin — mitä Marilla sanoo? Mutta mitä sitten tapahtui?
Mistä johtui ettei —

— Me jouduimme epäsopuun. En tahtonut antaa hänelle anteeksi, kun hän pyysi minulta. Tarkoitukseni oli tehdä se jonkun ajan kuluttua — mutta olin nenäkäs ja ilkeä ja arvelin, että hän sieti saada vähän... Hän ei tullut enää koskaan takaisin — kaikki Blythet ovat ylpeitä. Mutta minä — minä surin paljon... Ja olen aina sittemmin katunut, etten suonut hänelle anteeksi, kun hän niin kauniisti tuli minulta pyytämään...

— Ajatella, että Marillallakin on ollut nuoruuden rakkautensa, sanoi Anna hiljaa.

— Niin, kultaseni, kuka olisi uskonut? Mutta sellaista ei nähdä ihmisestä ulkoapäin... Nyt ovat kaikki täällä Avonleassa unohtaneet tuon vanhan asian — olin itsekin sen unohtanut. Mutta se juolahti mieleeni viime sunnuntaina, kun näin Johnin pitkän kauniin pojan kirkossa.

XXXVIII.

TIEN MUTKASSA.

Marilla meni kaupunkiin seuraavana päivänä ja palasi illalla. Anna oli saattanut Dianaa Mäntymäelle, ja kotiin palatessaan hän tapasi Marillan istumassa keittiöpöydän ääressä pää käsiin nojautuneena. Koko hänen asentonsa todisti alakuloisuutta, joka vihloi Annan sydäntä. Koskaan hän ei ollut nähnyt Marillan istuvan noin velttuna ja kokoon lyyhistyneenä.

— Oletko hyvin väsynyt, Marilla?

— Olen — en — en tiedä... sanoi Marilla kaiuttomasti ja katsahti ylös. — Olen kai väsynytkin, luulisin, mutta en ole tullut sitä ajatelleeksi... Ei se ole sitä.

— Tapasitko silmälääkäriä? Mitä hän sanoi? kysyi Anna huolissaan.

— Tapasin kyllä hänet. Hän tutki silmäni. Hän sanoi, että jos kokonaan luovun lukemisesta ja ompelemisesta ja kaikesta muusta työstä, joka rasittaa silmiä, ja jos varon itkemästä, ja jos käytän niitä silmälaseja, jotka hän on määrännyt minulle, niin hän luulee, etteivät silmäni huonone, ja että pääsen vaikeasta päänsärystäni. Mutta ellen tee kaikkea tuota, niin tulen umpisokeaksi puolessa vuodessa. Sokeaksi! Anna, ajattelehan, mitä se merkitsee!

Anna päästi rajun huudahduksen ja istui sitten hiljaa minutin ajan. Tuntui kuin hän ei voisi puhua. Viimein hän sanoi epävarmalla äänellä:

— Marilla, älä vaivaa itseäsi tuolla ajatuksella! Hänhän on antanut sinulle toivoa. Jos olet varovainen ja huolehdi itsestäsi, niin et kadota näköäsi, ja jos hänen silmälasinsa parantavat sinun vaikeaa päänsärkyäsi, niin on sillä paljon voitettu.

— En suuriakaan perusta tuohon toivoon, sanoi Marilla katkerasti. — Mitä varten minä elän, jos en voi lukea enkä ommella enkä tehdä mitään sellaista? Voisin yhtä hyvin olla sokea — tai kuollut Ja mitä itkemiseen tulee, niin en voi olla sitä tekemättä, kun istun ja tunnen itseni yksinäiseksi. Mutta eihän hyödytä puhua mitään siitä... Jos voit hankkia minulle kupin teetä, niin olen kiitollinen. Minä tuskin enää pysyn koossa... Älä nyt puhu tästä mitään kenellekään ihmiselle vielä pitkään aikaan. En voi sietää sitä, että ihmiset tulevat tänne ja kyselevät ja päivittelevät ja säälivät...

Kun Marilla oli syönyt pienen teeillallisensa, houkutteli Anna hänet vuoteeseen. Sitten Anna itse meni itäiseen vinttikamariin ja istuutui ikkunan ääreen pimeään, yksin kyynelineen ja raskaine sydämineen. Kuinka surulliseksi kaikki olikaan muuttunut, senjälkeen kun hän oli istunut siellä kotiintuloiltanaan! Silloin hän oli ollut täynnä toiveita ja iloa, ja tulevaisuus oli viittonut ihanin lupauksin...

Anna tunsu, ikäänkuin hän olisi elänyt vuosia siitä hetkestä, mutta ennen maata menoaan oli hänen huulillaan hymy ja hänen sydämessään rauha. Hän oli rohkeasti katsonut velvollisuuttaan kasvuihin ja tavannut siinä ystävän — mikä velvollisuus aina on, ellemme sitä karta.

Eräänä iltana muutamia päiviä myöhemmin Marilla tuli hitaasti sisään pihalta, jossa hän oli seisonut juttelemassa erään vieraan kanssa — erään Carmodysta olevan miehen, jonka Anna tunsu vain ulkonäöltä.

— Mitä herra Sadles tahtoi, Marilla?

Marilla istuutui ikkunan ääreen ja katsoi Annaan. Hänen silmänsä olivat täynnä kyyneliä, huolimatta silmälääkäriä kiellosta, ja hän ei voinut hallita vapisevaa ääntään, kun hän vastasi:

— Hän on kuullut, että aion myydä Vihervaaran, ja nyt hän haluaa ostaa sen.

-Ostaa sen? Ostaa Vihervaaran? -Anna ei tiennyt, oliko hän kuullut oikein. -Marilla ei kai toki aikone myydä Vihervaaraa?

-Anna, en tiedä, miten se voidaan välttää. Olen pohtinut niin tarkasti kaikkea. Jos silmäni olisivat terveet, voisin jäädä tänne ja palkata kykenevän rengin ja olla itse johdossa. Mutta niinkuin asiat nyt ovat, ei se käy. Kadotan ehkä näköni kokonaan, ja mitä voin silloin toimittaa? Ah, en koskaan luullut, että minun tarvitsisi elää se päivä, jolloin minun täytyisi myydä vanha kotini... Mutta kaikki jäisi vain hoidotta ja menisi rappiolle, kunnes ei kukaan ihminen enää tahtoisi ostaa sitä. Joka ainoa sentti rahoistamme meni, kun pankki teki vararikon, ja joukko viime syksyisiä laskuja on maksettava. Rouva Lynde on neuvonut minua myymään talon ja vuokraamaan asunnon jostain — hänen luotaan, otaksun minä. Talosta en saa suuria — se on pieni, ja rakennukset ovat vanhoja. Mutta jotain siitä kai sentään tulee, niin että voin saada itselleni pienen elinkoron. Olen iloinen siitä, että sinulla on stipendi turvanasi. Anna. On ikävää, ettet saa mitään kotia, mihin tulla lupa-aikoina, mutta jokin neuvo kai siihenkin keksitään...

Suru kävi Marillalle ylivoimaiseksi, ja hän alkoi katkerasti itkeä.

— Sinä et saa myydä Vihervaaraa, sanoi Anna päättäväisesti.

— Ah, Anna, kunpa pääsisinkin siitä... Mutta sinähän näet itse. En voi olla täällä yksinäni. Tulisin hulluksi huolista ja yksinäisyydestä. Ja menettäisin näköni — sen tiedän aivan varmasti.

— Sinun ei tarvitse asua täällä yksin, Marilla. Minä jään luoksesi. En mene Redmondiin.

— Et mene Redmondiin? -Marilla kohotti punaiset pöhöttyneet kasvoparkansa käsistään ja katsoi Annaan. -Mitä ihmeessä sinä tarkoitat?

— Juuri sitä mitä sanonkin. Pyydän saada jättää stipendin takaisin. Päätin sen seuraavana iltana, kun sinä tulit takaisin kaupungista. Marilla, rakkahin Marilla, ethän toki voi uskoa, että minä voisin jättää sinut yksin kaikkine suruinesi kaiken sen jälkeen, mitä olet tehnyt minulle? Olen ajatellut ja miettinyt niin paljon... Annahan kun kerron suunnitelmani sinulle! Herra Barryhan haluaa vuokrata maanviljelyksen ensi vuodeksi? Niin pääset kaikista huolista sen suhteen. Ja minä aion ottaa opettajapaikan. Olen hakenut paikkaa täällä — mutta sitä en kaiketikaan saa, sillä kouluneuvosto on luvannut sen Gilbert Blythelle. Mutta Carmodyn koulun voin saada -herra Blair sanoi minulle niin eilen illalla puodissa. On luonnollista, ettei se ole yhtä hauskaa ja mukavaa, kuin jos olisin saanut paikan täällä Avonleassa, mutta voinhan silti asua kotona ja ajaa itse edestakaisin Carmodyyn, ainakin niin kauan kuin kaunista ilmaa riittää. Ja talvellakin voin tulla kotiin perjantaisin. Sitä varten pidätämme itsellemme yhden hevosen. Oh, olen suunnitellut kaiken, sen voit uskoa! Luen sinulle ääneen ja huolehdi sinusta ja pidän sinun hyvällä tuulella. Sinun ei tarvitse istua ikävystyneenä ja tuntea oloasi yksinäiseksi. Meillä tulee olemaan täällä niin kodikasta ja hauskaa, sinulla ja minulla kahden.

Marilla oli kuunnellut, ikäänkuin hän ei voisi uskoa korviaan.

— Ah, Anna, kaikki olisi minulle helpompaa, jos sinä olisit täällä, sen kyllä tiedän. Mutta en voi antaa sinun tehdä sellaista uhrausta minun tähteni. Se olisi hirveän pahoin tehty.

— Kaikkea sinä puhutkin! -Anna nauroi iloisesti. — Tässä ei ole puhettakaan mistään uhrista... Ei mikään voisi kai olla pahempaa kuin erota Vihervaarasta — ei mikään voisi pahoittaa mieltäni enemmän. Rakas vanha kotimme meidän täytyy pitää. Olen tehnyt päätökseni, Marilla -minä en mene Redmondiin, jään päinvastoin tänne ja otan paikan. Älä ole pahoillasi minun tähteni!

— Mutta tulevaisuudensuunnitelmasi? Kunnianhimosi on kai tähdännyt aivan toisaalle?...

— Se voi kyllä olla totta... Mutta tulevaisuuden suunnitelmia minulla on nyt kuten ennenkin, ne ovat vain hieman muuttuneet... Tahdon tulla hyväksi opettajaksi — ja tahdon pelastaa sinun näkösi. Sitten aion kyllä myöskin vähän harjoittaa omia opintojani, vaikka olen täällä kotona... Oh, olen suunnitellut ja ajatellut niin paljon koko tämän viikon... Kun jätin seminaarin, ajattelin, että tulevaisuuteni oli edessäni niin suorana kuin viitoitettu maantie. Luulin voivani nähdä sen monen monta kilometripaalu eteenpäin. Nyt tie tekee mutkan, mutta tahdon koettaa uskoa, että se on parhaaksi... Vihannoivia lakeuksia, varjoja ja valonläikkiä ja ihania maisemia kukkuloineen ja laaksoja, joita en vielä koskaan ole nähnyt...

— Minusta tuntuu kuitenkin siltä, kuin minun ei pitäisi antaa sinun luopua siitä, sanoi Marilla stipendiä ajatellen.

— Mutta sehän ei voi olla minulle esteeksi. Täytän pian seitsemäntoista ja olen itsepintainen kuin synty — sen rouva Lynde on kerran sanonut minulle, nauroi Anna. — Mikäpä hätä minulla olisi, Marilla? Olen vain sydämeni pohjasta iloinen ajatellessani, että saan jäädä rakkaaseen kotiimme. Ei kukaan voi rakastaa Vihervaaraa niinkuin sinä ja minä — sentähden meidän täytyy se myöskin pitää.

— Sinä rakas, siunattu tyttö! sanoi Marilla eikä enää tehnyt vastaväitteitä. — On aivan kuin olisit lahjoittanut minulle elämän takaisin. Minun pitäisi kai pitää pääni ja lähettää sinut tiehesi Redmondiin, mutta en voi... Ei maksa vaivaa koettaa sitä... Saat tahtosi perille, Anna.

Kun Avonleassa tuli tiedoksi, että Anna Shirley oli luopunut suunnitelmastaan mennä korkeakouluun ja sen sijaan aikoi jäädä kotiin ja ottaa opettajapaikan, tuli asia erilaisten arvelujen esineeksi. Suuri joukko hyviä naapureita, jotka eivät tienneet Marillan silmistä, olivat sitä mieltä, että hän menetteli tyhmästi. Mutta ei rouva Allan. Ja sen hän ilmaisi Annalle niin ylistävin sanoin, että se houkutteli kyöneleet Annan silmiin. Hyvä rouva Lynde ei myöskään. Hän tuli eräänä iltana Vihervaaralle ja tapasi Annan ja Marillan istumassa eteisen rappusilla lämpimänä, tuoksuvana kesäiltana. He istuivat siinä mielellään, kun hämärä laskeutui ja valkeat yöperhoset liitelivät ympäri ja mintun tuoksu täytti kasteen raikastuttaman ilman.

Rakel rouva antoi rehevän olemuksensa vaipua kivipenkille eteisen oven viereen. Penkin takana kasvoi kokonainen rivi vaaleanpunaisia ja keltaisia samettihaapoja. Hän veti syvän henkäyksen sekä väsymyksestä että helpotuksesta.

— Oli oikein hauska päästä istumaan. Olen ollut jaloillani koko päivän, ja ei ole tosiaankaan leikin paikka kantaa sataa kiloa mukanaan ympäri... Voit kiittää onneasi, ettet ole lihava, Marilla. No, Anna kulta, olen kuullut ettet välitäkään mennä korkeakouluun. Minua oikein ilahutti kuulla siitä. Sinulla on todellakin nyt aivan niin paljon sivistystä, kuin naiselle on tarpeen... Mitä hyötyä siitä on, että tytöt suorittavat laajoja kursseja yhdessä nuorten herrojen kanssa ja ahtavat pänsä täyteen latinaa ja

kreikkaa ja muuta pötyä?

- Aion joka tapauksessa jatkaa opintojani täällä kotona omin päin, rouva Lynde, sanoi Anna iloisesti.
- Aion perustaa yksityisen korkeakoulun Vihervaaralle.

Rouva Lynde löi molemmat kätensä yhteen.

- Anna Shirley, silloinhan otat hengen itseltäsi!

— En toki! Se päinvastoin sopii minulle erinomaisesti. En tosiaankaan aio liiaksi rasittaa itseäni. Minulla tulee olemaan runsaasti aikaa pitkinä talvi-iltoina, ja käsityöt eivät ole juuri minun makuuni... Rouva Lynde on ehkä kuullut, että menen Carmodyyn opettajaksi?

— En, sitä en tosiaankaan ole kuullut. Olen kuullut, että sinä tulet opettajaksi tänne Avonlea'hin. Niin ainakin kouluneuvosto on päättänyt.

— Mitä rouva Lynde sanoo? huusi Anna ja syöksyi ylös, niin hämmästyneeksi hän tuli. — Mutta hehän ovat luvanneet paikan Gilbert Blythelle?

— Niin, he ovat kyllä luvanneet. Mutta heti kun Gilbert sai kuulla, että sinä olit hakenut sitä, meni hän kouluneuvostoon — heillä oli kokous koululla eilen illalla — ja sanoi heille, että hän peruutti hakemuksensa ja pyysi heitä hyväksymään sinut sen sijaan. Hän sanoi aikovansa ottaa Valkorannan paikan. Hän luopui tietysti täkäläisestä paikasta tehdäkseen sinulle palveluksen, koska hän tiesi, kuinka mielelläsi sinä jäisit Marillan luo, ja sen minä sanon, että siinä hän menetteli sekä hyvin että kiltisti. Ja todellakin hyvin uhrautuvaisesti myös, sillä hänen on maksettava asunnostaan Valkorannassa, ja kuka tahansa tietää, että hänen on tästä lähtien pidettävä itse huolta toimeentulostaan. Sentähden kouluneuvosto päätti ottaa sinut, enkä minä tietenkään voinut istua kotona, kun Thomas oli tullut viimeisestä kokouksesta ja kertonut minulle uutisen.

— Minusta tuntuu, ettei minun pidä ottaa sitä vastaan, sanoi Anna matalalla äänellä. — Tarkoitin — en voi antaa Gilbertin tehdä sellaista uhrausta — minun tähteni.

— Sitä et kaiketikaan voi estää. Hän on jo allekirjoittanut sopimuksen Valkorannan kouluneuvoston kanssa, niin että hänelle ei sinun kieltäytymisestäsi ole mitään apua. Mutta luonnollisestikin otat paikan vastaan -tulet sen kyllä hoitamaan oivallisesti... Mitä merkillisiä majakkatulia tuolla Barryn päätyikkunassa vilkkuu?

— Diana siellä vain antaa merkkejä minulle siitä, että minun on mentävä sinne, nauroi Anna. — Me pidämme kiinni vanhasta tavastamme. Minun on juostava sinne kuulemaan, mitä hän tahtoo.

Anna riensi apilaniityn yli kuin metsäkauris ja katosi kummitusmetsän salaperäiseen helmaan. Rouva Lynde katsoi hänen jälkeensä ystävällistä suopeutta ilmaiseksi silmin.

- Hänessä on vielä koko joukko lasta jälellä muutamissa suhteissa.

— Niin, mutta hänessä on paljon enemmän naista muutamissa toisissa suhteissa, vastasi Marilla äänessä pieni jäännös muinaisesta tuikeudesta.

Mutta tuikeus ei ollut enää Marillan luonteessa mikään huomattava piirre. Tultuaan kotiin ukko Thomasin luo sinä iltana sanoi rouva Lynde:

- Usko tai ole uskomatta -Marilla Cuthbert on tullut pehmeäksi...

Seuraavana iltana Anna meni pienelle kirkkomaalle asettaakseen tuoreita kukkia Matthew'n haudalle ja kastellakseen skotlantilaista ruusupensasta. Hän viipyi siellä hämäriin saakka; hän nautti paikan hiljaisuudesta ja rauhasta, poppelien suhina oli kuin matalaa, ystävällistä puhetta, ja ruoho hautojen ympärillä kasvoi miten mieli. Kun hän viimein nousi ja asteli ylös loivaa mäkeä, joka vietti Tummaa, päilyvää aallokkoa kohti, oli aurinko mennyt mailleen, ja Avonlea lepäsi hänen edessään viivyttelävän jälkikajastuksen kuulakassa hohteessa.

Vienot tuulenhenkäykset leyhkiivät ohi, apilanurmikkojen tuoksujen kyllästyttäminä. Kotien valot alkoivat syttyä ja tuikkia tuuheitten puunlatvojen välitse. Alapuolella oli meri, joka hämöitti purppuranpunaisessa usvassa, leveine maininkeineen, jotka huokailivat ja särkyivät lumivalkeaksi vaahdoksi. Läntinen taivas hehkui vielä komeissa väreissä, ja pikku järvi kuvasteli niitä vienoissa ja hillityissä vivahteissa. Annan sydän pehmeni ja lämpeni kaiken tämän luonnon kauneuden edessä.

Rinteen puolivälissä tuli pitkä nuorukainen vihellellin erästä portista Barryn talon luota. Se oli Gilbert, ja vihellys kuoli hänen huuliltaan, kun hän tuns Annan. Hän kohotti kohteliaasti hattuaan, mutta hän olisi kulkenut äänettömänä edelleen, ellei Anna olisi pysähtynyt ja ojentanut kättänsä.

— Gilbert, sanoi hän punottavin poskin, -tahtoisin kiittää sinua siitä, että olet antanut minulle paikan koulussa. Teit siinä hyvin kiltisti — ja toivon, että ymmärrät, kuinka suuren arvon panen hyvydellesi.

Gilbert tarttui innokkaasti ojennettuun käteen.

— Se ei ollut mikään erikoinen hyvä työ, Anna... Olin iloinen voidessani tehdä sinulle tuon pienen palveluksen. Tuleeko meistä hyvät ystävät tämän jälkeen?

Anna nauroi ja koetti vetää kätensä pois.

— Ah, Gilbert, annoin sinulle anteeksi koko sydämestäni tuona päivänä järven luona, vaikka käytin sellaisia epäystävällisiä sanoja. Olen käyttäytynyt hyvin tuhmasti... Mutta — voinhan yhtä hyvin sanoa sen — olen katunut sitä kovasti.

— Nyt meistä tulee mitä parhaimmat ystävät, huudahti Gilbert iloisesti. — Olemme syntyneet ystäviksi, Anna — nyt olet kyllin kauan uhmannut kohtaloa! Tiedän, että voimme auttaa toisiamme monella tavoin. Sinähän aiot opiskella omin päin, eikö totta? Samoin minä. Tule, niin saatan sinua kotiin.

Marilla katsoi uteliaasti Annaan, kun tämä tuli keittiöön.

— Kuka se oli, joka tuli oikotietä sinun kanssasi, Anna?

— Se oli Gilbert Blythe, vastasi Anna ja tunsi harmikseen punastuvansa. — Tapasin hänet Barryn mäellä.

— En luullut sinun ja Gilbert Blythen olevan niin hyviä ystäviä, että sinä seisoisit puoli tuntia portilla hänen kanssaan juttelemassa, sanoi Marilla pieni hymy huulilla.

— Ei, emme ole olleetkaan — me olemme olleet perin huonoissa väleissä... Mutta nyt olemme tulleet yksimielisyyteen siitä, että on paljon järkevämpää tästä lähtien olla ystäviä. Olemmeko todellakin seisoneet siellä puoli tuntia? Luulin olleemme vain muutaman minutin. Mutta tiedäppäs, Marilla, meidän onkin otettava takaisin viisivuotinen äänetön murjotus!

Anna istui kauan ikkunansa ääressä sinä iltana, ja iloinen tyytyväisyyden tunne oli hänen seuralaisenaan. Tuuli kahisi hiljaa kirsikkapuiden oksissa, ja suloinen kuusaman tuoksu lehahteli lauhkeina aaltona hänen luokseen. Tähdet tuikkivat notkon tummien kuusten yllä, ja Dianan valo vilkkui ikkunaverhojen raosta.

Annan näköpiiri oli tullut ahtaammaksi sen illan jälkeen, kun hän istui siinä tultuaan kotiin seminaarista, mutta vaikkakin polku, joka oli hänen jalkojensa astuttavana, tulisi olemaan kapea, niin tiesi hän kuitenkin, että hiljainen onnen kukkanen versoisi sen varsilla. Rehellisessä työssä, toivehikkaissa pyrinnoissa ja sydämellisessä ystävyudessa piilevän ilon hän aina omistaisi; ei mikään voinut katkaista hänen mielikuvituksensa siipiä tai sulkea sitä säteilevää haaveitten maailmaa, jonka hän oli luonut itselleen. Ja ainahan hän voi katsoa eteenpäin "tien mutkaa kohti".

— Jumala on taivaassaan, ja silloin kyllä kaikki käy hyvin täällä maailmassa, kuiskasi Anna hiljaa.

End of Project Gutenberg's Annan nuoruusvuodet, by Lucy Maud Montgomery

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ANNAN NUORUUSVUODET ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as

creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found

at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of

a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small

staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.